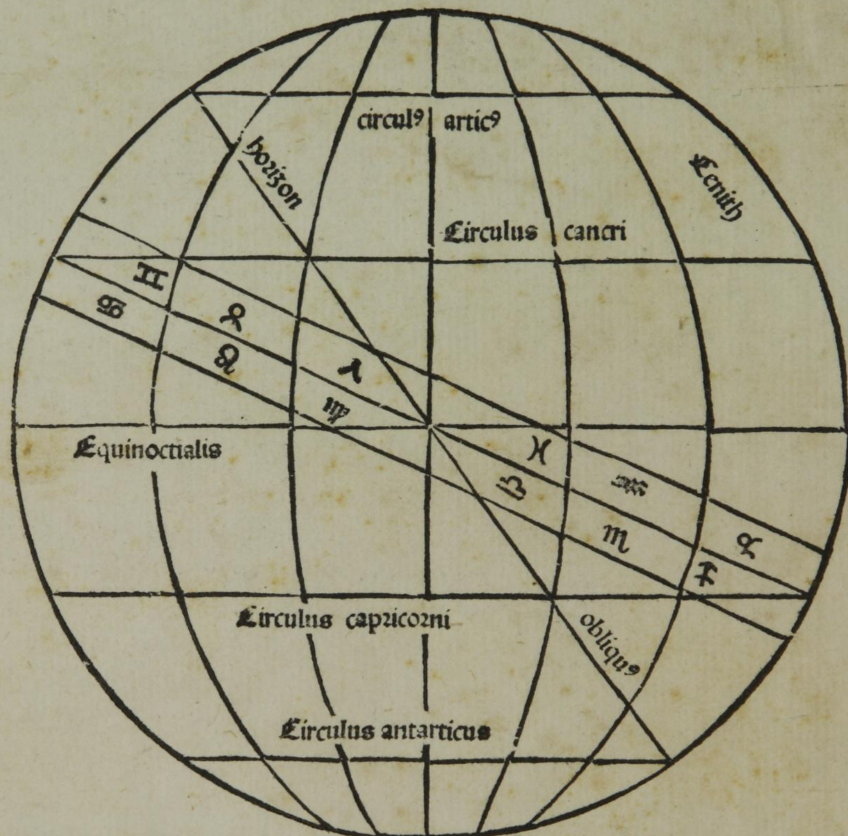

VII
JO. DE
62

circul9 artic9
horizon
Zenith
Circulus cancri
Equinoctialis
obliquus
Circulus capricorni
Circulus antarticus

LIBELLVS YSAGOGICVS ABDILAZI. ID EST SERVI GLORIOSI DEI: QVI DICITVR ALCHABITIVS AD MAGISTERIVM IVDITIORVM ASTRORVM: INTERPRETATVS A IOANNE HISPALENSI. SCRIPTVMQVE IN EVNDEM A IOHANNE SAXONIE EDITVM VTILI SERIE CONNEXVM INCIPIVNT.

POstulata a domino prolixitate uitę ceyphadala. i. gladii regni & durabilitate sui honoris custodia quoq͡ʒ operum eius siue bonorū atq͡ʒ extensione sui īperii: exordiamur id qđ uolumus narrare. Cum uidissem cōuentū quorundā antiquorū ex auctoribus magisterii iuditiorū astrorum edidisse libros quos uocauerūt ītroductorios hui⁹ magisterii id est iuditiorū astrorū: sed quosdā ex eis nō fuisse scrutatos diligenter uniuersa q̄ necessaria sūt in eodēʒ magisterio de his quę cōueniunt introductorio. quosdā uero ea quę necessaria sūt ꝓtulisse ꝓlixe: & quia qđ necessariū est in eo periisse cernerē. Quosdā quoq͡ʒ in ordinatione eorū quę ꝓtulerunt nō incessisse itinere disciplinę cōspexissem cępi edere hunc librū: & posui eū introductoriū: atq͡ʒ collegi ī eo ex dictis antiquorū quicq̄d necessariū ē huic magisterio s̄m modū introductoriū: & nō introduxi ratiocinatiōes disputationi siue defensioni eorū quę ꝓtulimus necessarias cū sint ī libro Ptolemęi qui appellat̄ alarbamacalet id est quattuor tractatuū: & in libro meo quē edidi in cōfirmatione magisterii iuditiorū astrorum: & ī destructiōe epistolę haissebenhali in anullatiōe eius ex ratiocinatione quę ad hoc possint sufficere: & diuisi eū in quinq͡ʒ differentias. Prima differentia est ī esse circuli signoꝝ essentiali

& accidentali. Secũda differentia in naturis planetarũ septem: & quid illis propriũ: & quid significẽt. Tertia differentia ĩ his quę accidunt planetis septẽ in semetipsis: & quid accidat eis ad inuicẽ. Quarta differentia in expositione nominũ astrologorũ Quinta differẽtia in uniuersitate partiũ & expositione esse ea/rũ in gradibus.

DIFFERENTIA PRIMA.
DE DIVISIONE CIRCVLI SIGNORVM.

NItach.i. circulus signorũ: diuidit̃ in 12.ptes ęq̃les fm diuisionem circuli signorũ: & hę. 12.ptes dicunt̃ signa & referunt̃ ad imagines quę sũt sub eodẽ zodiaco circulo: quę sũt Aries Taurus Gemini Cancer Leo Virgo Libra Scorpius Sagittari9 Capricornus Aquari9 Pisces. Et unũq̃dq; istorũ signorũ diuidit̃ in.30.ptes ęquales: quę gradus uocat̃. Et gradus diuidit̃ in.60.minuta: & minutũ ĩ.60. secũda: & secundũ in.60.tertia. Similiter quę sequũt̃ quarta.s.& quinta ascendẽdo usq; ad infinita. Et sex ex his signis sũt septẽtrionalia.i. ab initio arietis usq; ĩ finẽ uirginis quę sũt septẽtrionalia a linea ęquinoctiali: & sex meridiana.i.ab initio librę usq; ĩ finẽ pisciũ. Et sex ex illis dicunt̃ directe ascẽdentia.i. ab initio cancri usq; in finẽ sagictarii. Et sex tortuose ascendẽtia dicunt̃.i.ab initio capricorni usq; in finem geminorũ. Et tortuose ascendẽtia obediũt directe ascendentib9: hoc ẽ: duo signa quę fuerint uni9 longitudinis a capite cancri obediũt sibi ut gemini cancro. Taur9 leoni. Aries uirgini. Et pisces librę. Aquari9 scorpioni. Et capricorn9 sagictario. Et duo signa quę fuerint uni9 longitudinis a capite arietis dicũt̃ cõcordãtia ĩ itinere ut aries & pisces Taurus & aquari9 Gemini & capricorn9. Cancer & sa/

gictarius. Leo & scorpio. Virgo & libra. Et uocatur medietas circuli q̄ est ab initio leonis usq; in finem capricorni medietas maxima & est medietas solis quia sol ī oī hac medietate habet principiū sicuti hn̄t planetę ī suis terminis. Et alia medietas q̄ ē ab initio aquarii usq; in finē cancri uocat̄ minima & ē medietas lunę q̄a luna siliter h; in oī hac medietate principiū sicut sol in maxima & uocat̄ illa medietas q̄ est ab initio arietis usq; in finē uirginis medietas calida. & alia q̄ est ab initio librę usq; in finē pisciū uocat̄ medietas frigida. Et uocat̄ illa q̄rta ps circuli q̄ ē ab initio Arietis usq; in finem geminorū q̄rta calida humida uer/nalis puerilis sanguinea. Et illa q̄ est ab initio cancri usq; in finē uirginis dicit̄ q̄rta calida sicca ęstiualis iuuenilis colerica. Et illa q̄ est ab initio librę usq; in finē sagictarii dicit̄ q̄rta frigida sicca autūnalis melancolica & significat initiū diminutiōis medio/cris ętatis. Et illa quę ē ab initio capricorni usq; in finē pisciū di cit̄ q̄rta frigida humida defectiua senilis hyemalis flatica. Oī bus autē planetis q̄ ferunt̄ ī his signis nō φ sint ī eis s; q̄a ferunt̄ sub eis hoc ē indirecto eorū Altior & ꝓpior circulo signorū & cursu tardior ē Saturnus: deinde Iupiter: deinde Mars: deinde Sol: deinde Venus: deinde Mercuri⁹: deinde Luna quę ē terrę ꝓpior & cursu oīb⁹ uelocior. Significant̄ aūt etiā p caput draco/nis & caudā cū planetis quędā significatiōes sicut exponem⁹ in sequentib⁹.

De domibus planetarū.

HAbent quoq; planetę ī his signis potestates: quas/dam p naturā: quasdā p accidēs. Quę sūt p natu/ram sūt hee dom⁹. Exaltatio: Termin⁹: Triplicitas Facies. De illis aūt quę p accidēs sūt loco cōueniē/ti tractabim⁹. Domus sūt hee Aries & Scorpius dom⁹ Martis. Taurus & libra dom⁹ Veneris. Gemini & Virgo domus Mercurii. Cancer dom⁹ Lunę. Leo domus Solis. Sagi/ctarius & Pisces dom⁹ Iouis. Capricorn⁹ Aquari⁹ dom⁹ Saturni Septimū autē signū a domo uniuscuiusq; planetę dicit̄ eiusdem

medietas solis maior

medietas minima lune

quarta

fore detrimentũ. Et ſi duo ſigna fuerint dom⁹ uni⁹planetę:di/
cunť cõcordãtia ĩ almantica:hoc ẽ in circulo q̧ lat⁹eſt in medio
& ĩ ligatura ſtrict⁹:& hꝫ ſignificare circulũ zodiacũ. Signa autẽ
in quę planetę dũ intrãt dicunť gratulari ĩ eis & dñi eoꝝ ſm do
rothiũ ſũt hęc. Saturn⁹dũ intrat Aquariũ gaudere diciť. Iupiter
in ſagictario. Mars in ſcorpiõe. Venus in Tauro:& Mercurius
in Virgine. De exaltationibus planetarũ.

HE ſũt exaltatiões planetaꝝ:Sol exaltať ĩ ariete hoc
ẽ in. 19. gr̃. ei⁹. Luna in. 3. gr̃. Tauri. Saturn⁹ in. 21. li
brę. Iupiter in. 15. gr̃. Cancri. Mars ĩ. 28. gr̃. capricor
ni. Venus ĩ. 27. gr̃. Piſciũ. Mercuri⁹ in. 15. Virginis
Caput draconis ĩ. 3. gr̃. geminoꝝ. Et cauda in. 3. gr̃.
Sagictarii. In ſeptimo aũt ſigno ab exaltatiõe uniuſcuiuſqꜫ pla/
netę:in ſiſ̃i gradu erit ei⁹deſcẽſio:uerbi gratia: ſicut Sol exaltať
in. 19. gradu arietis. ita in. 19. gradu librę cadit: & ſic de cęteris.
Ptolemęus autẽ ponit arietẽ totũ exaltationẽ ſolis:Et taurũ to
tũ exaltationẽ lunę. & cętera ſiſ̃iter. De triplicitatib⁹.

TRiplicitates uero ſic diſtĩguim⁹: Oĩa enĩ tria ſigna
q̃ in una natura uidenť cõcordari faciũt triplicita/
tem & eodẽ noĩe uocanť. hoc ẽ triplicitas. Aries
ergo Leo & ſagictari⁹faciunt triplicitatẽ primã:qa
unũqδqꜫ iſtoꝝ ſignorũ eſt igneũ maſculinũ:diurnũ
calidũ. ſ. & ſiccũ:colericũ:ſapore amarũ. eſt quoqꜫ & hęc triplici/
tas oriẽtalis. Cui⁹dñi ſũt in die ſol & ĩ nocte Iupiter & eoꝝ ꝑti/
ceps in die ac nocte ẽ ſaturn⁹. Triplicitas ſecũda ẽ ex Tauro
uirgine & capricorno:qa hęc ſũt ſigna feminina nocturna ter/
rea frigida. ſ. & ſicca melancolica ſapore acria meridiana. Hui⁹
quoqꜫ triplicitatis dñi ſũt in die Venus & nocte luna quarũ par
ticeps ĩ die ac nocte ẽ Mars. Tertia triplicitas eſt ex geminis
libra & aquario qa hęc ſigna ſũt maſculina diurna ſanguinea. ſ.
calida humida aerea ſapore dulcia occidẽtalia. Cui⁹triplicitatis
dñi ſũt in die Saturn⁹& in nocte Mercuri⁹:eorũ quoqꜫ ꝑticeps

ĩ die ac nocte ẽ Iupiter. Quartã uero triplicitatẽ faciũt Cancer Scorpiꝰ & Pisces: qa hęc sũt fęminina nocturna septentrionalia aquatica flatica frigida humida sapore salsa: Cuiꝰ triplicitatꝭ dñi sunt in die Venus & in nocte Mars: quorũ particeps in die ac nocte est Luna.

Tabula	Domoꝝ	Exaltatõnũ	Gaudioꝝ	Casuũ	ꝛ Triplicitatũ planetaꝝ			
♈	♂ die	☉ 19 di.		♄ 21	☉ d.	♃ n	♄	a
♉	♀ no.	☽ 3	♀		♀	☽	♂	b
♊	☿ di.	☊ 3		☋ 3	♄	☿	♃	c
♋	☽ d.n.	♃ 15		♂ 28	♀	♂	☽	d
♌	☉ d.n.				☉	♃	♄	a
♍	☿ n.	☿ 15	☿	♀ 27	♀	☽	♂	b
♎	♀ d.	♄ 21		☉ 19	♄	☿	♃	c
♏	♂ n.		♂	☽ 3	♀	♂	☽	d
♐	♃ d.	☋ 3	♃	☊ 3	☉	♃	♄	a
♑	♄ n.	♂ 28		♃ 15	♀	☽	♂	b
♒	♄ d.		♄		♄	☿	♃	c
♓	♃ n.	♀ 27		☿ 15	♀	♂	☽	d

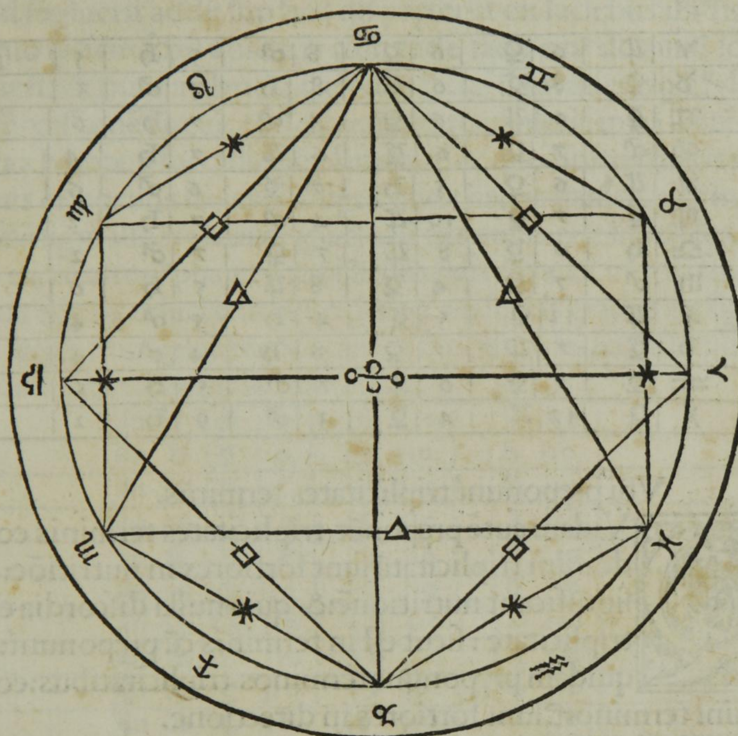
De signis mobilibus fixis & cõmunibus.

Quattuor quoqꝫ ex his signis dicunť esse mobilia. s. Aries Cancer Libra & Capricornꝰ. Et q̃ttuor fixa scꝫ Taurus Leo Scorpius & aquariꝰ. Reliqua uero quattuor. s. Gemini Virgo Sagictariꝰ & Pisces sunt cõia. Dicunť autẽ mobilia fixa uel cõia: qa qñ Sol ingrediť aliqđ istorũ moueť. i. mutať tempꝰ uel figiť. i. in eodem statu pseuerat: aut fit cõe. i. medietas illius uniꝰ temporis erit ut medietas alteriꝰ: uerbi gratia: qñ sol ingrediť signũ arietis tempus mutať. i. uertiť hyems in uer. Et qñ intrat Taurũ figiť idem tempus uernale: qñ uero sol ingreditur geminos fit tempus cõmune. i. dimidiũ ueris & dimidiũ ęstatis & sic de cęteris.

De aſpectibus planetarum.

DIcũtur etiam ſigna ſe aſpicere : hoc eſt omne ſignũ aſpicit tertium ante ſe & tertium poſt ſe quod eſt undecimũ & hic aſpect⁹ dicitur ſextilis & eſt aſpe/ctus dilectiõis & medię amicitię: & dicitur etiam ſextilis eo ꝙ teneat ſextam partẽ circuli.i.60.gra/dus. uerbi gratia planeta qui fuerit ĩ initio Arietis aſpicit eum qui fuerit in gemini ante ſe & eum qui fuerit in aquario poſt ſe qui eſt aſpectus amicitię. Et aſpicit quartum ante ſe & quartum poſt ſe.i.decimum & hic aſpectus uocatur tetragonus eo ꝙ te/net quartam partẽ cęli.i.90.gradus & eſt aſpectus diſcordię atq̃ medię inimicitię. Aſpicit quoq̃ quintum ſignũ ante ſe & quin tum poſt ſe quod eſt nonũ & hic aſpectus dicit̃ trigonus uel tri gona radiatio eo ꝙ tertiam partem cęli.i.120. gradus teneat & eſt aſpectus concordię & dilectionis perfectę. Aſpicit autẽ ſe/ptimũ per oppoſitionem & eſt aſpectus inimicitię ꝑfectę. Et ſi in his ſignis ita ſe aſpicientib⁹ fuerint planetę dicuntur ſe aſpi/cere hic eſt aſpectus : & ſi duo planetę fuerint in uno ſigno di/cuntur coniũcti. Cum uero fuerit planeta in aliquo ſigno erũt radii illius in ſignis illis quę aſpiciunt ipſum ſignũ in ſimili gra du atq̃ minuto: uerbi gratia ſi fuerit Mars ĩ primo gradu arie/tis & in primo minuto eiuſdem gradus erunt radii eius in pri/mo gradu ſigni librę & in primo minuto eiuſdem gradus & ſic intellige de cęteris aſpectibus. ut in hac figura patet euidentiſ/ſime.

FIGVRA ASPECTVVM.

De terminis planetarum.

SVnt quoq; planetarum in signis termini uel fines quia in unoquoq; signo habent. 5. planetę terminos per diuersos gradus dispositos: nam ab initio arietis usq; ad sextum gradum eiusdem arietis est terminus Iouis, & a sexto usq; ad. 12. termin' Veneris: & a. 1 2. usq; ad. 20. terminus Mercurii. & a. 20. usq; in. 25.

terminus martis, saturni: & ꝑpter diuersitatem eorũ graduum: & grauitatem eorũ memorię descripsimus eos in tabula ut le/uius esset opus: Termini ęgyptiorũ & dicuntur esse hermetis.

♈	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
♉	♀	8	☿	6	♃	8	♄	5	♂	3
♊	☿	6	♃	6	♀	5	♂	7	♄	6
♋	♂	7	♀	6	☿	6	♃	7	♄	4
♌	♃	6	♀	5	♄	7	☿	6	♂	6
♍	☿	7	♀	10	♃	4	♂	7	♄	2
♎	♄	6	☿	8	♃	7	♀	7	♂	2
♏	♂	7	♀	4	☿	8	♃	5	♄	6
♐	♃	12	♀	5	☿	4	♄	5	♂	4
♑	☿	7	♃	7	♀	8	♄	4	♂	4
♒	☿	7	♀	6	♃	7	♂	5	♄	5
♓	♀	12	♃	4	☿	3	♂	9	♄	2

Vbi pręponunť triplicitates terminis.

QVidam autẽ pręponũt triplicitates terminis eo ꝙ domini triplicitatũ sunt fortiores in nutritiõe: qa significant nutritionẽ: & quia nulla discordia est ĩ triplicitate: sicut est in terminis cũ pręponunť: & quidam pręponunt terminos triplicitatibus: eo ꝙ domini terminorũ sunt fortiores in directione.

De faciebus signorũ & cui planetarũ attribuunť.

FAcies autẽ signorũ sũt hę: unũquodqȝ signũ diuiditur in tres partes ęquales: quęlibet pars constat ex 10. gradibus & uocatur facies quarũ initiũ est a primo gradu arietis. Prima ergo facies ẽ a primo gra/du arietis usqȝ in. 10. & dať Marti. Secunda usqȝ ad 20. gradum & dať soli qui succedit ei in ordine circulorũ. Ter/tia usqȝ ad finem prędicti signi. & est Veneris: similiter prima facies Tauri est Mercurii qui Veneri succedit. & ita usqȝ in finẽ

ſignorum. Cum igiť habueris gradum in aliquo ſigno & uo/
lueris ſcire ex cuiꝰ planetarum facie ſit:ſume ab initio arietis ſi
gna integra uſqꝫ ad ſignū de quo uolueris ſcire & triplica ea &
quod ſupfuerit adde ſup hoc qđ prȩteriit ex faciebus illiꝰſigni
de quo faciem ſcire uolueris cum eadē facie cuiꝰ dominū ſcire
uolueris &ꝓiice a planeta q eſt dn̄s faciei ſigni arietis q ē Mars
ſm ſucceſſionē circulorū.7.&.7.& qđ remanſerit infra ſeptē nu
mera a Marte p ſucceſſionē planetarū: & quo finitus fuerit nu/
merus erit prima facies illiꝰſigni unde fuerit gradus uſqꝫ in.10
eiuſdē ſigni illius planetȩ apud quē numerus erit finitꝰ.&a.10.
uſqꝫ in.20.alteriꝰplanetȩ qui illū ſuccedit: & a.20.uſqꝫ in finē al
terius ſigni q ei ſuccedit & ī cuiꝰdecimo fuerit gradus ex ſigno
erit facies illius planetȩ. Vocanť etiā domini facierū iſtarū a q/
buſdam decani: cuius ſequiť tabula.

In ♈	♂	10	☉	10	♀	10
In ♉	☿	10	☽	10	♄	10
In ♊	♃	10	♂	10	☉	10
In ♋	♀	10	☿	10	☽	10
In ♌	♄	10	♃	10	♂	10
In ♍	☉	10	♀	10	☿	10
In ♎	☽	10	♄	10	♃	10
In ♏	♂	10	☉	10	♀	10
In ♐	☿	10	☽	10	♄	10
In ♑	♃	10	♂	10	☉	10
In ♒	♀	10	☿	10	☽	10
In ♓	♄	10	♃	10	♂	10

De uirtutibus planetarum.

ET qa iā annuēte deo tractauimꝰde poteſtatibꝰpla/
netarū in ſignis quȩ ſunt domus exaltatio triplici
tas terminus & facies. Nunc igiť tractemus de uir
tutibus ſeu fortitudinibus eorū in ipſis. nam dn̄s
domꝰhabet.5.fortitudīes.& dn̄s exal.4. & dn̄s tri
pli.3.& dn̄s termī duas:& dn̄s faciei unā. Intellige ergo ex hoc

numero fortitudines planetarũ: qui enĩ magis abundant in nu
mero magis abundant in fortitudine. & quidã prępońũt termi
nũ triplicitati.i. uolũt ut dominus termini sit fortior domino
triplicitatis: sed iã exposuim⁹ supius in quo ualet unusq̃sq;. Qui
dam etiã de hac re talẽ dederunt comparationẽ dicẽtes q̃ pla/
neta cũ fuerit in domo sua est similis uiro ĩ domo atq; in domi
natione sua: & cum fuerit in exaltatione sua est similis uiro in
regno suo & gloria: & cũ fuerit in termino suo ẽ sicut uir inter
parentes & cognatos suos atq; gentes: & cũ fuerit in triplicita/
te sua erit sicut uir in honore suo & inter auxiliatores atq; mi/
nistros suos: & cum fuerit ĩ facie sua erit sicut uir in magisterio
suo. Hę sũt uniuersę potestates planetarũ essentiales ĩ signis: &
sequunť has figurę signorum.

domus
regnũ
cognati
ministri
magist[...]

De essentiis signorũ & quid significent in semetipsis.

QVia in signis sunt quędã signa quę dicunť rationa
lia.s. Virgo Gemini Libra & aquari⁹. & prima me/
dietas sagictarii: qa eorũ imagines ĩ circulo ad ima
gines hominũ figuranť hęc quoq; dicũť signa pul/
chras uoces habẽtia. hęc quoq; uigent cũ fuerint ĩ
oriẽte: Et quędã dicunť alas habẽtia.s. Gemini Virgo & pisces.
Et quędã q̃drupedia: ut Leo & sagictari⁹. Quędã eorũ sũt dome
stica: ut Aries Taur⁹ Capricorn⁹: & hęc uigent cũ fuerint ĩ meri
die: Virgo autẽ Capricorn⁹ & Aquari⁹ uigent cũ fuerint ĩ septẽ
trione. Et ex signis quędã sũt tortuosa & uitiosa.s. Aries Tau
rus Cancer Scorpio & Capricorn⁹. Et quędam ex eis dicuntur
plures proles habẽtia.s. Cancer Scorpio & Pisces. Et hęc uigẽt
cũ fuerint in occidente. Et quędam ex eis sũt sterilia: ut Gemi/
ni Leo & Virgo. Et quędã sunt paucos filios habentia: ut Aries
Taurus Libra Sagictarius Capricornus & Aquarius. Et quędã
dicuntur multum luxuriosa scilicet Aries Taurus Leo & capri
cornus. Et ex signis quędam dicunť mediã uocẽ habẽtia q̃ for/
manť ad imagines aĩaliũ balantiũ & mugientiũ & rugientiũ: ut

Aries taurus leo & capricorn⁹:& ultima pars sagictarii. Et quę/dam sūt uoce carentia.s. illa quę formant̄ ad imagines animaliū uoce carentiū.s. Cancer scorpius & pisces.

De significationibus signorum.

ET unūquodq̧ signū habet propriā significationē in his quę significant ex creatiōe mēbrorū & mo/ribus hominū & regionū & seminū & arborū.&c̄.

Aries habet ex corpore hominis caput & faciē & ex regionib⁹ bebil:& feriʒ.i. babyloniā & psidā & aradiam & falastim & palestinā. Taurus habet arbores quę plantant̄:& ex corpe hominis habet collū & gutturis nodum: & ex regionib⁹ ezetimet & almechim & sanden & araterad.

Gemini est signū largū boni animi & habet ex corpe homi/nis humeros & brachia & manus:& ex regionib⁹ urgeti & ar/meniā nuthtrabigē & elenimstet.i.ęgyptū & bartha. Cancer habet ex arborib⁹ eas quę fuerint ęquales longitudīe:& ex cor pore hoīs pect⁹ cor stomachū costas splenē & pulmonē & ex re gionibus armeniā minorem & orientalē plagam buthaben & massem & acin & habet participationē in barach & atrabicen.

Leo habet arbores ꝓceras.i.longas callidus & uersut⁹ & mul tę angustię atq̧ tristicię. & ex corpore hoīs stomachū cor dorsū latus:& ex regionib⁹ artitri usq̧ in finem regionis habitabilis.

Virgo habet quicqd seminat̄ ex seminibus & est larga boni animi: & habet ex corpore hoīs uentrē & interiora.s. telam.i. dyafragma & intestina:& ex regionibus argementa & assem.i. quędam regio circa hierusalē & alforas.i.eufraten & insulā quę hispania & festix uel afeum. Libra habet arbores ꝓceras & ē larga boni animi:& habet ex corpore hominis lumbos & infe riora uentris umbilicū & pectinem & uerenda anchas & ilia & nates:& ex regionibus terram romanorum uel gręcorū & quę succedunt eis affines usq̧ ad africam. habet etiā arabe uel azim usq̧ in finem ęthiopię & barthan : habet & carm̄ & segesten & thebis uel thebil & tabiasten barab & hanbarath.

Scorpius habet arbores longitudie ęquales largus boni ani/
mi & habet ex hominis corpore uerenda testiculos uesicā anū
& femora. & ex regionibus belebiget & rura Arabum & fines
eius usq; in allegem: & habet in alcbach participationem. Sa
gittarius ingeniosus & calidus habet ex corpore hominis fe/
mora: & ex regionibus ęthiopiam & mabaraben & achiut uel
acenit uel abichit quę est india. Capricornus bonę uitę. iracū
dus cautus & callidus: multę tristicię: habens ex corpore homi
nis genua: & ex regionibus ęthiopiā annaban alcon & acuith
& mahamen usq; ad duo maria. & abant & achuit quę ē india.
Aquarius habet ex corpore hominis crura usq; ad inferiora
cauillarū id est tallorū: & ex regionibus azenes i. nigredinem
& althupha & partes eius & terram elfies & partem terrę egy/
pti & occidentalem plagam & terrę achiut. Pisces callidus &
cautus cōmixtus multi coloris habēs ex corpore hominis pe/
des: & regionibus carabrarem & septentrionalem plagam terrę
iurgem & participationem in romanis usq; ad effen habet in/
sulam & egyptum & alexandriam & mare licium:

De significatione planetarum in signis
ƒm membra hominis.

ET si quidē planetę significauerit dolorē habent i
unoquoq; signo membrū sibi propriū. Tractemus
ergo de doloribus planetarū in signis: & primū in
cipiamus ab Ariete. Saturn⁹ in ariete habet pe/
ctus. Iupiter uentrē. Mars caput. Sol femora. Ve/
nus pedes. Mercuri⁹ crura. Luna genua. In tauro Saturn⁹ uen
trem. Iupiter dorsū. Mars collū. Sol genua. Venus caput. Mer/
curi⁹ pedes. Luna crura. In geminis Saturn⁹ uentrē. Iupiter ue
renda & quę succedūt. Mars pectus & q̄ succedunt. Sol crura &
cauillas. i. tallos. Venus collū. Mercurius caput. Luna femora.
In cancro Saturn⁹ uirilia & omnia eis succedentia. Iupiter fe
mora. Mars pectus. Sol pedes. Venus brachia & humeros.

Mercurius oculus & guttur. Luna caput. In leone Saturn⁹ ue
renda & eis succedentia. Iupiter femora & genua. Mars uentrē
Sol caput. Venus cor. Mercuri⁹ humeros & guttur. Luna collū
In uirgine Saturn⁹ pedes. Iupiter genua & eorū succedentia.
Mars uentrē. Sol collū. Venus uentrē. Mercuri⁹ cor. Luna hu/
meros. In libra Saturn⁹ genua & eorū succedētia. Iupiter ocu
los & eorū succedētia. i. ptes capitis. Mars uerenda & eorū suc/
cedētia. Sol humeros. Venus caput. Mercuri⁹ uentrē. Luna cor
In scorpione Saturn⁹ cauillas. i. tallos & earū succedētia. Iupi
ter pedes. Mars caput brachia & femora. Sol cor. Venus ueren
da & eorū succedētia. Mercuri⁹ dorsū. Luna uentrē. In sagitta
rio Saturn⁹ pedes. Iupiter crura & caput. Mars pedes & man⁹.
Sol uentrem. Venus femora & brachia. Mercurius uerenda &
cor. Luna dorsum. In capricorno Saturn⁹ caput & pedes. Iu/
piter genua & oculos. Mars crura & humeros. Sol dorsum. Ve
nus femora & cor. Mercurius uerenda & eorū succedētia. Lu/
na femora. In aquario Saturn⁹ caput & collū. Iupiter hume/
ros pect⁹ & pedes. Mars cauillas & cor. Sol uerenda & eorū suc
cedentia. Venus genua & eorū succedentia. Mercurius femora
& cor. Luna uerenda. In pisce Saturn⁹ humeros & brachia &
collū. Iupiter cor & caput. Mars cauillas & uentrē. Sol femora
& eorū succedētia. Venus collū & dorsum. Mercurius crura &
uerenda. Luna femoralia.

De gradibus signorū masculinis & femininis.

SVnt quoq; ĩ unoquoq; signo gradus qui ꝓprie di
cūt͛ masculini atq; feminini. Nā ab ĩitio ariet[is] usq;
in. 8. gradū dicūt͛ esse masculini & ab. 8. in. 9. femini
ni. & a. 9. in. 15. masculini. & a. 15. usq; in. 22. femini
ni: & a. 22. usq; ĩ finē arietis masculini quos decre/
uimus describere sicut descripsimus terminos & hic modo de
pingimus tabulā: ut leuius reddat͛ opus deo auxiliante.

♈	maſ.	8	femi.	1	maſ.	6	femi.	7	maſ.	8				
♉	femi.	5	maſ.	6	femi.	6	maſ.	4	femi.	3	maſ.	6		
♊	femi.	5	maſ.	11	femi.	6	maſ.	4	femi.	4				
♋	maſ.	2	femi.	6	maſ.	2	femi.	2	maſ.	11	fem.	4	maſ.	3
♌	maſ.	5	femi.	3	maſ.	7	femi.	8	maſ.	7				
♍	femi.	8	maſ.	4	femi.	8	maſ.	10						
♎	maſ.	5	femi.	10	maſ.	5	femi.	7	maſ.	3				
♏	maſ.	4	femi.	10	maſ.	3	femi.	8	maſ.	5				
♐	maſ.	2	femi.	3	maſ.	7	femi.	12	maſ.	6				
♑	maſ.	11	femi.	8	maſ.	11								
♒	maſ.	5	femi.	10	maſ.	6	femi.	4	maſ.	2	femi.	3		
♓	maſ.	10	femi.	10	maſ.	3	femi.	5	maſ.	2				

De gradib' lucidis: tenebroſis & fumoſis & uacuis.

ET in unoquoq; iſtorũ ſignorũ ſunt grad' qui dicũt lucidi: & grad' qui dicunt tenebroſi: & gradus qui dicunt fumoſi: & gradus qui uocant uacui. Dicũt enĩ quidã ꝙ ab initio arietis uſq; in tertiũ gradum ſũt tenebroſi. & a. 3. in. 8. lucidi. & ab. 8. in. 16. tenebroſi. & a. 16. in. 20. lucidi. & a. 20. uſq; ad. 24. uacui & a. 24. uſq; ĩ 29. lucidi. & a. 29. in finem arietis uacui. de quib' faciem' tabulã ſi deus uoluerit.

♈	te.	3	lu.	5	te.	8	lu.	4	va.	4	lu.	5	va.	1		
♉	te.	3	lu.	4	va.	5	lu.	3	va.	5	lu.	8	te.	2		
♊	lu.	4	te.	3	lu.	5	va.	4	lu.	6	te.	5	va.	3		
♋	lu.	12	te.	2	va.	4	fu.	2	lu.	8	va.	2				
♌	te.	10	fu.	10	va.	5	lu.	5								
♍	te.	5	lu.	3	va.	2	lu.	6	fu.	6	va.	5	te	3		
♎	lu.	5	te.	5	lu.	8	te.	3	lu.	6	va.	3				
♏	te.	3	lu.	5	va.	6	lu.	6	fu.	2	va.	5	te.	3		
♐	lu.	9	te.	3	lu.	7	fu.	4	lu.	7						
♑	te.	7	lu.	3	fu.	5	lu.	4	te.	3	va.	3	te.	5		
♒	fu.	4	lu.	5	te.	4	lu	8	va.	4	lu.	5				
♓	te.	6	lu.	6	te.	6	lu.	4	va.	3	lu.	3	te.	2		

De gradibus putealibus.

AT in signis sūt quidā gradus q uocant̃ putei: cum fuerit planeta in aliquo eorū dicit̃ esse in puteo: ut est sextus gradus arietis &c̃. ut in hac tabula sequēti ostendet̃.

♈	6	11	16	23	29		♎	1	7	20		30
♉	5	12		24	25		♏	9	10	22	23	27
♊	2	12	17	26	30		♐	7	12	15	24	27	30
♋	12	17	23	26	30		♑	2	7	17	22	24	28
♌	6	13	15	22	23	28	♒	1	12	17	22	24	29
♍	8	13	16	21	25		♓	4	9	24	27	28	

De gradib⁹ azemena. i. debilitatis corp̄is.

ET sūt in signis quidā grad⁹ q dicunt̃ grad⁹ azemena id est grad⁹ debilitatis corp̄is. Est enī azemena q̄dā debilitatio corpis tp̄alis: ut surditas: cęcitas: mēbri amissio: & cętera talia q̄ q̄zdiu uixerit hō sp̄ habe/bit: nisi miraculose sanet̃. Cū ergo fuerit luna ī his gradib⁹ ī natiuitate alicui⁹ pueri: accidet ei p̄dicta azemena ƒm signifcationē loci & aspect⁹ seu loca planetarū. Significat̃ quoq̧ azemena p astra diuersis modis: sicut ī libris natiuitatū īuenies gradus autē azemenę sūt hi qui describunt̃ hic in tabula.

In ♉	6	7	8	9	10		In ♏	19	29		
							In ♐	1	7	8	18	19
In ♋	9	10	11	12	13	14	15	In ♑	26	27	28	29
In ♌	18	27	28				In ♒	18	19		

De gradibus augmentantib⁹ fortunam.

AT in hoc circulo sūt quidā gradus qui dicunt̃ augentes fortunā: qui in ista tabula descripti sunt.

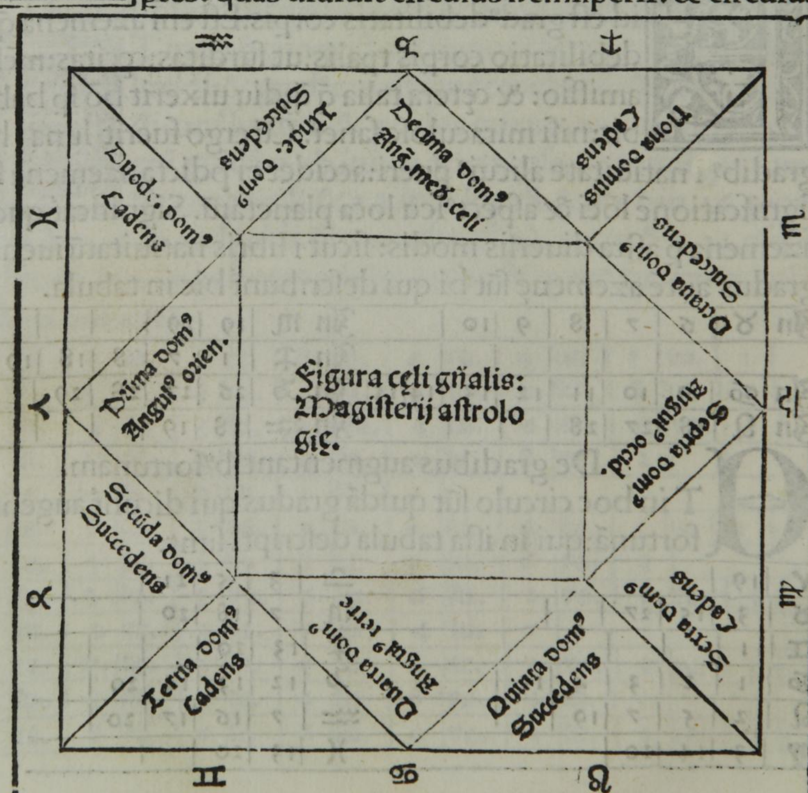
♈	19					♎	3	5	21	
♉	3	15	27			♏	7	18	20	
♊	11					♐	13	20		
♋	1	2	3	4	15	♑	12	13	14	20
♌	2	5	7	19		♒	7	16	17	20
♍	3	14	20			♓	13	20		

De gradibus compotentibus.

ET duo gradus qui fuerint unius longitudinis a capite signorum mobilium dicunt̃ compotentes: id est unius fortitudinis & consortes seu participes ĩ uirtute: ut. 20. gradus capricorni uel cancri cũ. 10. gradu sagictarii uel geminorũ. &. 20. gradus arietis uel librę cum. 10. gradu piscium uel uirginis.

De esse circuli accidentali.

SEd qa auxiliante deo iã ꝓtulim⁹ esse circuli signoꝝ essentiale: nũc ꝓferam⁹ accidentale. Nã circulus figurat̃ in oĩ hora tali figura: quę diuidit̃ ĩ quattuor ꝑtes: quas diuidit circulus hemisperii: & circulus

meridiei id est circul⁹ medii cęli: qui facit mediū diem: & una/quęq; pars istarū partiū diuit in tres ptes inęqles ꝺm ascensiões signi ascendẽtes atq; hoc modo diuidit circulus in duodecim ptes quę uocant dom⁹: noiant quoq; & cuspides & turres: cui⁹ opus expositū est ī libro Ezibi. i. in libro cursus siderū. Prin/cipiū quoq; diuisionis est horoscopus hoc est ascendẽs cui⁹ ini tiū est sup circulū hemisperii orientalis deinde secunda domus sequit & tertia: cętereq; domus usq; ad duodecimā. Quarta aūt pars quę est ab ascendẽte usq; ad mediū cęli: quę est dom⁹ duo/decima undecima & decima. dicit quarta pars orientalis mascu lina: & adueniens significat initiū uitę: & uocat puerilis sangui nea uernalis. Et pars alia quę est a medio cęli usq; ad gradū occi dentalis signi. i. septimę q est sup circulū hemisperii occidẽtalis quę ē domus nona octaua & septima: & ē meridiana feminina recedẽs significat mediā ętatē. & uocat pfecto iuuẽtutis ęstiua/lis colerica. Tertia quoq; pars quę est ab occidẽte usq; ad gradū quartę domus quę est sup circulū meridiei sub terra quę est do/mus sexta quinta & quarta. est occidẽtalis masculina aduenies significat finē uitę: & uocat autūnalis melancolica & est senilis & est mediocris ętatis. Quarta pars quę est a quarta domo usq; ad ascendẽs quę dom⁹ est tertia secūda atq; ascendẽs est septen/trionalis feminina recedẽs significat qđ accidit hoī post mortē ei⁹ & ad qd deueniet corp⁹ ei⁹ uel ei⁹ dispositio de dimissa substā tia: aut qd dicet de eo. s. utrū laudet uel uitupet: & uocat hęc ps senilis flegmatica defectiua hyemalis. Et illę duę ptes q̄ sunt a medio cęli usq; ad ascendẽs: & ab ascendẽte usq; ad quartā do mū: ista medietas uocat medietas ascendẽs: & reliquę ptes q̄ sūt a quarta domo usq; ad septimā: & inde ad mediū cęli uocat me dietas descendẽs. Et quicqd fuerit sup terrā ex circulo. i. illa ps circuli supior dicit dextra: & q̄ sub terra. i. illa ps inferior dicit sinistra. Et ascendẽs & q̄rta & septima & decima dicunt alamed id ē q̄s nos angulos uocam⁹ ut pulchri⁹ sonet. Et secūda domus

octaua & qnta & undecima succedētes angulis uocant. Tertia autem &.6.9 ac.12.cadētes ab angul' dicūt. Cū ergo planeta ī angulis uel ei⁹ succedētib⁹ fuerit dicit ꝓficere: & si fuerit ī cadētib⁹ ab angul' dicit deficere. & unaqueq; istarū domorū significat aliqd de esse boiu3. De domib⁹ & significationib⁹ earū.

PRima dom⁹ cui⁹ initiū orit ī circulo hemisperii oriētalis uocat athale.i.ascendens: hęc significat corpa & uitā & initia opeꝝ in interrogationib⁹ & orone & locutiōe & rumorib⁹: & qcqd cogitat interrogās ī aīo suo: & significat īitia uitę. Et dixit alende3god ī natiuitate: ꝙ dn̄s triplicitatis ascendētis pri⁹ significat uitā & naturā nati seu interrogātis & ei⁹ delectationē atq; uoluntatē: & qd diligat. & qd odio hēat. & qd boni seu mali ei adueniat ī initio uitę ei⁹: & dn̄s triplicitatis.2⁹ significat uitā & corp⁹ & uirtutē seu fortitudinē & medietatē uitę. & dn̄s triplicitatꝭ terti⁹ significat id qđ socii ei⁹ significauerūt: & significat finē uitę ī morte.

SEcūda dom⁹ est dom⁹ substātię ac uict⁹ & ministroꝝ & auxiliatoꝝ: & significat finē annoꝝ uitę.i. finem iuuētutis. Et dixit alende3god de dn̄is triplicitatꝭ dom⁹ substātię: de primo.s. secūdo ac de tertio uide qs eoꝝ sit fortior esse et loco hūc facies merito auctorē substātię: & significatorē acqsitiōis: ꝙ si fuerit ī medio cęli īueniet hāc a rege: & si fuerit ī domo fidei a l' fiducię ē meli⁹. Silr̄ ter dn̄s triplicitatis prim⁹ dat substantiā ī initio uitę: & secūd⁹ in medio uitę: & tertius in fine eius.

TErtia dom⁹ ē fratrū & sororū & ꝓpinquorū ac dilectorū fidei atq; religiōis mādatorū ac legatoꝝ mutationū atq; itinerū minorū: & significat eē uitę an̄ mortem. dixit alende3god dn̄s triplicitatꝭ domus fratrū. prim⁹ signat frēs maiores: & secūdus medios. terti⁹ minores: eritq; eoꝝ dignitas & eorū esse ꝭm loca eorū.

QVarra dom⁹ ē patrū hereditatū finis rerū & thesaurorū & oīu3 absconditoꝝ atq; occultoꝝ: & signat de esse uitę

hoīuꝫ finē.dixit alendeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitatis dom⁹ patrū pri mus sigt̄ pr̄es. 2⁹ciuitates & terras .tertius fines rerū &carceres

QVinta dom⁹filioꝝ & dilectionū legatoꝝ atqꝫ donatio/ nū:& si significat qꝺ futurū sit post mortē ex laude.s.& uitupio.dixit alendeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitat[dom⁹ filio rū primus sigt̄ filios & uitā. 2⁹dilectionē.terti⁹uero legatos.

SExta domus est infirmatū &seruorū:& sigt̄ finē uitę:& qcqd futurū sit an̄ senectutē.dixit alendeꝫgod dn̄s tri/ plicitatis dom⁹infirmitatū. primus sigt̄ infirmitates & ualitudines ab īfirmitatib⁹& a mal'&deterioratiōes. 2⁹sigt̄ uer/ naculos & ꝑuos. 3⁹sigt̄ quid eueniet ex eis & eorū utilitatē atqꝫ opa:& significator ē bestiaꝝ ac pecorū & oīuꝫ q̄drupedū:& for/ titudīs eoꝝ: multitudīs quoqꝫ eoꝝ ac paucitat[morę eoꝝ ī mān ei⁹ul' egressiōis eoꝝ ab ea.s.mān:carceris quoqꝫ atqꝫ retentiōis.

SEptia dom⁹ē mulierū:nuptiarū: cōtentionū quoqꝫ atqꝫ ꝑticipationū &oppositorū:& sigt̄ medietatem finis ui/ tę erga senectutē.Dixit alendeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitatis domus.7.prim⁹sigt̄ mulieres.secūdus cōtentiones.tertius cō/ mixtiones & participationes.

OCtaua dom⁹est mortis : sigt timorem & mortē atqꝫ al/ mauerith.i. substātias uel hereditates mortuorū q̄s de bent heredes p⁹mortē ipsorū possidere: & significat annoꝝ ui/ tę finē post senectutē. Dixit alendeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitatis do mus mortis.prim⁹significat mortē.2⁹ꝓcepta seu res antiquas.3⁹ almauerith.i.quę hereditanda sunt ex mortuis.

NOna dom⁹ē ꝑegrinationū itinerū fidei atqꝫ religiōis sa piētię ꝑhię & librorū:epl'arū quoqꝫ ac legatorū narratio nū seu rumorū atqꝫ somniorū:& īitiū dimidię uitę significat.Di xit alēdeꝫgod ꝙ dn̄s triplicitat[dom⁹ꝑegrinatiōis: primus sigt̄ ꝑegrinationē & oē qꝺ accidit ei. 2⁹significat fidē atqꝫ religionē & ualitudinē harū atqꝫ modū earū. 3⁹significator ē sapiētię som/ niorū & stellarū & auguriorū & ueritatis exercentiū in eis:atqꝫ mendacii.

DEcima dom' ē regia & operū & sublimatiōis ul' exalta/tiōis: regni quoq; atq; mēorię & uocis. s. iperii & magi/sterioꝝ atq; matrū: & sigt dimidiū ānoꝝ uitę. Dixit alē/dezgod ꝙ dn̄s triplicitatis dom' regię pm' sigt op' & exaltationē s. sedis sublimationē & altissimā mansionē. 2' igit uocē imperii & audaciā i eodē. 3' significat stabilitatē ei' atq; durabilitatē.

VNdecima dom' ē fiducię & laudis atq; fortunę: amico/rū quoq; & ministroꝝ ac auxiliatoꝝ: & sigt finē annorū medietatis uitę. Dixit alēdezgod ꝙ dn̄s triplicitatis do/mus fiducię: pm' sigt fiduciā. 2' amicos. 3' utilitatē seu pfect' eoꝝ

DVodecima dom' ē inimicorū & laboris atq; tristicię iui/dię et susurratiōis calliditatis igenioꝝ atq; bestiaꝝ: & sigt finē uitę & qd cōtigit matrib' i cōceptiōe sua ex bono uel malo. Dixit alendezgod dn̄s triplicitatis domus inimicorū prim' sigt iimicos. 2' labores. 3' uero bestias & pecora. Hęc sunt q̄ significāt. 12. dom'.

De colorib' duodecim domorū.

SIgnificāt etiā. 12. dom' colores: & hi sūt: nā dom' ascen/dēs uel pma & .7. sūt albę. 2. & .12. uirides. 3. & .11. crocęę 4. & .10. rubeę. 5. & .9. mellitę. i. hn̄t mellis colorē. 6. uero & .8. nigrę sūt.

De gaudiis planetarū in domibus.

AT unusq̄sq; planeta hz in unaquęq; istarū domorū quā/dam ptātē ex ptātib'. s. accidētalib' q̄ dicunt gaudiū: qa mercuri' gaudet i ascēdēte. Luna i domo. 3. Ven' quoq; in. 5. & mars in. 6. Sol in. 9. Iupiter i. 11. Saturnus in. 12.

De fortitudine angulorū.

AT dicit i significatiōe domorū ꝙ anguli significāt forti/tudinē & pfectionē. Cadētes uero ab angulis debilita/tē & detrimentū: nisi ꝙ. 9. & .3. significāt rē aptā & detectā cū fa/ma. 12. & .6. significāt occultationē & retentionē & uilitatē rerū Anguli aūt & dn̄i anguloꝝ significāt magnitudinē bonoꝝ: pre/cii atq; fortūę: fortitudinē & exercitationē & elongationē a ca/su: & pn̄tia eorū i cadentib' ē cōtraria fortunę. i. dedec' & casus. De succedētib' uero angulorū: dom' q̄ succedit decimę. i. unde/

ma sigt fortitudinē & fortunā mediā amicorū: & ex ea pte in q̄ erat fiducia. & illa q̄ seqt quartā.i.5.sigt fortunā mediā p donationes & ueneratiōes & cā filiorū cū ueneratiōe leticia & gaudio: q̄ aūt succedit ascēdēti q̄ ē secūda sigt siliter fortunā mediā: ex cā substantię & ministrorū.q̄ uero succedit septimę.i.octaua sigt siliter fortunā mediā ex almaueritb.i.ex substātia q̄ hereditat a mortuis & reb⁹occultis: De significatiōib⁹ dn̄oꝝ āguloꝝ.

HE quoq; sūt significatiōes dn̄oꝝ āguloꝝ dū fuerit pn̄tes ī angulis.Pn̄tia dn̄i ascendētis ī ascēdēte sigt ei⁹fortunā p semetipsū:& p ei⁹acqsitionē:& sigt pn̄tia ei⁹in.10.per regē & magisteria altiora:& cū fuerit i.7.p couentiōes & factores atq; uxores p p̄sentiā quoq; ei⁹ in q̄rta sigt fortunā p hereditates & cās patrū & p pductiōes aquarū & populatiōes uel plātationes.i.edificatiōes & ex reb⁹antiqs & radicalib⁹. Significat quoq; domin⁹decimę p p̄sentiā suā in eadē decima fortunā uel p regē uel p regnū magnū & magisteria altiora: & significat p p̄sentiā suā ī septia regnū p uictoriā cōtētionū & ex caus uxorū:&p p̄sentiā eius in q̄rta sigt regnū p amicitiā nobiliū & regis ei⁹& p causas tribunorū & p dispēsatores regū & cult⁹terrarū & edificatones ciuitatū & p diuisiones fluminū & custodias ciuitum & ex reb⁹ antiquis: & p p̄sentiā suā in ascendēte significat regnū p ingenia & p ppinquitatē regis rebus uulgi. Pręsentia aūt domini septimę in septima significat fortunā p negociationes & p couentiones:et p nutritiōes quoq; & mulieres:&p satores:& sigt p p̄sentiā ei⁹in q̄rta p couentiōes mulierū:& p negociationes:& p causas patrū & hereditatū.&cult⁹terrę:et pręsentia sua in ascēdēte p couentiōes & negociatiōes p cās medicinę atq; astronomię:& p opa sp̄ualia atq; ingenie & consilia: & significat per pręsentiā suam in.10. fortunā per couentiones & negociationes & per uxores & per causas regis. Pręsentia uero domini q̄rtę ī q̄rta significat fortunā ex cultu terrę:& fructu p cās patrū atq; res antiqs:& p p̄sentiā ei⁹in ascēdēte sigt fortunā ex cultu t̄rę & fructu p īgeniū & cōsilii pfūditatē: & p̄sentia

sua in. 10. sigt̃ pfectũ ex cultu terrę & fructu p cãs regis & magi-
steriorũ. Et pñtia sua ĩ septima sigt̃ fortunã ex cultu terrę & fru-
ctũ p cãs uxorũ & satorũ: & p negociationes. Hęc significãt dñi
angulorũ p pñtiã suã ĩ angulis suis. Siliter ergo facies de psentia
dñoꝝ cęterarũ domorũ: & iõ ĩtroduximꝰ tm̃ dños angulorũ ut
eẽnt exẽplar ĩ cęteris. Qualit̃ sciat̃ qs planeta sit dominator.

ET cũ uolueris scire planetã dnãtorẽ rei aspicias qs pla-
netarũ sit pluris auctoritatis ĩ domo rei: & planetã q si
gnificat naturã illiꝰ rei: sic̃ dicemꝰ ĩ naturis planetarũ. ui
de ergo qs planetarũ sit fortior ĩ domo rei: & ĩ pte eiꝰ ex fortitu
dinibꝰ qs p̃diximꝰ. i. ex nũero quẽ p̃diximꝰ dũ de fortitudĩe pla
netarũ & ptãte tractauimꝰ & q fortior oĩbꝰ fuerit ĩ loco rei: ipse
erit dnãtor eiꝰ: uerbi grã: si ĩtrogatio fuerit de substãtia & uo
lueris scire qs sit dnãtor eius & fuerit secũda domus: q̃ sigt̃ sub-
stantiã. s. qntus gradꝰ signi arietꝭ: qa domus ẽ martis: hꝫ ĩ hoc lo
co mars qnqꝫ fortitudĩes: exaltatio quoqꝫ ẽ solis. & hꝫ ĩ eo quat
tuor fortitudĩes. ẽ etiã ipsiꝰ solis triplicitas: & hꝫ ĩ eo tres fortitu
dines. hꝫ ergo sol ibi septẽ fortitudĩes. & est terminꝰ Iouis. & hꝫ
ibi duas fortitudĩes: & ẽ etiã facies martis: & hꝫ ibi unã fortitu
dinẽ: ergo mars hꝫ ibi sex fortitudĩes: qnqꝫ ex domo & unã ex
facie: & sol septẽ: & talis planeta uocat̃ almubta .i. uincẽs. sol er
go accipit ibi principatũ q̃a hꝫ ibi septẽ fortitudĩes & ipse dñat̃
ibi ĩ domo substãtię. Siliter accipies ĩ loco ptis substãtię & ptis
fortunę & pticipẽ illorũ facies Iouẽ q ẽ significator substãtię na
turalit̃ & cõmiscebis ptiũ & planetarũ testimonia: & facies hoc
idẽ de oĩbus domibꝰ & scies dominatorẽ earũ.

De potestatibus accidentalibus planetarũ.

EX potestatibꝰ quoqꝫ planetarũ accidẽtalibus ẽ albais. i.
siliitudo & hoc ẽ cũ fuerit planeta diurnus ĩ die sup ter
rã & ĩ nocte sub terra & planeta nocturnus ĩ nocte sup terrã: &
ĩ die sub terra & si cũ hoc fuerit masculinus planeta ĩ signo ma-
sculino: & planeta femininus ĩ signo feminino dicit̃ esse in sua
siliitudine. i. in suo albais. Et erit fortitudo eius ut uiri fortitu-

do ĩ loco eius ꝑfectus .i. acquisitionis atq; fortunę.

DIFFERENTIA SECVNDA IN NATVRIS PLANEtarũ septẽ & quid sit illis ꝓpriũ & quid significẽt de esse rerũ.

ET quia auxiliãte deo iã ꝑegimus qđ ꝓposuim⁹ tractare de circulo signorũ & eius accidẽtibus. ꝓseq̃mur nũc intentionẽ septẽ planetarũ & naturas eorũ esse quoq; eorũ & qd significent.

SAturnus ẽ masculinus malus diurn⁹ & est significator patrũ si fuerit pueri natiuitas ĩ nocte: & significat senectutẽ ultimã si fuerit occidẽtalis: & initiũ senectutis si fuerit oriẽtalis: & significat grauitatẽ frigoris & siccitatis: & ex cõplexione corporũ melancolicã: & augmentũ ei⁹ atq; distillationẽ. Et fortassis erit qñq; cõplexio frigida humida ponderosa et fetidi ẽ odoris: et multę comestiõis et uere dilectionis: et significat ꝓfunditatẽ cõsilii: et multitudinẽ silentii et ex magisteriis res antiq̃s et ꝑciosas: et significat cultus agrorũ et populationẽ terrarũ: et fluminũ si fuerit fortunatus: et res uiles et laboriosas si fuerit malus: ut cõfricatiões in balneis: et fullones et nautas. Et si fuerit fortunat⁹ erit uere dilectiõis spaciosus et patiẽs. Et si fuerit malus erit indiscretus stabilis tristis et merẽs malę suspitiõis multũ suspicans et mouẽs hoĩes in susurratiõibus. Et si fuerit fortunatus significat de substãtia res antiquas et durabiles et hereditates et terrę cultus: et si fuerit malus significat aquas sordidas et mali saporis ueteres atq; cõucrtibiles. Et ex infirmitatibus morbos flegmaticos et melancolicos et uiscosos et cõgelatos acutos: ut leprã morpheã podagrã et cancros et cętera huiusmodi: et significat ꝑegrinatiões longinq̃s carceres et uincula laborẽ quoq; ac tarditatẽ et afflictio/

nem & almaueritb.i.substantias mortuorũ:pr̃es etiã & auos & fr̃es maiores eunuchos seruos & uiles hoĩes: & sigt̃ ex operibꝰ opa coriorũ si fuerit solꝰsignificator absq; cõplexiõe alicuiꝰpla/
netarũ.ꝙ si cõplectit̃ ei Iupiter sigt̃ opꝰpgameni in quo scribunt̃ diuini libri.Et si cõplectit̃ sibi mars sigt̃ soleas sotulariũ & p̃pa/
ratiões earũ.Et si cõplectit̃ sibi sol sigt̃ opꝰcõsutorũ coriorũ.Et si cõplectit̃ ei uenus sigt̃ opꝰcoriorũ ex quibꝰ fiũt timpana & alia instrumẽta quibꝰutimur in ludis.Et si cõplectit̃ ei mercuriꝰ sigt̃ opꝰcoriorũ in qbꝰscribunt̃ testamẽta & numeri stipendiorũ. Et si cõplectit̃ ei luna sigt̃p̃parationẽ coriorũ ferarũ & montanorũ aĩaliũ & huiusmodi silia:& sigt̃ de sectis eã q̃ unitatem cõfitet̃ si fuerit fortunatꝰ:& si fuerit malꝰsigt̃ credentiã unitatis cũ multa tamẽ hesitatiõe.i. dubitatiõe. Et dixit messeballa.i.quẽ uoluit deus exaltari:q fuit unꝰastrologꝰin scia pspicuus iudiciis q̃re sic dictus ẽ ꝙ sigt̃ fidẽ iudaicã:iõ qa ẽ ex antiquioribꝰ: & oẽs cõfi tent̃ eã & ipsa nullã aliã:sic̃ saturnꝰcui oẽs iũgũt̃ & ipse nulli:sigt̃ quoq; ĩdumẽta nigra.Et dixerũt qdã alii ꝙ Saturnꝰ sigt̃ ĩteriora auris & splenẽ:ac stomachũ:et h₃ ex coloribꝰnigredinẽ:& de sa poribꝰstipticos &acetosos.Et ex diebꝰsabbatũ:& ex noctibꝰ eã q̃ p̃cedit quartã feriã.Et quãtitas orbis eiꝰẽ nouẽ graduũ.Et ãni fridarie eiꝰsũt.11.maximi uero.465.&maiores.57.&medii.43.& dimidiũ:minores.30.Fortitudo eiꝰ ĩ plagis circuli ẽ ĩ dextra se/
ptẽtriõis. Et dixit messebala ꝙ sigt̃ de figuris hoiu₃ hoiem ĩter nigrũ & croceũ:q cũ ãbulauerit mergit oculos suos ĩ terrã pon/
derosus incessu adiũgens pedes.& macer recuruus habẽs puos oculos & siccã cutẽ uenosos rarã habẽs barbã in maxillis labia spissa callidꝰingeniosus seductor interfector.Et dixit dorothiꝰ hic sigt̃ hoiem corpe ualde pilosũ iũctis supciliis:& h₃ ex regio nibus Ascine & indiã & oẽm terrã nigrorũ.Et ex ptibꝰhabens partẽ fortitudĩs & stabilitatꝭ: & sigt̃ terras uel res terrarũ & he/
teditatũ:et eos q p̃esũt opibꝰ et audaciã et laborem ingenia et causas mortis:et h₃ ex ptibꝰmũdi achiud et alchiut et eorũ cõ/
finia et terras nigrorũ et montes eorũ.

IVpiter fortuna masculinus diurn⁹:et ē significator substantię et opatᶦ calorē et humiditatē tēperatā aereā sanguineā:et de ętatib⁹significat iuuētutē usq₃ ad pfectionē ętatis: et ex magisteriis q̄ ptinēt ad legē ut iusta iudicia iudicare:et pacē īter hoīes mittere et ī bonis studere et substātię significat abundantiā.et ex negociis illa q̄ fiūt absq₃ seductiōe et sigᶦ aīam et uitā lętitiā et ueritatē et religionē et patientiam et oē p̄ceptū pulchrū et p̄ciosū et abundantiā ueneris.et ex infirmitatib⁹q̄ fiūt ex sanguine p augmentū quātitatis q̄ non fuerit supflua extra naturā nec ex sanguīe usto et cōuertibili: et ē planeta sapientię et intellect⁹et usus. Cui si cōplectiᶦ saturnus sigᶦ nigromantiā et incantatiōes et exorcismos etc̄. Et si cōplectiᶦ ei mars sigᶦ sciam medicinę. Et si cōplectiᶦ ei sol sigᶦ sciam sectarū et prudentiā in cōtentionib⁹et disputatiōib⁹. Et si cōplectiᶦ ei uenus sigᶦ cōpositionē sonorū et aliarū sciarū delectabiliū.Et si cōplectiᶦ ei mercuri⁹ sigᶦ sciam arithmetice et scribēdi:astronomiā quoq₃ et phiam et geometriā. Et si cōplectiᶦ ei luna sigᶦ sciam dispositionis aquarū et mensurę earū necnō terrarū:et ex qualitate animi significat largitatē et uerecūdiā atq₃ iusticiam et ex sectis pluralitatē atq₃ simulationē. Quidā autē dixerūt ꝙ significat epar et stomachū et aurē sinistram et brachia atq₃ uentrē:inferiora quoq₃ pectinis et intestina et ex coloribus colorē cineritiū et uiridē et horū siles:et ex saporibus habet dulcē: et quātitas orbis ei⁹est graduū.9.et ex dieb⁹habet diē Iouis:et ex noctibus noctē diei lunę:et anni fridarię ei⁹.i.dominatiōis ei⁹ sūt.12.et anni maximi sunt.428.maiores.79.medii.45.et dimidiū.minores uero.12. et fortitudo eius ex plagis circuli estᶦī occidente. Et dixit messeala ꝙ ex hoībus significat hoīem album habentē ruborē in facie:habentē oculos nō prorsus nigros:nares nō ęquales et breues caluū: in aliquo dentiū habentem nigredinem:pulchrę staturę boni animi bonis moribus: pulchri corporis. Et dixit dorothius ꝙ significat hominē habentē magnos oculos: & pupillā latā barbā crispā & habet ex regionib⁹

alchirath & babyloniā & asen & psidē: & alaormes & archadiā & ex ptib⁹ hñs ptē ħitudinis pfect⁹ & significat fidē & appetitū in bonis: & ex opib⁹ salubritatē securitatē & participationē.

Mars masculin⁹ nocturn⁹ mal⁹ opat̃ calorē & siccitatem & ē significator fratrū & pegrinationū: & hꝫ ex ętatibus iuuētutē usqꝫ ī finē iuuētutis: & natura ei⁹ colerica amari saporis: & ex magisteriis oē magisteriū igneū & qđ fit p ferrū & ignē: sicut ē pcussio gladiorū cū martellis. Cūqꝫ ei cōplectit̃ Saturnus sigt̃ pcussionē ferri. Si Iupiter significat pcussionē ęris. Si sol significat pcussionē nūmorū aureorū. Si uen⁹ significat magisteriū ornamētoꝝ. Si mercuri⁹ pcussionē acuū. Si luna significat pcussionē lancearū & librorū: significat etiā cū sol⁹ suscipit significationē opus medicinę. Si null⁹ planeta ei cōplectit̃ significat minutionē. & uulnerationē & aptionē & horū silia. Et si cōplectit̃ ei Saturn⁹ sigt̃ opus medicinę & uulnerū. Et si Iupit̃ sigt̃ op⁹ naturarum. Et si sol sigt̃ curam oculorū. Si uenus signat opus ornamēti ut tonsurā criniū & barbarū & abscisionē ungularū: & si mercurius sigt̃ abscisionē uenaꝝ. Si luna significat eradicationē dentiū & purgationē auriū. Et p se sigt̃ iniurias miserorū & effusionē sanguis & oppressiōes p uim & abscisiōes uiarū & iracūdiā & ducatū exercit⁹ & festinationē & inuerecundiā & pegrinationē extra patriā: & feditatē coit⁹: & casus puerorū id est abortiuorū: & frēs medios atqꝫ sorores: sciam ac discretionē curę bestiarū. Et ex infirmitatib⁹ febres calidas & sanguīeas & pustulas sanguīeas alabraba q̄ est rubedo corpis cū aspitate & feditate & comestiōe carniū cū putredīe: & dimidii capitis dolorē & ignē sacrū & pauorē & cogitatiōes horribiles q̄ inquietāt hoīes & cōmouēt & īpediūt atqꝫ inanes reddūt: & qcqd fuerit cū inflāmatiōe caloris. Et ex q̄litate aī cōmotionē. s. aī & cōturbationē. Si aspexerit eū saturn⁹ sigt̃ odium & maximā īuidiā & ex sectis eā in qua bellū fuerit & unitatē & celeritatē mutationis a fide: & multitudinē hesitationis & mutationē de testamento in testamentū: erūt tñ hęc oīa sub unitate. Dixerunt

quidã ꝙ hꝫ ex mẽbris fel renes & uenas & decursũ spermatis & dorsũ: & hꝫ ex colorib⁹ rubedinẽ: & ex saporib⁹ amarũ: & quãtitas orbis ei⁹ ẽ. 8. grad. & ex dieb⁹ hꝫ diẽ martis: & ex noctib⁹ noctẽ sabbati: & ãni fridarie ei⁹ sũt septẽ. & ãni ei⁹ maximi sũt. 264. maiores sũt. 66. medii aũt. 40. & dimidiũ: & minores. 15. & fortitudo ei⁹ ĩ plagis circuli ĩ meridie. Et dixit mesceala ꝙ significet de imaginib⁹ hoĩuꝫ hoĩem rubeũ habentẽ capillos ruffos & faciẽ rotundã leuiter homĩes dehonestantẽ hñtẽ oculos croceos horribilis aspect⁹ audacẽ al'citũ habentẽ ĩ pede signũ uel maculã. Et dixit dorothi⁹ ꝙ signat hñtẽ acutũ aspectũ: & ex ptib⁹ ptẽ audacię & significat pseuerantiã calliditatẽ & supbiã & leuitatẽ & mobilitatẽ & audaciã & negociationẽ acuitatẽ & festinationẽ in oib⁹ rebus. & habet ex ptib⁹ mũdi Asce & terras romanorũ usqꝫ in occidentẽ: & terras tuscorũ.

Sol p aspectũ fortuat⁹ est: & malus p cõiunctionẽ in uno signo & ẽ mascul⁹ diurn⁹ opat̃ caliditatẽ & siccitatẽ: & ẽ significator patrũ si fuerit natiuitas ĩ die significat regnũ maximũ & aĩam uitalẽ & lumen & splendorẽ & intellectũ & pulchritudinẽ & mũdiciã atqꝫ fidem. Et ex ętate finẽ iuuẽtutis. Et pticipat̃ uniuersis planetis ĩ dispositiõe annoꝝ. Et ex magisteriis regimẽ & principatũ: & significat iaculatiouẽ iaculorũ & uenationẽ purgationẽ cũ oĩ spẽ purgandi q̃ corpa interi⁹ & exteri⁹ purgant̃. Et ex infirmitatib⁹ significat infirmitates calidas & siccas ĩ corpib⁹ apparẽtes. Et ex substãtia aurũ plurimũ & uniuersas spẽs substãtię. Et ex q̃litate ipsi⁹ aĩ sublimitatẽ prudẽtiã & q̃ sequũt̃ honestatẽ. s. largitatẽ & gloriã & ꝑplixitatẽ mẽtis. Et ex sectis culturã bonã & eis siliã. Et significat ĩperiũ uocis & fortitudinẽ celeritatꝭ. Si cõplectit̃ ei saturnus significat uillicationẽ & hmõi principatũ. Si Iupiter significat ĩ fide principatũ & religionẽ & etiã iudicẽ inter hoĩes iudicãtẽ opa oppressoꝝ ul' ĩiuriaꝝ &c̃. Si mars signat ducatũ exercit⁹ & ĩuestigationẽ belloꝝ. Si uen⁹ signat regnũ p mulieres & p obsequiũ potentũ. Si mercuri⁹ signat cõsultores regũ & opus

librorū & hereditatū & maiorū operū. Si luna signat opus lega
rorū & detectionē cōsiliorū & huiusmodi silia. Et dixerūt qui/
dam ꝙ sol signat imaginē uultus hoīs:& ꝓprie ex uiris oculum
dextrū:& ex mulierib⁹ oculū sinistrū:& dixerūt quidā ꝙ habet
cor & medullā & femora. Et ex infirmitatib⁹ comestionē car/
niū in ore:& detrimentū oris ꝓprie:& descensionē aquę in ocu
lum:ptās ei⁹ in capite. Et dixerūt indi ꝙ cū fuerit in ascendente
erit cōburens & habebit signū in facie. Et habet ex coloribus
quicqd uidet̃ ꝑegrino colore:& ex saporib⁹ acrē. Et quantitas
orbis ei⁹ est.15.graduū. Et ex dieb⁹ diē habet dn̄icā:& ex nocti
bus noctē Iouis Anni fridarie ei⁹ sūt decē. Et anni ei⁹ maiores
sūt.120.maximi sūt.1460.medii.39.& dimidiū uel ꝟm quosdam
69.& dimidiū:minores uero.19. Fortitudo ei⁹ ex plagis circu/
li ē ī oriēte. Et dixit mesceala ꝙ signat de figuris hoīuꝫ eū q̄ ha/
bet colorē inter croceū & nigrū.i.fuscū tectū cum rubore breui
staturę crispū caluū pulchri corporis:& habet ex saporib⁹ acutū
Et dixit dorothi⁹ ꝙ figura solis & lunę ē figura planetarū q fue
rint cū eis:& ei⁹ q̄ dignior fuerit ī loco eorū. Si ergo uelis scire
figurā solis scito ꝙ sit crocea hn̄s partē ruboris capillorū oculi
ei⁹ aliquantulū crocei. Et ex ptib⁹ habēs partē futurorū.i.ptē di
uinationis & ē significator naturarū & spūs sapiētię eleuatiōis
& ꝑfectionis fidei quoqꝫ sciaꝝ & laudū. Et ex ptib⁹ mundi ha/
bet zamarach & cura & ferit & ei⁹ terminos & terras romanoꝝ

Venus fortuna fęminina nocturna & ē significatrix
mulierū & uxorū ac matrū si fuerit natiuitas diur/
na & opat̃ frigus & humiditatē temperatam:& ex
ętate habet iuuentutē uel adolescentiā:& ex ma/
gisteriis instrumēta ludorū ornamēta quoqꝫ & fi/
guras pulchras & ludos alearū & schacorū & saltationes & ocia
& fornicationes ac fornicatores & filios fornicatiōis & multi/
tudinē coitus & uniuersa genera luxurię & cōpositiōes coro/
narū & usus earū. & pulchritudinē ac mundiciā uestimenta etiā

& ornūmēta. Aurū & argentū & dilectionē ludos risus & gau/
diū & unguētis diuersisq; specieb⁹ uti potationes & ebrietates:
seq; credit oīb⁹: largitatē quoq; signat & dilectionē diligentiā
& amorē iusticiā & domos oratiōis retinet quoq; fidē: & signat
magisteriū omniū signorū ueluti musicā &c̄. q̄ si cōplectit̄ ei sa/
turnus signat sonū cantationū quibus deflent̄ aliq̄n mortui uel
quas cantāt edificatores q̄n edificant edificia. Et si cōplectit̄ ei
Iupiter signat sonū lectionū uel cantationū quib⁹ utunt̄ dn̄i se/
ctarū in altarib⁹ & locis oratiōis eorū in laudē dei oīpotentis.
Et si Mars signat sonos quib⁹ utunt̄ seculares & cantus uulgi in
quib⁹ fit mentio blasphemię uel pręliorū: uel in quo fit mentio
carceris uel laboris & horū silia: ut cant⁹ in quo fit mētio captio
nis & alligationis & p̄cussionis flagellorū. Si sol signat sonū li/
gni quo cantat̄ corā regib⁹ & nobilib⁹. Si Mercuri⁹ sonū q̄ exer
cet̄ in cōpositiōe uersuū. Et si luna significat cant⁹ nautarū in na
uibus. Et ex infirmitatib⁹ morbos habet frigidos & humidos
qui accidūt p̄prie & multotiens in membris genitalib⁹. Et ex
substātia quę acquirit̄ p̄pter pulchritudinē. ut sūt ornamēta mu
lierū: & uestimēta earū margaritas atq; picturas. Et ex qualita/
te animi suauitatē & amicitiā & cōmestionē & his silia: & cupi
ditates potiōis & cōmestionis ac coit⁹. Et ex sectis culturam
idolorū & eos in quib⁹ maxime exercent̄ comestiōes atq; pota
tiones. Et dixerūt quidā q̄ significat anchas & spinam dorsi &
sperma. Et alii dixerūt q̄ habet significare pīguedinē & carnes
& renes & uuluā matricē uentrē pectinē & umbilicū. Et habet
ex colorib⁹ albedines: & ex saporib⁹ unctuosū. Et quātitas or/
bis ei⁹. 7. graduū. Et habet ex dieb⁹ diē Veneris: & ex noctib⁹
noctē martis. Et anni fridarie ei⁹ sūt. 8. Et anni ei⁹ maiores. 82.
maximi. 151. & medii. 45. minores uero. 8. Fortitudo ei⁹ in pla
gis circuli est in dextra orientis. Et dixit mesceala q̄ signat de
figuris hominū hoīem albū trahentē ad nigredinē pulchri cor
poris & capillo⁊: faciē habentē rotundā: & paruā hn̄tē maxillā

pulchros oculos & eius nigredo oculorũ est plus q̃ȝ oportet. Et dixit dorothius signat hoiem pulchrã faciẽ habentẽ pulchros oculos & multos capillos & plus albũ confectũ rubore crassum ostendentẽ beniuolentiã. Et habet ex ptib⁹ partẽ desiderii: & significat amicitiã & ludũ & dilectionẽ & patientiã & cõiũctiones masculorũ. Et habet ex partib⁹ mũdi albiget & aliemen & terras arabum.

Mercurius cõmixtus masculin⁹ diurn⁹ inclinat̃ p naturã suam ad eũ cui complectit̃ ex planetis & ex signis: & est significator fratrũ minorũ: & significat seruos & dilectionẽ cõcubinaꝝ: signat etiã deitatẽ & oracula ꝓphetaꝝ & credulitatẽ et opus et honorem uel orationẽ. Qui si in natura sua fuerit & null⁹ planeta ei cõplectit̃ significat res terreas & rerũ augmentationẽ crescẽdo: & ex ętate iuuentutẽ: & ꝑfectũ in ea: et ex opib⁹ opera quę generant cognitionẽ prędicationẽ & rhetoricã et negociationes et extimationẽ & geometriã: et dispositionẽ rei & philosophiã et auguria et ꝓuerbia et scripturã: et uersificandi scientiã et op⁹ numeri maxime. Cui si complectit̃ saturn⁹ significat ex ope numeri opus mensurę terrarũ et hereditatũ et numerũ edificiorũ atqȝ telarũ. Si Iupiter signat numerũ psallendi et numerũ librorũ diuinorũ. Si mars significat numerũ q fit in donatiuis exercituũ et pugnantiũ et numerũ ꝑcussionũ flagellorũ atqȝ clauarũ. Si sol signat pręesse numero regũ et substãtię domorũ: Si Ven⁹ signat numerũ chordarũ lignorũ seu cythararũ numerũ sonorũ atqȝ fistularũ. Si luna signat numerũ ferculoꝝ q̃ fiũt ad comestiones itinerantiũ extra domũ. Et signat de infirmitatib⁹ infirmitatea spũales aię. i. cogitatiões horribiles: et inquietudinẽ mentis atqȝ dubitatiões et cętera silia. Significat etiã animi qualitatem et cętera silia ẜm cõplexionẽ suã et cõiunctionẽ: cũ fuerit fortunat⁹ erũt bonitates ẜm genus fortunę q̃ facit eũ fortunatũ: et ẜm locũ in quo fuerit fortunat⁹ mercurius: et cũ fuerit malus

erũt iniquitates ſm malũ qđ eũ facit malũ:& ſm locũ in quo fa/
ctus eſt malus. Et ſignificat ex ſectis culturã unitatis & horum
ſilia:& hoc ſecreto cũ hypocriſia & ſimulatione. Et dixerũt qui
dã ꝙ ſignificat femora umbilicũ & pectinẽ & crura neruos atqꝫ
uenas & ex colorib⁹ habet omnẽ colorẽ cõmixtũ atqꝫ uariatũ:
& aleꝫ meniũ qui eſt color floris lilii agreſtis:& ex ſaporib⁹ ace/
toſum. Et quãtitas orbis eius eſt. 7. graduũ:& habet ex dieb⁹ diẽ
mercurii:& ex noctibus noctẽ diei dñicę. Anni fridarie ei⁹ ſũt
13. & anni ei⁹ maiores. 76. maximi. 460. medii. 48. minores uero
20. fortitudo ei⁹ in plagis circuli eſt in ſeptẽtrione. Et dixerunt
quidã mercurius a medio retrogradatiõis eius uſqꝫ ad ſtationẽ
ſecundã ſignificat pueritiã: & a ſtatiõe ſecũda uſqꝫ ad cõiunctio
nem ſolis iuuẽtutẽ: & a cõiunctiõe ſolis uſqꝫ ad ſtationẽ primã
mediã ętatẽ:& a ſtatione ſua prima uſqꝫ ad medium retrograda
tionis ſignificat ſenectutẽ & cõtrarietatẽ:& in cõiunctione ſua
ꝑ directionẽ uſqꝫ ad ſtationẽ primã ſignificat dilectionẽ & ami/
citiã & amoris imitationẽ:& ex ſtatione ſua ſecũda ad cõiũctio
nem iens ſignificat inquiſitionẽ dilectiõis & cõcordiã:& a ſta/
tione ſua prima iens iterũ ad retrogradationẽ ſignificat inquiſi
tionẽ contrarietatis & diſſimilatiõis tarditatẽ & uerecundiam
paruã & occupationẽ & ſtuporẽ in rebus: & in medio retrogra
datioins ſignificat celeritatẽ temperatã ꝓpter ingenii debilita/
tem. & apud ſtationẽ ſecundã ſignificat ſtuporẽ & occupationẽ
ingenii & tarditatẽ & egreſſus ab hac celeritatẽ & apertionem
ingeniorũ: & cõiunctione ſua ſoli ꝑ directionẽ ſignificat celeri
tatem expanſionẽ ingeniorũ & latitudinẽ uel augmentationẽ
eorũ. Siliter Veneri accidit in his locis & planetis altiorib⁹. Et
dixit meſceala mercurius ſignificat ex figuris hoiem nõ multũ
albũ neqꝫ nigrũ habentẽ colorẽ: frontẽ habentẽ eleuatã & lon/
gam: in facie longitudinẽ & naſum longũ: rarã habentẽ barbam
ĩ maxillis & oculos pulchros nõ ex toto nigros: longos quoqꝫ
habentẽ digitos. Et ex partib⁹ habet partẽ negociationis: & ſi/

gnificat timorē & infestationē & bellum & inimicitias & sedu/
ctiones & cōtrarietates: significat quoq; pfectum magisterium
& subtilitatē in opere & inquisitione: & in ceteris que fiunt in
hominib⁹ ex actis & contentionib⁹. Et ex terris habet adelech
alcuidem & maxime in meridie: & terras indorū.

LVna fortūa feminina nocturna operat frigiditatē
& humiditatē: & est significatrix matrum: si fuerit
natiuitas nocturna & est in ea falsa temperatū & si
gnificat etatem puerilē & initiū crescendi. Et ex
opibus habet legatiōes & mandata: & opera aqua
rum atq; terrarū fm quantitatē fortunii uel infortunii uel mali
ꝙ si fuerit bona significat bonum & econuerso. Significat etiā
principatū si prefuerit uel fuerit domina aliquib⁹ rebus ad regē
pertinentibus si fuerit fortunata a sole in bono aspectu & ī bo/
no loco. Et de substantia significat argentum & terre cultum
si habuerit autoritcatem in quarta & ex fide religionem. Et ex
infirmitatibus epilensiā paralisim guttā caducā & uultus torsio
nem enodationē membrorū & cōmotionem: & quicquid fue/
rit in similitudine frigoris & humiditatis. Et qualitatem animi
fm coniunctionē suam cum planetis. Cui si complectit for/
tuna: & fuerit fortuna ipsa Venus significat curialitatem & be/
nignitatem: & animi suauitatem: & morum honestatē: & mo/
tus celeritatem: & diuinum obsequiū. Si fuerit Iupiter signifi/
cat honestatem cautelam & societatem & benignitatem & uite
pulchritudinē. Et si complexa fuerit malis & fuerit mars signi/
ficat studium susurrationis inter homines & usum ī talibus. Si
Saturnus odium simulationē ac inuidiam. Si fuerit sol ab aspe/
ctu laudabili significat dispositionem regalē. Et si fuerit Mercu
rius significat rhetoricā id est facundiā & bonitatem lingue &
scripturam. Et dixerunt quidā ꝙ significat cogitationem & no
uitatem animi & debilitatē sensus & grauitatem lingue: & mu/
lieres honestas: & nutritiones paruulorū: & matres & materte/

ras.& preparatiões ciborũ.Et dixerunt alii q significat cerebrũ
ꝓprie & pulmonẽ. Et ex coloribus habet croceũ:& ex sapori/
bus salsum.Et quantitas orbis eius est.12.graduũ. Et significat
ex uiris oculũ sinistrũ:& ex mulieribus dextrum.Et ex diebus
habet diẽ lunę: & ex noctibus noctem ueneris. Anni fridarie
eius sunt nouẽ.maiores autem.108.maximi.520.& medii.66.&
dimidium.& ꝭm quosdam.39.& dimidium: minores uero.25.
Et fortitudo eius ex plagis circuli in dextra occidentis. Et di/
xit Messeala q significat de figuris hominũ hominẽ album cõ
fectum rubore iunctis superciliis: beniuolũ habentem oculos
nõ ex toto nigros:faciem rotundã pulchram staturam:& in fa/
cie eius signum. Et ex terris habet arcoch & timanã & aldeilã
Et quidam dixerũt q significat pueritiam ab initio mensis usq;
ad.7.dies.&a.7.diebus usq; ad.14.dies iuuentutem:& signifcat
ętatem pfectionis.i.medię ętatis usq; ad.21.dies & noctes:& se
nectutem usq; ad coniunctionẽ id est usq; in finẽ mensis quan/
do cõiungit soli. Et cum fuerit sub radiis solis significat secreta
& res occultas.& similiter omnis planeta: & in initio mẽsis qñ
crescit significat omne qđ faciendũ est: & ĩ impletiõe sua quod
destruendũ est quia decrescit:& ĩ initio mensis ipsa & sol signi/
ficat accusatores:& in fine mensis accusatos: & significat in ini
tio mensis lucrũ & continentiã:in fine mensis stipendia & dis/
persiones: & significat in oppositione contrarietatem.& in ini
tio mutationis ad oppositionem.i. cum fuerint inter eã & op/
positionẽ.15.gradus significat initiũ contrarietatis & eius cau/
sam: & cum separata fuerit ab oppositione significat causas ex/
ceptionis a contrarietate. & in exitu suo de subradiis Solis si/
gnificat exitũ ab occultatione & his similia. & in introitu sub
radiis significat aptationem ad occultandum: & hora diuisio/
nis a Sole significat aptationem exitus sui ab occultatione: &
hora exitus sui de subradiis significat apparitionem & aduen/
tum ab absentia. & dum fuerit ĩ quarto aspectu Solis significat

diminutionē rei seu descensionē ab alto in infimū. Similiter in quarto aspectu secūdo sed in q̄rto aspectu primo significat apparitionē rerū & lucrū & augmentū cōtinentię & in q̄rto aspectu solis secūdo significat horū opposita. Et dixerūt quidā ꝙ luna a cōiunctione quidē usq; ad dimidiū luminis sui primū erit natura ei⁹ humida & a medietate luminis sui usq; ad impletionē erit natura ei⁹ calor. & ab impletione usq; ad dimidiū sui luminis secundū erit natura ei⁹ siccitas: & a dimidio luminis sui secūdi usq; ad cōiunctionē erit natura ei⁹ frigus. Reliqui uero planetę ab ortu suo usq; ad stationē suā primā in natura humiditatis erunt & significāt pueritiā: & a statione sua prima usq; ad oppositionē solis erit natura eorū calor & significat iuuentutē: & ab hoc loco usq; ad stationē secundā erit natura eorū siccitas & significat pfectā ętatē: & a statione sua secūda usq; ad occultationē suā primā erit natura eorū frigus: & significat senectutē frigidā. Et dixerūt quidā ꝙ sol significat spiritū. i. aīam uitalē: Luna cogitationē & sensū. Saturnus merorē & tristiciā uilitatē & malū. Iupiter sapientiā & rationē. Mars irā furiā & celeritatē. Venus ludū & gaudiū. Mercuri⁹ rōnalitatē seu dialecticā & disciplinā. Et q̄a diximus in hoc caplo de significatiōe planetarū dū cōplectunt̄ alteri planetę. Similiter etiā est considerandū in cęteris rebus q̄ significant planetę.

DE ordine uero planetarū seu principatu eorū in cōceptione puerorū: & q̄ꝫdiu fuerint in uentre matris. Sciendū est ꝙ primus mensis ab hora. s. cōceptiōis est Saturni. secūdus Iouis. terti⁹ martis. q̄rtus solis. quint⁹ Veneris. sextus mercurii. septim⁹ lunę. octauus saturni: & iō nō uiuit qui nascit̄ in octauo mense: eo ꝙ sub potestate saturni nascit̄. & nonus Iouis. Principatus quoq; siue ordinatio planetarū ī uita hūana. i. qualit̄ disponāt uitā nati ita diuidit̄. Luna incipit ab ingressu nati. i. a natiuitate pueri. & disponit ꝓm quantitatē annorū nutritiuorū q sunt quattuor anni. Deinde mercurius post decē. deinde Venus octo. postea sol. 19.

postea mars quindecim. postea Iupiter duodecim. deinde satur nus usq; in finē uitę. De natura capitis draconis & caudę.

CAput draconis est masculinus. Siliter etiā est for/tuna & natura eius est cōposita ex natura Iouis & Veneris & hoc significat regnū & fortunā atq; sub stantiā. Et dixerūt quidā ꝙ natura eius est augmē/tatio: quia cū fuerit cū fortuna auget fortunā eorū & cū fuerit cū malis auget malitiā eoꝝ: & āni fridarie ei⁹ sūt tres

Cauda uero eius est mala & natura ei⁹ est cōposita ex natura saturni & martis: & significat deiectionē & casum atq; pauptatē Et dixerūt quidā ꝙ natura eius significat diminutionē ꝙ cum fuerit cū fortunis diminuit fortunā eorū & cū fuerit cum malis diminuit maliciā eorū: ideoq; dictū est caput: est fortuna cū est cum fortunis: & malū cum malis: & cauda mala cū bonis & bo/na cum malis: & anni eius fridarie eius sunt duo.

De horis diei & noctis quorū sunt planetarū.

SI fuerit aliqua dies uel nox alicui⁹ planetarum erit prima hora ipsi⁹ planetę & secūda hora alterius pla netę qui ei succedit: cęterorūq; ſm ordinē circulo/rū pari ratione est successio: uerbi gratia die uene/ris cui⁹ est & dies: prima hora est ipsi⁹ ueneris. secū da mercurii. tertia lunę. q̄rta saturni. quinta Iouis. sexta martis. septima solis. octaua iterū ueneris. nona mercurii. decima lunę. undecima Saturni. dnodecima Iouis. ecce habes. 12. horas diei inęq̄les. Itē de horis noctis. Prima hora sequētis noctis est mar tis cui⁹ est & tota nox. secūda solis. tertia ueneris. q̄rta mercurii. quinta lunę. sexta saturni. septima Iouis. octaua iterū martis. no na solis. decima ueneris. undecima mercurii. duodecima lunę. & sic habes etiā. 12. horas noctis inequales. Et incipit dies sab/bati postea cui⁹ prima hora ē saturni: & ipsi⁹ est tota dies sic per ordinē numarando īuenies horas dierū & noctiū & diuisiones earū sup planetas singulos si deus uoluerit.

De horis mas. & femi.

Dicūt & horę eē masculinę & femininę: q̄a hora prima uniuscuiusq; diei & noctis est masculina. secunda feminina. tertia mas. quarta femi. sicq; succedūt p ordinē una. s. femi. alia mas. usq; i finē diei & noctis

DIFFERENTIA TERTIA IN HIS QVE ACCIDVNT planetis septē in semetipsis & qd accidat eis abinuicē.

ET quia iā annuēte deo iam pegimus esse planetarū in semetipsis: & quid significēt: psequamur narrādo quid eis accidat in semetipsis & abinuicē id est a quibusdā erga quosdam.

SIgnificatio planetarū in semetipsis ē ut sit planeta ascēdens ī circulo augis suę minor lumine & magnitudine atq; cursu idest cū fuerit inter ipsum & suam augem minus. 90. gradibus ante uel retro: si autē fuerint inter ipsum & augē. 90. gradus ęquales erit ęqualis in lumine & magnitudie atq; cursu. si uero fuerit extra hęc duo loca i. plus. 90. erit descendēs de circulo augis & apparebit maior lumine & magnitudine ac cursu uelocior: & si fuerit portio eius ęquata minus. 180. gra. erit augēs numerum & si fuerit plus erit minuēs numerū: & si fuerit portio eiꝰ ęquata ex 180. gra. uel. 360. erit nec augēs nec minuens: & si addat ęquatio ęquata sup mediū cursum dicit augens cursum uel numerū: & si minuit eius ęquatio dicit minuēs numerū. Et qn̄ aliqs planetarū altiorū. 3. uadit plus medio cursu suo dicit augere cursū: & si minus uadit dicit minuere cursū: & si uadit tm̄ dicit cursu ęqualis: & qn̄ aliquis planetarū inferiorū uadit plus medio cursu solis erit augens cursum. qn̄ uadit minus dicit minuēs cursum: & qn̄ uadit tm̄ erit cursu ęqualis. Luminariū autē esse in cursu ē sicut esse triū altiorū planetarū. Fit quoq; planeta septētrionalis

cũ transierit gezabar suũ.i.cũ transierit p uiam solis iens a meri/
die in septentrionẽ ille transit⁹.i.illa abscisio circulorũ dicit gẽ/
zabar.cũ ergo planeta trãsierit ipsã abscisionẽ & fuerit inter pla/
netam & ipsã abscisionẽ minus.90.gra.erit planeta septẽtriona/
lis ascendens.& cũ fuerit a.90.usq ad.180.erit septẽtrionalis de
scendens: & cũ transierint hũc numerũ.i. cũ habuerit plus iens
ad.270.erit meridianus descendẽs:& cũ transierint hũc nume/
rũ iens ad.360.erit meridian⁹ ascendẽs. hoc est esse planetarũ in
semetipsis.

DE esse autẽ planetarũ ab inuicẽ tractem⁹.s. qd acci/
dat.5.planetis erga luminaria:& dicem⁹ ex hoc qd
dixit Ptolemeus de almugea hoc est de uisione ĩ/
uicẽ faciei ad faciẽ.hoc est cũ fuerit inter planetã &
solẽ dũ fuerit planeta occidẽtalis.i.dũ seqt solẽ tantũ quantũ est
inter domũ illi⁹ planetę & domũ solis de signis:aut cũ fuerit int
ipsũ planetã & lunã cũ fuerit oriẽtalis a luna.i. dũ succedit luna
tantũ quantũ ẽ int domũ planetę & domũ lunę ex signis.i. cum
fuerit planeta tm distãs a sole post quantũ distat dom⁹ ei⁹ a do/
mo solis.silr de luna dicit: qa cũ planeta successerit soli & fue
rit a sole saturn⁹.s.in.6.signo.& Iupiter in.5.mars in.4.uenus in
3.mercuri⁹ in.2.tũc dicit esse ĩ almugea solis.Silr cũ fuerit int
unũquẽq planetã & lunã succedentẽ hic numer⁹ signorũ uniuscuiusq planetę dicit esse in almugea lunę.

De ductoria.i.securitate planetę.

EX hoc ductoria planetę.i. ut sit planeta ĩ suo haiz.i.ĩ p/
te sibi ppria & aliquo angulorũ ascẽdẽtis: & aliqd lumi
nariũ: silr ĩ loco sibi cõsili in qdrante uidelicet ĩ alio
angulo.ita q sit planeta ĩ die orientalis a sole:in nocte occiden
talis a luna & oĩs planeta dicit esse in sua ductoria fm quosdam
cũ fuerit int planetã orientalẽ & solẽ.60.gra. Et oĩs planeta ex
quo tegit a radiis solis donec appareat de subradiis uocat cõbu
stus:& dũ incipit intrare radios dicit incepisse cõburi:& dũ ab/
scondit sub radiis & fuerit ppe solem p.12.gra. dicit oppressus

& cũ fuerit cũ sole in uno gradu: fuerintq; inter eos. 16. minuta: uel infra & latitudo ei9 silr̃ter uocat̃ unitus: & cũ transierit eandem unionẽ petẽs exitũ donec uideat̃ uocat̃ euasus. Et ex quo apparẽt tres altiores de subradiis & ĩcipiũt oriri. i. apparere mane ante solẽ: hoc est cũ fuerint ꝓpinquiores circulo hemisperii orientalis donec ueniãt ad oppositionẽ uocant oriẽtales dextri & ex quo transierint oppositionẽ donec cõiungant̃ iterum soli uocant̃ occidentalis sinistri. Venus uero & Mercuri9 ex quo separat̃ aliqs eorũ a gradib9 solis in medio retrogradatiõis suę & apparẽt donec comburant̃ a sole in sua directione uocantur orientales & ex quo sepant̃ a sole in medio directionis suę donec iterũ cõburant̃ in retrogradatiõe sua uocant̃ occidentales: & cũ fuerint in ortu suo. i. cum fuerint orientales uocantur dextri. & dicunt̃ esse masculini & occiduo suo. i. cũ fuerint occidentales uocant̃ sinistri: & dicunt̃ esse feminei: & tũc sũt fortiores. Tres uero altiores postq̃ȝ exeũt de subradiis solis uocant̃ orientales & dicunt̃ augmẽtari in fortitudine usqȝ ad. 30. grad9 a sole & uocant̃ post hoc usqȝ ad. 30. gradus alios orientales fortes uel fortiores: & cũ transierint solem. 60. gra. uocant̃ planetę orientales eũtes ad debilitatẽ donec ueniant ad retrogradationem tũc noĩant̃ orientales retrogradi donec sint & ueniãt ĩ oppositione: & post hoc erũt occidentales retrogradi cum transierint oppositionẽ donec ꝑueniant ad directionẽ: deinde a directioue usqȝ ad. 60. gra. post directionẽ donec sit longitudo eorũ a sole. 30. graduũ dicunt̃ occidentales fortes deinde a longitudine. 60. graduũ post directionẽ dicunt̃ occidentales euntes ad debilitatẽ: deinde fiũt occidentales debiles donec intrent sub radiis solis. Inferiores quoqȝ ex quo separant̃ a sole & ipsi retrogradi uocant̃ orientales debiles: sicqȝ esse nõ desistũt donec ueniant ad directionem suã & tũc fiũt orientales fortes: donec longitudo eorũ sit a sole sicut longitudo solis ab eis fuit dũ cepissent debilitari euntes ad retrogradationẽ: deinde fiũt oriẽ-

tales debiles donec supponant̄ radiis solis post hoc sunt cõiun
cti: deinde combusti euntes ad apparitionē donec uideant̄: &
ex quo separant̄ a sole in directione usq3 ad. 60. gradus sunt for/
tiores. & a. 60. usq3 ad horam suę retrogradationis erũt occiden
tales fortes & donec fuerint cũ sole erunt debiles: & planeta cũ
exierit de subradiis solis: & nulli planetę iunctus fuerit dicitur
ꝙ sit in lumine suo: hoc est esse planetarũ cum luminarib9.

De his quę accidũt planetis ad seinuicem.

Esse autē illorũ erga seinuicē hoc est idem ꝙ cõiun
ctio. i. cũ fuerint duo planetę in duob9 signis aspi/
cientibus se & fuerit leuior in signo suo min9 gra/
dibus q̃3 fuerit ponderosior in signo suo: fuerintq3
inter eos. 6. gra. uel infra: tunc dicit̄ ꝙ leuior eat ad
coniunctionē ponderosioris: & cũ gradus eorũ fuerint ęquales
pficitur coniũctio eorũ: & cum transierit eũ erit ab eo separatus
coniũctio hęc dicit̄ coniũctio longitudinis. Cõiunctio uero
latitudinis est ut duo planetę iungant̄ per latitudinē. Et si fue/
rit applicatio coniunctionis oportet ut sit latitudo eorũ ęqua/
lis in una parte: & si fuerit coniũctio ex oppositiõe oportet ut
sint latitudines eorũ ęquales: ita ut latitudo unius sit ascendēs
in septētrione: & alterius descendēs in septentrione uel unius
ascendens in meridie: & alterius descendens in meridie: aut si
fuerit applicatio ex aliquo aliorũ aspectu: hoc est ꝙ sit latitudo
uni9 septētrionalis ascendens: & alteri9 meridiana descendēs &
ecõuerso in meridie: & hęc est applicatio latitudinis q̃ dicta est

Et cũ separat̄ unus planeta ab alio & nulli planetarũ iungit̄ q̃3
diu in eodem signo fuerit dicit̄ cursu uacuus. Et cũ fuerit pla
neta in aliquo signo: & aliquis planeta nõ aspexerit hoc signũ
alter planeta q̃3diu in eodem fuerit dicitur feralis uel agrestis.

Et cum separat̄ planeta leuis a planeta ponderosiori & iũctus
fuerit alteri. transfert naturã primi ad secundũ. Transferr etiam
planeta naturam alio modo: hoc est ut planeta leuis iũgat̄ pla/

netę ponderosiori se: & ipse ponderosior iterum alteri se pon/
derosiori: tunc melius transfert naturā leuioris ad ponderosio
rem. Si autē nō iungiť unus istorū alteri: & iungiť uterq; alte
ri: tunc si aspexerit ille terti⁹ planeta aliquē locorū circuli red/
dit lumen eorū ad locū ipsum: & hoc uocať redditus luminis.
Iterū si un⁹ planeta nō iungiť alteri: sed alter planeta tertius in
utrosq; transtulit lumen tūc hęc coniunctio diciť etiā redditus
luminis. Sequiť ꝓhibitio & fit duobus modis. Vno. s. ex cō/
iunctione hoc cū fuerint tres planetę in uno signo sed in diuer
sis gradib⁹: & fuerit ponderosior plus gradib⁹ tūc ille qui ē me/
dius ꝓhibet priorē illū. s. qui est minus gradibus ne iungať pon
derosiori donec ꝑtranseat eum. Secūdo modo ut duo planetę
sint in uno signo: & leuior iungať ponderosiori: alter quoq; iū/
gatur eidem ponderosiori ꝑ aspectū: ille ergo q̄ est cū eo in uno
signo aspicientē ꝓhibet a ponderosioris cōiunctione: si fuerint
tn̄ gradus illius qui iungiť: & ipsius qui aspicit ęquales. i. unius
numeri. Si uero ille qui aspicit fuerit ꝓpior gradui ponderosio
ris erit cōiunctio aspicientis. Et si cōiungiť planeta dn̄o illi⁹
signi in quo fuerit: uel domino exaltationis seu domino cęte/
rarū dignitatū in quibus fuerit: diciť pulsare idest mittere natu
ram illi⁹ planetę dn̄i. s. eiusdē dignitatis ad eū. Et si fuerit pla/
neta in aliqua dignitatum suarū & fuerit iunctus alii planetę q
habeat etiam partem dignitatis in eodem loco mittit ei etiam
utrāq; naturam suā. s. & illius cui iungiť: & hęc missio omnis uo
catur alcobol. i. receptio.

Nunc sequiť redditus. i. qn̄ iungiť planeta alicui pla
netę qui comburiť. i. qui fuerit sub radiis solis uel
fuerit retrogradus redditq; ei uirtutē ꝓpter debili
tatē suā quā nō ualet retinere tūc si fuerint utriq;
planetę in angulo ul' succedentib⁹ angulorum erit
redditus cum ꝓficuo. similiter si fuerit qui coniungiť ei tantum
in angulo & ille cuic cniungiť receperit eum. Si autē fuerit pla

neta qui iungit cadens ab angulo & ille cui coniungit in angu/
lo uel in sequenti angulorum aut si utriq; fuerint cadentes erit
redditus cum detrimento.

INde sequit almenez.i.refrenatio quę fit qn plane/
ta uult cõiungi alteri:sed anteq̃z iungat accidit re/
trogradatio & sic destruit eius cõiunctio. Hanc
sequit alicborad.i. cõtrarietas accidẽs: hęc fit cum
aliquis planeta leuis fuerit multorũ graduũ i signo
& alter illo ponderosior minus gradibꝰ:tertiꝰ quoq; leuior pri
mo uolens coniũgi ponderosiori sed anteq̃z ei coniungatur fit
retrogradus ille leuior qui habet plures gradus & iungit & ap/
plicat illi ponderoso. & transiens illũ iungit etiã alteri planetę
leuiori. & sic destruit coniũctio illius prioris cũ ponderoso.

SEquitur alfaziz.i.frustratio. hęc quoq; fit cũ aliquis
planeta petit coniunctionem alterius planetę. sed
anteq̃z pueniat ad eum mutat iste in aliud signum
& erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciens
ipsum signũ & erunt radii eius in initio signi. Cũq;
exierit sequens planeta de primo signo iungit isti aspicienti &
annullat coniũctio quam habebat cũ illo.s.cum primo.

HInc sequitur abscisio luminis hoc est quando aliq̃s
planeta petit coniunctionẽ alterius & fuerit in se/
cundo signo a signo illius cui iungit alter planeta.
sed anteq̃z iungat ei prius fit ille qui est in secundo
signo retrogradus.coniungitq; ei & abscindit lu/
men suũ a planeta qui uolebat cõiungi ei:similiter si fuerit pla/
neta iens ad cõiunctionẽ alterius planetę & ipse alter planeta
cui uult iungi petat coniũctionem alterius planetę se pondero
sioris:sed anteq̃z pueniat leuis ad gradus ponderosioris iungit
ipse ponderosus alteri seipso ponderosiori:& abscindit lumen
illius a planeta primo leuiori.

De locis fortunatis & malis

SVnt quoq; his planetis loca in quib' cōfortant̄ & in quib' debilitant̄: & loca in quib' fiūt fortunę: & loca in quib' fiūt mali. Sed loca in quib' fiūt fortunę sūt hęc. ut. s. sint in aspectib' bonorū. i. in aliquo aspectu utili. s. sextili: aut ī trino aspectu qui a quibusdā ita nomīat̄ exagona radiatio quoq; ac trigona: & ut sint mali cadentes ab eis. sintq; sepati ab infortuna & iūcti fortunę: aut sint obsessi a fortunis uel radiis eoꝝ. i. ut sint inter duas fortunas uel inter radios fortunarū. Hęc est enī obsessio ut habeat planeta fortunā uel radios ei' ante se & aliā fortunā uel ei' radios post se. Et quidā uocāt hoc alitifert. i. ueneratio: aut sint uniti cū sole in uno gra. aut sint ī aspectu ei' sextili: siue trino uł consili aspectu lunę & luna tūc sit fortunata: & ut cursu sint ueloces aucti lumine & numero: aut sint ī dignitatib' suis uel in suo haiz. i. ī sua silitudine ut sit uidelicet planeta masculin' in signo masculino: & feminin' ī signo feminīo & diurn' in die sup terrā: & in nocte sub terra nocturn' in nocte sup terrā: & in die sub terra & reliqua & ut sint in signis ī quib' habuerint dignitates seu potestates suas: uel in gaudiis suis uel ī gradib' lucidis recepti: & ex fortitudine eorū est ut sint ascendētes in septentrione: aut sint septētrionales: uel sint ascendētes in circulo augis suę aut in statione secūda hoc est qn̄ fuerint in statiōe ubi dirigant̄ a retrogradatiōe aut sint exeuntes de subradiis solis: aut sint in angulo uel in sequenti ei': aut sint tres altiores orientales a sole: qꝛ si eū aspexerit sextili aut trino aspectu erit illis hoc angumentū fortitudinis: aut fuerint ī quartis masculinis & sol cū fuerit in illis quartis masculinis aut in signis masculinis erit fortis etiā nisi sit in libra: quia ibi cadit. Et ex fortitudīe triū inferioꝝ est ut sint occidentales a sole: aut in quartis femininis & ex fortitudine lunę ut sit in nocte sup terrā & in die sub terra in loco feminino uel in signo feminino: & cū fuerit in exaltatione solis

De infortunio planetarū.

Ex infortunio uero planetarũ & destructiõe eorũ est ut sint in cõiunctiõe malorũ aut in oppositione eorũ uel in eorũ tetragona aut trigona aut exagona radiatione: aut si fuerit inter eos & corpus mali uel radios eius minus termino planetę: aut fuerint in terminis malorũ aut domibus eorũ: aut sint mali eleuati sup eos a. 10. uel. 11. a locis eorũ: & multo deterius si nõ receperint eos. Aut fuerint in cõiunctione solis uel oppositione eius uel in tetragona radiatiõe: aut fuerint in capitib⁹ suorũ gẽʒahar aut cũ caudis suis aut cũ capite draconis uel cauda sintq; int eos & int aliquẽ istoꝝ. s. locoꝝ. 22. grad⁹ uel infra: & maxime si fuerit luna in aliquo eorũ: siliter & sol tũc magis impedit ab eis. i. a capite uel cauda cũ fuerint inter ipsũ & unũ eorũ etiã. 4. gra. añ uel retro. aut fuerint planetę obsessi inter duos malos: hoc est ut sit planeta in signo aliquo & cũ eo malus uel radii ei⁹ ante se: & malus uel radii ei⁹ post se: aut sepet a malo p cõiunctionẽ uel p aspectum: & iungat tali modo alteri malo: aut fuerit malus ul radii eius in signo qđ est ante eũ. i. in secũdo ab eo & in signo qđ est post eũ. i. in. 12. ab eo fuerit alter mal⁹ uel radii ei⁹. Similiter dicit de signis q̄ sint obsessa. Qđ si aspexerit fortuna uel sol eũdẽ planetã obsessum uel signũ obsessum a trino ul a sextili aspectu fueritq; inter eũ & coniũctionẽ minus septẽ gradib⁹ soluit ipsa malicia uel obsessio. Et ex hoc ut sit planeta retrogradus uel sub radiis solis combust⁹: aut cadẽs ab ascendẽte: aut ex debilitate eorũ ut sint tardi cursu aut in statione prima hoc est qñ stant ut retrogradi fiant. aut sint in gradibus tenebrosis. aut sint masculini. ĩ signis femininis & gradib⁹ femininis ĩ die sub terra & ĩ nocte sup terrã. aut sint feminini ĩ signis masculinis & in gradibus masculinis ĩ nocte sub terra & in die sup terrã. aut sint in oppositione dignitatũ suarũ seu potestatũ: aut descendẽtes in meridie uel meridiani aut cadentes ab angulis uel a succedentib⁹ angulorũ. aut in domib⁹ cadentibus aut sint in uia cõbusta quę est medietas ultima librę & pri-

ma medietas scorpionis: aut iũgant̃ planetę retrogrado uel im/
pedito seu cadenti aut non sint recepti. Aut sint tres altiores a
sole occidentales. aut in quartis femininis. & debilitas solis est
ut sit in signis femininis aut in quartis femininis nisi sit in do/
mo nona: & debilitas triũ inferiorũ est ut sint orientales aut in
quartis masculinis.

De amicitia & odio planetarũ.

ET dicit̃ in planetis ꝙ sint quidã eorũ se iuuicẽ dili/
gentes & odientes: nã de diligentibꝰ quidam anti
quorũ dixerũt ꝙ Iupiter diligit oẽs planetas & sit
amicus eorũ & ipsi illiꝰ pręter martẽ. Veneris ami/
ci sunt oẽs planetę & oẽs diligunt eũ pręter satur/
num. Saturni autẽ amici sunt Iupiter sol & luna & inimici eius
mars & uenus & ipsa plus habet eũ odio. Et amica martis ẽ Ve/
nus & cęteri planetę odio habent eũ & plus Iupiter & sol. So/
lis uero amici sũt Iupiter & Venus: & inimici mars mercuriꝰ &
luna. Mercurii amici sũt Iupiter Venus & saturnus tm̃ & inimi
ci eius sũt sol & luna & mars. Lunę autẽ amici sũt Iupiter & ue/
nus & saturnus: & inimici mars & mercurius. Capitis draconis
amici sũt Iupiter & uenus & inimici saturnꝰ & mars. Caudę ue/
ro amici saturnus & mars: inimici sol & luna Iupiter & Venus.
Et sũt alię species inimicitię cũ fuerint duo planetę habẽtes do
mos suas oppositas ut mars & Venus & cũ cõiũgunt̃ dicit̃ aper/
tio portarũ. Tertia quoq; spẽs inimicitię est ut sint duorũ plane
tarũ exaltationes oppositę. Fortior autẽ planetarũ amicitia est
ut cõcordet planeta cũ planeta ĩ natura & in qualitate atq; sub/
stantia & potestate sicut cõcordat mars cũ sole quia uterq; con/
cordat in caliditate & siccitate & acuitiõe & celeritate & ẽ do/
minus exaltationis eiꝰ in qua apparet eius fortitudo: & uti con
cordat luna & Venus in frigore & humiditate. & est dña exal/
tationis eius. Cum autẽ concordauerũt duo planetę in natura
& substantia ut Iupiter & Venus sunt amici.

DIFFERENTIA QVARTA IN EXPOSITIONE NOMINVM ASTROLOGORVM.

ET ꝓsequamur nūc expositionē nominū astrologorū. Initiū horū ē Cōiūctio & res significātes destructiones seu mutatiões quę fiunt in hoc sęculo ex cōiunctionib⁹: quarū numerus est sex: maior autē oībus coniunctionib⁹ est cōiunctio saturni & Iouis ī initio arietis & hęc fit ī. 960. annis. Secūda autē eorū cōiunctio est in initio uniuscuiusq; triplicitatis & hęc fit in. 240. ānis. Iungūť enī in unaquaq; triplicitate duodecies: & fortassis faciūt in unaq̄q; triplicitate. 13. coniūctiones: deinde mutať eorū cōiunctio ad triplicitatē q̄ huic succedit. Tertia autē cōiunctio est saturni & martis in initio cancri q̄ fit in oībus. 30. ānis. Quarta quoq; est cōiunctio Iouis & saturni ī unoquoq; signo q̄ fit in oib⁹. 20. annis. Quinta ē descensio luminaris maioris in punctū ęquinoctii uernalis tpis. s. ingressus solis ī capite ariet; q̄ fit in oī anno. Sexta est cōiunctio luminariū & oppositio eorū q̄ fit ī dimidio cuiusq; mensis lunaris. Et qn̄ diciť ascendēs cōiunctiōis diciť uel significať ascendens mūdi. i. signū qđ ascendit hora introitus solis in p̄dictū punctū ęquinoctii uernalis in initio. s. illius anni in quo debet fieri cōiunctio prędicta.

De ānimodar. i. grad⁹ ascendētis natiuitatū inuestigatiōe.

ET ex hoc animodar qđ est īuestigatio grad⁹ ascendentis alicuius natiuitatis: & putāt multi astrologorū ꝙ īueniať ꝑ eūdē idē grad⁹ ascēdētis natiuitatis alicuius: sed hoc falsum est: & hoc iā patefeci in libro meo quem feci de animodar: sed inuenitur per eundem dignior omnib⁹ gradibus circuli post gradū ascendētis ī eadē hora ſm cursū naturalē: & cōcordat multotiens. i.

accidit aliqñ ꝙ inueniat̃ p eũ gradus ascẽdẽtis. Cuiꝰrei cogni/
tio est ut consideret̃ gradus cõiunctionis uel gradus p̃uentiõis
q̃ fuerit ante ipsã natiuitatẽ: & si fuerit cõiunctio illi natiuitati
ꝓpior uocat̃ ipsa natiuitas coniunctionalis: & si fuerit p̃uentio
illi ꝓpior dicit̃ p̃uentionalis.i. in qualicũq; eoꝝ fuerit natiuitas
in cõiunctiõe.s. uel p̃uentione eodẽ modo & nomĩe natiuitas
p̃dicta nuncupat̃: & quia gradus cõiunctiõis est idẽ gradus in
quo iungunt̃ luminaria nulla est inquisitio nec indiget exposi
tione: in preuentiõe autẽ quia unũqđq; luminariũ est in gradu
suo.i.in diuersis gradibꝰ. Necesse est nobis scire quẽ horũ gra/
duũ uelit intelligi gradũ p̃uentiõis: & iã dixit Ptolemęus quia
gradus illiꝰ luminaris qđ fuerit sup terrã est gradus p̃uentionis
& quidã sepientũ dixerũt ꝙ si euenerit in p̃uentiõe ꝙ unũ lu/
minariũ sit in gradu orientis & alterũ in gradu occidẽtis: tunc
gradus oriẽtis erit gradus p̃uentiõis. Et dixit Vellius quia gra
dus p̃uentionis est gradus in quo fit impletio uolens intelligi
gradũ lunę: sed q̃a hoc est opus Ptolemęi oportet ĩ hoc nos re/
dire ad eius sententiã. cũ ergo gradus cõiunctiõis uel gradꝰ pre
uentionis certissime patuerit cõstitues gra. ascendentẽ p exti/
mationẽ horę natiuitatis & quattuor angulos & reliquas do/
mos: deinde aspicies gra. cõiunctiõis uel gradũ p̃uentiõis quę
fuerit ante natiuitatẽ. & quis planetarũ in eo fuerit dignior uel
fortior in eadẽ hora cõiunctiõis uel p̃uentionis p multitudinẽ
dignitatũ seu potestatũ.i. cõsiderabis q̃s planetaꝝ habeat ma ius
dominiũ in eodẽ loco. Hũc ergo planetã equabis ad horã opi/
natã natiuitatis. deinde aspicies utrũ sit gradus illiꝰ planetę in
signo in quo est ꝓpior gradui. 10. domus aut gradui ascẽdẽtis
& cui horũ ꝓpior fuerit facies hunc angulũ ad instar gradꝰ ipsiꝰ
planetę & eius minuti: & diuides. 12. domus p eũ. dixit Ptole/
męus si planetę plures cõuenerint in dominio eiusdem loci: &
fuerint ęquales in fortitudine cõstitues dominũ loci illũ q̃ fue/
rit dñs haiz: ꝙ si in hoc etiã cõuenerint cõstitues eũ q̃ uelocius

debet mutari ab esse suo ad id qd fuerit melius.i.eũ qui uolue/
rit exire de aliquo signo in quo fuerit:& intrare aliud ĩ quo ha
buerit plures dignitates: uel si fuerint oriẽtales a sole eliges eũ
qui soli fuerit ꝓpinquior & nõ fuerit sub radiis. Si uero ĩ angu/
lo fuerint ille est eligendus qui gradui eiusdẽ anguli fuerit pro
pinquior:& hoc intellige.

ET ex hoc hylech.i.locus uitę in natiuitatib⁹ cuius
scientia est ut primo aspicias horã natiuitatis:quę
si fuerit in die accipies a sole: qui si fuerit ante gra
dum signi ascendẽtis p.5.gradus aut infra: aut fue
rit in.10.uel.11. siue masculinũ fuerit ipsũ signũ seu
femininũ aptus erit ut sit hylech. Si autẽ fuerit in his tribus lo
cis.s.in septima uel octaua uel nona in signo mas.siliter apt⁹ erit
ut sit hylech.Si uero fuerit in his trib⁹ locis in signo feminino
nõ erit aptus ut sit hylech.Hinc aspicies lunã q̃ si fuerit ĩ ascen/
dente uel in secũda uel tertia aut in septima ul' octaua erit apta
hylech siue masculinũ siue femininũ fuerit signũ.Et si fuerit an/
te gradũ signi ascendentis p.5.gradus uel infra:aut fuerit in.10.
uel.11.aut in q̃rta uel q̃nta uel in septima ĩ signo feminino apte
tur hylech. Si autẽ fuerit ĩ aliquo istorũ in signo masculino nõ
erit apta hylech si fuerit in die natiuitas.Si uero natiuitas fue/
rit nocturna incipiam⁹ a luna quę si fuerit in aliquo prędictorũ
locorũ:ẜm ꝙ p̃diximus erit apta hylech. Si autẽ luna nõ fuerit
in eis aspicies post hoc ad solẽ:qui si fuerit ante gra.7.p.5.grad⁹
uel infra:aut si fuerit in.4.uel in.5.erit aptus ut sit hylech siue si
gnũ fuerit masculinũ siue femininũ. Si uero fuerit ante ascẽden
tem.5.gradib⁹ uel infra:aut in ascendẽte uel ĩ secũdo signo mas.
aptabit etiã hylech.Si autẽ fuerit in aliquo istorũ locorũ ĩ signo
femi.nõ erit aptus hylech.Qd si luminariũ aliqd nõ fuerit aptũ
hylech.Aspice post hoc natiuitatẽ:utrũ sit coniunctionalis aut
p̃uentionalis.i. utrũ sit post cõiunctionẽ uel p̃uentionẽ. Qd si
fuerit natiuitas cõiunctionalis & fuerit gradus cõiunctiõis in

aliquo angulorũ uel in succedenti angulo: erit in loco apto hy/
lech. Si uero prędictus gradus fuerit cadẽs ab his octo locis.i.
ab angulis & a succedentibus angulis nõ erit hylech. Aspicies
tunc gradũ partis fortunę: qui si fuerit in aliquo angulorum uel in
succedentibusangulis: erit in loco apto hylech. Si uero cadens
fuerit ab his.8.locis. Aspicies post hoc gradũ ascendentis & cõ
stitues eũ hylech. Si uero natiuitas pręuentionalis fuerit: inci/
pies a gradu pręuentionis. Aspiciesq; eũ sicut prius fecisti in gra.
cõiunctionis: & post ipsum gradũ partis fortunę: post ipsũ gra.
ascendentis eo ordine quo prędiximus in gradu coniunctionis.
De sexu autẽ signorum nõ curabis.i.nõ aspicies utrũ sint signa illa
mas.uel femi.nisi tantũmodo in luminaribus hoc est in gradu cõ
iunctionis uel pręuentionis & ascendentis & partis fortunę non
consideres utrũ sint in mas.signis uel femi.tã in angulis quam ĩ suc
cedentibus angulorũ: sed hęc quattuor tantum erũt tunc apta hylech
cũ fuerint in his octo locis.i.in angulis uel succedentibus eorum
si uero fuerint in locis recedentibus.i.cadentibus ab angulis non
erunt apta hylech. Apparet itaq; quod sol sit hylech aptus in die &
nocte super terram & sub terra in.11.locis: super terram ĩ.6.locis &
sub terra ĩ.5. Luna quoq; apta erit hylech ĩ die & nocte super ter/
ram & sub terra similiter in.11.locis. super terrã in.5.& sub terra ĩ.6.
& cũ hoc si fuerit luna in his locis sub radiis solis non erit apta
hylech. Aspiciens autẽ hylech in angulis & succedentibus eorũ
secundum quod ęquantur.12. domus circuli per gradus horarũ ascendẽtis secundum
quod exponitur eius opus in canone planetarũ.i. in libro cursuũ pla
netarũ. Cũq; ęquaueris domos hoc modo: omnis planeta qui fue
rit ante gradum signi ascendentis uel cuiuslibet dumus p.5.gra
dus uel infra erit fortitudo eius ualida ĩ domo quę ei succedit.
& omnis locus ex locis quos prędiximus est aptus hylech: si aspe/
xerit eũ aliquis dñorũ illius qui sit dñs domus aut dñs exalta/
tionis aut dñs termini: aut triplicitatis: aut dñs faciei & si non
nõ erit aptus hylech.

De alcochoden.

ET ex hoc alcochoden q est significator uitę.i. dn̄s annorū: uel dans annos quē cū uolueris scire & iā p̄nosti hylech eo ordine quē p̄dixi: aspicies dn̄m dom⁹ hylech aut dn̄m exaltatiōis ei⁹ aut dn̄m ter/mini ei⁹ aut dn̄m triplicitatis aut faciei ei⁹ qs horū fortior fuerit & autētior in loco hylech: & si aspexerit hylech erit dignior al cochodē: q̄p si nō aspexerit hylech q fuerit pluris auc̄tis aspicias eū q fuerit auc̄tis minoris donec inuenias aliquē ex illis q aspi ciat: q̄p si nō aspexerit hylech nō poterit ille loc⁹ esse hylech: & tunc quęres ab alio hylech & iterū q̄res ab eodē secūdo hylech alcochoden eo ordine quo p̄diximꝰ: q̄p si ęq̄les fuerint duo pla netę uel tres in auc̄te gradus hylech & aspexerit uterq̧ erit di/gnior alcochoden q fuerit fortior loco. Si uero fuerint ęq̄les in fortitudine loci.s. ubi fuerit ipsi planetę erit ille alcochoden q ꝓpior fuerit gradui hylech. Quibusdā autē uidebat̄ meli⁹ in/spicere a dn̄o dom⁹ q si aspexerit hylech ponebāt eū alcochodē & nō cōsiderabāt alterū & si nō īuenissent dn̄m dom⁹ aspicien/tē hylech accipiebāt dn̄m exaltatiōis quē si aspicere uiderēt hy lech ponebāt alcochodē eū & nō cōsiderabāt aliū: sil'iter facie/bāt de dn̄o triplicitat̄ termini atq̧ faciei ꝑ ordinē & erat doro thius p̄ponens dn̄m termini in hoc dn̄o dom⁹. Et quidā dixe rūt q̄p si ęq̄les fuerint duo planetę uel tres uel plures ī dignitate & in ꝓpinquitate aspect⁹ gradui hylech ille erit alcochoden q erit ī loco laudabili a sole.i. q fuerit cū sole in uno gra.p.16.mi/nuta aut infra: uel ꝓpinquior gradui āguli: aut ī initio ort⁹ sui.i. cū mane apparuerit: aut fuerit ī statiōe sua secūda: uel ī aliquo eē s. laudabili a sole sicut p̄diximꝰ ipse erit alcochoden. si uero gra. solis fuerit hylech & fuerit ī ariete uel ī leone erit sol hylech & alcochodē sil' & nō cōsiderabit̄ ali⁹ alcochoden p̄ter eū: sil'iter si fuerit gra. lunę hylech & fuerit ī tauro uel in cancro habeto eā ꝓ hylech & alcochoden. sil' & nō cōsiderabis alcochoden aliū pręter eam.

Lmutaz est qui preest natiuitati: ab eo significat̃ eẽ nati post hylech & alcochoden: & ipse planetis ceteris est pluris auctoritatis in ascendẽte & in locis luminariũ atq̃ in loco ptis fortunę ĩ loco quoq̃ cõiunctionis uel p̃uentionis q̃ est ante natiuitatem. Qđ si prefuerit aliqs planeta duob⁹ locis aut trib⁹aut quattuor aut plurib⁹ pre multitudine potestatis suę erit ipse almutaz.i.auctor & significator uitę p⁹hylech & alcochoden: & p eũ significatur esse nati:& quidã habẽt eũ ꝓ alcochoden ad dandũ uitã.

De profectione signorum.

T ex hoc signũ ꝓfectionis in annis natiuitatũ atq̃ mũdi. Nã ĩ ãnis natiuitatũ scia est:ut aspicias quot anni transierũt nato ex annis solarib⁹ pfectis:aspiciesq̃ oĩ anno signũ unũ:& incipies ab ascendente nati p successionẽ signorũ quousq̃ finit⁹fuerit numerus signũ qđ succedit ẽ signũ ꝓfectionis ab ascendente signũ uidelicet anni intrãtis quẽ nõ misisti in numero: hoc erit ĩ tali gradu sicut fuit in ascendẽte natiuitatis: & dñs eiusdẽ dicit̃ alcochoden: cui⁹ interpretatio est dñs anni. Siľiter numerabis a signo solis unicuiq̃ anno signũ unũ:& exibit p hoc signũ profectionis a sole. Siľiter a signo lunę & a medio cęli:& a parte fortunę in siľitudinẽ grad⁹radicis.i.pũcti natiuitatis. Cui⁹rei exẽplar est ꝙ quidã natus est oriente capricorno.s.17.gradu ei⁹: & sol erat in piscib⁹.15.gradu:& mediũ cęli scorpionis.8.gra.& luna in libra.15.gra.&pars fortunę in leone.17.gra.& iam transierunt nato tres anni pfecti pueniet q̃ quart⁹ann⁹ab ascendẽte in ariete qui ẽ quart⁹ a capricorno usq̃ ad.17.gradũ eiusdẽ arietis: & erit mars alcochoden: & puenit locus solis ad geminos usq̃ ad.15.gra.eiusdẽ signi: & puenit luna ad capricornũ ad.15.gra. & ꝓfectus a medio cęli ad.8.gradũ aquarii:&ꝓfectus a pte fortunę puenit usq̃ ad.17.gradũ scorpii.Cũq̃ puenerit ann⁹ ad gradum ꝓfectionis: ut ad.17.gradũ arietis ĩ hoc exemplo:& fuerit

inter ipsum & similē gradū succedentis signi ad quē debet pue/
nire annus sequēs in eadē domo planeta uel radii ei9: & uolue/
ris scire qn̄ puenerit pfectio ad ipsū planetā uł ad radios ei9 aspi
cies quid sit inter gradū ad quē pueniet annus: & planetam uel
radios ex gradib9 & minutis: & multiplicabis illud p. 12. & sex/
tam illi9 numeri quē multiplicas uel in. 12. gradus & . 6. uni9 gra/
dus & quot puenerint erunt dies ex anno illo in quo fueris in
quibus pueniet pfectio a gradu in quo incipit usq3 ad gradū ad
quē numerasti post fiet pfectio ipsi9 planetę. Profectio aūt ex
annis mūdi dixit alchindus est qđ fuerit inter annū cōiunctio
nis que significauit sarracenorū sectā: & inter annū albegerat in
quo cępit primū p̄dicare mahometus q fuit prim9 annorū arabū
52. anni solares & . 57. dies & fuit ascendēs anni illi9 cōiunctiōis
p̄dictę sectę signum geminorū: & puenit pfectio eiusdē anni ad
uirginē: & inter ipsū primū annorū arabū: & primū annorū iez/
dagird regis psarū fuerūt. 3624. dies. s. pfecti. Cum ergo uolueris
habere noticiā huius rei accipe annos iezdygird & uerte eos ī
dies sicut iā expositum est in azig idest in libro cursuū planeta/
rū: & adde desup dies qui sūt inter primū annorū arabū & iezdy
gird: & diuide hoc p. 365. dies & quartā partē diei: & quot diui
siones exierint tot erūt anni solares. & qđ remanserit ex mensi
bus & dieb9 erit ex anno impfecto: qđ cum ita collectum fuerit
ex annis ipsi sūt anni solares ab initio annorū arabū: piice ergo
omni anno signū unū & incipe a uirgine & ad quodcūq3 signū
te pduxerit numerus ipsum erit signū ad qđ puenit annus mū/
di ab ascensione coniunctionis p̄dictę sectę. Aliis autē extra
alkindū uisum est ut adderent sup annos iezdagird pfectos. 61.
annos & . 2. menses & . 12. dies. & . 16. horas: ex annis persidū qui
sunt sine fractione. i. sine quarta diei & extenderēt hos annos
in dies ac uerterēt dies in annos solares sicut p̄diximus & inci
perent piicere ab initio librę: ꝙ si uolueris pfectionē a signo cō
iunctionis sectę sit piectio a scorpione: si uero uolueris pfectio

nem ab ascendēte regni minue ex annis iezdagird annos illos 317.persidos & uerte eos ī annos solares sicut pdiximus:& incipe,piicere a uirgine. Rursus si uolueris,pfectionē ab ascensione,pfectionis mutatiōis cōiunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatē igneā minue ex annis iezdagird pfectis.176.annos & uerte illos q remanēt in annos solares: & incipe,piicere a leone & quo puenerit numer⁹ in eodē signo erit,pfect⁹ uniuscuiusqꝫ initii eorū q̄ dixim⁹.

De directione significatoris.

Et ex hoc sequit̄ atazir.i.directio:hoc est ut dirigas significatorē aliquē ad aliquē locū signorū & scias quid sit inter eos ex gradib⁹ directionis accipiesqꝫ unicuiqꝫ gradui annū unū. Cum ergo uolueris scire hoc & fuerit ille significator in ascendēte quem uis dirigere ad aliquā partem circuli minue ascensiones gradus in quo fuerit signifcator quem uolueris dirigere p ascensiones regionis de ascensionib⁹ gradus illius ad quē uolueris dirigere eū.& qđ remanserit erit gradus directionis:ꝙ si fuerit significator in gradu septimę minues ascensiones nadir.i.oppositi gradus in quo est significator de ascensionibus nadir illius gradus ad quē uolueris ipsum dirigere in illa regione. Si uero fuerit significator in medio cęli uel in angulo terrę:minues ascensiōes gradus significatoris de ascensionibus illius gradus ad quē uolueris eū dirigere p ascensiones circuli directi & qđ remanserit erit gradus directionis.Si uero fuerit ille significator quem uolueris dirigere ī aliquo loco extra quattuor angulos. Aspicies longitudinē eius ab aliquo horū angulorū qui sūt angulus medii cęli atqꝫ angulus terrę:hoc est ut aspicies significatorē qui si fuerit inter ascendens & mediū cęli: minues ascensiones grad⁹ medii cęli p circulū directum de ascensiōib⁹gradus significatoris:& si fuerit inter.7.& mediū cęli:minues ascensiones gradus significatoris de ascensionibus gradus medii cęli p circulū directum:& qđ remanserit:ex qualicūqꝫ horum locorū fuerit:illud

diuides per partes horarũ illius diei gradus in quo fuerit signi ficator:& quod exierit erunt horę longitudinis ab angulo. Et si fuerit inter ascendens & angulum terrę minues ascensiones gradus significatoris per circulum directũ de ascensiōibus gradus anguli terrę. Rursus si fuerit significator inter angulum ter rę &.7.minues ascensiones gradus anguli terrę p circulum dire ctum de ascensionib⁹ gradus significatoris: & quod remanserit ex qualicũq; horũ locorum diuides p tempora horarũ diei na dir.i.oppositi gradus significatoris: & quod exierit ipse erunt longitudinis horę ab angulo. Cũq; sciueris longitudinis ho ras ab angulo & uolueris dirigere significatorē ad aliquem lo cum circuli signorũ:& fuerit significator in medio circuli oriē talis qui est a medio cęli usq; ad angulum terrę de eis quę succe dunt ascendens: minue ascensiones gradus illius in quo fuerit significator de ascensionibus gradus illius ad quē uolueris di rigere per circulum directum:& quod remanserit erit significa tor circuli directi:serua eum. Post hoc minues ascensiones illi⁹ gradus in quo fuerit significator p ascensiones regionis de ascē sionibus illius gradus ad quem uolueris eum dirigere:& quod remanserit erit significator regionis: post hoc aspice residuum quod fuerit inter significatorem circuli directi & significatorē regionis: accipiesq; sextam partem eius: & multiplicabis ĩ ho ris longitudinis ab angulo.& qd fuerit erit ęquatio:& si fuerit significator circuli directi minor significatore regionis: addes ęquationem super significatorem circuli directi. Et si fuerit si gnificator circuli directi plus minues ęq̃tionē ex eo: & qd re manserit erit gradus directionis. Itē si fuerit significator quē uolueris dirigere in medietate circuli occidētalis q̃ est ab angu lo terrę usq; ad mediũ cęli de eo qd succedit.7.minues ascēsiōes nadir grad⁹ significatoris quē uolueris dirigere de ascensionib⁹ nadir gradus illi⁹ ad quē uolueris dirigere eũ p circulũ directũ & qd remanserit erit significator circuli directi. P⁹ hoc minues

ascēsiōes nadir grad⁹significatoris p ascensiōes regiōis de ascē
sionib⁹nadir grad⁹illi⁹ad quē uolueris eū dirigere:& qđ reman
serit erit significator regionis:deinde eccipies residuū qđ fuerit
inter significatorē circuli directi & significatorē regionis acci/
piesq3 sextā ptē ei⁹& multiplicabis in horis longitudinis ab an
gulo:& qđ fuerit erit ęquatio.post hoc aspicies significatorē cir
culi directi si fuerit minor significatore regiōis: addes ęquatio
nē sup significatorē circuli directi:& si fuerit significator circu/
li directi plus significatore regiōis minues ęquationē de signi/
ficatore circuli directi:& qđ ex eo exierit erit gradus directio
nis. Qđ si fuerit significator in aliq̄ quarta: & locus ad quem
diriges eū in alia q̄rta diriges significatorē ad angulū q ei succe/
dit:post hoc diriges ab angulo ad locū: queādmodū ostēdi tibi
directionē ab angulo & iūges utrasq3 directiōis. Qđ cū sciue/
ris significatorē & uolueris scire quo pueniet directio de circu
lo signorū in aliquo annorū : fueritq3 significator in ascendēte:
addes numerū annorū:sup ascensiones gradus ascendētis: & fa
cies eū arcū in ascensione regionis:& quo exiuerit arcus gra.de
circulo signorū ibi pueniet directio in eodē anno.Si uero fue/
rit significator in.7.addes numerū annoꝝ sup ascensiōes nadir
grad⁹significatoris:&arcuabis eū etiā ī ascensionib⁹regionis:&
qđ exierit de circulo signorū:ad ei⁹nadir pueniet directio eo/
dem āno. Qđ si fuerit significator in.10.uel.4.addes sup ascē
siones grad⁹significatoris in circulo directo numerū annorū &
arcuabis eū in ascensionibus circuli directi: & qđ exierit de cir
culo signorū ibidem pueniet in eodem anno directio. Si ue/
ro fuerit significator extra hęc q̄ttuor loca quę sūt anguli : scias
horas lōgitudinis ab angulo sicut p̄dixi:ꝗ si fuerit significator
in medietate oriētali: addes sup ascensiōes grad⁹ significatoris
p circulū directū numerū annoꝝ quos uolueris & arcuabis hoc
in ascensionib⁹circuli directi:& qđ exierit erit significator cir/
culi directi : serua eū.post hoc addes numerū annorū etiam sup

ascensiões grad⁹ significatoris in regione: & arcuabis hoc ĩ ascẽ sione regionis : & qꝺ fuerit erit significator regionis: post hoc accipies sextã partẽ residui inter significatorẽ circuli directi & significatorẽ regionis: & multiplicabis eã ĩ horis longitudinis ab angulo:& qꝺ fuerit erit ęquatio. Qꝺ si fuerit significator circuli directi minor significatore regionis addes ęquationẽ sup significatorẽ circuli directi:& si fuerit plus minues eã de eo: & qꝺ remanserit ibi pueniet directio ex circulo signorũ eodẽ anno. Qꝺ si fuerit significator in medietate occidẽtali facies cũ nadir grad⁹ significatoris sicut fecisti cũ gradu significatoris in ope qꝺ est ante eũ:& qꝺ fuerit ibidẽ pueniet directio ex circulo signorũ in eodẽ anno:& loc⁹ ad quẽ pueniet directio dicitur loc⁹ diuisionis & domin⁹ termini illi⁹ loci dicit̃ diuisor:ꝙ si fuerit in gradu diuisiõis planeta ali⁹ aut radii ei⁹ aut ꝑpe locũ ante eũ dicit̃ hic planeta aut domin⁹ radiorũ pticeps diuisoris ĩ diuisione. Significatores quoqꝫ q dirigunt̃ sũt.5.loca.i.grad⁹ ascẽdentis & gra.solis & grad⁹ lunę gra.quoqꝫ ptis fortunę ac grad⁹ medii cęli. Grad⁹ nanqꝫ ascendẽtis dirigit̃ ad accidẽtia dignoscẽda que accidũt in corpe:& gra.solis ad dignitatis & exaltatiõis causas:honoris quoqꝫ atqꝫ regni : & luna propter esse animę & corpis atqꝫ coniugii: & pars fortunę ꝑpter acquisitiões & ꝑfectus exiguitatẽ & largitatẽ & mediũ cęli ꝑpter magisteriũ & cęteras dispositiões pticulares & esse eorũ. Si autẽ fuerit ascendens reuolutiõis alicui⁹ annoꝝ mũdi uel natiuitatũ dirigunt̃ significatores eius ſm hãc directionẽ unicuiqꝫ.s.gradui diẽ unũ.

Quibusdã uidet̃ ut dirigant̃ significatores anni hoc mõ oib⁹ scꝫ.59.minutis & 8.secũdis unũ diẽ:nã directio regũ & principũ sic dirigit̃ eis a gradu medii cęli p ascensiões circuli directi oibus.56.minutis. & octo secũdis unũ diẽ donec pueniat ad bonos uel malos planetas. Et dirigit̃ esse regũ in incolumitate aut infirmitate ex gradu ascendentis ad bonos uel malos planetas oib⁹.59.minutis &.8. secũdis diẽ unũ p ascensiones regionis &

directio ĩ reuolutione annorũ mundi ad prenoscendũ esse uul gi uel rusticorũ a gradu ascendentis : siliter & ad pnoscendũ eẽ regis a gradu medii celi:&in reuolutione annorũ natiuitatũ ad prenoscendũ esse nati a gradu ascendẽtis reuolutiõis oĩbus.59. minutis & octo secũdis p ascensiones regionis diẽ unum.

De algebugthar.

ET ex hoc sequit algebugthar ĩ natiuitatib⁹& ẽ directio grad⁹ascendẽtis: hoc est ut aspicias gradum ascendẽtis in termino cuius sit planete & minuas ascensiones ascendentis de ascensionib⁹ que sunt ĩ directo finis termini planete p ascensiones regionis:& qd remanserit accipies unicuiq; gradui unũ annũ & oĩb⁹ 5.minutis mensem:& oĩ minuto.6.dies & erit dñs termini dispositor annorũ qui dicit diuisor.Post hoc accipies grad⁹ termini qui eũ succedit & uertes eos etiã in gradus ascensionũ & qd fuerit accipies unicuiq; gradui annũ unum:& oĩbus.5.minutis mensẽ:& oĩ minuto sex dies: eritq; dñs termini diuisor & dispositor illorũ annorũ.Siliter intrabis cũ omni termino dñi per successionẽ usq; in finẽ uite & si fuerit in termino alicuius planete:planeta aut radii eius erũt pticipes in diuisione & hec diuisio dicit algebugthar. De duodenariis planetarũ & domo℞

ET ex hoc duodenarie planetarũ aut domorũ : hoc est ut aspicias quantũ ãbulauerit planeta in signo suo in quocũq; fuerit aut gradus dom⁹ quẽ uolueris ex gradibus & minutis multiplicabisq; hoc in.12. post hoc addes desup ipsos grad⁹ atq; minuta que multiplicasti in.12.& qd collectum fuerit ex eo piice ab initio gradus eiusdẽ signi dans unicuiq; signo.30.grad⁹:& quo fuerit finit⁹nũer⁹ibi erit duodenaria plãeta℞ ac domo℞.

De nouenariis eorundẽ.

ET ex hoc amanbabarat q̃ sunt nouenarie. Cui⁹scia est ut scias quantũ ambulauerit planeta ĩ signo suo ex gradib⁹& minutis aut grad⁹ dom⁹cui⁹uolueris

scire nouenariũ post hoc diuide signũ ĩ nouẽ diuisiones & una queq; diuisio est ex. 3. gradib⁹ & tertia pte uni⁹ gradus: post hoc aspicies in quo nouenario ex nouenariis ceciderit grad⁹ planetę aut dom⁹. Post hoc dabis primũ nouenariũ ex signis dño signi mobilis eiusdẽ triplicitatis: & ꝫm uouenariũ dño signi cui⁹ est ipsũ signũ qđ succedit donec uenias ad aliquẽ nouenariũ ex quo ẽ grad⁹: eritq; planeta dñs ei⁹ nouenarii: uerbi grã: signũ ex quo fuerit grad⁹ ille erat ex triplicitate arietis: erit ergo ꝑmum nouenariũ eiusdẽ signi martis dñi arietis: & ꝫm nouenariũ Veneris dñę tauri: & nouenariũ tertiũ mercurii dñi gemiorũ. Siliter usq; ad nouenariũ nonũ. Et si fuerit signũ ex triplicitate cancri erit primũ nouenariũ ei⁹ lunę: & secũdũ nouenariũ solis dñi leonis: & tertiũ mercurii dñi uirgis. Et si fuerit signũ ex triplicitate librę erit ꝑmũ nouenariũ ei⁹ Veneris dñi librę: & secundũ mart[is] dñi scorpiõis. & tertiũ Iouis dñi sagictarii. Siliter ĩ triplicita capricorni ꝑmũ nouenariũ ei⁹ est Saturni dñi capricorni: & secundũ siliter saturni domĩ aquarii: & tertiũ Iouis domĩ pisciũ deinde q̃ sequũt̃ ꝫm ordinẽ successiõis signorũ: uerbi grã: planeta uel aliq̃ dom⁹ ex domibus. 12. erat. ĩ. 19. gradu aq̃rii si diuidat̃ signũ p. 9. diuisiões erit grad⁹. 19. ĩ diuisiõe. 6. & qa signũ aq̃rii est ĩ triplicitate librę ponit̃ ꝑmũ nouenariũ ei⁹ Veneris domi librę secundũ mart[is] domĩ scorpiõis: & tertiũ Iouis domĩ sagictarii: & q̃rtũ saturni domĩ capricorni: & qntũ etiã saturni domĩ aquarii: & sextũ Iouis domĩ pisciũ: eritq; naubahar. ĩ. nouenariũ. 19. gra. aquarii Iouis.

Modus inueniẽdi dominũ decani.

ET ex hoc adorogen hoc ẽ ut diuidas ascẽdẽs ĩ tres ptes: & sit oĩs diuisio. 10. graduũ: dabisq; diuisionẽ primã domio ascendẽtis: & secundã domio qnti signi ab eo: & tertiũ domio noni: nã ascẽdẽs. 5. & 9. una sp sũt triplicitas: uerbi grã: ab initio ariet[is] usq; ĩ decimũ gradũ ei⁹ ẽ dorongen. ĩ. decanus ẽ martis. Et si fuerit ex 10. gradu usq;. 20. gradũ erit ei⁹ dorongen sol domin⁹ leonis. Et si fuerit a. 20. usq; ĩ finẽ ei⁹ erit dorongen Iupiter dñs sagictarii.

ET ex hoc dn̄s orbis in natiuitatib⁹ hoc est ut aspi/
cias dn̄m horę in qua orit̄ natus dabisq́ʒ ascendens
& dn̄m horę anno primo natiuitatis ei⁹ & signifi/
cabit̄ p esse eius.i. dn̄m horę sanitas uel infirmitas
corpis nati sicut significat̄ p dn̄m ascendētis radicis
idest natiuitatis: & dabis dominū secūdę horę ab ea secūdę do/
mui ab ascendente in secūdo anno & significabit̄ p eū esse suū in
eodē anno esse substātię & cętera sicut significat̄ p esse dn̄i do/
mus substantię: & dabis dn̄m tertię horę ab ea tertię domui ab
ascendēte tertio anno & significabit̄ p esse illi⁹ in eodē anno eē
fratrū & sororū & cęteroꝝ sicut significabit̄ p esse domini tertię
domus.& dabis dn̄m horę quartę domui quartę ab ascendente
in anno quarto.& significabit̄ p esse suū in eodē anno esse patrū
& eorū qui significant̄ p domū quartā. Siliter facies de dominis
horarū p successionē dabis s. dn̄m uniuscuiusq́ʒ horę domui ex
domib⁹ radicalib⁹ eritq́ʒ dn̄o horę.12.ab hora natiuitatis dom⁹
12.ab ascendēte radicis & ann⁹.12.& domin⁹.13.horę a natiui/
tate radicis ascendētis & āni.13.& domin⁹.14.horę ab ea dom⁹
substātię &.14.āni. Et noīat̄ domin⁹ horę primę domin⁹ ascēden
tis horę.& dn̄s.2.horę dn̄s horę dom⁹ substātię.& domin⁹ ho/
rę tertię domin⁹ horę dom⁹ fratrū:& sic de aliis. Siliter domin⁹
uniuscuiusq́ʒ harū horarū noīat̄ noīe dom⁹:& noīat̄ etiam orbis
domin⁹ & significat̄ p eū oī anno sicut significat̄ p alcochoden:
hoc ē p dominū āni: & quidā astrologorū ponūt dominū orbis
scʒ ascēdētis radicis āno primo &.2.anno planetā q̄ huic succedit
& in.3.āno planetā q̄ huic succedit sicut dictū ē in domio horę

ET ex hoc alfridarie dispositio: hoc est cū natiuitas
fuerit diurna prę erit ī initio uitę dispositiōi ei⁹ fri/
darie sol ꝑm quātitatē annorū fridarie ei⁹ q̄ sūt de/
cem: post hoc planeta q̄ succedit soli qui est uenus
cuius fridarie anni sunt octo.& post Venerem pla
neta qui succedit ei & est Mercurius: & āni eius sunt tredecim
deinde Luna:& anni fridarie eius sunt nouē: deinde Saturnus

& anni fridarie ei⁹ sunt. 11. deinde Iupiter & anni fridarie eius sũt. 12. deinde mars & anni fridarie ei⁹ sũt. 7. deinde caput draconis & anni fridarie ei⁹ sunt. 3. post hoc cauda: & anni ei⁹ fridarie sũt duo: fiũt autẽ anni collecti siľ. 75. anni: post hoc reuertitᶜ dispositio ad solẽ: & siľiter usq; ad ultimũ planetarũ. Si autẽ fuerit natiuitas nocturna ĩcipit dispositio a luna disponetq; ãnos fridarie ei⁹ qui sũt nouẽ. siľiter planeta post planetã sicut p̃diximꝰ in sole. Cũq; disposuerit planeta annos fridarie suę disponet ꝓprie primã septimã solũ. i. septimã partẽ fridarie sui: deinde pticipatᶜ ei in secũda septima: planeta qui eũ succedit: post hoc pticipatᶜ ei in tertia septima planeta terti⁹ qui succedit secundũ: & ita donec pticipatᶜ ei planeta qui est ante eũ ĩ ultima septima ex annis fridarie ei⁹ & est unicuiq; iudiciũ cum pticipatᶜ alteri sup natiuitate.

ET ex hoc almanar. i. supeminentia qua dicitᶜ ꝙ planeta uadit sup planetã: hoc est ut aspicias cursũ planetę mediũ & locũ eius ęquatũ: & si fuerit locus ei⁹ ęquatus min⁹ medio cursu ei⁹ erit ascendens a medio circuli sui usq; ad sũmitatẽ circuli: & si fuerit locus ei⁹ ęquatus plus medio cursu erit descẽdẽs a medio circuli sui usq; ad infimũ ei⁹: & si fuerit locus ei⁹ ęquat⁹ ęqualis medio cursui erit in medio circuli sui: deinde locũ planetę minues de medio cursu suo postq; hoc certissime cognoueris. i. locũ ęquatum: uel ecõuerso minorẽ de maiori eorũ subtrahẽdo & multiplicabis qđ remanserit p. 7. & diuides p. 22. & qđ de diuisione exierit erit hoc oĩ planetę ꝓ quantitate eius ascensionis uel descensionis. De uenere & mercurio accipimꝰ qđ est inter utraq; loca. i. qđ est inter locũ solis & ueneris & mercurii & facimus ut supra: quia p hoc scimus quis eorũ fortior sit in circulo augis: ꝫ uenus & mercurius cũ fuerit aliquis eorũ oriẽtalis & fuerit locꝰ eius ęquatus minus loco solis accipies residuũ qđ est inter locũ solis & locũ eius: faciesq; cũ eo queadmodũ feceris ut dictũ ẽ in

planetis altioribus ex multiplicatiõe & diuisione. Et ꝓprior ac fortior fit significatio planetarũ dum abierint ſup ſeinuicẽ.i. dum abierit alter ſup alterũ in coniunctiõe. In oppoſitiõe aũt & in q̃rto aſpectu erit ſignificatio eorũ minus apparens & debilior. Et tamen cũ unus illorũ fuerit aſcendens & alter deſcendens tunc aſcendens eorũ uadit ſupra deſcendentẽ. Cum uero ambo fuerint deſcendẽtes: ille qui fuerit minoris deſcenſiouis uadit ſup illũ qui fuerit maioris uel pluris deſcenſionis. Si autẽ ambo fuerint aſcendentes ille qui eſt maioris aſcenſionis uadit ſup illũ qui fuerit minoris aſcenſionis. Dicit̃ quoq; & alio modo.i.ut ſcias latitudinẽ utrorũq; planetarũ: quia ſeptentrionalis eorũ uadit ſup meridianũ. Et ſi fuerint ambo ſeptẽtrionales ille qui fuerit pluris latitudinis uadit ſup eũ q fuerit minoris latitudinis. Si autẽ fuerint utriq; meridiani ille qui fuerit minoris latitudinis uadit ſup eũ qui fuerit maioris latitudinis ideoq; dicitur ꝙ luna uadit ſup Iouem in his duobꝰ operibꝰ. Siĺiter ſi fuerit aliquis duorũ planetarũ in medio circuli nullã latitudinem habens tũc aſcendens ſeptẽtrionalis uadit ſup eũ qui caret latitudine & uadit ipſe qui ſine latitudine eſt ſup deſcendentẽ meridianũ. Et ex hoc apertio portarũ dicit̃ cũ iungit̃ planeta inferior planetę ſupiori & fuerint cũ hoc domus eorũ oppoſitę.

ET ex hoc albuzic & eſt res quã ualde ſeruabãt indi Nam ipſi numerãt poſt coniunctionẽ ſolis & lunę .12. horas. & applicant eas ſoli & diuidũt .12. horas trinas.i. in tres partes.ſ. in haiz ſolis: & iudicãt ſup omnes quattuor horas ſm iudiciũ dñoꝝ triplicitatis ſolis hora cõiunctionis: deinde dant ueneri poſt .12. horas: & diuidũt eas iterũ trinas & iudicant ſup omnẽ trinã diuiſionẽ ſm dños triplicitatis ueneris hora cõiunctiõis: poſt hoc faciũt ſiĺiter cũ mercurio & aliis planetis p ſucceſſionẽ eorũ donec reuertit̃ orbis ad ſolẽ poſt .84. horas & nõ ceſſant ſic facere frequẽter donec uenerit cõiunctio ſecũda. Et quidam dicũt ꝙ albuzic

sit hoc ꝙ post coniunctionē sint. 12. horę inęquales q̄ uocantur cōbustę: & nō oportet aliquē ī his incipere aliqđ opus: & post horas. 12. sunt. 72. horę incōbustę in quib⁹ est utilis operū ince/ptio. & post has. 72. horas incōbustas sūt. 12. cōbustę sil'iter usq; ad cōiunctionē quę succedit. post hoc diuidūt has horas. 12. in tres diuisiones. i. in ptes. Dixerūtq; cū quis incepit in quattuor horis primis deambulare uel bellare timēda erit pditio animę suę: & in quattuor horis secūdis :imendū erit detrimentū cor/poris sui sine amissiōe animę. & in q̄ttuor horis ultimis timen dum est detrimentū substātię suę & suorū & omniū q̄ possidēt.

DIFFERENTIA QVINTA IN COMMEMORA/TIONE VNIVERSARVM PARTIVM.

ET quia expleuim⁹ expositiones eo rū quę sequūt' ex noībus astrologo/rū: Exequamur nūc cōmemoratio/nem uniuersarū partiū. Et cum nota uerimus in loco partiū accipe a lo/co illo in locum illū & ꝓiice hoc ab ascendēte uel de alio loco: dicimus ut addas super illud qđ fuerit inter utraq; loca grad⁹ ascendētis. & ꝓiice ab ascēdēte ul' ab initio signi a quo ꝓiicis: Cui⁹ exemplar est opus ptis fortunę quia accipis quicquid est inter solē & lunam ex gradi/bus. & addas sup eos gradus ascendētis signi: & qđ collectū fue rit ꝓiicis illud a. 30. in. 30. gradus & incipis proiicere ab initio ascendentis signi & quo finit' numer⁹ ibi est pars fortunę: & in nocte econtra a luna in solē & addes gradus desup signi ascen/dentis & ꝓiice hoc de. 30. in. 30. & incipe ꝓiicere ab initio signi ascendētis. Incipiamus hic itaq; post partē fortunę partes. 12. domorū. & incipiamus ab ascendente.

PRima domus ē pars uitę & accipit̄ in die a Ioue in saturnū & in nocte econtra.& ꝓiicit̄ ab ascendēte. Pars byles accipit̄ a gradu cōiunctionis seu prę/uentionis q̄ fuerit ante natiuitatē usq; in gradū lu/nę.& ꝓiicit̄ ab ascendēte. Pars futurorū.i.pars so lis accipit̄ in die a luna in solem & in nocte econtra.& ꝓiicit̄ ab ascendēte. Pars dilectiōis & cōcordię.i. pars ueneris accipit̄ in die a pte fortunę in partē futurorū:& ī nocte ecōtra.& ꝓiicit̄ ab ascendēte. Pars stabilitatis & fiducię ascendētis duratiōis nati est sicut pars cōcordię & dilectiōis Pars animositatis & audacię.i.pars martis accipit̄ in die a marte in gradū patris for/tunę & in nocte ecōuerso.& ꝓiicit̄ ab ascendente.

SEcunda domus est pars substantię & accipit̄ in die & nocte a dn̄o domus substantię in gradū atq; mi/nutū domus substātię & ꝓiicit̄ ab ascendēte. Pars pauptatis & paruitatis ingenii.i.pars mercurii ac/cipit̄ in die a parte futurorū in partē fortunę: & in nocte ecōuerso & ꝓiicit̄ ab ascendente. Pars beatitudinis & triūphi atq; uictorię.i. pars Iouis accipit̄ in die a parte futurorū in Iouē & in nocte ecōuerso & ꝓiicit̄ ab ascendente.

TErtia domus est pars fratrū & accipit̄ in die a satur/no in Iouē & in nocte econuerso.& ꝓiicit̄ ab ascen dente. Pars beniuolētię fratrū accipit̄ in die a so/le in saturnū & in nocte ecōuerso & ꝓiicit̄ ab ascen dente.ꝙ si fuerit Saturnꝰ sub radiis accipit̄ in die a sole in Iouē & in nocte ecōuerso.& ꝓiicit̄ ab ascendente.

QVarta domus pars patrū ē. & accipit̄ in die a sole ī saturnū & in nocte ecōuerso & ꝓiicit̄ ab ascendēte Pars mortis patris accipit̄ in die a saturno in Io uem & in nocte ecōuerso.& ꝓiicit̄ ab ascendente. Pars annorū accipit̄ in die a dn̄o domus solis in saturnū & in nocte ecōuerso.& ꝓiicit̄ ab ascendente.Et si fuerit

in domo sua sol uel aliqua domorũ saturni accipe in die a sole ĩ saturnũ & in nocte econuerso.& ꝓiice ab ascendẽte & nõ con/ sideres utrũ saturnus sit apparens uel sub radiis. Pars heredi tatũ & possessionũ accipit̃ in die ac nocte a saturno in lunam & ꝓiicit̃ ab ascendente. Pars nobilitatis nati & eius de quo fit dubitatio utrũ sit filius illi⁹ patris cui imponit̃:an alterius acci/ pit̃ in die a gradu solis in gradũ exaltatiõis suę.& ꝓiicit̃ ab ascẽ/ dente. Qđ si sol fuerit in gradu exaltationis suę in die & luna ĩ nocte in gradu exaltationis suę erit pars in gradu ascendentis & erit significatio gradus ascendentis. Pars finis rerũ accipit̃ in die & nocte a saturno usq; ad dominũ dom⁹ cõiunctiõis:aut ꝑuentiõis:& addit̃ desup grad⁹ascendẽtis:& ꝓiicit̃ ab ascẽdẽte.

QVinta domus est pars filiorũ & accipit̃ in die a Io/ ue in saturnũ de nocte ecõuerso:& ꝓiicit̃ ab ascen/ dente. Pars que significat temp⁹ in quo debet fi lius fieri & numerũ eorũ seu masculorũ seu femina rum:& quid mulier pariet accipit̃ in die ac nocte a marte in Iouẽ:& ꝓiicit̃ ab ascendente. Pars sciẽtię filii mascu li & femine accipit̃ in die & nocte a luna in Iouem: & ꝓiicit̃ ab ascendẽte. Pars ꝑ quã scit̃ natus de quo fit interrogatio utrũ sit masculus uel femina accipit̃ in die a dño domus lunę ĩ lunã: & in nocte ecõuerso & ꝓiicit̃ ab ascendente. Pars significans filiũ cũ ꝑuenerit Iupiter ad eũ.i.ad gradũ partis significãtis filiũ accipit̃ in die ac nocte a marte in Iouẽ & ꝓiicit̃ ab ascendente.

Pars dilectiõis & gaudii accipit̃ in die ac nocte a uenere ĩ sa/ turnũ:& ꝓiicit̃ ab ascendẽte. Pars sciẽ esse filioꝝ accipit̃ in die ac nocte a luna in uenerẽ & ꝓiicit̃ ab ascendẽte.

SExta dom⁹ est pars infirmitatis & azemena.i.debi litatis inseꝑabilis alicui⁹ membrorũ accipit̃ in die a saturno ĩ martẽ in nocte ecõuerso & ꝓiicit̃ ab ascẽ/ dente. Pars seruorũ accipit̃ in die a mercurio in lunam:& in nocte ecõuerso:& ꝓiicit̃ ab ascendẽte

Et dixit alendezgod accipit in die a mercurio in partē fortunę: & in nocte econuerso. Et dixit: oportet ut utamur utrisqꝫ partibus insimul.

Septima domus est pars desponsationis uirorū seu coniugii: & accipitur in die ac nocte a sole in uenerem: & ꝓiicitur ab ascendente. Et hec pars similis ē parti mandatorū & rumorū. Et pars desponsationis mulierū uel cōiugii ab hermete accipitur ī die ac nocte a uenere in saturnū: & ꝓiicit ab ascendente. Et hec ps congruit parti cultus terrę. Itē pars desponsationis mulierum ſm ueliū accipitur in die ac nocte a sole in martem: & ꝓiicit ab ascendente. Pars delectationis ac uoluptatis accipit in die ac nocte a uenere in gradū septimę: & ꝓiicit ab ascendente. Pars nuptiarū accipit in die ac nocte a saturno in uenerē: & ꝓiicit ab ascendente.

Octaua domus est pars mortis: & accipitur in die ac nocte a luna in gradū & minutū domus octauę: & additur desup qđ ambulauerit saturnꝰ in signo suo & ꝓiicitur ab initio signi saturni. Pars planetę q interficit accipit in die a dn̄o gradus ascendentis ī gradū lunę: & in nocte ecōuerso &c̄. Pars anni in quo timetur nato mors: & pauptas impedimentū ac destructio accipit ī die ac nocte a saturno in gradū dn̄i domꝰ cōiunctiōis uel ꝑuentionis q̄ fuit ante natiuitatē &c̄. Pars ligatiōis & carceris: & utrū liberet ab eo: uel nō accipit in die a saturno in partē fortunę & in nocte econuerso.

Nona domus est pars ꝑegrinatiōis accipit in die ac nocte a dn̄o domꝰ nonę in gradū & minutū domꝰ nonę: & ꝓiicit ab ascendēte. Pars itineris ꝑ aquā accipit in die a saturno in. 15. gradū signi cancri & ī nocte ecōuerso &c̄. Qđ si fuerit saturnꝰ in. 15. gradu cancri erit gradꝰ ptis gradꝰ ascendētis. Pars religiōis accipit ī die a luna ī mercuriū & ī nocte ecōuerso: & ꝓiicit ab ascēdēte.

DOmus decima pars regiōis & regni:& q̄d opis fa/
ciat natus &accipit̄ in die ac nocte a saturno in lu/
nā & ꝓiicit̄ ab ascendēte. Pars regis atq; regni ac/
cipit̄ ī die a marte ī lunā:ī nocte ecōuerso:& ꝓiicit̄
ab ascen.& ē alia ps filīs pti patrū. Pars opis & re/
gni ꝭm Velliū accipit̄ in die ac nocte a sole in gradū medii cęli:
& ꝓiicit̄ ab ascen. Pars significās utrū sit causa regni aut nō acci
pit̄ in die ac nocte a sole ī gra.medii cęli:& ꝓiicit̄ a Ioue. Pars
matris accipitur in die a uenere in lunā: & in nocte econuerso
& ꝓiicitur ab ascendente.

VNdecima dom⁹ est ps amicorū & accipit̄ in die ac
nocte a luna ī mercuriū:& ꝓiicit̄ ab ascen. Et dixit
alendeƺgod accipit̄ ī nocte ecōuerso. Pars signifi
cans effectū amicorū & amicitię accipitur in die a
parte fortunę in partē futurorū:& in nocte econuerso &c̄.

DVodecima domus est ps inimicorū ꝭm hermetē &
accipit̄ in die ac nocte a dn̄o dom⁹ inimicorū usq;
in gradū & minutū dom⁹inimicorū:& ꝓiicitur ab
ascendēte.Et ꝭm quosdā antiquorū accipit̄ ī die &
ī nocte a saturno in martē &c̄. & hę sūt ptes.12.do
morū &c̄. Hę sūt alię ptes qb⁹ utūtur magistri iudiciorū astro
rū multū.Ex quib⁹est ps q̄ significat mendaciū rumorū qn̄ ceci/
derit ī signū tortuosū uel mobile:aut dn̄s dom⁹fuerit retrogra/
dus uel impeditus : aut aspexerint eū mali uel ei sint cōiuncti.
Et significat ueritatē rumorū eoꝝ si ceciderit cū fortunis aut in
domibus seu terminis eaꝝ uel aspexerint eū aut fuerit in signo
directo:&accipitur in die a mercurio in uenerē:in nocte econ
uerso & ꝓiicitur &c̄.Et ꝭm albumasar in die a mercurio in lunā
& in nocte ecōuerso &c̄. Pars ratiōis & ꝓfunditatis sensus ac/
cipitur ī die a saturno in lunā & ī nocte ecōuerso &c̄. Pars sa/
pientię & disciplinę accipitur ī die ac nocte a saturno ī Iouē: &
ꝓiicitur &c̄. Pars guerrę & preliorū accipitur in die ac nocte
a saturno in lunam:& ꝓiicitur ab ascendente.

Pars pacis & cōcordię exercituū accipit̄ in die ac nocte a lu/
na in mercuriū & ꝓiicit̄ ab aſcendēte. Pars aſpiciendi in reuo
lutione anni accipit̄ in die a luna in uenerē & in nocte ecōuer/
ſo & ꝓiicit̄ a ſole. De partibꝰ reuolutionū in cauſis regnorū.

ET quia auxiliante deo introduximꝰ has ꝑtes quę cōueniūt in rebus ꝑticularibꝰ ꝓſequemur ꝑtes quę cōueniūt in reuolutiōe annorū mūdi & cōiunctio nū ſignificantiū cauſas regni & ſtabilitatē ſeu dura tionē eiꝰ. Ex quibꝰ eſt pars quę dicit̄ pars regni ſeu imperii quę exercet̄ in reuolutiōe mūdi: accipit̄q; a marte in lu nam & ꝓiicit̄ ab aſcendēte cōiunctionis q̄ ſignificat mutationē regni. Sic quoq; alio modo accipit̄. ſ. a gradu aſcēdētis cōiun/ ctionis in gradū cōiunctionis & ꝓiicit̄ a gradu aſcendētis reuo lutionis. Itē fit alio modo accipit̄ a gradu medii cęli reuolutio/ nis uſq; ad ſolē: & ꝓiicit̄ a Ioue. i. a. gradu Iouis. Pars tp̄is regis ideſt q̄ʒdiu debet durare: accipit̄ hora electiōis regis a ſole ī. 15 gradū ſigni leonis & ꝓiicit̄ a luna: deinde accipit̄ a luna ī. 15. gra dum ſigni cancri & ꝓiicit̄ a ſole. Alia pars de tp̄e electiōis re gis accipit̄ hora electionis regis in die a Ioue in ſaturnū & ī no cte ecōuerſo & ꝓiicit̄ ab aſcendēte reuolutionis anni ī quo ſur/ rexerit rex. ꝙ ſi fuerit Iupit̄ ī ſigno cōi & fuerit reuolutio diur/ na: fueritq; Iupiter cadēs ab angulis tūc accipit̄ a ſaturno ī Iouē: & addunt̄ deſup. 30. gradꝰ & ꝓiicit̄ ab aſcendēte. Si uero ſaturnꝰ & Iupiter fuer t ſibi oppoſiti & fuerīt ambo cadētes ab aſcēdēte mediat̄ qđ exierrit int̄ eos. i. accipiat̄ medietas graduū q̄ ſunt int̄ eos: & ꝓiicit̄ ab aſcēdēte. Et ſi fuerit Iupit̄ ī exaltatiōe ſua: & fue rit reuolutio ī nocte nūerat̄ ab eo ī ſaturnū & ꝓiicit̄ ab aſcēdēte.

DVę ꝑtes maxime ſūt ex quibꝰ extrahit̄ tempꝰ ele/ ctiōis regis & eiꝰ durationis. Prima earū eſt ut aſpi cias horā electionis regis qua ꝑuenit ꝑfectꝰ anni a cōiūctiōe triplicitatis q̄ ſignificauit ſectā ex nūero quo dat̄ oībꝰ. 30. gradibꝰ annꝰ & oībꝰ gradibꝰ duobꝰ

cũ dimidio mẽsis un⁹: & cũ sciueris ĩ quo gradu uel signo sit hic serua eũ qa hic est loc⁹ a quo ęquabis primã partẽ: & cũ uolueris aptare eum aptabis ascendens reuolutionis anni in quo surre/ xit ipse electus: post hoc aspice a planeta oriẽtali a sole ex satur no & Ioue in ipso anno usq; ad gradum ęquatiõis partis primę quam seruasti & ꝓiice ab ascendente reuolutionis anni & quo ꝑuenit numerus ipse est locus primę partis. Pars secunda sic inuenit̃ accipe in coniunctione in qua surrexerit rex uel cępit regnũ ad quod signum uel gradum ꝑuenit ꝑfectio anni ex nu/ mero quo datur omnib⁹. 30. gradibus annus: & .2. gradib⁹ cum dimidio mensis usq; ad diẽ quo surrexerit rex: & ipse erit loc⁹ ęquationis secundę partis: serua quoq; eũ: post hoc aspice a pla/ neta occidentali a sole ex saturno & Ioue usq; ad locũ ęquatio/ nis partis secundę quã seruasti: & ꝓiice eum ab ascendẽte reuo/ lutionis: & quo ꝑuenerit erit locus partis secundę. hę sunt par/ tes quę significant fortitudinẽ regis & eius durationem.

ITem sunt alię partes quibus utunt̃ in reuolutioni bus annorũ mundi: & scit̃ ꝑ eas quid graue de re/ bus in foro: & quid erit leue in precio: quidue pre ciosum seu uile: multũ seu parum: hoc ẽ ut aspicias ubi ceciderit pars. i. in cuius planetę domo exalta tione termino uel triplicitate: qui planeta si fuerit retrogradus uel cõbustus uel in malo loco uilescit illa res & erit parui precii Si uero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo & maxime in medio cęli grauabit̃ illa res & erit magni precii: & si peruenerit dominus domus ad locũ descensiõis suę uilescit illa res & aspi/ ce aspectus fortunarũ & planetarũ malorũ ad eam necnõ & ad lunã & dominũ eius: & uide quo modo & quis aspiciat ipsam partem si fortuna & luna aspexerint illam partem multiplica/ bitur illa res: & si aspexerint eam mali detrimentum patietur.

Pars dispositionis anni a luna in Mercurium. Pars aquę a luna in Venerem. Pars ordei a luna in Iouem.

Pars ciceris qđ est quoddā genus leguminis a uenere in solē Pars lentis a marte in saturnū. Pars fabarū a saturno ī martem. Pars almusi.i.milii a saturno in martē. Pars ceparum a saturno in martē. Pars tritici a sole in martē. Pars nucum a mercurio in martē. Pars zucari a mercurio in uenerē. Pars dactilorū a sole in uenerē. Pars mellis a luna in solem. Pars alroz.i.ris qđ est genus farris a Ioue in saturnū. Pars oliuarū a mercurio in lunam. Pars uuarū a saturno in uenerem. Pars bombicis a mercurio in uenerē. Pars alonicē.i.sisami quodam genus seminis albi ī similitudine seminis lini: & utunť eo medici.fit autē ex eo ungentū utile a mercurio in Iouē uel a saturno in uenerē. Pars quę sunt albuceflex.i.mellones qui sūt magni & crocei a mercurio in saturnū. Pars ciborū acriū a saturno in martē. Pars ciborū dulciū a sole in uenerem. Pars ciborū saporis apii uel huiusmodi herbarū saporem habentiū a marte in saturnū. Pars ciborū amarorū a mercu.in saturnum.

Pars medicaminū acriū a saturno in Iouem. Pars medicaminū salsorū a marte in lunā. Pars medicaminū uenenatorū a gēzabar.i.a capite draconis in saturnū: & ꝓiciant uniuersa hęc ab ascendente.reuolutiōis anni. Hęc sūt uniuersa quę ceciderunt nobis ex ꝑtibus:introduximus quoq; has partes nouissimas: & si est in eis narratio debilis: ne dimitterem⁹ aliquid qđ posset esse introductoriū ad magisteriū iudiciorū astroruz quin ꝓferamus illud.

Tabula amicitie et inimicitie signoꝝ

Amici	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	inimici
	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	
	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	

Cõmentum Johannis de sa-
xonia super textu Alchabicii.

Vir sapiẽs dñabit astris. Dicit Ptole-
meus in sapientiis almagesti. Et põt
declarari sic. Ille dñabit astris q effe
ctus puenĩetes ex ipsis astris põt im-
pedire uel phibere: sed hoc põt facere
vir sapiens quare rc. Maior est ma-
nifesta: qa ille dñat alteri q põt sibi di
cere fac hoc r facit: r dimitte hoc r di
mittit. Minor pbat auctoritate Pto
lomei in quinta ppositiõe centiloquij
vbi dicit. Optimus astrologus multũ
malũ phibere põt qđ ſm stellas ven-
turũ est cũ eius naturã presciuerit. sic
eni pmuniet eũ cui malũ venturũ est ut cũ venerit possit illud pati.
Et confirmat auctoritate eiusdẽ in ppositione octaua eiusdẽ vbi di
cit. Aia sapiens ita adiuuabit opus stellarũ quẽadmodũ seminator
fortitudines naturales. ¶ Sed aduertendũ est de modo p quem sa-
piens põt impedire uel adiuuare opus stellarũ. Certũ est q nos non
possumus simpliciter ĩpedire influentiã celestẽ sicut nec cõbustionez
ignis. sed possum9 disponere passum ad recipiendũ alio uel alio mõ
influentiã celestẽ. Uidemus eni q idẽ calor solis glacies dissoluit r
cõstringit lutum. Ponit haly de hoc familiare exemplũ in cõmento
pallegate ppositionis. Optim9 astrologus rc. Dicẽs si sciuerimus q
debeat alicui euenire egritudo calida r sicca de natura martis: po-
terim9 ipsum ante aduentũ illi9 influentie mutare ad oppositũ. s. ad
frigiditatẽ r humiditatẽ. r sic influẽtia que deberet sibi facere egritu
dinẽ reducet ipsum ad tpamentũ. ¶ Patet etiã cuilibet q possumus
impedire actionẽ ignis ne cõburat aliqđ cõbustibile determinatum
s. remouendo ipsum ab igne uel piiciẽdo aquã sup ipsum. ¶ Cũ igit
scie diuidant ſm diuisionẽ rerũ de quib9 sũt: r quilibet dicat sapiẽs
in scia sua accipiendo large sapientiaz p scientia sicut accipit albu-
mazar in multis locis sui introductorii. ut videamus de quib9 sapiẽ
tibus sint dicta verba pposita: possum9 distinguere inter sapiẽtes r
sapiẽtes modo quodã vniuersali. ¶ De numero igit sapientũ quidã
sunt sapiẽtes veraciter: quidam apparẽter. Hanc distinctionez tan

git Aristoteles in primo elenchorū vbi dicit. quidā sunt pulchri pro pter decorē: quidā autē fingūt cōponentes se. Et isti.s.apparenter sapientes sunt bipartiti. quoniā quidam eorū apparent sapientes solum fm estimationē vulgi sicut diuites huius mundi. ꝛ quidā apud prouectos sicut sophiste. Primi sunt habentes diuitias huius mundi de quib⁹ dicit Albumazar in introductorio suo magno vbi loquit̄ de sectis contradicentibus astronomie. Et sūt illi de nona secta. Dicit ibi Albumazar. Dignior apud vniuersitatem vulgi est cui fuerit plus substantie: sicq; fit quia dignitas substantie apud ipsos ē plus dignitate scientie. Et dicunt ꝙ cum fuerit homo habens substantiā nō impedit eum si fuerit imperitus in scientia astrorū ꝛ medicine ꝛ ceterarū scientiarū ꝓbantes ꝓbatione falsissima: quia ꝓbant scientiā ꝑ substantiam. Et hec ꝓbatio erroris est ꝓbatio falsissima: quia res ꝓbant̄ ꝑ genus suū.i.per consimile.i. sapientia ꝑ sapientiā. substantia ꝑ substantiā: ꝛ nō ꝓbantur ꝑ nō consimile sibi. ergo non probat̄ sapientia ꝑ substantiam. Alii apparent scientes uel sapientes apud aliqualiter ꝓuectos sicut sophiste. De quibus dicit Aristoteles ī primo elenchorū: quibusdā magis opere preciū est videri ꝛ nō existere ꝙ̄ existere ꝛ nō videri. Et magister Alanus de insula loquens de eis dicit. Huius scolas visitant pauperes legiste. veras lites agitāt: fiunt agoniste. Hic ꝓbat hic improbat: huic cōcludit iste: Atq; duo centū conclamāt ore sophiste. ¶ Uere scientes differūt fm magis ꝛ minus certū ut dicit cōmentator secūdo methaphisice. Scientie mathematice sūt ī primo gradu certitudinis. Naturales vero sequūt̄ eas. Isti minus certi.s. logici ꝛ naturales nō transferentes se ad alias sciētias non habent de philosophia nisi verba. De istis etiam dicit magister Alanus. Iste semꝑ clamitat ꝛ argumētat̄: dū aristotelicas latebras rimat̄. sed si queras qualiter aut quid epulat̄: mens studio viuit sed venter philosophat̄. Magis certi sunt mathematici. Et illi sunt bipartiti quoniā quidā eorū student in motibus tm̄ ꝛ nō curant de iudiciis uel negant ea. Et isti sunt de quib⁹ dicit Albumazar in quarta ꝛ quinta secta contradicentiū iudicijs fm ꝙ videbit̄ postea. Secūdi autē student in motibus ꝛ in iudicijs: de quib⁹ dicit Alanus loquēs de ipso Albumazar. Illic astra polos celū septēq; planetas. Consulit Albumazar terrisq; reportat eorū Consiliū armans terras firmāsq; caduca. Contra celestes iras superūq; furorem. De istis Ptolemeus dicit verba ꝓposita. Uir sapiens dominabit̄ astris. In quibus verbis Ptolemeus tangit tres ꝓprietates uel conditiones quas debet verus philosophus habere ꝛ maxime astronomus fm quas tria ge

nera boīuȝ ab astronomia repellunt̄. Prima conditio est stabilitas intentiōis. Secūda ē habilitas dispositiōis. Tertia ē abdicatio terrene possessiōis. Primā tangit cū dicit: vir. Secundā cū dicit: sapiēs Tertiā cū dicit: dn̄abit̄ astris. ¶ Quantū ad primā cōditionem dicit Ptolemeus in prima ꝓpositiōe centiloquij: scia stellarū ex te ⁊ ex ill' est. Et haly in cōmento eiusdem dicit: qui res futuras scire desiderat duab⁹ vijs oportet incedere. Una ut accipiat motū stellarū ⁊ opera que fiunt in reb⁹ fm motū earū. Et aspiciat libros quos antiqui scripserūt de significatione motuū ipsarū: ⁊ adiūgat his quecūqȝ ꝓbauit in tp̄e suo. Cū ergo magnus sit labor in aspiciēdo motus stellarū nō pōt astronomus esse effeminatus nec remissus. Et cū multū tempus requirat̄ ad respiciendū libros antiquorū nō pōt esse vagabundus. Oportet g̊ ut astronomus sit firmus ⁊ stabilis in meditatiōe. Et sic effeminati ⁊ remissi ab astronomia sūt repulsi. ¶ Quantū ad secundam conditionē dicit Ptolemeus in septia ꝓpositione centiloquij. Nemo poterit dare certa iudicia fm stellarū cōplexionē nisi homo qui vim aīe ⁊ complexionē naturalē bene cognouerit. Uult g̊ ꝙ homo naturaliter debet esse dispositus ad istā sciam qui debet ꝑficere in ea. Hoc fm ꝙ mihi videt̄ habet ista scia pre oībus scientijs. Uidi enī bonos clericos in logica ⁊ ī naturali philosophia qui nullo mō poterāt aliquid capere de astronomia: īmo nec algorismū. Patet ergo ꝙ naturaliter indispositi repulsi sūt ab astronomia. de quib⁹ Albumazar facit sectā fm ꝙ videbit̄ statim. ¶ Quantū ad tertiā conditionē dicit haly in cōmento prime ꝓpositiōis centiloquij. quia oportet nos solicitos esse circa mūdana: aufert̄ a nobis futuroꝝ cognitio: sȝ si a mūdanis oībus separemur possemus futura precognoscere. sicut videm⁹ heremitarū ꝙ̄ plures qui futura ꝓ̄dicūt. ⁊ epileticoꝝ quidam dū epilentia torquent̄ futura predicūt: qꝛ tūc corporeis sensib⁹ nō vtunt̄ sȝ sola vi aīe. Patet g̊ ꝙ ph̄us nō debet esse diues teste ph̄o septimo politice. Nō oportet ph̄m esse dn̄m terre ⁊ maris sed sufficit ut habeat famulum ministrantē sibi olera. Et sic habentes diuitias hui⁹ mundi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertēs socrates aurum proiecit in mari sicut narrat Ualerius. Ista conditio nō placet multis nec etiam mihi. ¶ Quantū ad istas conditiones consolatur nos albumazar in introductorio ⁊ specialiter quantū ad vltimam: quia mutat eā ad oppositū. Dicit sic. Et fortassis nō sufficiūt aliqui ad sapientiā hui⁹ magisterij dū aspiciūt in quibusdā rebus ꝑuenire ex veritate ⁊ cōprehensione earū ad hoc ut possint errorē a se repellere ꝓpter breuitatē exercitij eorū in cognitione omniū reꝝ quarum

cognitio necesse est illis in illa eadē intentiōe quantū ad primā con
ditionē. Et paucis interpositis dicit. Et hoīes subtiles ꝛ ꝓfunde sa-
pientie forsitan nō sufficiunt multi eoꝝ qui vtunt̄ eis cōprehendere
eas: cūqꝫ fuerit scia hui⁹ magisterij ceterorūqꝫ magisteriorū que ne-
cessaria sunt in p̄scientia rerū pre ꝓfūditate quā diximꝰ a sensib⁹ lon-
ginqua quantū ad secundā cōditionē. Tūc consolat̄ nos ꝛ dicit. Nō
debet ānullari qḋ ex ei⁹ scientia pōt ptingi ꝓpter illud qḋ non potest
ptingi. Et paucis interpositis dicit qꝛ mo dicū sapientie multi profe
ctus. Et in hoc mutat tertiā conditionē ad oppositū. Et ꝓbat ꝙ ma-
ior vtilitas sit in astronomia q̄ꝫ in aliqua alia scia. Et si cōtingat i ea
error tolerabilior est ꝛ min⁹ nocet q̄ꝫ in ceteris scientijs. Et dicit sic.
Uidem⁹ nancꝫ medicos errare i p̄sciētia infirmitatū ꝛ morborū dū
predicūt que accidūt infirmo ex grauitate morbi ꝛ eius leuitate ꝛ ex
celeritate sanitatis ꝛ ei⁹ tarditate: eius quoqꝫ sanitate uel morte: sed
illud modicū erroris medicorū nō impedit eos ab appetitu sui ma-
gisterij ꝛ ab ei⁹ dispositione ꝛ exercitio: nec generat̄ reprehensio uel
dubiū hominū erga eos qui viderūt ex modico erroris in suo magi-
sterio querere vtilitatē ꝛ ꝓfectū p eorū curationē ꝛ acquiescere eorū
medicaminib⁹. Silr̄ ꝛ dispositores nauiū nō dimittūt magisteriū
suū: nec dimittūt hoīes cursuꝫ maris ꝓpter modicū erroris nautarū.
Silr̄ ceterarū sapientiarū ꝛ magisteriorū auctores vix possūt eua
dere accidētia erroris seu aduentū alicui⁹ impedimēti qḋ euenit eis
sed ꝓpter hoc nō ānullat̄ eorū magisterium. Et horū omniū que di-
ximus error impedimenti plus est q̄ꝫ error astrologorū: qꝛ medicus
cū errauerit in p̄scientia infirmitatū aut curatiōe aut in medicami-
nibus fortassis erit hoc causa pditionis animaꝝ. Et cum errauerint
naute fortassis erit hoc causa pditionis nauiū ꝛ earū naufragium ꝛ
eorū qui in eis sūt interitus. Et si errauerint pastores ꝛ cōceptionis
aīaliū auctores erit hoc fortassis ꝓuocatio pditionis eiusdē generis
animaliū. At vero si astrologi errauerint hoc magis ascribit̄ igno-
rantie astrologi i presciētia rei. omittit eni inquisitor precauere hor
ribilia anteq̄ꝫ veniāt ꝛ propter hoc fortassis erit illi dimissio cautele
ꝓuocatio eorūdē horribiliū aduenientiū ꝛ fortassis erit i eis pditio
ꝛ fortassis nō. In ceteris aūt magisterijs nō est ita qꝛ maxima pars
erroris eorū auctorū est pditio ꝛ impedimentū absqꝫ dubio. ꝛ i hoc
quoqꝫ qḋ diximus dignitas ex dignitatib⁹ scientie astrorū: si ergo ē
magisteriū astrorū dignius ac nobili⁹ ceteris magisterijs: ꝛ semita
eius magisterij in errore in quibusdā horis est infra semitā ceteroꝝ
magisterioꝝ ꝛ eorū errore sanior ꝛ minus impedimenti eorū veri-

tas est maioris pficui: quare equū est quantū decet oēs homines intellectuales ⁊ sapientes recipere astrologos ⁊ vti eis ⁊ acquiescere veritati eorū in his que dicunt. Hec autē scientia maxime illa pars q̄ est de iudiciis multos habet emulos ⁊ aduersarios. Quod aduertens Ptolomeus in quadripartito suo confirmat iudicia astrorū ⁊ albumazar in magno introductorio suo: ⁊ cōueniūt ambo in modo confirmandi nisi q̄ albumazar plura ponit q̄ȝ Ptolemeus ⁊ pluribus vtit̄ rationib⁹. Ambo in cōfirmando iudicia incipiūt ab opere solis. Dicit eni Ptolemeus in tredecima ppositione prime partis. Quoniā sol cum aere operat̄ in rebus omnib⁹ existentib⁹ in terra. Et haly in cōmento exponens verba Ptolemei dicit Ptolomeus vult nobis ostendere q̄ sphera ignis ⁊ aeris que mutant̄ p corpora celestia mutant res oēs que sunt in terris. Et haly in cōmento secunde ppositionis eiusdē dicit q̄ radices hui⁹ scientie sunt adeo manifeste q̄ populares nihil scientes sciūt ⁊ intelligūt eas inspiciendo ⁊ experiendo ipsas. Et Ptoleme⁹ in. 21. ppositione dicit q̄ nescij populares sciūt res anteq̄ȝ accidāt. Et qđ magis est dicit ipse q̄ aialia muta sciūt res anteq̄ȝ accidāt. Albumazar etiā confirmat scientiā iudiciorū p multas ratiōes quas nūc omnes narrare esset valde longū. Specialiter autē Albumazar disputat contra negantes iudicia astrorū ⁊ diuidit ipsos i. 10. sectas. Et tangaȝ breuiter de qualibet secta duo aut tria verba. Prima secta dicit q̄ planetis nō esset aliqua significatio sup res que fiūt in hoc mūdo qui est sub circulo lune. Quibus dicit albumazar q̄ omnes philosophi concordati sunt q̄ omis substantia que mouet̄ motu naturali efficit in essentijs rerū sibi cōiunctarū p naturam conuersiones naturales. ⁊ hoc declarat in actione ignis. Sȝ corpa celestia mouent̄ motu naturali: ideo efficiūt i quattuor elementis sibi cōiunctis per naturam conuersiones naturales. Hanc rationē inuit albumazar in multis verbis. Posset etiā assumi contra illā sectam dictū Aristotelis primo metheroꝝ. Necesse ē mūdum inferiorē contiguū esse lationib⁹ supioribus ut tota eius virtus inde guberneť. Secūda secta est eorū qui dixerūt q̄ planetis essent significationes tantū sup res vniuersales ut sūt quattuor elemēta: ⁊ sunt genera ⁊ species. Contra quos albumazar ponit inter alia talē rationē. Totū nō est totū nisi p partes suas: ergo si significāt sup totum. s. sup speciē oportet q̄ significent sup indiuidua que sūt partes specierū. Tertia secta ē quorūdam disputantiū qui dixerūt quō planetis nō esset significatio sup possibile sed solū sup necessariū ⁊ impossibile. Et dicit albumazar q̄ dissoluit rationes istoꝝ philosoph⁹

⁊ affirmauit possibile per multas rationes. Et inter alias ponit illaꝫ
quã ponit Aristoteles ĩ primo ꝑiarmenias.s. ꝙ nõ oporteret cõsilia-
ri uel auxiliari. Quarta secta ẽ quorũdam qui aspexerũt in scientia
totius que est scientia circulorũ ⁊ esse eoꝝ. Isti dixerunt ꝙ planetis
nõ esset significatio suꝑ res que fiũt ⁊ eueniũt in hoc mundo ex indi-
uiduis aialiũ ⁊ seminũ ac metallorũ. Et ꝙ eoꝝ significatio esset suꝑ
corruptionẽ uel mutationẽ temporũ tm̃. Et dicit Albumazar ꝙ isti
nequiuerũt negare hanc quantitatem.s. mutationẽ temporũ esse ex
fortitudine oꝑis planetarũ qꝛ hoc ex eoꝝ opere inuenit̃ ⁊ apparet ⁊
eius repulsio est dedecus. Et postea arguit contra eos ex concessis.

Quinta secta ẽ eoꝝ q aspexerũt in scientia toti⁹ ⁊ ãnullauerũt scien
tiam iudiciorũ ex parte expimentorũ. Et dixerũt ꝙ iudicia astrono-
mie nõ sunt vera qꝛ res ꝑtingunt̃ ꝑ expimenta ⁊ minus ꝗꝫ põt perci-
pi veritas rei ꝑ expimenta est dũ inuenit̃ bis in vno esse. Et hoc ẽ im
possibile in planetis: qꝛ planeta cum fuerit in aliquo loco ex signis ⁊
fuerint ceteri planete aspicientes ipsũ uel ꝯiuncti ei nõ reuertunt̃ ad
ipsũ esse ex signis nisi post multa milia annoꝝ ⁊ nõ ꝑuenit vita vni⁹
hominis ad tantã quantitateꝫ annorũ. quõ ergo est possibile hoi ut
inueniat planetas bis suꝑ vnũ esse quatenus ꝓbet ex reditione eorũ
ad loca eorũ quid significẽt. Quib⁹ dicit albumazar ꝙ antiqui noue
rũt planetarũ naturas ⁊ eorũ significatiões ex multis rebus ⁊ diuer
sis quarũ quedã sunt ꝑticulares apparẽtes: quedã vero vniuersales.
Particulares apparẽtes sunt quẽadmodũ inuenit̃ ex opatione solis
in calefactiõe ⁊ lune: in humiditate ⁊ putredine: ⁊ ex operib⁹ planeta
rũ in corruptione ⁊ mutatione aeris in oi die ac nocte. Uniuersales
vero quẽadmodũ inuenit̃ ex eorũ significatione in reuolutiõe anno
rũ mũdi ⁊ natiuitatũ. Et breuiter virtus verborũ est ꝙ homo in mo-
dico tẽpore põt experiri illa que cõiter occurrũt: ſꝫ quantũ ad alia q̃
raro fiũt: sicut sunt cõiunctiones magne debẽt nobis sufficere dicta
predecessoꝝ nostroꝝ. Sexta secta est quorũdam arithmeticoꝝ qui
pigritabant aspicere numerũ stellarũ ⁊ equationẽ ipsarũ ex libro in
quo est scia totius certissime.i. almagesti: quẽ Ptolemeus edidit. sed
quesiuerũt loca planetarũ ꝑ diuersas tabulas ⁊ inuenerunt tabulas
differre quantũ ad loca planetarũ. ideo dixerũt ꝙ iudicia nõ sũt ve-
ra ex quo nõ habent̃ vera loca planetarũ. Quib⁹ dicit albumazar ꝙ
astronomus cũ de aliqua re voluerit iudicare in hoc debet cõsidere
ut aspiciat naturas planetarũ ac ꝓprietates eorũ ⁊ dñm signi vniuſ-
cuiusqꝫ eorũ ⁊ sue exaltatiõis atqꝫ dñ os triplicitatis sue. locũ quoqꝫ
eius ex angulo ⁊ succedentib⁹ eius ⁊ casu ei⁹ ab angulo ⁊ pñtia eius

in domo substantie et domo fratrū et ceteris domib' circuli et postea iudicet. Gradib' vero signorū est significatio pticularis qua vtuntur astrologi in quibusdā rebus pprijs. Si autē fuerit in loco planete error ex minutis uel gradu vno: nō impedit hoc magisteriū iudiciorū Et oportet eū qui exercet magisteriū iudiciorū cū dederit ei calculator loca planetaꝝ ex signis in quibusdā tpibus ut iudicet p ipsa loca in quib' sunt planete si significent illud uel illud. Certitudo vero gradus in quo loco sint: ex signis suis fm veritatē erit sup calculatores et ab eis exiget. Et ponit exemplū de medicis dicēs: ꝙ medicus tenetur iudicare naturā vniuscuiusqꝫ medicaminis et cui rei sit vtilis et quib' infirmitatib' pficiat. Inquisitio vo specierū in regionib' et earū tritura a medicis nō est exigenda: sꝫ ab auctoribus specierū. Ita est dicit ipse de iudicijs astroꝝ. Ad illū qui exercet iudicia ptinet solū defendere ꝙ planete significāt sup res hui' mundi: et quid significēt: et ptinet ad ipsū scire pprietates et naturas ipsoꝝ. Ad calculatorē vero ptinet verificare gradus eoꝝ. Septima secta est eoꝝ qui repulerūt hāc scientiā eo ꝙ aspexissent in ea et impossibile fuit eos peruenire ad id qđ voluerūt. Sūtqꝫ inuidētes hui' magisterij sectatores sup scientia eoꝝ in ipsa et repellūt scientiā magisterij iudicioꝝ pp̄ter iuidiā. Istis nō est contradicendū ut dicit Albumazar cū sit eorū negatio ad hoc magisteriū. Nā negator nō debet constringi nisi p qđ vincat̄ et cogat̄ venire ad veritatē constantē. Octaua secta est quorūdā qui se iactāt de medicinali scia ut acquirāt p eam. nō autē medici probi et sapientes in magisterio medicine qui iā legerūt libros antiquorū in scientia medicine ac sciuerūt radices magisterij eoꝝ et diuersitatē elementorū seu temporū ac naturarū: corruptionez quoqꝫ eoꝝ et cetera que sūt eis necessaria in magisterio eorū ex rebus singularib' et rebus cōpositis. Isti nouerūt dignitates scientie iudicioꝝ astrorū. Et sciūt ꝙ scientia astrorū sit principiuz scientie medicine. Et vtunt̄ magisterio iudicioꝝ in magisterio medicine vsu frequenti in cognitiōe morborū et augmentatiōe eoꝝ et diminutione et in tpibus curatiōis. Multiplicat̄qꝫ eorū recta intentio in magisterio eoꝝ: et liberant̄ infirmi p manus eorū: ac multiplicant̄ pfectus hominū p eos. Quidā vero ex medicis ex his videlicet quoꝝ impitia abūdat: ratio autē abbreuiat̄ in scientia quorūdam que necessaria sunt illis ad hoc contendunt in magisterio suo ut preponāt acquisitionē et postponāt sciētiā. deniqꝫ contradixerūt scientie iudicioꝝ: et dixerūt ꝙ nō sit motibus planetarū in hoc mūdo fortitudo. Contra quos Albumazar allegat dictum

ypocratis dicēs. Et iam dixit ypocras in libro aeris dum mentionē faceret de diuersitate aeris ⁊ elementorū seu naturarū ꝙ res quas diximus de diuersitate aeris sunt in scientia astrorū. Et ꝙ sciētia astrorū nō est modica pars sciētie medicine. Nona secta est vniuersitatis vulgi. Et isti diuidunt̄ in duas sectas: quarū vna est eorū qui nesciūt dignitatem iudiciorū ceterarūqꝫ scientiarū neqꝫ dignitatē prescientie rerū. digniorqꝫ hominib⁹ apud eos est cui fuerit plus substantie. De istis fuit prius dictum. Contra quos dicit albumazar ꝙ substantia ⁊ fortuna aptant̄ sapienti ⁊ insipiēti: forti quoqꝫ ⁊ debili: ⁊ homo nō est laudabilis sup̱ hoc qđ aptat̄ ei ex hoc qꝛ hoc nō est aptatuꝫ ei p̱ scientiam suā neqꝫ per insipientiaꝫ: neqꝫ p̱ fortitudinē seu debilitatem suaꝫ: sed laudat̄ super sapientia ⁊ cognitione: quia dignitas hominis sup̱ cetera animalia nō fit nisi per sapientiā ⁊ cognitionem ⁊ p̱ cognitionē rerum que fuerunt ⁊ que future sunt. Et quibusdā interpositis dicit ꝙ dignius rerū in homine est futurorū sciētia. Decima secta est etiam vniuersitatis vulgi. Et isti repulerūt scientiā hui⁹ magisterij ꝓpter hoc ꝙ viderūt de multitudine erroris eorū qui se iactāt de ea: eo ꝙ vulgus recipit res per cognitionē apparentie. Cūqꝫ vidissent multitudinē erroris eorū qui se iactant de hac sciētia in his que interrogant̄ ex scientia iudiciorū astrorum mendacē eam putantes repulerūt ⁊ referunt magistros hui⁹ scientie ad insipientiā ⁊ dixerūt ꝙ est scientia cassa. Dicit Albumazar ꝙ isti nō sunt culpandi in contradictione magisteriorū huius scientie: quia plurimi eorū qui se iactant de ea sunt homines insipientes ⁊ impiti atqꝫ caduci. Et quibusdam interpositis dicit ꝙ isti exercent sub nomine hui⁹ magisterij varias seductiones quibus seducūt homines debiles vult dicere ꝙ quidam op̱ant̄ geomanticā uel per sortilegia sub nomine hui⁹ scientie. Isti nō querunt nisi lucrum. Et dicit ꝙ isti cū interrogant̄ de aliqua re tendunt in responsionem ad rem qua gratulat̄ querens ⁊ sibi congruit volentes eum letificare causa cupiditatis sue. Hec sufficiāt de decem sectis quas ponit Albumazar. Et posset addi vndecima secta Et sunt illi qui dicunt ꝙ ista scientia sit contra fideꝫ. Quibus dico ꝙ ipsi nō legerunt libros sapientiū antiquorū: quos si legissent scirent ꝙ hec scientia nō est contra fideꝫ imo pro fide. Ponūt eni doctores hui⁹ scientie mundū creatum qđ est primū fundamentuꝫ fidei. Dicit eni haly abēragel in prima parte sui libri in capitulo de natura Iouis: ꝙ tempore quo deus incepit creare mundū posuit Iouē in ascēdente. Et albumazar in introductorio suo dicit. Et dicamus primuꝫ

ꝙ motus circuli sit a virtute prime cause. Et quibusdam interpositis dicit. Ecce qualiter ꝓtraximus creatorem ex rebus apparentibus ⁊ notis que ꝓtingunt̄ sensibus ꝙ sit sempiternus habens virtutē absq; essentia finis imobilis ⁊ incorruptibilis altissimus sit nomen ei⁹ benadictum ⁊ exaltatū exaltatione maxima. ¶ De diuisione astronomie expedio me breuiter ⁊ pono diuisionem quā ponit Albumazar in introductorio suo magno. Due sunt species astronomie: quarum vna est scientia totius scꝫ de circulis ⁊ motibus eorū. Secunda ē ars iudiciorū astronomie. Hanc diuisionem ponit etiaꝫ Ptolemeus in principio quadripartiti sui. Et haly in cōmento ideꝫ. Prima species est tradita ꝑfecte ⁊ complete quantum ad principia ⁊ conclusiones a Ptolemeo in almagesti. Uel posset prima species subdiuidi. Scientia de motibus est duplex: quedam est instrumentalis quedā tabularis. Illa instrumentalis est duplex: quoniā quedam sunt instrumenta ad obseruandū siue inuestigandū motus: sicut sunt regule Ptolemei armille ⁊ consimilia. Alia sunt instrumenta ꝓ opationib⁹ quottidianis exercendis sicut astrolabiū sphera solida ⁊ consimilia. Secunda species scꝫ ars iudiciorū astrologie habet quattuor ꝑtes principales. Quarū prima est de interrogationib⁹. Secunda de natiuitatibus. Tertia de reuolutionibus annorū: ⁊ hec est duplex. s. de reuolutionibus annorū mundi: ⁊ de reuolutionib⁹ annorū natiuitatum. Quarta de electionibus. De istis quattuor partibus haly abēragel fecit vnū librum completuꝫ. Ptolemeus autē in quadripartito omisit duas partes. s. de interrogationibus ⁊ horarū electionibus. sed haly qui cōmentauit ipsum: excusat ipsum dicens: ꝙ satis possunt haberi iste due partes ex his que Ptolemeus dicit ibidem. Preter istas sūt quedam alie partes iudiciorū. s. de cōiunctionibus magnis: de imaginibus: de sigillis: de quibus parū uel nihil habemus. Aduertentes autē plurimi antiquorū ⁊ etiā modernorū ꝙ iste partes essent difficiles ad intelligendū debentib⁹ primo adiscere illā scientiam fecerunt libros introductorios in quib⁹ posuerunt principia ⁊ exposuerūt terminos quibus vtunt̄ magistri iudiciorꝫ. Inter autē alios introductorios liber alchabicii est magis approbatus apud modernos. Jō dimissis alijs de ipso ad presens intendimus. His visis ad litteram descendamus.

POstulata a domino

In principio isti⁹ libri septez possunt queri. Primo que sit intẽtio libri. Secũdo que sit vtilitas. Tertio quis sit titulus libri. Quarto cui parti philosophie supponat̃. Quinto qñ debet legi. Sexto de subiecto libri. Septimo de diuisione libri. Intentio libri est patefacere scientiaz vniuscuiusq; rei cui⁹ scientia necessaria ẽ incipiẽti adiscere scientiã iudicioꝝ astroꝝ. Utilitas ei⁹ patet: qm̃ ois qui vult scientiã iudiciorũ incipere doctrina hui⁹ libri sufficiens erit ei: quã si bene intellexerit poterit oẽs libros iudicioꝝ ꝑ se intelligere. Titulus hui⁹ libri talis est. Incipiũt ysagoge alchabicij ad scientiã iudicioꝝ astrorũ. Et debet legi ante oẽm librũ iudicioꝝ astrorũ. De qua parte sit patet ex ꝓcedentib⁹. Est eni de parte scientie iudicioꝝ astroꝝ. Subiectũ eius est illud qd̓ est subiectũ in tota astronomia iudiciali. s. corpus celeste inquantũ ꝑ motũ ⁊ lumen causat generationẽ ⁊ corruptionẽ in reb⁹ existentib⁹ sub orbe lune. Diuisio libri patebit in ꝓcessu. Diuidit̃ aũt iste liber prima diuisione in duas ptes. s. in partẽ ꝓhemialẽ: ⁊ executiuã. Pars executiua incipit ibi. In noie dñi zodiacus ⁊c̃. Pars executiua diuidit̃ in quinq; ptes ſm ꝙ diuidit auctor in littera quas vocat quinq; differẽtias ſm ꝙ patebit statim. Pars ꝓhemialis potest diuidi in quattuor ptes qm̃ in prima īuocat diuinũ auxiliuz ꝓ cõpletione opis sui ⁊ cũ hoc captat beniuolentiã regis sui ad cui⁹ instantiã forte hũc librũ cõposuit. In secũda parte ostendit causã sui libri siue motus qui mouit eũ ad faciendũ hunc librũ. In tertia parte excusat se de rationib⁹. In quarta pte ponit diuisionẽ sui libri. Secũda pars incipit ibi: cũ vidissem. Tertia incipit ibi: ⁊ nõ introduxi. Quarta ps incipit ibi: ⁊ diuisi eũ in quinq; differẽtias. Primo breuiter sicut hõ fidelis petit a deo prolixitatẽ vite ut possit opus suũ cõplere. Et petit durabilitatẽ honoris gladij regis. ⁊ custodiã operũ suoꝝ ⁊ ampliationem sui imperij.

Cuz vidissem. In ista parte ponit causã que mouit ipsuz ad faciendũ hunc librũ. Et dicit ꝙ cum vidisset multos antiquoruz fecisse libros introductorios ad scientiam

iudiciorū astrorū ꝛ quosdam ex eis nō posuisse oīa necessaria ad introductionē: ꝛ quosdaȝ nimis ꝓlixe tradidisse ea que tradiderūt ꝛ inter cōfusa dicta eorū perijsse.i.obscurata esse illa que necessaria sūt ad introductionē. Et etiam quosdaȝ nō ꝓcessisse in dictis eorū ordine discipline ꝑponendo illa que debēt preponi ꝛ postponēdo illa que debēt postponi: sed fecisse contrariū. Incepit edere hunc librū ꝛ collegit in eo ex dictis antiquorū ea que erāt necessaria ad introductionē ꝛ inutilia omisit.

Et nō introduxi. Hic excusat se de rationib⁹ ꝛ dicit ꝙ nō posuit in hoc libro ratiōes que essent necessarie ad defendenduȝ que dixit: qꝛ istē posite sunt in libro Ptolemei scȝ in quadripartito. Ibi eni Ptolemeus cōfirmat iudicia ꝑ multas rationes. Et dicit etiam se fecisse vnū librum de confirmatione iudiciorū vbi posuit rationes ad hoc sufficientes.

Et diuisi eum. Hic ponit diuisionē libri sui. Et dicit ꝙ diuisit eū in quinqꝫ differentias ut patet legendo litteram.

In noīe dn̄i. Zodiacus. Finito prohemio icipit tractatus. Et potest diuidi in quinqꝫ ꝑtes que sūt quinqꝫ differentie ſm ꝙ auctor diuidit in littera. Prima differētia est de esse circuli signorū essentiali ꝛ accidentali. Secunda est de naturis septeȝ planetarū. Tertia quid accidit septē planetis. Quarta de expositiōe terminoꝝ siue nominū quib⁹ vtunī magistri iudiciorū. Quinta de ꝓiectione partiū. Secūda differentia incipit ibi: ꝛ qꝛ auxiliante deo. Tertia ibi: Naȝ esse planetarū. Quarta ibi Initiū horū. Quinta ibi: ꝛ cū notauerim⁹. Prima pars diuidit ī duas: qm̄ in prima parte expedit se de esse circuli signorū essentiali. Secundo de esse accidētali. Secūda ibi: Nā circulus figurat in omni hora. Prima pars pōt diuidi ī quattuor ꝑtes. In prima determinat de diuisiōe circuli signorū ꝛ his que consequunī ipsam diuisionē. In secūda parte determinat de dignitatib⁹ planetarū ī signis. In tertia de figuris signorū. In quarta quid habēt signa ex mēbris hoīs: ꝛ quid habēt ex regionibus ꝛ plantis. Secūda pars incipit ibi: habēt quoqꝫ planete. Tertia ibi: sequunī has figure signorū. Quarta ibi: ꝛ vnūquodqꝫ. Prima pars pōt diuidi in quinqꝫ. In prima ꝑte ponit diuisionē circuli signorū. In secūda ꝑte compat ista adinuicē. In tertia compat ea ad quattuor tꝑa anni: ꝛ ad quattuor etates: ꝛ ad quattuor humores. In q̄rta ponit ordinem planetarū ꝛ exponit quō accipit in. cū dicit planeta est in signo.

In quinta addit quoddam de capite et cauda draconis. Secunda incipit ibi: et sex ex his signis sunt septentrionalia. Tertia ibi: et vocatur illa quarta. Quarta ibi: omnibus autem planetis. Quinta ibi: significatur etiam per caput et caudam. Primo dicit quod circulus signorum diuiditur in duodecim partes equales que vocantur signa et nominantur nominibus duodecim imaginum que sunt in ipso circulo signorum: que sunt aries taurus gemini etc. Et quodlibet signum diuiditur in triginta partes equales que vocantur gradus. Et quilibet gradus diuiditur in sexaginta et vocantur minuta. Et quodlibet minutum in sexaginta et vocantur secunda: et quodlibet secundum in sexaginta et vocantur tertia. et quodlibet tertium in sexaginta et vocantur quarta. et sic usque in infinitum.

¶ Circa istam partem possunt moueri duo dubia. Primum est de numero signorum. Secundum de ordine. De numero signorum disputat Albumazar dicens: quidam ex his qui diuersa a nobis sensere contradixerunt dictis antiquorum in numero signorum. Et dixerunt: cur putastis quod signa sunt duodecim nec plus nec minus. Quibus respondet Albumazar dicens: quod aracis philosophus patefecit quadraginta octo imagines que sunt in circulo. id est in octaua sphera et earum nomina: et auctorizauerunt eius sententiam omnes sapientes antiqui et concordauerunt cum eo super hoc. Et duodecim ex his imaginibus sunt in circulo signorum. Hac de causa dixerunt quod sunt duodecim. Aliam causam assignat Albumazar dicens: quod philosophi inuenerunt quod omnes res que fiunt et destruuntur in hoc mundo sunt composite ex elementis et omni indiuiduo quod efficitur ex quattuor elementis sunt tria esse: scilicet initium medium et finis. Quattuor igitur elementa multiplicata per tria faciunt duodecim. igitur signa sunt duodecim. Tertia causa est quia per motum solis fit generatio et corruptio in rebus inferioribus et eius opus plus apparet in hoc mundo quam opus aliorum planetarum. Et ipse rotatur in his duodecim imaginibus et sunt ei locus. Et secundum decursum eius in his duodecim imaginibus variantur tempora anni. Ideo philosophi posuerunt duodecim imagines digniores significatione. Et attribueruut eis significationem vniuersalem. Ceteris vero triginta sex imaginibus attribuerunt significationem propriam. ¶ Secunda dubitatio est de ordine et de principio. Aliquis enim posset dicere quare inceperunt ab ariete cum circulus non habeat principium neque finem. Ad hoc dicit Ptolemeus in. 156ª propositione prime partis quadripartiti: quod ideo est principium ab ariete quia est signum masculinum: et agens est di-

gnius passo ꝛ equinoctialis transit per ipsum: ꝛ abinde idest ab equinoctiali incipit maior mutatio totius firmamenti. ¶ Sed aliquis diceret per istam rationem videtur ꝙ initium debeat esse a libra: quia est signum masculinũ ꝛ equinoctialis transit per ipsum ꝛ maior motus firmamenti est ibi. quare ergo inceperunt ab ariete potius q̃ a libra. Potest solui per dictum Ptolemei in. 140ª propositione prime partis vbi dicit ꝙ principium in firmamento est ille locus in quo complexio temporis est humidior sicut prima etas animaliũ est in qua complexio est humidior. Posset aliter dici quia ab ariete incipit generatio: a libra vero corruptio. ¶ De ordine diceret aliquis quare posuerunt taurum post arietem ꝛ deinde gemini: postea cancrũ. Dicit Albumazar ꝙ quattuor sunt qualitates simplices elementorũ scilicet caliditas siccitas humiditas ꝛ frigiditas. Et due ex istis sunt sicut agentia scilicet caliditas ꝛ frigiditas. ꝛ alie due sunt sicut patientia scilicet siccitas ꝛ humiditas Agentia autem sunt digniora patientibus: ideo inceperunt ab agentibus. Et agentiũ vnum est principium generationis scilicet caliditas: ꝛ aliud principium corruptionis scilicet frigiditas. Res autẽ prius generatur q̃ corrumpit: ideo posuerunt arietem in principio quod est signũ calidum ꝛ siccum de natura ignis qui est primo calidus. Et posuerunt cancrũ in fine quod est signum frigidum ꝛ humidũ de natura aque que est primo frigida. Et posuerunt taurum post arietem: quod est signũ frigidum ꝛ siccum de natura terre que est primo sicca: quia siccitas terre conueniens est calori ignis. Et posuerunt signum geminorũ ante cancrum quia est signum calidum ꝛ humidum de natura aeris qui est primo humidus: ꝛ humiditas aeris est conueniens humiditati aque.

¶ Ad euidentiam predictorũ est intelligendũ ꝙ in octaua sphera sunt quadragintaocto imagines in quibus est concordia apud omnes antiquos sicut dicebatur. ꝛ sunt in eis. 1022. stelle que dicuntur stelle fixe ꝛ mouentur omnes vno motu scilicet ad motum octaue sphere in centum annis fere vno gradu. Et antiqui posuerunt eas in sex ordinibus ita ꝙ illas que sunt maiores posuerunt in primo ordine ꝛ sunt quindecim. Et que sunt infra has posuerunt in secundo ordine: ꝛ sunt. 45. Et que sũt infra has posuerunt in tertio ordine ꝛ sunt. 208. Et que sunt infra has posuerũt in quarto ordine: ꝛ sunt. 474. Et que sunt infra has posuerunt in quinto ordine: ꝛ sunt. 217. Et que sunt infra has posuerunt in sexto ordine: ꝛ sũt sexagintatria. Ex his. 48. imaginibꝰ. 12. sũt in via solis sicut dictũ est: ꝛ sunt in eis ex stellis. 346. Nomina earum imaginũ sunt aries taurus ꝛc̃. Et remanent. 36. imagines quarum. 21. declinant a via solis

ad septentrionē: & 15. ad meridiem. Que declinant ad septentrionē habent ex stellis supradictis. 360. Et noīa imaginū sunt hec. Prima ē vrsa minor. Secūda est vrsa maior. Tertia draco. Quarta dn̄s flāme uel succensus. Quinta canis latrans uel vlulans. Sexta corona septentrionalis. Septima incuruat⁹ uel genuflexus. Octaua vultur cadens. Nona gallina. Decima sedens sup sedem. Undecima deferens caput algol. i. diaboli. Duodecima tenēs habenas. 13ª serpētarius. 14ª serpens. 15ª amisator. 16ª aquila volans. Alius liber habet vultur volans. 17ª delphinus. 18ª equus primus. Alius liber habet caput equi. 19ª equus secundus. Alius liber habet equus alatus. 20ª mulier que nō nouit virū 21ª est triangulus. Que vo declināt ad meridiē habent ex stellis supradictis. 316. quarū imaginū nomina sunt hec. Prima earū est marinus leo quē quidam vrsuʒ appellant. 2ª algebar. i. canis validus. 3ª flumē. 4ª lepus. 5ª canis maior. 6ª canis mior. 7ª archa noe. 8ª serpēs. 9ª vas. 10ª coruus. 11ª deferens leonē: & ipsius medietas est humane figure & altera equi. 12ª leopardus 13ª thuribulum. 14ª corona meridionalis. 15ª piscis meridianus.

Et sex ex his signis. In ista parte compat auctor signa adinuicē. Et pōt diuidi in tres partes. Primo comparat ea quantū ad ptes mūdi: uel quantū ad declinationes. Secūdo quantū ad ascensiones. Tertio quantū ad qualitates. Prima in principio. Secūda ibi: & sex ex illis dicunt directe ascendentia. Tertia ibi: & vocat medietas. Primo dicit q̄ sex ex predictis. 12. signis sunt septētrionalia: q2 declinant a linea equinoctiali versus polū septentrionalē. s. a principio arietis vsq3 ad finē virginis. Et alia sex. s. a principio libre vsq3 ad finem pisciū sunt meridionalia: q2 declinant ab equinoctiali linea versus polū meridionalē. Juxta quā partem est intelligendū q̄ equinoctialis est circulus quē describit sol raptu firmamenti. s. p motum diurnū qn̄ est in primo puncto arietis & eundem describit in primo puncto libre. ideo vocatur a Ptolemeo equator diei & noctis: quia tūc tpis dies & nox sunt eiusdeʒ longitudinis p vniuersum mundū vbi sol oritur & occidit. Hoc ideo dico quia duo sūt loca in mūdo sup que sol nō oritur nec occidit quando est in principio arietis uel libre quorū vnus ē sub pplo arctico & alter sub polo antarctico. ¶ Hic posset moueri illa questio. Utruʒ sub equinoctiali sit habitatio. Uidet q̄ nō. Nā vbi est ppetua caliditas ibi nō est habitatio: sed sub equinoctiali est ppetua caliditas. sol eni semp decurrit sup illā partē & modicū declinat ab illa. Itē auctor sphere dicit q̄ quinq3 sunt zone i celo: quaꝝ

vna est torrida zona et illa secundum eum est sub equinoctiali et ex vtraque parte vsque ad tropicos et due sub polis et due medie. Ibi vult quod tres earum sunt inhabitabiles scilicet torrida zona propter nimiū calorem: et due existentes sub polis propter nimiū frigus: et alie due secundum eum sunt habitabiles quia temperate. Breuiter ego credo cū auicenna quod sub equinoctiali sit habitatio et optima habitatio. Et breuiter pono vnā rationem que mouit me. Ibi est optima habitatio vbi est maxima temperies: sed sub equinoctiali est maxima temperies ergo etc. Maior est nota. Minorem declaro. sub equinoctiali eni dies et nox sunt equales sicut dictū est. et tantū potest infrigidari aer in nocte sicut calefit in die. Item declinatio solis maxime variatur ibi. Mutatur eni declinatio in vno die per 24. minuta ideo forte vix potest accidere quod sol trāseat directe supra capita eorū quia hoc nō accidit nisi sol intraret principium arietis uel libre recte in meridie. Item sol nunquam manet in eadem altitudine super ipsos: sed statim in instanti si esset motus in instanti variatur altitudo. Ita eni velociter sicut primū mobile mouetur accedit ad meridiē et recedit a meridie. Et vbi debet fieri magna calefactio oportet quod radij infigantur per aliquod tempus: sicut videmus in speculo ardenti si moueretur speculum nō incenderet festucas uel aliam rem que opponeretur. Itē planete frigidi refrenant ibi caliditatem calidorū: quia omnes semper sunt ibi propinqui quamuis quidam dicant quod planete nō causant frigiditatem sed eorū frigiditas est calor minor. In veritate hoc nō credo salua gratia illorū. Uidi enim quod eadem causa frigoris nō facit tantū frigus in partibus multū septentrionalibus quantū facit in minus septentrionalibus. Posset etiam probari ratione. Si esset ita quod nullus planeta influeret frigiditatem sed causaret caliditatē sequeretur quod presentia saturni in estate estas fieret calidior: quia tale additū tali: facit ipsum magis tale: sed hoc nō videmus quare etc. Et si diceret aliquis quod minor caliditas sua temperat maiorem caliditatē solis: sicut aqua tepida calidam. Hoc nō valet: quia ibi fit mixtio materialis. in influentijs autē celestibus fit mixtio virtualis. Et est imaginandum in influentijs de maiori calore et minori sicut de duobus ignibus calefacientibus vnam ollam quorū vnus esset fortior alio. Certum est quod minor ignis nō infrigidabit ollam nec impediet fortiorem ignem in calefactione sua. Rationes in oppositum sunt solute: quia prima dicit quod est ibi perpetua caliditas. Dico quod non est ibi perpetua caliditas que impediat habitationem. Auctorē sphere nego in proposito quantū ad hoc.

Et sex ex illis dicũtur directe ascẽdẽtia

Hec ps posset diuidi sꝫ nõ est vis. Dicit breuiter ꝙ .6. signa ex signis ꝓdictis ascendũt recte. ⁊ .6. oblique. Recte ascendũt a principio cancri vsqꝫ ad finẽ sagictarij. Alia .6. ascendũt oblique. Ista habent ex tractatu de sphera iõ nõ est hic standũ. Postea dicit ꝙ tortuose seu oblique ascendentia obediũt recte ascendẽtibꝰ. Juxta qđ notandũ ꝙ si duo nascant in qbusdã tpibꝰ in quibꝰ oẽs alie significatiões sũt pares quantũ ad radicẽ supiorẽ ⁊ etiã inferiorẽ: sꝫ vnꝰ eorũ nascat sub signo directe ascente ⁊ alter sub signo oblique uel tortuose ascẽdẽte. ille qui natꝰ fuerit sub obliquo obediet alteri q natꝰ fuerit sub signo directo dũ illa signa sunt eiusdẽ longitudinis a pricipio cancri. Uerbi grã: ille q natus fuerit sub geminis obediet ei q natus fuerit sub cancro. ⁊ ille q sub tauro ei q sub leone. ⁊ ille q sub ariete ei q sub virgine: ⁊ sic de alijs. Postea dicit ꝙ q̃libet duo signa que sũt eiusdeꝫ longitudinis a principio arietis dicunt cõcordantia: sicut pisces ⁊ aries aquariꝰ ⁊ taurꝰ capricornus ⁊ gemini ⁊ sic de alijs. Et põt applicari sicut priꝰ. Et hoc est iõ qꝛ ascensiões illorũ signorũ sũt equales. Et hoc est qđ dicit auctor tractatꝰ de sphera: q̃libet duo signa eq̃liter distãtia ab alterutro punctoꝝ equinoctialiũ adequãtur in suis ascensionibꝰ. Postea dicit ꝙ medietas circuli q̃ est a principio leonis vsqꝫ in finẽ capricorni vocat medietas maxima ꝓpter ascensiones. Et est medietas solis: qꝛ leo est domꝰ solis ⁊ ascensiões incipiũt ibi notabiliter augmẽtari. Et sol habet in tota illa medietate dignitatẽ sicut planete in terminis suis. Et alia medietas ẽ lune. s. a principio aq̃rij vsqꝫ ad finẽ cancri: ⁊ illa vocat medietas minima eo ꝙ ascensiones notabiliter incipiũt ibi minorari. Et luna habet ib dignitatem quã sol habet in maxima.

Et vocatur medietas. Hic cõparat signa ad inuiceꝫ quantũ ad q̃litates in generali. Et breuiter dicit ꝙ medietas que est a principio arietis vsqꝫ ad fineꝫ virginis ẽ medietas calida: qꝛ facit nobis estatẽ. Et alia medietas ẽ frigida quia facit nobis hyemem.

Et vocatur illa quarta pars. Hic cõpat ista .12. signa ad .4. tpa anni ⁊ ad .4. etates. ⁊ ad .4. humores siue cõplexiões. Et dicit ꝙ q̃rta ps q̃ ẽ a principio arietꝭ vsqꝫ ad principiũ cancri ẽ calida ⁊ humida sicut ver ⁊ sicut etas puerilis ⁊ sicut cõplexio sanguinea. Et alia q̃rta ps q̃ est a principio cancri vsqꝫ ad pricipiũ libre ẽ calida ⁊ sicca sicut estas ⁊ sicut secũda etas ⁊ sicut cõplexio colerica. Et alia q̃rta ps q̃ est a principio li-

bre vsq3 ad principiū capricorni ē frigida ꝛ sicca sicut autumnus: ꝛ sicut tertia etas q̄ est principiū diminutiōis: ꝛ sicut complexio melancolica. Et q̄rta ps q̄ est a principio capricorni vsq3 ad finē pisciū ē frigida ꝛ hu mida sicut hyems: ꝛ sicut etas vltima: ꝛ cōplexio flegmatica.

Omnibus autē planetis. Hic ponit ordinē.7.pla- netarū: ꝛ quō accipitur in qn̄ dicit̄ planeta est in signo ꝛ patet in lrā. Sed nota hic triplicē3 acce- ptionē signi sicut ponit auctor sphere: ꝛ q2 ibi inuenies nō pono hic.

Habent autē planete. Prius determi- nauit auctor de diui sione circuli signorū: ꝛ de q̄busdā q̄ cōsequunt̄ ipsā diui- sionē. Hic vult determinare de dignitatib⁹ planetarū in signis. Et diuidit̄ in duas. Qm̄ primo determinat de di- gnitatib⁹ essentialib⁹. Secūdo de accidētalib⁹. 2ª ps est ibi: ex potestatib⁹ q̄3 planetarū accidentalib⁹ in fine hui⁹ differētie. Pri ma ps diuidit̄ in duas: qm̄ in prima facit qđ dictū ē. s. determinat de di gnitatib⁹ planetarū in signis. In 2ª pte determinat de fortitudinib⁹ q̄s habēt in ipsis dignitatib⁹. 2ª ibi: ꝛ q2 iā auxiliāte deo. Prima ps diui- dit̄ in quinq3 ptes ſm q̄nq3 dignitates: qm̄ primo determinat de digni- tate planetarū q̄ vocat̄ dom⁹. Secūdo de dignitate q̄ vocat̄ exaltatio. Tertio de dignitate q̄ vocat̄ triplicitas. Quarto de dignitate q̄ vocatur termin⁹. Quinto de dignitate q̄ vocat̄ facies. 2ª ibi: he sūt exaltationes 3ª ibi: triplicitates sic distinguim⁹. 4ª ibi: hn̄t q̄3 in vnoquoq3 signo. 5ª ibi: facies autē signorū. Prima ps pōt diuidi in duas ptes: qm̄ in pma pte ostēdit q̄ sint dom⁹ planetarū. In 2ª pte q2 q̄libet eorū pter solē ꝛ lu nā habet duas dom⁹: quarū vna ē ei magis pncipalis: ꝛ illa vocat̄ gau diū: iō ostēdit q̄ sint ille dom⁹ in quib⁹ gaudēt. 2ª ibi: signa aūt in quib⁹ Prima diuidit̄ in duas. Prlmo ponit determinādū de dignitatib⁹ pla- netaꝝ ꝛ ponit diuisionē in lrā. Secūdo ꝓsequit̄ ibi: dom⁹ he sūt. Dicit q̄ planete hn̄t in signis p̄dictis quasdā digniiates seu ptātes ꝑ naturam ꝛ quasdā ꝑ accidēs. Que sūt ꝑ naturā sūt dom⁹ exaltatio triplicitas termi nus ꝛ facies. De his aūt dignitatib⁹ q̄s hn̄t ꝑ accidēs vult postea dicere

Domus he sūt Dicit q̄ aries ꝛ scorpi⁹ sūt domus martis taur⁹ ꝛ libra dom⁹ veneris: gemini ꝛ virgo domus mercurij: cancer dom⁹ lune: leo domus solis: sagictari⁹ ꝛ pisces dom⁹ iouis: capricorn⁹ ꝛ aquari⁹ dom⁹ saturni. Postea dicit q̄.7. signū a domo cuiuslibet dicit̄ ei⁹ detrimentū. Vbi grā: sicut leo ē domus solis: sic aquari⁹ quod est signū oppositū leoni est detrimentū solis: ꝛ eodem

modo intelligas de alijs. Deinde dicit q duo signa que sunt dom⁹ vni⁹ planete dicunt͂ ꝯcordantia in cingulo.i. in circulo signoꝝ siue zodiaco q est latus ī medio ꝛ in ligatura strict⁹.i.iuxta polos. Ad qd intelligendū oportet imaginari circulos transeūtes ꝑ principia signoꝝ ꝛ ꝑ polos zodiaci: ꝛ totū spaciū cōprehensū inter quoslibet duos circulos est vnū signū sicut exemplificatū fuit in lectiōe ꝓcedēte. Ista ꝯcordātia videtur mihi parū facere ad hoc q duo signa debeāt esse dom⁹ vni⁹ planete: qꝛ quelibet duo signa illo mō ꝯcordāt. Ideo pōt aliter exponi siue glosari verbū auctoris q quelibet duo signa que sūt dom⁹ vni⁹ planete dicūtur ꝯcordantia ī zodiaco quātū ad distantiā a domib⁹ luminariū: ꝛ illo mō est verū: verbi grā gemini ꝛ virgo sūt dom⁹ mercurij ꝛ equaliter distant a leone ꝛ a cancro que sūt dom⁹ luminariū: ꝛ taurus ꝛ libra q̄ sunt dom⁹ veneris equaliter distāt a leone ꝛ cancro. Et hāc ꝯcordantiā inuenies in oīb⁹. Ptolemeus assignat causā quare leo est dom⁹ solis ꝛ cancer dom⁹ lune: ꝛ sīliter de alijs in.173.ꝓpositiōe ꝛ.6.ꝓpositionib⁹ sequētib⁹ prime ꝑtis de domib⁹ luminariū solis ꝛ lune dicit duo signa septētrionalia que sūt ꝓpinquiora zenith capitū nostroꝝ q̄ȝ alia ꝛ hac ratiōe faciūt calorē que sūt cancer ꝛ leo posuerūt ambo ꝓ domib⁹ duorū luminariū magnis ꝛ nobilib⁹. leonē qꝛ masculus domū solis: ꝛ cancrū qꝛ femina domū lune. Haly dicit in cōmento exponēs verba ꝑdicta q duo signa maxime septētrionalia sūt cancer ꝛ gemini: sed gemini est signuȝ calidū ꝛ humidū ideo nō ꝯcordat cū aliquo eorū. In hoc q humectat nō cōcordat cū sole q calefacit ꝛ desiccat: nec cū luna qꝛ feminea ē ꝛ nocturna. signū autē geminorū ē masculinū ꝛ diurnū. Sȝ leo cōcordat cū sole: qꝛ est signū calidū ꝛ siccū: ideo cōuenit ut leo sit domus solis. Et qꝛ luna sequit͂ solē iō cōuenit ut dom⁹ lune sit circa domū solis. Tūc diceret aliquis quare g͂ virgo nō est domus lune cū sit circa leonē qui est domus solis. Dicit haly q signū virginis nō cōuenit lune: qꝛ virgo ē signū siccū: luna vͦo humida. Et ꝓpter hoc posuerūt cancrū q est humidus domū lune. De domib⁹ glioꝝ planetarū assignat duas cās: quarū vna accipit͂ ab ordine planetarū ꝛ signorū. Alia ab aspectib⁹. Breuiter ut cōcludā intentionē suā paucis verbis vult dicere q capricorn⁹ ꝛ aquari⁹ sunt dom⁹ saturni: qꝛ hec duo signa maxime distāt a domib⁹ luminariū ꝛ saturnus est supior oīuȝ planetarū. Et sagictari⁹ ꝛ pisces sūt dom⁹ Iouis: qꝛ hec duo signa sunt iuxta domus saturni: sicut Iupiter est sub saturno. Scorpio ꝛ aries sunt dom⁹ martis: qꝛ sunt iuxta domos Iouis: sicut mars sub Ioue. Libra ꝛ taur⁹ sūt domus veneris ꝓpter eandē causam. Et virgo ꝛ gemini domus mercurij. Et si inceperis ordinē ab inferiori iuenies idem: verbi gratia: virgo ꝛ gemini sūt iuxta domos lumi-

nariū ⁊ sunt domus mercurij: qꝛ mercurius sequit̃ post lunā in ordine: ⁊ sic de alijs. Alia causa quā assignat accipit̃ ab aspectibꝰ ⁊ vult dicere ꝙ saturnus est maior infortuna: ideo domꝰ sue debent distare a domibus luminariū aspectu opposito q est aspectꝰ ꝑfecte inimicitie. Isto aūt mō distāt capricornꝰ ⁊ aquariꝰ. Capricornꝰ eni est in opposito domus lune. s. cancri: ⁊ aquariꝰ in opposito domꝰ solis. s. leōis. Et Jupiter ē fortuna maior. iō domꝰ sue debēt distare a domibꝰ luminariū aspectu trino. i. aspectu ꝑfecte amicitie. hoc mō distāt sagictariꝰ ⁊ pisces. sagictariꝰ eni aspicit leonē aspectu trino: ⁊ pisces cancrū. Et mars ē infortuna minor: iō domꝰ sue debēt distare a domibꝰ luminariū aspectu q̄rto qui est aspectꝰ medie inimicitie. Hoc mō distant scorpiꝰ ⁊ aries. scorpius enim aspicit leonē aspectu quarto ⁊ aries cancruꝫ. Uenus est fortuna minor iō domꝰ sue debēt distare a domibꝰ luminariū aspectu sextili q est aspectus amicitie medie. Hoc mō distāt libra ⁊ taurꝰ. libra eni aspicit leonē aspectu sextili: ⁊ taurus cancrū. Et relinquūt̃ mercurio duo signa remanentia. s. virgo ⁊ gemini que sūt iuxta domos luminariuꝫ: qꝛ mercurius nūq̄ꝫ pōt elongari a sole vltra vnū signū: imo nō pōt elongari a sole fm equatiōes tabularū alfoncij vltra. 28. gradꝰ ⁊. 7. minuta.

Signa autem in quibus. Cū quilibet quinqꝫ planetarū habeat duas domos ostendit q̄ sit domꝰ principalis cuiuslibet eoruꝫ. Dicit ꝙ saturnus gaudet in aquario. Jupiter in sagictario. mars in scorpiōe. venus ī tauro. mercurius in virgine.

He sunt exaltationes. Dicit ꝙ sol exaltat̃ in. 19. gradu arietis ⁊c̄. littera plana est Ptolemeꝰ assignat causā exaltationū planetarū in. 199. ꝓpositiōe ꝑme ꝑtis q̄driꝑtiti ⁊ in. 6. sequētibꝰ. Uult dicere ꝙ iō aries ē exaltatio solis: qꝛ dū sol intrat arietē dies incipiūt augmentari supra noctes ⁊ calor eiꝰ incipit ibi apparere magis. Et libra ē casus eiꝰ qꝛ ibi incipiūt noctes augmētari supra dies ⁊ calor incipit ibi diminui. Et qꝛ saturnꝰ ē oppositꝰ soli: qꝛ vbi crescit calor minuit̃ frigus ⁊ ecōtrario. iō libra ē exaltatio saturni: aries vo casus. Et cū luna ↄiungit̃ soli ī ariete incipit lumē eiꝰ primo apparere ī tauro: iō taurꝰ est exaltatio lune ⁊ scorpio casus suus: qꝛ ē signū oppositū. Et qꝛ Jupiter facit ventos septētrionales ⁊ cancer ē signū septētrionale: iō cancer ē exaltatio Jouis ⁊ signū oppositū. s. capricornꝰ est eiꝰ casus. Et qꝛ mars est ardēs ꝑ naturā ⁊ ꝓprie cū fuerit ī capricorno multo magis cōburit: qꝛ inclinat̃ ad ꝑtē meridiei: iō capricornꝰ ē exaltatio sua ⁊ est signū oppositū exaltationi Jouis: ⁊ cancer est eiꝰ casus. Et qꝛ venus naturaliter humectat ⁊ maxime cuꝫ est in piscibꝰ: ideo

piscis est exaltatio veneris ⁊ signū oppositū.s. virgo casus eiꝰ. Et quia mercuriꝰ desiccat ꝑ se ⁊ in hoc est ꝯrius veneri: iō virgo ē exaltatio sua qđ est signū oppositū exaltatiōi veneris: ⁊ piscis ē casus eiꝰ. Albumazar assignat fere easdē causas licet alijs vtaт̄ verbis: ⁊ accepit eas a Ptolemeo: iō sufficiant ista de causis domorū ⁊ exaltationū.

Triplicitates vero. Priꝰ determinauit auctor de domibꝰ ⁊ exaltationibꝰ planetarū. Hic determinat de triplicitatibꝰ. Et qꝛ aspectꝰ ꝯcomitāт̄ triplicitates iō determiat ex ꝯsequēti de aspectibꝰ signoꝝ. Et ſm hoc hec ps pōt diuidi i duas ptes. In prima determiat de triplicitatibꝰ In 2ª de aspectibꝰ ibi. 2ª: dicunт̄ ⁊ signa se aspicere. Prima ps pōt diuidi ī duas. In prima facit qđ dictū est. In 2ª ostendit q̄ sūt signa mobilia q̄ fixa ⁊ que cōia. 2ª ibi: q̄ttuor q̄ȝ ex his signis. Prima ps diuidit ī.4.ptes ſm.4.triplicitates. 2ª ibi: triplicitas. 3ª ibi: triplicitas. 4ª ibi: q̄rtā vo triplicitatē. Prima i duas. In ꝑma determiat de ipsis triplicitatibꝰ in generali. In 2ª in speciali. Prima in ꝑncipio. 2ª ibi: aries leo ⁊ sagictariꝰ. Dicit primo ꝙ oia tria signa q̄ sūt eiusdē nature faciunt vnā triplicitatē. Postea dicit ꝙ aries leo ⁊ sagictariꝰ faciūt primā triplicitateȝ: qꝛ illa tria signa sūt eiusdē nature.s. ignea: masculina: diurna: colerica: calida ⁊ sicca sapore amara. ⁊ hec tria signa sūt oriētalia. Et ista triplicitas sicut q̄libet aliarū habet tres dn̄os qvocanт̄ dn̄i triplicitatis. Primꝰ dn̄s huiꝰ triplicitatis in natiuitatibꝰ uel q̄stionibꝰ uel qbuscūqȝ alijs rebꝰ q̄ fiūt in die ē sol. 2ꝰ est iupiter. 3ꝰ est saturnꝰ. In rebꝰ q̄ fiūt in nocte primꝰ dn̄s huiꝰ triplicitatis ē iupiter. 2ꝰ sol. 3ꝰ saturnꝰ. ¶ Notanduȝ est hic qđ dicit Albumazar in introductorio suo ꝙ primū signū istiꝰ triplicitatis.s. aries facit calorē tēperatū. secūdū.s. leo facit calorē ledentē. tertiū.s. sagictarius facit calorē corrūpentē. Qn̄ aliqđ istorū signorū ceciderit in ascendēte cōiūnctiōis uel oppositiōis solis ⁊ lune in tpe hyemali tpaт̄ frigus. In tpe estiuali fit calor excessiuꝰ maxime si dn̄s illiꝰ signi fuerit pn̄s in illo signo uel in aliq̄ anguloꝝ aspiciēs ipsū ascendēs. Postea dicit ꝙ taurꝰ virgo ⁊ capricornus faciūt secundā triplicitatē qꝛ sūt eiusdē nature: qꝛ oia tria sūt feminina nocturna terrea frigida ⁊ sicca melācolica sapore acria meridiana. Huiꝰ triplicitatis dn̄i sūt in die: primus venus: deinde luna: deinde mars. Et in nocte luna primꝰ: deinde venus: deinde mars Dicit albumazar ꝙ primū signū huiꝰ triplicitatis facit frigiditatē tēperatā cōfortantē aīalia ⁊ segetes. Secundū facit frigiditatē ledentē. Tertiū corrumpentē. Qn̄ aliqđ istoꝝ signorū cadit in ascendēte cōiunctio-

nis uel oppositionis solis ⁊ lune in hyeme ⁊ maxime capricornus fit frigus: maximũ maxime si Saturnus fuerit in ipsa triplicitate. Deinde dicit ꝙ tertiã triplicitatẽ faciũt gemini libra ⁊ aquarius: qꝛ sũt eiusdẽ nature. sũt enĩ masculina diurna sanguinea calida ⁊ hũida aerea occidentalia sapore dulcia. Eius dñs in die primus est saturnus. 2us mercurius. 3us iupiter. In nocte primus est mercurius. secũdus saturnus. tertius iupiter. Et albumazar dicit ꝙ primũ signũ huius triplicitatis facit ventos tẽperatos ꝯfortãtes ⁊ dulces. Secundũ facit ventos nocitiuos. Tertiũ facit ventos dissipantes aialia ⁊ segetes. Qñ aliqđ istoꝝ est ascendẽs in hora ꝯiũctionis solis ⁊ lune mouent̃ venti in illa lunatiõe. ⁊ siĩiter intelligas de oppositione. Postea dicit ꝙ quartã triplicitatẽ faciũt cancer scorpio ⁊ piscis: qꝛ oia tria sũt feminina nocturna septẽtrionalia aquatica frigida ⁊ humida sapore salsa. Cuius dñi sunt in die: primus venus. Secũdus mars Tertius luna. In nocte primus est mars. Secũdus venus. Tertius luna. Dicit albumazar ꝙ primũ signũ huius triplicitatis facit humiditatẽ tẽperatã. Secundũ abundantẽ. Tertiũ destruentẽ. Qñ aliqđ signoꝝ istoꝝ fuerit in ascendẽte ꝯiunctionis uel oppositiõis solis ⁊ lune ꝑsumendũ est de pluuia illo mense. Ab ista enĩ triplicitate ⁊ a venere ⁊ a luna maxĩe incipiũt pluuie. Dicit abrahã auenezre ꝙ si in ꝯiunctiõe uel oppositõe q̃ ꝓcedit introitũ solis in arietẽ: siue fuerit cõiunctio siue oppositio fuerit aliqđ istoꝝ signorũ ascendẽs: ⁊ cũ hoc luminaria fuerint in angulis id est in ascendẽte uel medio celi uel in occidente aut in angulo medie noctis erit nimia pluuia in illo anno. Sed si luminaria fuerint in casu ab angulis non descendet pluuia in illo mense ⁊ in maiori parte illius anni. Et ego expertus sum pluries ꝙ quando ascendẽs cõiunctionis ẽ signũ aquaticũ ⁊ luna ante oppositionẽ intrat illud signũ in eodem die qñ luna intrat gradũ qui fuit in ascendẽte incipit pluuia ⁊ durat ad minus tantũ quantũ luna moratur in illo signo. Et suo modo intelligas de ventosis signis ⁊ frigidis. Hoc inueni ꝑ experientiã: sed postea hoc inueni in libro abraham auenezre: ⁊ multũ gauisus fui quia magis fui certus de veritate. sed abraham dicit ꝙ hoc maxime est verum si signũ ascendens fuerit aliquis angulorũ figure illius terre. Hoc intelligo de figura reuolutionis illius anni in terra illa. Illa enim diuersificat̃ ſm diuersas regiones. Et si nõ fuerit aliquis angulorum figure illius terre erunt nubes sine pluuia. Cause triplicitatũ fere sunt eedem cum causis domorũ: ideo ꝑtranseo.

Quattuor quoqꝫ ex his signis.

Hic ostendit que sũt signa

mobilia ⁊ q̃ fixa ⁊ que media siue cōia. Et assignat causas ⁊ ponit exempla. littera est plana. ¶ Notandū est hic ꝙ Ptolemeus dicit in. 22. ꝓpositione centiloquij. Noua vestimenta facere uel exercere luna in leone existēte timendū est. Et dicit haly in cōmento eiusdē ꝓpositionis ꝙ oīa signa fixa in hoc sūt ꝓhibita ⁊ maxime leo. quia cū hoc ꝙ est fixū est signū magne victorie: ⁊ significat victoriā omniū rerū que exercēt ⁊ malum dominiū in eis. Et dicit ꝙ ꝑ facere intendit Ptolemeus scindere ⁊ ⁊ suere. Per exercere intendit induere ⁊ vti. Ex hoc possumus accipere regulā ꝙ omnes res quas volumus habere fixas debemus incipere luna existente in signo fixo: sicut edificare domos ⁊c̃. Et res quas volumꝰ cito mutare debemꝰ incipere luna existente ī signo mobili sicut iter ⁊c̃.

Dicuntur aūt signa se aspicere.

Prius auctor determinauit de dignitate planetarū que vocaẗ triplicitas. Et qꝛ triplicitas accipiẗ a trino aspectu Ideo in hac pte incidentaliter determinat de aspectibꝰ. Et pōt diuidi in duas ptes: q̄ꝝ in prima pte determinat de aspectibꝰ. In secūda pte de ꝓiectionibꝰ radioꝝ. Secūda ibi: cū vero fuerit planeta in aliq̄ signo. Prima ps pōt diuidi in. 4. ptes ꝭm. 4. aspectus. In prima determinat de aspectu sextili. In secūda pte de aspectu q̃rto. In tertia de trino. In q̃rta de opposito. Secūda ibi: ⁊ aspicit q̃rtū aū se. Tertia ibi: aspicit etiā qntū aū se. Quarta ibi: aspicit etiā septimū. Dicit primo: signa dicunẗ se aspicere hoc mō. Q̄d̄ signū aspicit tertiū pꝰ se ⁊ tertiū aū se sicut aries aspicit signū geminorū qđ ē tertiuꝫ aū se ⁊ signū aquarij qđ est tertiū post se. Et hic aspectus diciẗ sextilis eo ꝙ tenet sextā ptē circuli. s. 60. gradꝰ q̃ est quātitas duorū signoꝝ: ⁊ vocaẗ hic aspectus: aspectꝰ amicitie medie ⁊ pōt esse rō: qꝛ q̃libet duo signa isto mō distantia cōueniūt in vna q̃litate ⁊ cū hoc in sexu: verbi gratia aries ⁊ gemini cōueniūt in caliditate ⁊ ī masculinitate. ⁊ silr̄ aries ⁊ aquarius. taurꝰ ⁊ cancer ꝯueniūt in frigiditate ⁊ femineitate: ⁊ silr̄ taurꝰ ⁊ pisces ⁊ sic itelligas de oībꝰ Pꝰea dicit ꝙ qđlibet signū aspicit q̃rtū aū se ⁊ q̃rtū pꝰ se: ⁊ iste aspectꝰ diciẗ tetragonꝰ siue q̃rtꝰ: qꝛ tenet q̃rtā ptē circuli. s. 90. gradꝰ q̃ est quātitas triū signorū. Et vocaẗ hic aspectꝰ: aspectꝰ inimicitie medie: qꝛ q̃libet duo signa hoc mō distātia repugnāt aliqñ in vna q̃litate: aliqñ in ambabꝰ. discordāt etiā in sexu: qꝛ si vnū eorū est masculinū: alterū erit femininū. Et hec ē cā q̃re ī morbis acutis ut plurimū fit crisis cū luna venerit ad q̃rtū aspectū loci in q̊ fuit in ꝑncipio morbi: maxie si fuerit repugnātia in ambabꝰ qualitatibꝰ: ⁊ cōiter tūc fit crisis salubris:

verbi gratia si luna fuerit in principio egritudinis in aliquo signorum triplicitatis ignee maxime in ariete cũ venerit ad quartũ signum quod repugnat in ambabus qualitatibꝰ ⁊ in sexu cõiter fit crisis ad salutẽ sicut si fuerit in ariete quartus aspectus erit in cancro. si in leone quartꝰ aspectus erit in scorpione. si fuerit in sagictario quartus aspectus erit i piscibꝰ. In aliis autẽ signis nõ est repugnantia nisi in vna qualitate ⁊ in sexu. verbi gratia: taurus ⁊ leo. taurus est signũ frigidũ ⁊ siccũ semiuiuũ. leo calidũ ⁊ siccum masculinũ. Et hanc repugnantiã inuenies in aliis suo modo. Et ꝓpter h̔ crises in istis signis aliqñ fiũt ad salutẽ ⁊ aliquando ad mortẽ ſm fortunarũ uel infortunarũ aspectum ad lunam. Deinde dicit ꝙ quodlibet signũ aspicit quintũ ante se ⁊ quintũ post se. ⁊ hic aspectus dicit̃ trinus eo ꝙ tenet tertiã partẽ circuli. s. 120. gradus. Et vocat̃ hic aspectus amicitie ꝑfecte: quia quelibet tria signa hoc modo distantia faciũt vnã triplicitatẽ ⁊ cõueniunt in naturis sicut fuit dictum in capitulo imediate ꝓcedenti Postea dicit: aspicit etiam qđlibet signũ septimũ a se. i. signũ oppositũ: ⁊ iste est aspectus ꝑfecte inimicitie ratione oppositionis. Et oĩs planeta qui fuerit in aliquo gradu alicuiꝰ signi aspicit planetã existentẽ in alio signo in cõsimili gradu eodẽ aspectu quo aspiciũt se illa duo signa. Et auctor loquit̃ de gradibꝰ zodiaci. sꝫ ſm doctrinã Ptolemei accipiunt̃ aspectus in equinoctiali: ideo põt littera sic glosari. Et hoc intelligendũ de gradibus equinoctialis. verbi gratia: si fuerit aliquis planeta in ariete ⁊ alter in geminis ⁊ subtracte fuerint ascensiones circuli directi illius qui est in ariete ab ascensionibus circuli directi illiꝰ qui fuerit in geminis si remanserint. 60. gradus aspiciũt se aspectu sextili. Hoc modo intellige de aliis aspectibus.

Cum vero fuerit planeta. In hac ꝑte auctor tangit ꝓiectiones radiorũ ⁊ expedit se breuiter dicẽs. Si fuerit aliquis planeta in aliq̃ signo ꝓiicit radios suos in consimili gradu signi qđ aspicit ipsum aliquo aspectu. verbi gratia: sit aliquis planeta in primo gradu arietis ⁊ in secũdo minuto ꝓiicit radios suos sextiles ad primũ gradũ geminorũ i secũdo minuto eiusdẽ. Auctor nimis breuiloquus fuit in hoc capitulo ideo oportet aliquantulũ imorari circa explanationẽ aspectuũ ⁊ ꝓiectionẽ radiorũ. Intelligendũ est primo ꝙ aspectus cõsiderant̃ tribus modis. Uno modo ſm gradus equales ⁊ ſm hunc modũ auctor in littera locutus ẽ de aspectibus ⁊ ꝓiectionibꝰ radiorũ. Et vocant̃ gradus equales gradus zodiaci nõ ꝯsiderando ascensiões. Secũdo modo considerant̃ aspectꝰ ſm gradus equinoctialis i circulo directo: ⁊ hoc mõ Ptolemeus iubet

accipere aspectus in.60ª ꝓpositione centiloquij: vbi loquitur de causis dierū creticorū ⁊ hoc mō accipit̄ cōiter aspect⁹ in īterrogatiōib⁹ ⁊ ī reuo lutionib⁹ annorū mūdi: ⁊ in multis alijs. Tertio mō ꝯsiderant̄ aspectus ⁊ ꝓiectiōes radiorū ſm modū directionū ⁊ hoc mō accipiunt̄ in nati uitatib⁹. ¶ Intelligendū est iuxta capitulū de aspectib⁹ ꝙ aspect⁹ acci piunt̄ trib⁹ modis: ⁊ tot modis etiā accipiunt̄ ꝓiectiones radiorū. Uno mō accipiunt̄ aspect⁹ ⁊ ꝓiectiōes radiorū ſm grad⁹ circuli signorū ita ꝙ cōputant̄ grad⁹ zodiaci ꝗ sūt inter vnū planetā ⁊ aliū. ⁊ iste est modus quē ponit auctor in lr̄a. Et hūc modū tenet abrahā auenezre. Et dicit ꝙ q̄si infinities ē exptus ꝙ aspect⁹ debēt accipi ī zodiaco ⁊ nō in eqnoctia li ⁊ hic mod⁹ est facilis valde. Et exeemplificatū fuit sufficiēter de hoc ī sn̄iando litterā. Secūdo mō accipiunt̄ aspect⁹ in eqnoctiali ſm ascensio nes circuli directi ſm quē modū iubet Ptolemeus accipere sicut dictū fuit sup̱ litterā. Cū igit̄ ſm hūc modū volueris eq̄re aspect⁹ quere ascen siones planete ī circulo directo q̄ incipiūt a capricorno ⁊ serua eas. De inde eodē mō quere ascensiōes grad⁹ alteri⁹ planete in eodē circulo di recto ⁊ serua eas. Deinde subtrahe ascensiōes illi⁹ q̄ ꝓpinquior fuerit ca pricorno ſm ordinē signorū ab ascensionib⁹ illi⁹ qui longi⁹ fuerit: ⁊ si remāserint.60.grad⁹ aspiciūt se aspectu sextili. Si remanserint.90. gra dus aspiciūt se aspectu q̄rto. Et si.120.grad⁹ remāserint aspiciūt se aspe ctu trino. Pro aspectu autem opposito nō oportet querere ascensiones q̄ quando duo planete opponunt̄ in zodiaco: opponunt̄ ⁊ in equino ctiali. Iste modus facilis est: ideo non oportet hic multū stare. Tertius autē modus aspectuū ⁊ ꝓiectionis radiorū est multū difficilis maxime nō exercitatis in calculationibus. Intelligendum est primo circa hunc modū ꝙ ꝓiectio radiorum accipit̄ ſm ascensiōes circuli directi quādo planeta cui⁹ radios volumus ꝓijcere est in medio celi uel in angulo ter re. Et quando est in gradu orientis uel in gradu occidentis accipit̄ ſm ascensiones regionis siue horizontis obliqui ſm tabulas factas ad illā regionē. Si autē nō fuerit planeta in aliquo quattuor horū locorū. sed in locis intermedijs tunc accipiunt̄ mixtim. Cum igit̄ volueris ꝓijcere radios alicuius planete considera si planeta ille cuius radios vis ꝓijce re sit in medio celi uel in angulo terre ⁊ tunc quere ascensiones illi⁹ gra dus in circulo directo sup̱ quas addas.60.gradus si volueris radiatio nem sextilē sinistram. s. illam que ꝓcedit ſm ordinē signorū a loco pla nete. Et gradus post additionē ꝓuenientes reduc' ad gradus equales in culo directo ſm doctrinā canonū primi mobilis ⁊ grad⁹ zodiaci q̄ ꝓue nerit in illo sūt radij sextiles. Et sicut dixi de.60.gradib⁹ ꝓ radiatiōe sex

tili ita intelligas de.90.p radiatiõe.4ª.Et de.120.p radiatiõe trina. Si autẽ volueris radiationẽ dextrã.s. illã q̃ pcedit a loco planete versus oc cidentẽ subtrahe ab ascẽsiõib⁹ grad⁹ planete.60.grad⁹ p radiatiõe sexti li uel.90.p radiatiõe.4ª ul'.120.p radiatiõe trina.Et numerũ q remanet reduc ad grad⁹ eq̃les sicut pri⁹ ꝛ grad⁹ zodiaci q exiuerit in illo sũt radij Exemplũ in radiatiõe sinistra pono ꝙ saturn⁹ sit in angulo medij celi i fine sexti grad⁹ virginis ascensiones illi⁹ grad⁹ in circulo recto sunt.247. grad⁹.48.minuta.volo hr̃e radiationẽ sextilẽ addã g̃.60.grad⁹ ꝛ proue nient.307.grad⁹.48.minuta q̃s reducã ad grad⁹ eq̃les i circulo directo: ꝛ exeũt.10.grad⁹.14.minuta.14.2ª scorpiõis.ibi sũt radij sextiles satur ni sinistri in hoc casu.Exemplũ in radiatiõe sextili dextra.subtrahaꝫ ab ascensiõib⁹ p̃dictis.60.grad⁹: ꝛ remanẽt.187.grad⁹ ꝛ.48.minuta.reducã ad grad⁹ eq̃les in circulo directo: ꝛ exeũt.7.grad⁹.9.minuta.ꝛ.15.secun da lcancri.ibi g̃ in ꝓposito sunt radij sextiles dextri saturni. Si vero pla neta cui⁹ radios vis pijcere sit in gradu oriẽtis q̃re ascensiões grad⁹ pla nete p tabulã ascensionũ circuli obliq deseruientẽ tue regioni. Et si vo lueris radiationẽ sinistrã adde sup ascensiones grad⁹ planete.60.grad⁹ p radiatione sextili uel.90.p q̃rta radiatiõe uel.120.p trina radiatione. Exemplũ i radiatiõe sextili sinistra: pono ꝙ Jupiter sit in gradu oriẽtis i fine.10.grad⁹ sagictarij ascensiões illi⁹ grad⁹ in horizõte obliq̃ sũt.275 grad⁹ ꝛ.27.minuta.ꝛ volo hr̃e radiationẽ sextilẽ sinistrã addã sup ipsos 60.grad⁹ ꝛ pueniẽt.335.grad⁹ ꝛ minuta.27.quos reducã ad grad⁹ equa les in circulo obliquo ꝛ exiũt.12.grad⁹.44.minuta.21.2ª.aquarij ibi g̃ sunt radij sextiles Jouis.Exemplũ in radiatiõe sextili dextra.substrahã ab ascensionib⁹ grad⁹ Jouis.60.grad⁹ ꝛ manẽt.215.grad⁹.27.minuta. reducã ad grad⁹ equales ꝛ exiunt.25.grad⁹.54.minuta.50.2ª libre.ibi sũt radij sextiles Jouis.Si v̉o planeta fuerit i gradu occidẽtis opaberi cũ gradu opposito.s. accipes ascensiões nadir grad⁹ planete i horizõte obliq̃ ꝛ facies penit⁹ eodẽ mõ quo dictũ ẽ. Sꝫ postq̃ꝫ reduxeri ad grad⁹ eq̃les loc⁹ radioꝝ est loc⁹ opposit⁹ illi⁹ loci quẽ iuenis.Et ut clari⁹ pateat ponã i hoc exemplũ.Pono ꝙ Jupiter sit in gradu occidẽtis in fine.10. grad⁹ sagictarij.querã ascensiões.10.grad⁹ geminoꝝ ꝛ iuenio.41.grad⁹ 9.minuta.addã.60.grad⁹ p radiatiõe sextili ꝛ pueniũt.101.grad⁹.9.mi nuta.reducã ad grad⁹ eq̃les in horizõte obliq̃ ꝛ exiũt.2.grad⁹.30.minu ta.45.secunda leonis.sunt ergo radij in opposito istius.s.2.gradu.30. minuto.45.secundo aquarij. Si auteꝫ planeta cuius radios vis proij cere non fuerit in aliquo locorum dictorũ tunc oportet accipere radia tionem mixto modo ſm ꝓportionẽ distantie gradus planete inter vnũ

angulū ꝛ alium. Modus autē est iste si planeta cuius radios vis pro-
ijcere fuerit inter mediū celi ꝛ gradū ascendentē: accipe primo ascensio
nes gradus medij celi quas subtrahe ab ascensionibus gradus plane-
te in circulo directo ꝛ qđ remanet est distantia a medio celi quā serua.
Deinde sup ascensiones gradus planete in circulo directo. 60. gradus
adde pro radiatiōe sextili uel. 90. p raditione. 4. uel. 120. p trina. ꝛ quod
puenerit reduc ad gradus equales in circulo directo: ꝛ qđ prouenerit
serua. ꝛ vocetˀ radiatio circuli directi. Deinde quere ascensiōes gradus
planete in horizonte obliquo p tabulam regionis tue sup quas adde si
militer. 60. gradus pro radiatione sextili uel. 90. pro. 4. uel. 120. pro tri-
na. ꝛ quod puenerit reduc ad gradus equales p tabulas tue regionis
ꝛ qđ exiuerit serua. ꝛ vocetur radiatio regionis. Deinde vide differen-
tiam inter radiationē circuli directi ꝛ radiationē regionis: quā differē-
tiam multiplica p distantiam gradus planete a medio celi ꝛ pductum
diuide p medietatē arcus diurni gradus planete. ꝛ pueniet pars ꝓpor-
tionalis quā adde sup radiationē circuli directi. si radiatio circuli dire
cti fuerit minor radiatione regionis ꝛ subtrahe ab ipsa si fuerit maior.
ꝛ qđ puenerit erit locus radiorū. Medietatē autē arcus diurni gradus
planete inuenies subtrahendo ascēsiones gradꝰ planete in circulo obli
quo ab ascensionibus eius nadir ꝛ mediando illud. Posset etiam alio
modo inueniri pars ꝓportionalis differentie duarū radiationū. s. ꝙ ac
ciperetˀ sexta pars differentie ꝛ multiplicaretur per horas distantie pla
nete a medio celi. Sed hic modus est magis tediosus ꝙ̄ primus: quia
oportet ꝺm hunc moduȝ diuidere distantiā gradus planete a meridie
per partes horarū gradus planete ad hoc ꝙ inueniantˀ hore distantie
a meridie. Consulo primū modū. Exemplū in hoc pono ꝙ gradus me
dij celi sit. 20. gradus leonis cōpletus. ꝛ saturnus sit in sexto gradu vir-
ginis completo. Querā distantiam saturni a medio celi per ascensiōes
circuli directi. Et inuenio in distantia. 15. gradus. 22. minuta. seruabo
itaqȝ eam. Deinde subtrahā ascensiones gradus saturni in circulo obli
quo ab ascensionibus gradus oppositi. Et remanent. 201. gradus. 20.
minuta qui est totus arcus diurnus saturni quē diuidam p medium. ꝛ
veniūt. 100. gradus. 40. minuta qui est medietas arcus diurni saturni:
seruabo itaqȝ eum. Deinde querā ascensiones gradus saturni in circu-
lo directo ꝛ inuenio. 247. gradus. 48. minuta quibus addā. 60. gradus:
quia volo radiationē sextilem sinistrā. ꝛ puenient. 307. gradus. 48. mi-
nuta quos reducā ad gradus equales in circulo directo: ꝛ inuenio. 10.
gradus. 14. minuta. 14. 2ª scorpionis. ꝛ hec est radiatio circuli directi.

Deinde querã ascensiones gradus saturni in circulo obliquo in regione cuius latitudo est.48.gradus. Et inuenio.147.grad⁹.11.minuta quibus addaȝ.60.gradus:ꝛ ꝓueniunt.207.gradus.11.minuta quos reducam ad gradus equales in circulo obliquo ꝛ iuenio.19.gradus.52.minuta.14.secũda libre. Uideo ꝙ radiatio circuli directi est maior ꝙ̃ radiatio regionis:subtrahã minorẽ de maiori ꝛ inuenio in differẽtia.20.gradus.22.minuta quã reducã ad idẽ genus: ꝛ ꝓueniunt.1222.reducã etiã distantiam saturni a medio celi ad idem genus. distantia fuit.15.gradus.22.minuta reducã ad idem genus.s.920.minuta.multiplicabo differentiã ꝑ distantiã ꝛ ꝓueniũt.1126684.2ª.Deinde reducã medietatem arcus diurni saturni ad idẽ gen⁹.Medietas arcus diurni fuit.100.gradus.40.minuta.reducta ad idẽ genus.6040.ꝓueniũt minuta ꝑ que diuidã numerũ qui ꝓuenit ex multiplicatione. Et exiũt tres gradus.6.minuta.32.2ª quos subtrahaꝫ a radiatione circuli directi: qꝛ illa fuit maior ꝛ remanẽt septem gradus.7.minuta.42.2ª scorpionis.ibi sũt radij saturni sextiles sinistri in casu ꝓposito.¶ Si autẽ volueris radiationem dextrã vbi ꝑcepi addere.60.gradus:subtrahe.60. ꝛ operaberis sicut prius.Si vͦ gradus planete cui⁹ radios vis ꝓijcere fuerit inter gradum ascendentẽ ꝛ angulũ terre vide longitudinẽ eius a gradu ascẽdente quã scies hoc modo.Subtrahe ascensiones gradus ascẽdẽtis in circulo obliquo ab ascensionib⁹gradus planete in eodeȝ circulo obliquo Et hoc si volueris radiationeȝ sinistram.ꝛ qḋ remanserit erit distantia planete a gradu ascendente serua eã.Deinde quere medietatẽ arcus nocturni gradus planete quẽ scies hoc modo.subtrahe ascensiones nadir gradus planete ab ascensionibus gradus planete ꝛ remanebit totus arcus nocturnus quẽ media ꝛ serua medietatẽ. His itaqꝫ seruatis quere ascensiones gradus planete in circulo obliquo ꝑ tabulã factã ad latitudinem tue regionis quib⁹ adde.60.ꝓ radiatione sextili ꝛc̃. ꝛ quod ꝓuenit reduc ad gradus equales in circu loobliquo ꝛ vocetur radiatio circuli obliqui.Deinde quere ascensiones gradus planete in circulo directo quib⁹adde.60.gradus ꝓ radiatione sextili ꝛc̃.ꝛ qḋ prouenerit reduc ad gradus equales in circulo directo.ꝛ qḋ ꝓuenerit serua:ꝛ vocet̃ radiatio circuli directi. Deinde vide differentiaȝ inter radiationẽ regionis ꝛ circuli directi:subtrahendo minorẽ a maiori:quã differentiã multiplica ꝑ distantiã planete a gradu ascendente.Et ꝓductũ diuide ꝑ medietatẽ arcus nocturni gradus planete ꝛ exibit pars ꝓportionalis quã adde cum radiatione regionis si fuerit minor radiatione circuli directi. uel subtrahe a radiatione regionis si illa fuerit maior radiatiõe circuli di-

recti. Et quod post additionez uel subtractionē ꝓuenerit locus erit radiorū. Exemplū in hoc pono ꝙ gradus ascendens sit. 18. scorpionis ⁊ Jupiter sit in. 10. sagictarij queram ascensiones gradus ascendentis in horizonte. 48. graduū ⁊ inuenio. 245. gradus. 55. minuta. Deinde querā ascensiōes gradꝰ Jouis in eodē horizōte obliquo: ⁊ inuenio. 275. gradus ⁊. 27. minuta: subtraham ascensiones gradus ascendētis ab ascensionibus gradus Jouis ⁊ remanent. 29. gradus. 32. minuta que est distantia Jouis ab ascendente. Deinde subtraxi ascensiones gradus oppositi Jouis ab ascensionibus gradus Jouis ⁊ residuū mediaui: ⁊ inueni. 117. gradus. 9. minuta que est medietas arcus nocturni gradus iouis. Deinde addidi ascensionibus Jouis. 60. gradus ⁊ prouenerūt. 335. gradus. 27. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliquo ⁊ inueni. 12. gradus. 45. minuta aquarij. Et hec est radiatio regiōis: seruaui itaqꝫ eam. Deinde quesiui ascensiones gradus Jouis in circulo directo. ⁊ īueni. 338. gradus. 21. minuta quibus addidi. 60. gradus ⁊ prouenerūt. 398. gradus. 21. minuta. subtraxi vnam reuolutionē. s. 360. gradus ⁊ remanserūt. 38. gradus. 21. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo directo ⁊ inueni. 5. gradus. 57. minuta aquarij. ⁊ hec ē radiatio circuli directi. Deinde subtraxi minorē radiationez de maiori ⁊ inueni in differentia. 6. gradus. 48. minuta quā differentiam multiplicaui ꝑ distantiam Jouis ab ascendente. ⁊ diuisi ꝑ medietatē arcus nocturni ⁊ inueni in parte proportionali. 1. gradum. 42. minuta. 47. secunda. quā subtraxi a radiatione regionis: quia illa fuit maior. Et remanserunt post subtractionē. 11. gradus. 2. minuta. 13. secūda aquarij. ⁊ ibi ē locus radiorū Jouis. Si autē velles proijcere radios versus dextrū tunc deberes videre distantiā gradus planete ab angulo terre ꝑ ascensiones circuli directi quam inuenies subtrahendo ascensiones gradus planete in circulo directo ab ascensionibus anguli terre in circulo directo. Et tūc partē ꝓportionalē duarū radiationū deberes addere radiationi circuli directi si illa esset minor radiatione regionis. uel subtrahere si esset maior. Jn nullo alio differt opus nisi ꝙ vbi ꝑcepi addere ascēsiōibus. 60. gradus ⁊c. debes subtrahere. 60. ⁊c. Si aūt gradus planete cuiꝰ radios vis ꝓijcere fuerit inter gradū occidētis ⁊ gradū. 10. domꝰ oꝑaberis cū gradu opposito planete recte ꝑ eandē viam sicut iam dixi inter ascendens ⁊ angulū terre. qn̄ eni gradus planete est inter gradum occidētis ⁊ mediū celi eiꝰ oppositus gradus est inter ascendēs ⁊ angulū terre. Et tantū distat gradus oppositꝰ planete ab ascendēte quantū gradus planete a gradu occidētis: iō eadē ē oꝑatio nec plus nec minꝰ. Sꝫ postq̄ꝫ cōpleueris oꝑationē locꝰ radiorū est locus oppositꝰ illiꝰ loci quē

iueuisti sicut tibi exēplificaui qn̄ planeta ē in gradu occidētis. Si aūt cōtingat sicut sepe cōtingit ꝙ gradus planete sit ante angulū ⁊ locꝰ vbi cadūt radij sui sit vltra angulū sicut verbi grā: locꝰ planete sit inter mediū celi ⁊ ascendēs ⁊ radij cadāt vltra ascendēs. s. inter ascendēs ⁊ angulum terre. Iste casus quasi frequēter cōtingit in radiatione trina ⁊ multotiens in q̄rta: ⁊ aliq̄n in sextili. Modus ē iste si locus planete cuiꝰ radios vis ꝓijcere sit inter mediū celi ⁊ ascendēs ⁊ radij sui debeāt cadere vltra ascendēs: vide distantiā planete a medio celi ꝑ modū prius dictū ⁊ vide medietatē arcus diurni gradꝰ planete ꝑ modū prius dictuꝫ ⁊ serua vtrūqꝫ. s. distantiā ⁊ medietateꝫ arcus diurni. Deinde queras ascensiones gradus planete in circulo directo. Quere etiā ascensiones gradus ascendentis in eodē circulo directo. Deinde subtrahe ascensiones gradus planete ab ascensionibus gradus ascendentis. Et quod remanserit serua ⁊ vocetur pars radiationis circuli directi. Deinde quere ascēsiones gradus planete in circulo obliquo. ⁊ quere ascensiones gradus ascendētis in circulo obliquo. ⁊ subtrahe ascensiones planete ab ascensionibus gradus ascendentis. ⁊ quod remanserit serua ⁊ vocetur pars radiationis regionis. Deinde subtrahe partē radiatiōis minorē a maiori ⁊ remanet differentia quā multiplica ꝑ distantiā planete a medio celi ⁊ ꝓductū diuide ꝑ medietatem arcus diurni gradus planete ⁊ ꝓueniet pars ꝓportionalis quā adde pti radiationis circuli directi si fuerit minor pte radiationis regionis. uel subtrahe si fuerit maior: ⁊ qd ꝓuenerit erit ps radiationis equata: q̄ pars si fuerit minor. 60. gradibꝰ radij sextiles cadūt vltra angulū ascendētis si fuerit maior cadūt ante angulum. Et si hec ps fuerit minor. 90. gradibꝰ radij quarti cadūt vltra angulum. si maior cadūt an̄ angulū. Et si hec pars fuerit minor. 120. gradibus sicut ē quasi frequēter cadūt radij trini vltra angulū. si fuerit maior 120. cadūt ante angulū. Si igit̄ cadant radij vltra angulū subtrahe partem radiatiōis equatā a. 60. gradibꝰ ꝓ radiatione sextili uel a. 90. ꝓ radiatione q̄rta. uel a. 120. ꝓ radiatione trina: ⁊ qd remanserit adde super ascensiōes gradus ascendentis in circulo obliquo. ⁊ qd ꝓuenerit reduc ad gradus equales in circulo obliquo. ⁊ gradꝰ signi q exierit erit locus radiorū. Si scieris istā oꝑationē scies dirigere planetā existentē i vna quadra ad locū existentē in alia quadra. Hūc modū non vidi expositū nec positū in aliquo libro. ¶ Ut planius pateat qd dixi ponam in hoc exemplū. Pono ꝙ gradꝰ medij celi sit. 10. gradus cancri ⁊ saturnꝰ sit in q̄rto gradu virginis. ⁊ gradꝰ ascendēs in horizōte obliq̄ in regione cuiꝰ latitudo ē. 48. gradꝰ sit. 7. gra. 59. minuta libre. Quesiui ascēsiōes gradꝰ

medij celi in circulo directo ⁊ inueni. 190. gradus. 53. minuta. Deinde quesiui ascensiones gradus saturni in circulo recto ⁊ inueni. 245. grad⁹ 55. minuta. Subtraxi ascensiones medij celi ab ascensionibus gradus saturni ⁊ remanserunt. 55. gradus. 2. minuta: que est distantia saturni a medio celi. Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascensionib⁹ gradus oppositi in eodē circulo obliquo ⁊ remanserunt. 203. gradus. 3. minuta. ⁊ hic fuit arcus diurnus gradus saturni quē mediaui ⁊ inueni. 101. gradus. 31. minuta. 30. 2ª que est medietas arcus diurni gradus saturni. Subtraxi ascensiones gradus saturni i circulo directo que fuerūt. 245. gradus. 55. minuta ab ascensionibus gradus ascendentis in eodē circulo directo que fuerūt. 277. gradus. 19. minuta. ⁊ remanserūt. 31. gradus. 24. minuta que fuit pars radiatiōis circuli directi. Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo que fuerūt. 144. gradus. 277. minuta ab ascensionib⁹ gradus ascendentis in eodem circulo obliquo que fuerūt. 190. gradus. 53. minuta. ⁊ remanserūt. 46. gradus. 26. minuta que fuerūt pars radiationis regionis siue circuli obliqui: vidi q̄ pars radiationis circuli obliqui fuit maior parte radiationis circuli directi. Subtraxi ergo minorē de maiori ⁊ remanserūt. 15. gradus. 2. minuta que fuit differētia duaꝝ partiū quā multiplicaui p̄ distantiā saturni a medio celi ⁊ diuisi p̄ medietatem arcus diurni gradus saturni. ⁊ exiuerūt. 8. gradus. 8. minuta. 59. 2ª. ⁊ hec fuit pars ꝓportionalis differentie quā addidi supra partez radiationis circuli directi ⁊ ꝓuenerūt. 39. gradus. 32. minuta. 59. 2ª. Isti sunt grad⁹ ascensionū qui fuerūt in figura a saturno vsq̧ ad gradū ascendentem ⁊ q̄z fuerunt pauciores q̄z. 60. sciui q̄ radij sextiles saturni in hac figura ceciderunt. vltra gradū ascendentē. Subtraxi ergo hos gradus a. 60. pro radiatione sextili. ⁊ remanserūt. 20. gradus. 27. minuta. 1. secūdū: quos addidi sup̄ ascensiones grad⁹ ascendētis in circulo obliquo qui fuerūt 190. gradus. 53. minuta. ⁊ ꝓuenerunt. 211. gradus. 20. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliquo ⁊ inueni. 22. gradus. 54. minuta. 52. 2ª libre. ibi fuerūt radij sextiles saturni in ꝓposito exemplo f̄m hunc modū debet fieri in alijs angulis. Et hec de radiationib⁹ sufficiāt

Habent etiam quinq̧ planete i vnoquoq̧ signo terminos.

Prius auctor determinauit de trib⁹ dignitatib⁹ essentialibus planetaruz. In ista p̄te auctor determinat de q̄rta

dignitate essentiali quã habent planete in signis. Et diuiditur in duas partes: quoniã in prima parte ponit terminos planetarũ. In secunda parte soluit quandã contrauersiã que est inter aliquos de triplicitatib⁹ ꝛ terminis. Secũda pars incipit ibi: Quidã preponunt. Prima pars di uidi potest in duas partes ita ꝙ primo incipit tractare de terminis pla netarũ litteraliter. Secũdo ponit tabulã de ipsis terminis. Secũda in cipit ibi: ꝛ ꝓpter diuersitatem eorũdem. Dicit primo ꝙ quinqꝫ planete scilicet saturnus Jupiter mars venus ꝛ mercurius habẽt terminos dis positos ꝑ diuersos gradus. Et primus terminus est Jouis a principio arietis vsqꝫ ad finem sexti gradus eiusdem. Et a principio septimi gra dus eiusdẽ arietis vsqꝫ ad finẽ. 12. est terminus veneris. Et a principio 13. gradus vsqꝫ ad finem. 20. est terminus mercurij. Et a principio. 21. vsqꝫ ad finem. 25. est terminus martis. Et a principio. 26. vsqꝫ ad finem arietis est terminus saturni. Postea dicit ꝛ quia isti gradus sunt diuer si ita ꝙ nõ vadunt equaliter nec ſm ordinem planetarũ graue esset eos tenere in memoria: ideo posuit eos in tabula ſm ꝙ videtur in lrã.

Quidã ꝑponũt triplicitates terminis

Hic soluit quandã contrauersiã que est inter sapientes de triplicitatib⁹ ꝛ terminis. Et dicit quidã preferũt triplicitates terminis. Et quidã pre ferũt terminos triplicitatibus. Soluit istam contrauersiã ꝛ dicit ꝙ dñi triplicitatũ sũt fortiores quantũ ad nutritionẽ puerorũ: quia in natiui tatibus significant nutritionẽ ꝛ ab eis accipitur significatio vtrũ puer sit vitalis aut nõ. Dñi autẽ terminorũ sunt fortiores in directione: quia dum dirigit̃ gradus ascendens alicuius natiuitatis dirigit̃ ad termios fortunarũ ꝛ infortunarũ. ꝛ dñs termini illius vocatur diuisor uel dispo sitor ꝙ̃diu durat directio in illo termino: ꝛ si fuerit ibi aliquis planeta uel radij eius erit ꝑticeps. De hoc diffusius dicet̃ in sequẽtibus dño cõ cedente. ¶ Notandũ est hic de terminis ꝙ discordia fuit inter sapien tes antiquos de terminis. Et fuerũt tres opiniones famose de terminis quarũ vna fuit indorũ. alia egyptiorũ. tertia chaldeorũ. Ptolemeus in 21ª ꝑpositione prime ꝑtis quadripartiti magis approbat terminos egy ptiorũ ꝛ dicit se inuenisse vnũ librum de terminis antiquũ qui pre ve tustate erat pro maiori parte fractus. Et ille concordabat cũ terminis egyptiorũ. ꝛ ĩ illo libro sũma graduũ terminorũ cuiuslibet planete erat tantus quantus numer⁹ annorũ suorũ maiorũ quos dant in natiuitati bus. Uerbi grã: anni maiores saturni sunt. 57. anni. Jouis. 79. martis 66. veneris. 82. mercurij. 76. ꝛ omnes isti collecti faciũt. 360. Si volue

ris hoc experiri. cōputa gradus omniū terminorū alicui⁹ planete: verbi gratia Jouis: ⁊ inuenies numerū annorū suorū. s. 79. ⁊ sic de alijs. Haly in cōmento. 206. ꝓpositionis prime ꝑtis quadripartiti dicit. Illi de egypto fuerūt sapientes magici qui fuerunt ab antiquo tempore. nam isti fuerunt studij ⁊ exercitij magni in scientijs ⁊ sapiētijs omnibus de quibus homo se iuuare potest. Et scimus hoc per chronicas sapientū antiquorum ſm ꝙ loquebanť de ipsis ⁊ ꝑ ea que de suis operibus remanserunt a multis milibus annorū vsqꝫ ad hodiernā diem. Tamen ego dico illud quod ego vidi de vna experientia quā inueni in loco qui dict⁹ est oculus solis: quia in modico tempore miracula magna vidi. hec sūt verba haly. de experientia autem tacet. In centiloquio in cōmento illius ꝓpositiōis vult⁹ hui⁹ seculi. dicit vnā expientiaꝫ de sigillo scorpiōis facto in lapide ſm ꝙ potest ibi videri ⁊ q voluerit videre ibidē videat.

Hic determiat

Facies autē signorum.

de quita dignitate ⁊ vltima essentiali quā habent planete in signis que vocať facies. Et potest diuidi in tres ꝑtes: qm̄ in prima parte ponit diuisionem ⁊ ordinationē facierū. In secunda ꝑte docet inuenire facies ꝑ numeros. In tertia parte ponit de eis tabulā. Secūda ꝑs incipit: Cū habueris gradus in aliquo signo. Tertia est in fine vbi ponit tabulā. Dicit ꝙ qōlibet signū diuidiť in tres partes equales que vocanť tres facies ⁊ quelibꝫ facies est ex. 10. gradibus. Et incipiūt iste facies a principio arietis ⁊ ꝓcedunt ſm ordinem signorū ⁊ planetarū: ita ꝙ prima facies est martis. s. primi. 10. gradus. 2ª facies arietis. s. 10. gradus sequētes sunt solis qui succedit marti in ordine spherarum. 3ª est veneris que succedit soli. Et prima facies tauri est mercurij qui succedit veneri. Secūda lune que succedit mercurio. Tertia saturni. Et prima geminorū Jouis. ⁊ sic ſm hunc ordinem vsqꝫ ad finē signorū. Postea docet inuenire ꝑ numeros cui⁹ planete sit aliqua facies. Et dicit cum habueris gradum alicuius signi ⁊ volueris scire cuius planete facies sit in illo gradu computa numeruꝫ signorū a principio arietis vsqꝫ ad principiū signi ꝓpositi. ⁊ multiplica illū numerū ꝑ tres: ⁊ cum numero ꝓducto adde facies cōpletas signi ꝓpositi: verbi gratia si transiuerint. 10. gradus cōpleti adde vnitatē. Si. 20. cōpleti adde duo. Deinde a toto numero subtrahe. 7. quotiēs poteris. ⁊ quod remanserit cōputa a marte ſm ordinē planetarū. ⁊ vbi numerus finit⁹ fuerit seqnēs planeta est dn̄s faciei quesite: verbi grā: pono ꝙ habeam 15. gradus leonis volo scire cui⁹ facies sit. 15. grad⁹ leonis scio ꝙ a principio arietis sūt. 4. signa cōpleta. multiplicabo ergo. 4. ꝑ. 3. ⁊ erunt. 12.

Et scio q̃ de leone transiuit vna facies cõpleta: iõ addã vnũ ⁊ erũt. 13. facies cõplete a principio arietis. subtrabã inde septẽ ⁊ remanẽt. 6. dabo primã vnitatẽ marti. secundã soli. tertiã veneri. quartam mercurio. quintã lune. sextã saturno. Erit ḡ facies sequens que nõ fuit cõpleta Iouis. Postea ponit tabulã cui⁹ opus facile est. Queres eni nomen illius signi cui⁹ dñm faciei queris ⁊ inuenies in directo quis sit dñs prime faciei ⁊ quis secũde ⁊ quis tertie.

Et quia auxiliante deo. Postq̃ auctor determinauit de dignitatib⁹ planetarũ in signis. In ista pte determinat de fortitudinib⁹ quas hñt in istis dignitatibus Et põt diuidi in duas ptes: qm̃ in prima pte ostẽdit quot fortitudines habeat planeta i qualibet dignitate. In 2ª pte cõparat istas dignitates ad res sensibiles. 2ª est ibi: vnde quidã de hac re. Prima ps põ. diuidi in duas: qm̃ primo cõtinnat se ad dicẽda. 2º ꝓsequit̃ ibi: nã dñs domus. Dicit q̃ adiuuante deo cõpleuit de dignitatibus planetarũ in signis. modo vult ostẽdere quot fortitudines habeat qlibet in ipsis dignitatib⁹. Postea dicit q̃ dñs domus habet qnq̃ fortitudines. dñs exaltationis h₃ quattuor. dñs triplicitatis h₃ tres. dominus termini duas. dñs faciei vnã. Postea replicat illã ꝯtrouersiã de terminis. Et ponit cõpatione in dignitatib⁹ planetarũ dicens q̃ qdã de dignitatib⁹ planetarũ fecerũt talẽ compatione q̃ planeta existens i sua domo est silis viro existenti in domo atq̃ dñatione sua. Et planeta in exaltatiõe sua est silis viro i regno atq̃ gloria sua ⁊ patet in lrã. Ex ista littera potest notari si aliquis planeta patiat̃ magnũ infortuniũ in domo uel exaltatiõe sua hoc ẽ multũ detestabile. sicut multũ esset detestabile si rex vinceret̃ in ꝓprio regno suo ⁊ in fortiori loco regni sui. Iõ qñ luiaria eclypsant̃ i ꝓprijs domib⁹ uel exaltationib⁹ suis h̃ ẽ malũ signũ.

Sequũtur has figure signorũ. Prius auctor determinauit de dignitatib⁹ planetarũ in signis ⁊ de fortitudinib⁹ quas hñt in istis dignitatib⁹. In ista pte determinat de figuris siue formis ipsoꝝ signorũ hoc ẽ ostẽdit nobis q̃ signa hñt formas hũanas: ⁊ q̃ hñt formas alioꝝ aialiũ. ⁊ manet indiuisa. Dicit q̃ quedã signa dicunt̃ rationalia. s. illa quorũ imagines sunt figurate ad imagines hoiu₃. Et illa sũt gemini virgo aquari⁹ libra ⁊ medietas prima sagictarij. ⁊ ista dicunt̃ hñtia pulchras voces. Et virt⁹ eorũ est maior cũ fuerit in oriẽte. Et q̃dam ex signis dicunt̃ hñtia alas. s. gemini virgo ⁊ piscis. Quedã ex eis

dicunt quadrupedia.s. sagictarius leo aries taurus et capricornus. Et eorū quedam sunt domestica.s.illa que sunt figurata sm figuras aialiū domesticorū. Et hec sunt aries taurus et capricornus. Et eorum virtus magis apparet cum fuerint in meridie. Uirtus autē virginis capricorni et aquarij magis apparet cum fuerint in septentrione. Et quedaz ex signis vident vitiosa et turpia et tortuosa.s.aries taurus cancer scorpius et piscis.et virtus eorū magis apparet in occidente. Quedā vo sunt sterilia.s.gemini leo virgo. Et quedā dicunt habentia paucos filios.s.aries taurus libra sagictarius capricornus et aquarius. Et quedam ex his signis sunt multū luxuriosa.s. aries et taurus leo et capricornus. Et quedam dicunt multorū filiorū.s. cancer scorpius et piscis. Et quedā ex signis dicunt habentia dimidiā vocem:illa.s.que habent vocem aialiuz balantiū rugientiū et mugientiū:ut aries taurus leo capricornus et vltima pars sagictarij. Quedam ex signis dicunt carentia oīno voce.s. illa que figurant sm imagines animaliū carentiū voce:ut cancer scorpio et piscis. Haly abenragel breuiter expedit se de formis signorum dicens. Signorū alia sunt in forma hominū. Alia in forma bestiaruz. Alia in forma bestinglorū. Alia in forma reptiliū. Que sunt in forma humana sunt gemini libra aquarius virgo. In forma bestiarum aries taurus capricornus et sagictarius. In forma bestinglorū.i.animaliū rapaciū leo. In forma reptiliū cancer scorpio et piscis.

ET vnūquodqz signorū habet propriā significationē. Prius auctor determinauit de figuris signorū. In ista pte ostēdit nobis quid habēt signa ex membris hominū. et ex regionib⁹ et ex planetis. Et pōt diuidi in duas partes: quoniā in prima pte facit quod dictū est. In secūda determinat de dolorib⁹ planetarū in signis. Secūda incipit ibi: Et siquidē planete significauerint dolorez. Prima potest diuidi in 12.partes sm q̄ .12.sunt signa. Clarum est qđ dicit in littera excepto q̄ noīa regionū nō sunt nobis nota. ¶ Notandū est hic q̄ Ptolemeus diuidit totam terraz habitabilem in quattuor partes. Et sm diuisionem Ptolemei imaginari potest vna linea transiens ab oriente in occidentem p medium habitationis ita q̄ ista linea diuidat partē meridionalez a septētrionali. Et dicit haly q̄ ista linea distat ab equinoctiali per.36. gradus.et sm hanc diuisionē distat ab vltima habitatione in septētrione p.30.gradus uel circa.ita q̄ tota latitudo cōtineat.66.grad⁹. Et tan

ta est distantia equinoctialis vsqz ad circulū arcticū: imo est. 66. gradus 26. minuta. et. 30. 2ª. Ideo dicit haly uel circa. Et dicit qꝫ in fine isti⁹ linee versus occidentē est passagiū herculis. Et hoc ē vnde transit in hispaniam et est mare ibi strictū qꝫ existēs in vno littore potest videre existentē in alio. Et sunt ibi tres insule quarū vnam vident transeuntes in hispaniā ꝑ terram occidentis. Et stat in ea idolum tenens in manu claues ad demonstrandū qꝫ vltra locū illum nō sit habitatio. Et in qualibet duarū aliarū insularum stat idolum ꝫm eūdem moduz. Et in parte orientali in fine linee predicte stant idola eodem modo tenētia claues et demonstrantia qꝫ nō sit vltra illū locum habitatio versus orientem. Dicit haly qꝫ hercules posuit ista idola in signū qꝫ ipse acquisiuerat totum mundū. Longitudo linee predicte ꝫm qꝫ dicit haly est. 180. graduū. His visis ꝫm sententiā Ptolemei imaginet̄ ista linea diuidi ꝑ mediuz ita qꝫ remaneant. 90. gradus versus orientē. et alij. 90. versus occidentē Et imaginet̄ transire vna linea ꝑ polos mundi ꝑ medium diuisionis linee supradicte ita videlicet qꝫ transeat ꝑ medium terre habitabilis ꝫm latitudinem. Prima autē linea dicebat̄ transire ꝑ mediū terre habitabilis ꝫm longitudinē. Patet itaqꝫ qꝫ due linee supradicte que diuidunt totā terrā habitabilē in quattuor ꝑtes cōiungunt̄ in loco intersectiōis linearūqꝫ est punctus in medio terre habitabilis. Hac diuisione intellecta facile est videre sniam Ptolemei in ꝑtitione signorū et terrarū. Dicit itaqꝫ Ptolemeus qꝫ hec tria signa aries leo et sagictarius que faciūt primā triplicitatē ꝑtinent ad quartā partē terre habitabilis que ē inter septētrionē et occidens. et illā quartā gubernat Iupiter eo qꝫ est septentrionalis. et mars habet ꝑticipationē cū eo: qꝛ ꝑtinet ad partē occidentalem. Et tria signa triplicitatis secūde. s. taurus virgo capricornus ꝑtinent ad partē que est inter meridiē et oriens. et gubernat ipsam venus: qꝛ est meridionalis. et habet ꝑticipationē cū ea saturnus qm̄ ad partez orientalē ꝑtinet. Et tria signa triplicitatis tertie. s. gemini libra et aquarius ꝑtinēt ad ꝑtē que est inter oriēs et septētrionē et gubernat ipsā saturnus eo qꝫ ꝑtinet ad oriens et habet ꝑticipationē cū eo Iupiter eo qꝫ ꝑtinet ad septētrionē. Et tria signa triplicitatis q̄rte. s. cancer scorpio et piscis ꝑtinēt ad partē que est inter meridiē et occidens. et gubernat ipsam mars: qꝛ ꝑtinet ad occidens. et hꝫ ꝑticipationē cū eo venus. Ex ꝑdictis poterit q̄libet cōiecturare ad qđ signū ꝑtineat quelibet terra. Sciet eni ꝑ longitudinē et latitudinē regionis de qua q̄rta sit. Uerbi grā: ois terra cui⁹ latitudo est maior. 36. gradib⁹. et longitudo ei⁹ ab occidente minus. 90. gradib⁹ fuerit est de q̄rta septētrionali occidentali et sic de alijs

suo modo. Cognita igit quarta in qua est terra tua scis q vnu signu ex tribus signis triplicitatis illius quarte respicit illaz terra. et poteris scire quod ex illis tribus respiciat eam p mores et consuetudines hoiuz habitantiu in ea. Uerbi gratia: scis q terra xpianoru est in parte septetrionali occidetali scio q aries leo et sagictarius dnant sup ipsam. Et si velim scire supra qua parte eius dnat quodlibet istoru signorum respicio ad mores et conditiones hominu cu quibus signis magis cocordant. Constat aute q romani sut famosiores et nobiliores istius quarte et ideo conuenit ut attribuat eis signu nobilius inter hec tria. et hoc est leo domus solis. Constat etiam q almani sunt hoies iracundi et furiosi de natura martis: ideo couenit ut attribuat eis aries domus martis. Constat etia q hispani sunt boni milites exercitij magni in armis: io couenit ut attribuat eis sagictarius quod est signu militiaru et belloru. Et hanc partione ponit Ptolemeus in littera in secuda pte quadripartiti. Dicit enim sic. et puincie cu ariete concordates sut terra britanie et terra de salacia. Credo q deberet dici de sclauia et germania. Et que concordant cum leone sunt Italia: gallia: apulia et cecilia. Et haly dicit ibi q hi sunt termini rome. Et que concordant cu sagictario sunt terre de turcia calciata et hispania. De ptitione alioru figuoru cum alijs terris parum curo. Quia nec nomina earu nec conditiones hominu sunt mihi nota nec faceret mihi aliqua vtilitate hoc scire. Si quis aute cognoscat eas et voluerit in eis morari applicet sm modum dictu in tribus signis pdictis. Dicit abraham auenezre q primu clyma est capricorni et aquarij et gubernator eius est saturnus. Secundu clyma est sagictarij et piscis et gubernator eius est Jupiter. Tertiu clyma est scorpij et arietis et gubernator eius est mars. Quartu est leonis et gubernator eius est sol. Quintuz clyma est tauri et libre et eius gubernator venus. Sextum est geminorum et virginis et eius gubernator mercurius. Septimuz est cancri et gubernat illud luna. ¶ Abraham auenezre ponit conditiones nascentiu sub quolibet signo et est sententia sua ista. Qui natus fuerit sub prima facie arietis erit ruffus et simus: venter eius erit paruus et strictus carne extenuatus: habebitq supra pedem sinistrum signuz et in cubito manus sinistre: et amici eius erunt plures et ipse odiet malu. Qui vero natus fuerit sub secuda facie inerit ei nigredo pulchritudini faciei coniucta: corpus eius temperatu preceps in iram animo occultans voluntatem malam: estqz alti cordis: inimici eius plures erut. Qui natus fuerit sub tertia facie eius erit ruffus color eius et croceus et erit solitarius. Qui natus fuerit sub prima facie tauri erit breuis stature: sui oculi magni: la-

bia spissa ꝛ habebit signum in collo: ꝛ est corde festinus: amici eius plu res: ꝛ maneriebus delitiarum delectabitur ipse. Natus autē sub facie eius secunda ha: bebit faciem rotundam: ventrē latū: oculos pulchros ꝛ eius anima voluntaria resqꝫ cito perpendet: ꝛ circa spatulas pilosus existet. ꝛ habebit signum in lumbis. Et qui natus fuerit sub tertia facie pulchri coloris existet: pulchreqꝫ faciei: ꝛ habebit signum in oculo si nistro: virqꝫ laboriosus erit. nec in mulieribus fortunatus existet. Qui autem natus fuerit sub fine huius signi erit carens testiculis naturali ter ꝛ sine uel hermofodritus. Qui natus fuerit sub prima facie gemino rū erit pulchri corporis ꝛ decentis ꝛ oculorum ꝛ pilorum: habebit si gnum in capite uel in oculis: Uisus eius acutus minime est iracundus eritqꝫ laborator ꝛ cum mulieribus minime fortunatus existet. Et qui natus fuerit sub secunda facie erit breuis stature ꝛ niger ꝛ super eius cu bitum signū nigredinis: eiusqꝫ verba pulchra ꝛ dulcia. Natus sub ter tia facie nimiū habebit oculos paruos: eritqꝫ vir suspicator ꝛ leuis: ꝛ loquetur verba irrationabilia: eritqꝫ mendax. Qui natus fuerit sub pri ma facie cancri erit corpore ꝛ pilis decens: supercilia eius erunt stricta naresqꝫ longe ꝛ spatule late. ꝛ habebit signum in cubito dextro aut eiꝰ brachio. ꝛ anima eius bona: amici eius plures: eritqꝫ sciens ꝛ ingenio sus. Qui natus fuerit sub secunda facie: erit color eius rubeus breuisqꝫ stature: carens barba: ꝛ habebit signum in oculis. Qui sub tertia facie natus fuerit erit crassus breuisqꝫ stature: ꝛ habebit multitudinem pilo rum in superciliis. Qui natus fuerit sub prima facie leonis erit pulcher corpore ꝛ facie: ꝛ color vultus eius erit rubeus albo commixtus: oculi eius cōmixti: pectus rectum: ꝛ crura sua patientur morbum in parte su periori: ꝛ erit cognitus inter gentes ꝛ simplex imixtusqꝫ consortio regū Qui natus fuerit sub secūda facie erit pulcher: pectus eiꝰ erit latū: testi culi ꝛ crura gracilia: eritqꝫ honoratꝰ inter familiā eius ac alti cordis. Natus autē sub tertia facie erit aliquantulū breuis stature eritqꝫ color eius albus roseo ꝯmixtus: eiꝰ vox vehemens amans mulieres: ꝛ habe bit plenitudinē amicorū ꝛ morbos plures sustinebit. Qui natus fuerit sub prima facie virginis erit decentis stature: erit corpus eius erectū ꝛ pulchrū: ꝛ erit sciens ꝛ acutus: eius capilli crispi: ꝛ erit diligens iusticiā eius vox vehemens: sterilis existet: aīa eiꝰ bona: facies pulchra: eritqꝫ scriba ꝛ bene doctꝰ. Qui autē natus fuerit sub secūda facie erit pulchre apparentie: oculi eius parui: nasus eiꝰ pulcher: eritqꝫ disciplinabilis ꝛ simplex ꝓuolūtariꝰ corde: diliget laudari. Natꝰ sub 3ª facie erit pulcher aspectu: perceptibilis discipline: veri sensus ac simplex ꝛ sapiens. Qui natus fuerit sub prima facie Libre: erit pulcher facie: ꝛ in eius capite

vulnera inerunt: eritq laborator et simplex ac disciplinabilis. Natus sub secũda facie erit pulchri vultus et inerit ei impedimentuz in oculis: estq corde preuolũtarius. Natus sub tertia facie erit pulcher et erit cognitus et honoratus inter gentes ipsius. Et qui fuerit natus sub fine signi hui⁹ erit nullius sexus aut vtriusq. Qui fuerit natus sub prima facie scorpionis parũ pulcher existet: et habebit signum in capite: et pect⁹ eius erit latum. Et habebit signum in pede sinistro uel in manu dextra estq homo castigationis bonaq discretione plenus ac in loquela festinus. Natus sub secunda facie caput eius erit magnũ: existetq modice pulchre figure. et habebit signũ in genu et dorso: et erit homo discipline verba sua multiplicans. Qui natus fuerit sub tertia facie erit breuis stature oculi eius contorti appetens comedere amans mulieres. Qui autez natus fuerit sub fine huius signi aut erit nullius aut vtriusq sexus. Qui nat⁹ fuerit sub prima facie sagictarij erit pulchre speciei: decorus aspectu recte stature: diligẽs bonum: regibus ac magnatibus se cõmiscens. Natus sub secunda facie corpus habebit condecens facies tamen eius crocea supcilia compressa et habebit signũ in pectore. Natus sub tertia facie erit longus: pulcher facie: oculi eius ut murilegi: pectus latũ: et habebit signum in sinistro crure. Qui sub prima facie capricorni natus fuerit erit corpus suũ condecens: pectus latũ: et habebit signũ nigrũ in cubito: erit astutus discipsinabilis simplex et preuoluntarius. Natus sub secunda erit pulcher: habebit nares longas: oculi eius pulchri: voluntas eius mala et iracundus: est homo sciẽtie. Natus sub tertia facie erit pulcher corpore: eius tñ facies citrina: et i eius brachio sinistro erit nota uel in ipsius genu: festinus in irã: despiciens malũ uel pugnans pro malo: diligens mulieres: homo discipline diligensq sodales. Qui autez natus fuerit in fine hui⁹ signi erit filius adulterinus et oĩno huic inest signo minime in mulierũ natiuitatibus valere. Qui aũt natus fuerit sub prima facie aquarij erit corpore et facie formosus: et habebit in pectore aut pede sinistro signuz: eritq homo disciplinabilis et sodales diligens. Natus sub secunda facie erit longus: facies eius erit rubea: et signũ habebit in dorso et sub eius cubito: eritq omnib⁹ diebus suis in dolore. Natus sub tertia facie corpe pulcher: statura breuis: facie roseus: et habebit signum sub cubitis: et erit mulierũ amator. Et qui sub fine huius signi natus fuerit diuersificatus erit in eius figura atq in omnibus suis operibus. Qui autem sub prima facie piscium originem traxerit: corpus eius erit album: et facies similiter: pectus eius latũ: barba pulchra: frons preclara: oculi eius magis nigri q̃ albi. Et forte aliquod membrum sibi deficiet: diliget dormire: eritq gulosus:

⁊ ebriosus: ⁊ habebit signū sub cubito uel in pede. Natus vo sub secūda facie erit breuis stature. decorus aspectu: barba nigra: pilosus: ⁊ erit ambulans in duritia cū filijs hominū. Natus sub tertia facie piscium erit aspectu preclarus: oculi eius pulchri: eritq̧ morbosus.

ET siquidē planete. Prius auctor ostendit qualiter signa respiciunt membra humani corpis. In ista parte ostendit nobis qualiter planete respiciūt membra corpis humani in ipsis signis. Et pōt hec ps diuidi in. 12. ptes fm. 12. signa. vbi ptes incipiūt patet. Prima ps diuidi potest in duas: qm̄ primo pponit. Secūdo psequit̄ ibi: in ariete. Dicit primo q̄ si aliquis planeta significauerit aliquā infirmitatē siue debilitatē in corpore humano habebit in quolibet signo membrū pprium in quo erit illa infirmitas. Et q̄ ita est cōuenit tractare de doloribꝰ planetarum in signis. Et incipit ab ariete pcedendo fm successionē signorū ⁊ planetarū. Qđ dicit auctor planū est in littera. Ad euidentiā vnius partis pono vnū exemplū. Pono q̄ in aliqua natiuitate saturnus significauerit nato debilitatē alicuius membri ⁊ sit saturnus in ariete. Dico q̄ illa debilitas uel infirmitas erit in pectore. Et si saturnus sit in tauro erit illa infirmitas in ventre. ⁊ sic intelligas de ceteris signis. Pono etiā q̄ mars in natiuitate (intelligas de reuolutione annorū natiuitatis) significauerit vulnerationem ⁊ sit mars in ariete erit vulnus in capite. Si in tauro erit vulnus in collo: ⁊ sic de ceteris signis ⁊ planetis intelligas. Ptolemeus vult q̄ membra in quibus cadunt morbi ⁊ cetera impedimenta accipiunt̄ a figura celi in hora natiuitatis uel reuolutionis. Dicit enim in. 74ª. ppositione centiloquij cū fuerit mars in ascendente alicuius natiuitatis erit cicatrix in facie uel capite nati. Dicit eni haly q̄ caput est ascendentis ⁊ fm hoc collum est secūde domus. brachia tertie domus ⁊ sic fm ordinē domorū fm q̄ dictū fuit de signis. De hac materia diffusius loquit̄ dn̄o concedente in capitulo sexte domus.

SVnt quoq̧ in vno quoq̧ signo In ista parte auctor determinat de quibusdā specialibꝰ proprietatibus planetarū que sunt in diuersis gradibus circuli signorū ⁊ sunt sex. sunt enim ibi quidam gradus masculini ⁊ quidā feminini. Et sunt ibi quidā gradus lucidi ⁊ quidam tenebrosi. Etiam sūt ibi quidam gradus qui dicunt̄ putei. Et sunt ibi quidā gradus qui dicunt̄ azemena. Et sunt ibi quidā gradus qui dicunt̄ augmentantes for-

tunam. Et sunt ibi quidaȝ gradus qui dicunt consortes. Et s̃m hoc ista pars pōt diuidi in sex partes: quoniā in prima parte enumerat gradus masculinos ⁊ femininos. In 2ª p̃te enumerat grad⁹ lucidos ⁊ tenebrosos ⁊ fumosos. In 3ª p̃te enumerat gradus q̃ dicunt putei. In q̃rta p̃te enumerat grad⁹ q̃ dicunt azemena. In q̃nta p̃te enumerat gradus q̃ dicunt augmētantes fortunā ⁊ grad⁹ sublimitatis. In sexta p̃te enumerat gradus q̃ dicunt cōsortes. Prima p̃s incipit in principio. 2ª incipit ibi: ⁊ in vnoquoq; hoꝝ signoꝝ. 3ª incipit ibi: ⁊ in signis sunt gradus. q̃rta ibi: ⁊ sūt in signis quidā gradus. q̃nta ibi: ⁊ in circulo. sexta ibi: ⁊ omēs duo grad⁹. Prima p̃s pōt diuidi in duas p̃tes: q̃m in prima p̃te incipit enumerare grad⁹ masculinos ⁊ femininos litteraliter. In secūda parte ponit tabulā de eis. Q̄d dicit patet in l̃rā. Postea dicit q̄ sūt quidā gradus in circulo qui dicunt lucidi ⁊ quidā tenebrosi ⁊ quidam fumosi. Et quidā q̃ vocant vacui. Et incipit primo eos enumerare. Et deinde ponit de eis tabulā ⁊ patet. Postea dicit q̄ sunt in circulo quidā gradus q̃ dicunt putei. ⁊ enumerat illos oēs in l̃rā. ⁊ quidā libri habēt tabulā de eis factā. Deinde dicit q̄ in signis sunt quidā gradus q̃ dicunt azemena Et dicit q̄ azemena est quedā debilitatio corpalis ut est cecitas uel surditas uel aliquid taliū uel amissio membri. Iuxta q̄d notandū q̄ dicit haly abenragel in primo capitulo dom⁹ sexte libri sui de natiuitatibus Q̄n pars azemena fuerit in p̃titione ascendētis ⁊ luna iūcta cum ea uel dn̄s ascendentis significat q̄ azemena erit in illo membro nati q̄d cadit in p̃titione illi⁹ signi. ¶ Notandū est etiam q̄ si sol in natiuitate alicui⁹ fuerit in gradu azemena erit debilitatio in oculo dextro si luna erit in sinistro. Postea dicit q̄ sunt quidā gradus in circulo qui dicunt augmentantes fortunā ⁊ enumerat eos in littera. Iuxta quā partē notandum est q̄d haly dicit in cōmento. 229. p̄positiōis prime partis quadripartiti scire te cōuenit q̄ gradus augmentantes fortunam sunt gradus exaltatiōis solis ⁊ planetarū fortunarū: sicut. 19. arietis. 3. tauri. 15. cancri. 27. pisciū. Similiter sunt illi in quib⁹ adiungunt termini fortunarū: sicut. 13. sagictarij. ⁊. 13. pisciū. ⁊ sunt etiā gradus terminoꝝ fortunarū Et gradus in quib⁹ sunt stelle fixe de natura fortunarū. Et econtrario in quib⁹ sunt stelle de natura infortunarū. Et postea dicit q̄ oēs duo gradus q̃ sunt eiusdē longitudinis a capitib⁹ signoꝝ mobiliū sunt eiusdeȝ fortitudinis. Et dicunt cōsortes: sicut. 20. gradus capricorni. ⁊. 10. grad⁹ sagictarij. Isti eni duo gradus equaliter distant a capite capricorni. Et 20. libre. ⁊. 10. virginis equalit̃ distant a capite libre. Et. 20. cancri. ⁊. 10

nuātro fr. ſ. ſucrs. omi ſignore

geminorũ equaliter distant a principio cancri. τ. 20. grad⁹ arietis. τ. 10. pisciũ equaliter distant a principio arietis. Ptolemeus dicit. 229. ppositione prime ptis. Astrologi ceteri multũ locuti fuerunt de gradibus τ diuiserũt eos in gradus lucẽtes lubricos τ fumosos. Et sunt ex eis azemena: τ sũt ex eis putei. Et locuti fuerũt de aliis multis sicut inuenies p multos libros astronomie. Et si hoc inuenerũt experiẽtia bonum est ꝙ operis p hoc. Et forsitan si eis accidit ꝙ aliquis planeta uel stella fuit i gradu uel eius radius τ fecit fortunã crediderunt ꝙ gradus hoc fecerit. Et siquidẽ ita est cõuenit ut te mutes de vno gradu in aliũ. Et hic finem imponam⁹ nostre rationi. Uidet̃ p istã litterã ꝙ Ptolemeus nõ multũ approbat gradus augmentãtes fortunã τc̃. Dicit eni si ita est conuenit ut te mutes de vno gradu in aliũ. gradus eni dicunt̃ lucidi uel tenebrosi ppter stellas fixas ibi existẽtes. Et vult haly ꝓm ꝙ pallegatum fuit ꝙ gradus dicunt̃ augmentãtes fortunã in quibus sũt stelle de natura fortunarũ. Constat autẽ ꝙ stelle fixe mutant loca sua respectu zodiaci none sphere. Ex illa littera Ptolemei potest trahi ꝙ iudicia debẽt fieri ꝓm nonã spheram τ nõ ꝓm octauã. Ex quo eni vult ꝙ istos gradus oportet mutare: consequens est ꝙ gradus ꝓm quos debent fieri iudicia nõ mutantur. Albumazar in introductorio suo ponit istos gradus. s. masculinos τ femininos lucidos τ tenebrosos τc̃. Et dicit ibi si planeta in natiuitate uel interrogatione masculi fuerit in gradu masculino. uel in natiuitate feminine uel interrogatõe in gradu feminino erit cui⁹ significatio fortior. De gradibus lucidis tenebrosis τ fumosis dicit si ceciderit planeta in gradu lucido: erit eius significatio fortior in significatione honorũ τ significat pulchritudinem. Et si ceciderit in gradu tenebroso significat duritiem τ tarditatem τ horribilem rem τ tenebrosam τ malam. Et cum ceciderit in gradu fusco uel vmbroso uel fumoso uel in gradu vacuo significat modicum horribile. Et si ceciderit planeta in gradu putei abibit eius pulchritudo τ aspectus τ debilitatur in significatiõe sua. Fortune nanq̧ cuz ceciderint in eos debilitantur in significatione earum. Mali vero cum ceciderint in eos debilitatur significatio eorũ. Et fortassis significabit fortunam accidentalem propter debilitatẽ eorum super malũ. De gradibus augmentatibus fortunam dicit: antiqui putauerunt ꝙ in circulo erunt gradus augentes fortunam. Et dixerunt ꝙ planete cũ nõ fuerint in locis significantib⁹ fortunã nati τ fuerit luna uł ps fortune i his gͣdib⁹ aut fuerit ipsi grad⁹ ascẽdẽtes augẽt fortunã nati. Et si plãete significauerit sibi casũ Isti grad⁹ mouẽt eũ i sublimationẽ

ꝑ aliquam quantitatē quodam motu. De gradibus sublimitatis dicit. Quidam dixerūt ꝙ cū ascendens fuerit aliquis istorū graduū aut fuerit sol in natiuitate diurna: aut luna in nocturna in quibusdā eorum ⁊ fuerit in loco optimo in figura. Et cū hoc significauerint planete radicis natiuitatis fortunā ꝑducet natum ad sublimitatē ⁊ sedem nobilitatis ⁊ dn̄abit̄ terris ⁊ ciuitatibus ⁊ possidebit diuitias multas.

ET quia auxiliante deo. Pri⁹ auctor determiauit de esse circuli signorum essentiali. Hic determinat de esse accidentali ipsius. Et diuidit̄ in duas partes: qm̄ primo cōtinuat dicta dicendis. Secūdo ꝓsequit̄ ibi: nam circulus signorū. Et illa diuidit̄ i duas partes: quoniā primo determinat de diuisione accidentali circuli signorū. Secūdo determinat de ꝓprietatibus ⁊ significationibus consequentib⁹ ipsaꝫ diuisionē ⁊ incipit ibi: quarta autē pars que est ab ascendente. Et illa diuiditur ī duas ꝑtes: quoniā primo ponit ꝓprietates ⁊ significationes quartarū. Secūdo ponit signifcatiōes singularū domorū. ⁊ illa incipit ibi: ⁊ vnaqueqꝫ domoruꝫ. Primo dicit postq̄ꝫ compleuit esse essentiale circuli signorū. nūc vult tractare de esse accidentali ipsius. Postea dicit ꝙ circulus figurat̄ qualibet hora tali figura que diuidit̄ in quattuor partes q̄s diuidit circulus horizontis ⁊ circulus meridianus. Et quelibet istaruꝫ quartarū diuidit̄ in tres partes equales ſm ascensionē signi ascendentis in circulo directo. Et hoc modo diuidit̄ totus circulus in .12. partes que vocant̄ turres uel domus: cui⁹ expositio est in canonib⁹ tabularum. Intelligendi sunt duo circuli magni transeūtes ꝑ polos mundi quorū vnus est circulus meridianus: ⁊ alter circulus transiens ꝑ punctum zodiaci qui est in cōtactu horizontis orientalis ⁊ ꝑ punctū oppositum. s. qui est in cōtactu horizontis occidentalis intersecans circulū meridianum sup polos mundi. Isti duo circuli diuidūt totū celum in quattuor partes que qn̄qꝫ inter se sunt equales qn̄qꝫ inequales: ut plurimū tamē sunt inequales. Si eni principiū arietis uel principiū libre fuerit ī ascendente. Iste quarte sunt equales. In omnib⁹ autē alijs dispositionibus sunt inequales. Postea intelligatur portio circuli equinoctialis intercepta inter circulū meridianū ⁊ circulum transeuntē ꝑ initiū ascendentis diuidi in tres partes equales. Similiter alia portio circuli equinoctialis que est ab ascendente vsqꝫ ad inferiorē partē circuli meridiani. s. ad angulū terre intelligat̄ diuidi in tres partes equales. Deinde imaginent̄ circuli magni transeūtes ꝑ diuisiones p̄dictas ⁊ ꝑ polos mūdi. tūc

portio zodiaci intercepta inter quoslibet duos circulos primos est vna domus. Hec est positio Ptolemei et ista tenetur communiter. Est etiam alia imaginatio de domibus quam tenet abraham auenezre. Et imaginatur transire circulos per diuisiones equinoctialis et per intersectionem circuli meridiani et horizontis in parte septentrionis. Ista via communiter non tenetur ideo non curo eam multum explanare. Inuenire autem principia .12. domorum per astrolabium non est difficile: immo leue. cuius doctrinam hic interponere esset longum et superfluum cum in canonibus astrolabii fuerit posita sufficienter. Qui autem voluerit domos equare per tabulas in canonibus tabularum primi mobilis doctrinam completam inueniet. Deinde dicit auctor principium huius diuisionis est ascendens cuius initium est in puncto hemisperii ex parte orientis. Deinde sequitur secunda domus. deinde tertia. et sic vsque ad duodecimam.

Quarta autem pars. Hic auctor ponit proprietates et significationes circuli signorum consequentes diuisionem eius accidentalem. Et dicit quod quarta pars circuli que est ab ascendentu vsque ad medium celi. s. 12ª domus. 11ª et. 10. dicitur quarta orientalis masculina adueniens. Et significat initium vite et vocatur puerilis sanguinea. Et alia quarta que est a medio celi vsque gradum occidentis. s. 9ª 8ª et 7ª domus dicitur meridiana feminina recedens a nobis. et significat mediam etatem que vocatur perfectio iuuentutis. et vocatur estiualis et colerica. Tertia quarta que est a gradu occidentis vsque ad angulum terre. s. 6ª 5ª et 4ª domus est occidentalis masculina accedens ad nos et significat finem vite et vocatur autumnalis melancolica et est mediocris etatis. Quarta pars que est ab angulo terre vsque ad ascendens. s. 3ª 2ª et prima domus est septentrionalis feminina recedens a nobis. et significat quod accidit homini post mortem eius quantum ad memoriam hominum. s. vtrum dicatur de ipso bonum uel malum. Et hec pars vocatur senilis flegmatica defectiua et hyemalis. Et est recte comparatio quam auctor ponit hic sicut illa quam posuit in diuisione essentiali circuli. excepto quod addit hic quod significant initium et medium et finem vite et quid accidat homini post mortem eius. Postea dicit quod tota illa medietas que est a medio celi eundo per ascendens vsque ad quartam domum vocatur medietas ascendens. Et alia medietas que est a quarta domo eundo per gradum occidentis vsque ad medium celi vocatur ascendens. Et tota medietas que est super terram vocatur dextra. et illa que est sub terra vocatur sinistra. Deinde dicit quod prima domus et .4ª et .7ª. et 10ª vocantur anguli. Et .2ª 5ª 8ª et. 11ª vocantur succedentes angulis. 3ª autem .6ª 9ª et. 12ª vocantur cadentes ab angulis. Deinde addit quoddam notabile et dicit cum planeta fuerit in angulo uel in succedente dicitur proficere et si fuerit in cadentibus dicitur deficere.

positio quam ... no[n] bona ... obliqua ... xi et xii domo ...

ET vnaqueq3 istarũ domoruz

Hic auctor ponit significatiões ꝓprias cuiuslibet. 12. domorũ. Et tota ista pars potest diuidi in quattuor: qm̃ in prima pte ponit significationes. 12. domorũ quantũ ad esse hominũ. In secũda pte ponit significatiões domoꝝ quantũ ad colores. In tertia pte ponit quasdaz regulas q̃ possunt dici amphorismi. In quarta pte docet eligere significatores. Prima incipit i principio. Secũda incipit ibi: significãt ꝛ. 12. domus colores. Tertia ibi: ꝛ dicit̃ in significatione domorũ. Quarta ibi: ꝛ cũ volueris scire planetã dñatorẽ rei. Prima ps potest diuidi i duodecim partes ſm ꝙ ponit significationes. 12. domorũ: ꝛ vbi incipiũt patebit. Primo dicit ꝙ vnaqueq3 domus significat aliquid de esse hominũ. Nam prima domus que incipit ab horizonte orientali que vocat̃ ascendens significat corpa hominũ ꝛ vitã: initia omniũ operũ in interrogationibꝰ ꝛ locutionibus ꝛ rumoribꝰ ꝛ ceteris talibus. Et significat cogitationẽ querentis scilicet qđ querens habet in aio ꝛ significat principiũ vite. Et dominus triplicitatis prime domus. primus significat vitã ꝛ naturaz nati seu interrogantis ꝛ eius delectationes atq3 voluntates quid diligat uel quid odio habeat ꝛ quid boni uel mali accidat ei in initio vite. Et secundus dñs triplicitatis huiꝰ domus significat vitam ꝛ corpus ꝛ virtutem siue fortitudinẽ nati ꝛ medium vite. Tertius dñs triplicitatis significat idẽ qđ socij ꝛ significat p se finem vite. Ex ista littera potest collegi ꝙ si primus dominus triplicitatis huiꝰ domus fuerit fortior alijs duobus erit prima pars vite melior. ꝛ sic de alijs duobus intelligas. ¶ Circa istam domũ quedã sũt notanda. Notandũ est primo de intentiõe querentis qđ dicit Ptolemeus in. 94ª ꝓpositiõe centiloquij. Locus fortioris significatoris in ascendẽte est id qđ est in aio interrogãtis. Ideoq3 cũ volueris scire intentionẽ querẽtis vide qs planetarũ habeat plures fortitudines in ascendẽte i illa hora qñ venit ad te aio interrogãdi: ꝛ vide i qua domo ex. 12. domibꝰ sit ille planeta. ꝛ dicas ſm significatiões illiꝰ domus in q̃ fuerit. Uerbi grã. Pono ꝙ ascendens sit leo ꝛ sol hẽat plures fortitudies i gradu ascendẽte. ꝛ pono ꝙ sol sit in 2ª domo dico ꝙ intentio sua est petere de substantia sua uel de lucro uel de aliq̃ ɔsili'. Et si sol fuisset in 3ª domo dixissez ꝙ vellet petere aliqd de esse fratris uel fratrũ ꝛ sic de alijs domibꝰ suo mõ. Et si veniẽs ad te tennerit aliquã rẽ i manu sua uel alio mõ eã occultauerit. ꝛ si volueris scire substantiã ꝛ naturaz illiꝰ rei aspice planetã fortiorẽ in ascendẽte si aspexerit ascẽdẽs erit illa

res de substātia signi ascendētis. Si nō aspexerit ascendens erit de sub-
stantia signi in q̄ est planeta. Si fuerit signū terreū: erit de natura terre
uel aliqua res q̄ nascit̄ de terra. Si fuerit signū aquaticū: erit aliqua res
res de natura aque uel que nascit̄ in aqua. Si fuerit aereuz: erit aliqua
res de natura aeris. Si fuerit signū igneū erit aliqua res que opat̄ per
ignē. Et si volueris scire colorē rei aspice dn̄m hore ꝛ ſm colorē illi⁹ in-
dica. De colorib⁹ planetarū dicet̄ postea vbi loquet̄ de naturis planeta
rū dn̄o concedēte. Et si volueris scire vtrū res sit noua uel antiqua aspi
ce lunā. si fuerit sup terrā erit noua. si fuerit sub terra erit antiqua. Et si
volueris scire vtrū sit longa uel breuis: aspice dn̄m termini grad⁹ angu
li terre qui si fuerit in auge sui circuli erit res longa. Si fuerit in opposi
to augis erit breuis. Si in longitudinib⁹ medijs mediocris inter longū
ꝛ breue. Hec est snia Ptolemei in. 90°. ꝓpositiōe centiloquii. Cū aspexe-
rit significator ascendēs ꝛc̄. Dicit haly abenragel si aliqs quesierit a te
de vita sua vtrū sit longa uel breuis: aspice dn̄m ascendentis ꝛ lunā. Si
fuerint salui ab infortunis significāt longā vitā. Et si fuerint cōbusti ul'
infortunati significāt paruā vitā. Notandū est circa nutritionē. s. vtruz
puer sit vitalis uel nō. Dicit haly abenragel qn̄ dn̄i triplicitatis lumina
ris tpis vult dicere dn̄i triplicitatis signi in quo est sol si fuerit natiuitas
diurna uel signi lune in natiuitate nocturna fuerint in ascendēte uel in
10. domo uel. 11. uel. 5. est significatio bone ac leuis nutritiōis. Et si fue
rint in septima: significāt malā nutritionē ꝛ anxiā atqȝ laboriosam. Qn̄
gradus ascendēs ꝛ luminare tpis dānati fuerint: significat ꝙ nō nutrie-
tur nisi dn̄i triplicitatis fuerint salui ꝛ firmi in angulis. Qn̄ luna fuerit
infortunata in ascendēte: nutritionē nō significat. Qn̄ luna fuerit in. 4.
domo iūcta corpaliter cū infortuna aut de q̄rta uel oppositione aspicit
infortunam significat ꝙ nō nutriet̄ ꝛ mater eius est in periculo aut for
sitan morietur. Dicit abraham auenezre. Si dn̄s ascendentis fuerit cō
bustus nat⁹ nō viuet spaciū. 8. dierū. Portata fuit mihi natiuitas vnius
pueri cui⁹ ascendēs erat virgo ꝛ mercuri⁹ fuit in piscib⁹ in detrimēto suo
retrogradus ꝛ cōbustus. ꝛ ego credidi huic dicto ꝛ dixi ꝙ puer nō viue
ret p octo dies ꝛ mortu⁹ fuit ī sexta die. Dicit haly abenragel: coniūctio
planetarū humanitatē nō significat. Uult dicere: cōiūctio pluriū plane
tarū in ascendēte nō significat nutritionē. Et ponit ibi vnū exemplū no
tabile. Dicit: vocauit me rex nostre ciuitatis ꝛ vna ex mulierib⁹ peperat
filiū ꝛ fuit ascendēs libra. 8. grad⁹ termin⁹ mercurij. ꝛ fuerūt in eo Jupi-
ter venus mars ꝛ mercuri⁹ ꝛ cōuenit ibi vna societas astrologorū ꝛ qli
bet eoꝝ suā opinionē dixit: ꝛ ego tacui. Rex dixit mihi: qd habes ꝙ nō

loqris: Cui rñdi: date mihi terminũ triũ dierũ: qꝛ si fili⁹ vester transierit tertiũ diẽ erit de ipso miraculũ magnuz. Et qñ nat⁹ cõpletas habuit. 24. horas posuit se ad loquendũ ꝛ locut⁹ fuit ꝛ fecit signũ ĉ mãu ꝛ rex mul tũ expauescebat inde. Et dixit possibile eẽ ꝙ diceret aliquã ꝓphetiã uel aliquod miraculũ. Et rex iuit ad natũ ꝛ nos cũ eo ad audiendũ quid di ceret. Et infans dixit: ego sum natus infortunat⁹ ꝛ natus sũ ad iudican dum amissionẽ regni ꝛ destructionẽ gentis almanã. Hinc statim ceci dit natus ꝛ mortuus est. ¶ De his qui moriunt̃ anteq̃ recipiũt cibũ di cit Ptolemeus i quadripto. generaliter dico ꝙ qñ aliquod luminare fuerit in aliquo angulorũ ꝛ fuerit sil'iter aliqua infortuna ꝑticipationẽ habens cũ eo in longitudine que sit cũ eo gradu ꝑ gradũ uel ipsum aspi ciens in figura duorũ laterũ equaliũ. Nec habuerit cũ eo fortuna ꝑtici pationẽ de figura. Et dispositor luminariũ loci inuentus fuerit in locis planetarũ infortunarũ natus ille nõ recipiet cibum ꝛ moriet̃ hora qua nascet̃. Dicit abraham cũ fuerit cauda draconis in ascendente natiuita tis natus ille erit cecus ꝛ ſm distantiã eius a gradu ascendẽtis erũt an ni. Verbi gratia: si fuerit in. 10. gradu ab ascendente cecabit̃ in. 10. ãno. Electiones hui⁹ domus sunt inceptiones rerum. sicut incipere edificare uel aliquid consil'e. Dicit hyspalensis in electionibus prime domus. Si scíueris natiuitatẽ alicuius caueas in electione sua ne ponas signuz in ascendente in quo fuit infortuna in sua natiuitate. Si aũt ignoraueris natiuitatẽ elige ſm naturã rei ꝓ qua fit electio. verbi gratia: si fit electio ꝓ incipiendo scribere aliquẽ librũ fortificet̃ mercurius. Si ꝓ eundo ad bellum fortificet̃ mars. Si ꝓ edificando ponat̃ signũ fixum in ascẽden te. Dicit idem hyspalensis volens horã sanguinis minuendi eligere fac ut sit luna in trino uel sextili aspectu martis. ꝛ caue ne sit cõiuncta cum eo corpaliter uel in quarto ul' in opposito eius. Et fac ut sit luna i signo humoris minuendi.

Secunda domus.

Hic auctor ponit significationes secũde domus Et dicit ꝙ secũda domus significat substantiaz ꝛ victum ꝛ auxiliatores ꝛ ministros. ꝛ significat finem iuuentutis Et Anduzgaz dixit vide quis ex tribus dñis triplicitatis domus substantie sit fortior in se. i. in loco in quo est i fi gura ꝛ habẽt facies significatorẽ substantie. Qui si fuerit in decima do mo habebit substantiã a rege. Et si fuerit i domo fiducie. i. in vndecima erit melius. Alia littera habet si fuerit in domo fidei erit magis. Credo ꝙ prima littera sit vera. Domus eni fiducie est domus substantie regis

Et primus dñs triplicitatis dat substantiaȝ in principio vite: qui si fue
rit fortunat⁹ erit natus diues in principio vite. 2⁹ dat substantiã in me-
dio vite: q si fuerit fortunat⁹ erit nat⁹ diues in medio vite. 3⁹ dat substan
tiam in fine vite: q si fuerit fortunat⁹ nat⁹ erit diues in fine vite. Et sil'iter
intellige de infortunijs eorũ. i. si aliqs eorũ fuerit infortunat⁹ amittet
nat⁹ substantiã in illa pte vite q̃ ei attribuit. Dicit hyspalensis in cano-
nibus hui⁹ dom⁹ cõsidera vtrũ dñs secũde dom⁹ sit in ascẽdẽte uel dat
vim suã dño ascendẽtis ꝛ nõ sit in domo lapsa si sic habebit lucruȝ sine
labore. Et si econtra fuerit fit ecõuerso. Et si Jupiter fuerit in natali an
gularis uel sit in suo honore uel habeat vim in ascẽdẽte uel cõsideret
partẽ fortune: uel sit dñs dom⁹ solis in natali diei: uel dñs domus lune
in natali noctis: uel sit dñs hore nõ deerit nato census i vita sua: qꝛ hic
id est Jupiter est dñs substantie. Si vo dñs ascendentis aspiciat dñm
substantie uel suã domuȝ uel partẽ fortune aspectu inimicitie destruet
substantiã manu sua ꝓpria. Si dñs ascendẽtis fuerit in 2ª domo infor-
tunat⁹ dabit ꝓprio velle substantiã suã. Si vo sit ibi planeta infortuna-
tus q nõ sit dñs ascendentis capiet ab ipso vi siue furto. Si capricorn⁹
sit ascendens natus erit cupidus ꝛ auarus: qꝛ dñs ascendẽtis ꝛ dñs se-
cunde sũt ideȝ. s. saturn⁹. Dicit Ptolemeus in canonib⁹ hui⁹ domus res
ptinẽtes ad lucra substantie quõ erũt cõuenit nobis ꝑquirere a pte for-
tune solũmodo quã scimus semꝑ ꝑ id qd est inter solẽ ꝛ lunã ꝛ ꝓijcit ab
ascendẽte in nascentib⁹ de die ꝛ i nascentib⁹ de nocte. Juxta qd notan-
dum est ꝙ pars fortune ẜm Ptolemeũ ꝓijcit hoc mõ. subtrahat verus
locus solis a vero loco lune ꝛ qd remanserit cõputat a gradu ascendẽ-
tis ꝛ vbi numer⁹ finit ibi est pars fortune hoc modo iubet Ptolemeus
semꝑ facere siue fuerit in die siue i nocte. De hoc ꝓlixius dicet deo con
cedente in expositione qnte differentie ibi eni habet locũ. Postea dicit
Ptoleme⁹ iudiciũ hui⁹ est isti⁹ maneriei. Uolo dicere accipe planetas
gubernatores signi. Dicit ibi haly ꝙ regula ꝑ quã scimus nati diuitias
est accipere planetas gubernantes locũ partis fortune ꝛ ꝓpones illum
q habuerit ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolemeus ꝛ qñ guber-
natores ptis fortune fortes ꝛ potẽtes fuerint: erit natus magnarũ diui-
tiarũ maxime si duo luminaria testificabunt ibi testimonio cõcordato
id est aspectu trino uel sextili. Ptolemeus. scias ꝙ saturn⁹ significat ꝙ
diuitie nati erũt ex parte mulierũ aut ꝑ labore terre aut ꝑ maria. Et Ju
piter significat ꝙ diuitie erunt ꝑ senescalia uel pro donis honorũ ꝛ re-
ligiosorũ. Et mars significat ꝙ diuitie erunt ꝑducendo milites aut gu-
bernando hoies armoruȝ. Et venus significat ꝙ diuitie erunt ꝑ donis

amicorũ ⁊ mulierũ. Et mercurius significat q̃ diuitie erũt ꝑ scientijs ⁊ mercinonijs. Dicit haly abenragel debem⁹ in hoc primitus īspicere ad stellas fixas que sũt prime ⁊ secũde magnitudinis. Et si aliquã earũ inuenerimus in gradu ascendẽtis uel ī gradu decime dom⁹ aut in gradu septime aut in gradu q̃rte aut ī gradu solis si natiuitas fuerit diurnã ul' in gradu lune si natiuitas fuerit nocturna. Et melior horũ locorũ oĩuz est gradus ascendens deinde gradus decime domus: deinde gradus septime: deinde q̃rte. Et si de p̄dictis stellis fuerint in duob⁹ locis uel ī tribus aut plurib⁹ si natus fuerit cũ hoc de ꝓgenie regis erit rex altus. Et si de ꝓgenie regali nõ fuerit: habebit potentiã ⁊ mandatuz sil'e potentie ⁊ mandato regis ⁊ ꝑueniet ad magnã nobilitatẽ ⁊ altũ dominiũ ⁊ precipiet ciuitatib⁹ villis ⁊ genti. Et scias q̃ stelle fixe. s. p̄mi honoris eleuãt hominẽ ad altũ gradũ ⁊ magnã dignitatẽ ⁊ ꝑmutant de infimo ad supremũ. Hoc idem dicit Ptolemeus in. 29. ꝓpositione centiloquij. stelle fixe dant dona modũ excedentia sed multotiens finiunt in malũ. Dicit haly in cõmento eiusdẽ ꝓpositionis cũ he stelle sole prefuerint. i. sine testimonio fortunarũ planetarũ erit mors illorũ mors pessima. Dicit haly abenragel quando pars fortune fuerit cadens ⁊ in malo loco uel fuerit sub radijs solis aut ī radijs infortune ⁊ dominus ei⁹ in loco peregrino. i. in loco in quo nullã habet dignitatẽ ⁊ dñs secũde domus nõ aspexerit ascendens: natus erit laboriosus ⁊ pauper ⁊ angusta ⁊ misera vita viuet. Nõ est bonus sol neq̧ mars neq̧ saturnus in secũda domo in aliqua natiuitate: nec inde nat⁹ bonũ habebit: quoniã sol destruet planetas ⁊ ausert eis lumen: ⁊ mars est significator impedimentorũ laborum ⁊ defectus substantie. Saturnus significat pauꝑtatẽ ⁊ indigentiã ⁊ peius hoc toto est si dominus domus substantie fuerit cõbustus cum damnatiõe partis fortune. Dicit abraham auenezre si volueris scire q̃s nascentiũ fuerit pauper uel diues aspice dñm secũde domus qui si fuerit fortunatus erit diues. si cõbustus uel retrogradus uel in casu suo erit pauper sicut dictũ est in natiuitatib⁹ ita intellige de questionib⁹. De electionibus que fiũt in hac domo dicit hyspalensis si volueris emere aliquã rem causa lucrandi aspice ut sit luna in aspectu trino uel sextili solis ⁊ caueas ne sit sub luce solis. ⁊ meli⁹ est ut dominus ascendentis det vim planete existenti in decima uel vndecima domo ita q̃ recipiẽs nõ sit retrogradus. Si Jupiter sit in ascendente quarta decima uel vndecima uel secũda domo bonum est. Aspice etiam ut sit pars fortune in bono loco. ⁊ melius est ut dñs partis eam aspiciat uel luna uel sol.

T Ertia domus. Hic ponit significationes tertie domus & dicit quod tertia domus significat fratres & sorores propinquos & cognatos & dilectos: & significat fidem ac religionem mandata & legationes mutationes & itinera breuia. Et significat esse vite ante mortem. Et dicit Anduzgaz dominus triplicitatis huius tertie domus primus significat fratres maiores. Secūdus mediocres. Tertius minores: & eorū status & dignitas iudicatur secundum status istorum dominorū. Dicit haly abenragel quando sol fuerit dominus tertie domus ab ascendente & combusserit dominū secunde domus aut partem substantie significat quod natus perdet substantiam occasiōe fratrum & soluet pro eis impositiones amissiones & dāna multa. Quando dominus tertie domus & pars fratrū uel Jupiter fuerint in signis cōmunibus uel signis multorū filiorum & fortune aspexerint eos aspectu amicitie & cum receptiōe: significat quod natus ille primogenitus est a fratribus suis & quod habebit frēs potentes & bonos. Si dn̄s dumus fratrū fuerit combustus aut pars fratrum fuerit combusta uel si sol fuerit in domo fratrum aut in opposito Jouis: he sunt significationes paucorum fratrum & quod destruentur & expergentur. Quando dominus domus fratrum infortunatus fuerit super terram: significat quod damnum & occasio perueniet in fratribus qui fuerint ante eum. Et si habuerit istud infortunium eo existente sub terra malum: & damnum istud perueniet ad fratres qui erunt post eum. Et hoc modo dices in bono & fortuna quādo fortunatus fuerit in locis bonis & fortibus. Si dominus domus fratrum fuerit in ascendente: significat natum esse primogenitum: uel erit solus sine hoc quod vnquā fratres habebit uel sorores. uel quando inter ascendens & medium celi non fuerit aliquis planeta significat similiter quod natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascentur post eum perdentur. Et si forte aliquis ex eis remanserit: semper tamen erit maior & melior. Quando in aliqua reuolutione annorum nati fuerit dominus tertie domus in decima ab ascendente natiuitatis aliquis fratrum eius morietur in illo anno. Similiter si dominus tertie radicis natiuitatis fuerit in decima domo reuolutiōis: hoc est iō quia decima domus ab ascendente est octaua a domo tertia. Si aliquis quesiuerit a te de statu fratris sui aspice signum tertium ab ascendente que est domus fratrum & dominum sue triplicitatis & dominum illius domus & que ex

fortunis uel infortunis aspicit ipsuz ⁊ in quo loco est: qꝛ si iueneris do-
minū tertie dom⁹ in sexta domo uel applicantez dño sexte domus: aut
dñm sexte in tertia. dicas ꝙ frater ei⁹ est infirmus. Et si ipsū inueneris ī
quinta uel. 11ª dicas ꝙ frater ei⁹ nō est in loco suo: qꝛ iuit extra locū suū
Et si iueneris dñm tertie domus infortunatū aut in. 12ª dicas ꝙ frater
eius est in anxietate aut in infirmitate. Et si inueneris dñm tertie cum
marte ambos cōiunctos ⁊ cōbustionē intrantes sub radijs solis. dicas
ꝙ non euadet ab infirmitate. Et si ambo cōbusti fuerint iudica modis
oībus mortē. Et hoc modo inspicias si interrogatus fueris in reb⁹ ꝑti-
nentibus ad alias domus ut de patre uel filio uł vxore ⁊c̄. Dicit hyspa
lensis volens incipere primū iter fac ut planeta fortuna aspiciat domū
tertiā uel ei⁹ dñm ita ꝙ nō sit ibi malus uel ei⁹ quart⁹ aspect⁹ uel oppo-
situs. Si est luna in tertia domo bonum est. Cancer leo ⁊ capricornus
mali sūt ꝑ breui itinere. Luna in ascendente uel in q̄rta domo in oī ele-
ctione malū. Cauendū est ne luna sit in via cōbusta que est a. 19. gradu
libre vsqȝ ad tertiū scorpionis. Cauendum est etiā ne sit luna ꝓpe caput
uel caudā draconis infra duodecim gradus.

Quarta domus.

Hic ponit significatiōes q̄r-
te domus. Et dicit ꝙ quarta
dom⁹ significat patres ⁊ hereditates ⁊ fines rerū ⁊ signi-
ficat thesauros ⁊ oēs res occultas ⁊ absconditas ⁊ sigt fi
nē vite. Et dicit anduzgaz dñs triplicitatis q̄rte dom⁹ pri
mus significat patres. 2⁹ significat ciuitates ⁊ terras. 3⁹ si
gnificat finē rerū ⁊ carceres. Dicit haly abenragel. Aspice statuz patris
a dñis triplicitatis q̄rte dom⁹. Si dñs triplicitatis q̄rte domus primus
fuerit in domo uel in exaltatione sua aut in suo haiz receptus a sole uel
Joue ⁊ fuerit in alto loco medij celi uel in quinta domo significat bo-
nū statum patris nobilitatē altitudinē ⁊ diuitias posse ⁊ longam vitā ⁊
bonā fortunā ⁊ hoc si signū in quo fuit hic planeta fuerit masculinū: tñ
si signū ipsum fuerit femininū significat matri ea que diximus ⁊ maxi-
me si planeta fuerit femininus. Quid sit haiz exponet postea deo conce
dente. Et si 2⁹ dñs triplicitatis quarte domus fuerit fortunat⁹ pater ha-
bebit terras ⁊ populabit eas ⁊ laborabit in eis ⁊ habebit ex hac parte
bonā vtilitatem aut lucrū. Et si fuerint hi planete in esse diuerso seu cō-
trario contrariū iudica. Et si dominus triplicitatis quarte domus ter-
tius fuerit fortis ⁊ fortunat⁹ ut ꝑdiximus: pater erit homo qui extrahet
thesauros ⁊ vineas incidet ⁊ aptabit lapides preciosos. Et si fuerit ī di-
uerso statu ab eo qđ diximus erit incisor lapidū uel laborabit in mate

rijs malis ꝛ fetentibus. Si sol in natiuitatibꝰ diurnis uel saturnus ĩ nocturnis. Et pars patris similiter aspexerint ascendens uel eius dominũ de q̃rto uel oppositione significat ꝙ pater nati filiũ abhorrebit ꝛ odiet eum ꝛ ꝓcurabit ut interficiat̃. Et si luna ꝛ pars matris aspexerint ascendens uel eius dñm abhorribilitas illa ꝛ maliuolentia in filiũ erit a matre. Dixit hermes quarta domus est fouea planetarũ qm̃ est in fũdo circuli celi ꝛ infirmitate: ꝛ est in trino aspectu. 12ᵉ domus que est domꝰ tenebrarũ laborũ anxietatũ ꝛ carcerũ ꝛ est gaudiuꝫ infortune maioris ꝛ est in sextili aspectu sexte domus que est domus tenebrosa infirmitatis ꝛ damni ꝛ gaudiũ infortune minoris. Qñ aliquis planeta fuerit in q̃rta domo ꝛ in suo casu est sicut homo in solitudine suffocatꝰ donec exeat inde. Dicit haly abenragel qñ pars fortune fuerit infortunata in signo masculino iudica ꝙ pater prius morieẽ q̃ꝫ mater. Si in signo feminino mater prius morieẽ q̃ꝫ pater. Pars patris accipiẽ de die a sole in saturnum ꝛ de nocte econtra ꝛ ꝓijciẽ ab ascendente. Pars matris accipiẽ in die a venere in lunã ꝛ de nocte econtrario ꝛ ꝓijciẽ ab ascendente. Si dominus partis patris fuerit sup̲ terrã ꝛ dñs partis matris sub terra indica ꝙ mater prius morieẽ q̃ꝫ pater. Et si contrariũ fuerit contrariũ iudica. Dicit haly abenragel dixit alhezen filiꝰ alhezib. Quadaꝫ die cũ esset cũ abolabeꝫ ꝛ fuit cũ eo meraeso venit ad me quidã senex ꝛ dedit mihi chartã vnã in qua scripta erat vniꝰ natiuitat] figura. ꝛ dixit mihi ꝙ aspicerem in eadẽ figura ꝛ ego quesiui ab eo cuiꝰ erat illa figura seu natiuitas. qui rñdit ꝙ erat cuiusdã filij sui ꝛ dum inspicerẽ ꝛ cogitarem in ea abolabeꝫ accepit eã de manu mea ꝛ aliquantuluꝫ aspexit in ea ꝛ dixit. Primũ quod in hac natiuitate videmꝰ est ꝙ natus iste ortus est de adulterio quia nõ est filius illius qui dicit ꝙ filius eius est. Ego dixi vnde habes hoc ꝛ respondit. senex iste dicit ꝙ hec natiuitas est filij sui ꝛ pater nati cuiꝰ est hec natiuitas iã sunt quattuor anni ꝙ decessit ꝛ obijt eodem anno quo natꝰ ortus fuit. Et ego quesiui vnde habebat hoc. ꝛ ipse dixit: ego aspexi ad gradum patris ꝛ inueni eũ in opposito matris ꝛ nõ erat inter eos plus vno gradu. Et inueni parteꝫ patris in. 11ᵃ domo ab ascendente que est octaua ꝛ quarta ꝛ erat inter partem ꝛ saturnũ vnus gradus ꝓpter qđ iudicaui ꝙ pater huius nati anno quo natus fuit ortus decessit. ꝛ hic senex dicit ꝙ est filius eius vnde natus adulterinus ẽ. ꝛ tunc senex dixit: ego non sum pater huius nati: sed est filius filij mei ꝛ filius meus. pater eius decessit eodem anno natiuitatis istiusꝫ sicut hic homo bonus dixit.

Quinta domus. Hic ponit auctor significationes quinte domus. Dicit quod hec domus significat filios tam masculos quam femininos Et significat dilectiones et legatos siue nuncios et dona. Et quod futurum sit post mortem ex laude uel vituperatione. Et dixit andurzgaz quod dominus triplicitatis domus filiorum primus significat filios et vitam eorum. 2us designat dilectiones. 3us significat legatos siue nuncios. Dicit Ptolemeus in rationibus huius domus conuenit ut inspiciamus ad planetas existentes in loco zenith capitum nostrorum et ad locum qui sequitur illum. et est locus fortune et ad locum participem cum illis in figura. Dicit ibi haly in comento locus qui est zenith capitum nostrorum est. 10a domus. et locus qui sequitur est. 11a domus que est domus fortune. Et regula qua sciemus esse filiorum est accepta a planetis existentibus in his locis aut existentibus in locis participantibus cum eisdem sicut est ascendens et. 7a domus quia vtraque earum participat cum. 10a et. 11a. Et si non inuenerimus in his locis planetam inspiciemus si quos inuenerimus in. 4a domo uel. 5a et accipiemus inde significationem. Dicit Ptolemeus et lunam venerem et Iouem iudicabimus in dando filios. Solem martem et saturnum in auferendo et dabimus mercurium participatorem cum quocumque eorum qui secum participet in figura. Dicit haly in comento. Si fuerit in locis predictis aliquis ex planetis fortunis significat quod habebit filios. Si aliquis ex infortunis nullum habebit filium et si habuerit erunt debiles et pauci. Et si mercurius participationem habuerit cum fortunis erit fortuna: si cum infortunis erit infortuna. Dicit Ptolemeus et est propositio. 144a quarte partis res particulares filiorum poteris scire per considerationem quando bene inspexeris in quolibet eorum ad planetam dantem filios ita quod eum ponas loco ascendentis et scies cetera particularia filiorum generaliter sicut per natiuitatem. Dicit haly in comento. Quod autem vult Ptolemeus in hoc loco narrare est id quod accidit in natiuitate mea. Inspexi et inueni Iouem in decima domo et in. 28o gradu capricorni aspicientem se cum luna et saturno et significabat hoc quod haberem filios et quod morerentur: quia saturnus erat cum Ioue in. 10a domo. et quia Jupiter erat in signo feminino et luna similiter significabat quod essent plures vno et quod essent plures femine. Et quia Jupiter erat orientalis: significabat quod haberem masculum et sic habui tres filios vnum masculum et duas feminas et omnes obierunt: erat autem gradus ascendens natiuitatis masculi circa gradum saturni in mea natiuitate et propter hoc mortuus est cito. Et erat gradus ascendens vnius femine in piscibus in sextili Iouis in mea natiuitate et in trino lune mee natiuitatis: et erat sol ylech in signo capricorni. Et erat gradus ascendens alterius femine in capricorno

⁊ hoc est mirabile: ꝓpter qđ sciri potest ꝙ natiuitates semꝑ inter se con cordant vna cū alia. Dicit hyspalensis volens horā generādi filium eli gere masculū. sit Jupiter in quouis angulo uel sit soli oriētalis sitq; do minus hore masculus ⁊ meli⁹ est ut signū ascendēs sit masculinū ⁊ etiā eius dn̄s. ⁊ si luna sit fortunata a Joue erit melius. Pro femina accipe signa feminina ⁊ planetas femininos ⁊ sit Jupiter occidentalis. Dicit haly abenragel qn̄ in quinta domo fuerit aliqua fortuna ⁊ dn̄s quinte domus liber ab infortunijs ⁊ aspexerit mediū celi natus multos habe bit filios ⁊ viuent ac ibunt ad bonū. Et si fuerit contrariū: ɔtrariū signi ficat. Aspice in omnib⁹ natiuitatib⁹ si inueneris luminaria infortunata nō habentia vllū aspectum: fortune natus habebit paucos filios. ¶ In sciendo tempus in quo habent filij aspice ad planetā qui habuerit plu res dignitates in domo filiorū. si eū inueneris in parte orientali habe bit filios in iuuētute sua. si eum inueneris medio celi habebit eos i me dio etatis sue. Et si in septima habebit eos in principio senectutis. Si i quarta habebit eos circa finē vite sue. Similiter qn̄ annus ꝑuenerit ad signum in quo fuerit Jupiter uel venus in radice natiuitatis habebit fi liū in illo anno. Dicit haly abenragel si interrogatus fuerit ꝑ muliere si est pregnans aut nō aspice si dn̄m ascendentis ⁊ lunam ambos inuene ris in domo filiorū: aut si inueneris dn̄m domus filiorū in ascendente liberū ab infortunis: dicas ꝙ mulier illa pregnans. ⁊ si dn̄s ascendētis aut dominus domus filiorū dederit vim suā planeta existenti in angu lo. Et similiter si domin⁹ ascendentis receptus fuerit ⁊ recipiens ipsum receptus. dicas ꝙ est pregnans. Et si dominus ascendētis dederit vim suā planete cadenti ab angulo: significat ꝙ nō est pregnans.

Sexta domus.

Hic ponit significatiōes .6ᵉ do mus. Dicit sexta dom⁹ signifi cat infirmitates ⁊ seruos ⁊ significat finē vite ⁊ qd futurū sit an̄ senectutē. Dixit anduzgaz ꝙ prim⁹ dn̄s triplicitat hui⁹ dom⁹ significat infirmitates ⁊ cōualescētias siue de teriorationes infirmitatū. 2⁹ significat vernaculos ⁊ suos ¶ Nota differentiā int̄ vernaculū ⁊ seruū. vernacul⁹ eni idē est qđ famu lus ⁊ vocat̄ seru⁹ cōducitici⁹. seru⁹ est q est cōditiōis seruilis. Unde dixit quidā versificator. Est probus hic verna cui nō est cara taberna. 3⁹ do minus triplicitatis sexte domus significat qd boni ul' mali eueniat sibi ex seruis ⁊ eorū vtilitatē atq; opera. Et cum hoc est significator bestiar̄ ⁊ pecorum ⁊ omniū quadrupediū que nō equitantur. ⁊ significat mul titudinem uel paucitatem ⁊ fortitudinem eorum ⁊ quantū manebunt

in manu eius ꝛ qñ recedent a suis manibus. significat etiam carceres ꝛ retentiones. Dicit Ptolemeus in .60. ꝓpositione centiloquij. Alboharan sane ꝛ certe sunt hore in quibus declarant̄ mutationes morborū ad bonū uel ad malū velociter ꝑm loca lune in angulis quadrati cōclusi a circulo directo. Alterationes vo que p̄cedunt has ꝛ indicāt sunt vera loca lune in angulis almutemō. Que autē p̄cedunt has sunt loca lune in angulis habentibꝰ. 16. latera. Et hoc postq̄ p̄cesserit esse egritudinis ꝑm equalitatē ꝛ nō acciderit aliquid extrinsecus qđ cōturbet infirmū. cum igit̄ inuenerimus hic fortunā tam de fixis q̄ de erraticis significabit alterationē ꝓsperam. Si vo infortunā alterationē aduersaꝫ nisi fuerit egritudini ipsa infortuna contraria ꝛ in suo haiꝫ. Luna vo in his angulis significat morbos acutos ꝛ sol ꝓlixos. Et similiter oīs planeta ꝑm ꝓprias consuetudines. ¶ Haly in cōmento eiusdē dicit q̄ Ptolemeus docuit nos causā dierū determiabiliū ꝛ qđ sint ꝛ qñ determinentur de bono uel de malo ꝛ alteratiōes ꝑm ordinem. Utilitas vo in hoc maior est medicis q̄ astrologis. ꝛ hoc ideo qꝛ multi philosophi conueniūt sup determinationes dicētes q̄ sunt alteratiōes ꝛ prelia inter naturam egri ꝛ morbi acuti in q̄rta die ꝛ septima die ꝛ. 14ª die ꝛ. 21ª ꝛ que augent̄ ꝑm hoc accepta solo auditu ꝛ doctrina sine scia. ꝛ nō rationant̄ in hoc nisi ꝑ illud qđ preterijt de experimentis suis. Sed Ptolemeꝰ dixit causā eius ꝛ patefecit vnde fiat. ꝛ causa ꝑm Ptolemeū est qꝛ natura deuicta est a morbo in initio eius ꝛ ꝓhibet eā ne ꝓcedant eius opa ꝑm equalitatē nec repugnat illa morbo in hora qua vincit̄: sed expectat ut sit luna in contrario loco illi in quo fuit in principio morbi: qꝛ tunc nō erit vis humorū qui mouent̄ in eo sicut fuit in principio morbi: tūc eni incitatur ut repugnet illi sicut nō agit prudens actor cum accusato insipiēte cū voluerit illi repugnare nisi cū eiꝰ virtus debilitata fuerit ꝛ i illo loco in quo careat auxiliatoribꝰ. Et excitat illaꝫ .s. naturā in q̄rto signo a signo in quo incepit egritudo ꝛ luna existēte in illo qꝛ ab oī signo q̄rtū ɔtrariū ē nature eiꝰ: ꝛ siliter septimū: qꝛ hec loca .s. q̄rtus aspectꝰ ꝛ oppositꝰ significāt iimicitias ꝛ ɔ̄rietates. Et tēpus qđ ē inter initiū morbi ꝛ introitū lune in gradu q̄drati in q̊ fuit in initio morbi ꝑ ascensiones signorū in circulo directo ꝛ ꝓiectiones radiorū sunt septeꝫ dies: ꝛ eodē modo qđ est inter lunā i initio morbi ꝛ ipsā in oppositiōe sūt. 14. dies: ꝛ qđ est inter initiū morbi ꝛ q̄rtū aspectū secūdū q ē ɔ̄rius initio morbi sūt viginti vnꝰ dies. ꝛ ꝑm hunc modum procedit modus aliorꝫ dierū. Et erunt hec puncta anguli quadrati quem includit linea circuli directi: ꝛ illis punctis alia puncta sunt indicatiua: ꝛ est ut perueniat

luna ad punctũ qui abscindit vnũquenq̃ arcuȝ cui subtendit̃ latus de lateribus quadrati ꝑ mediũ. Et in his arcubus sunt latera figure habentis octo angulos. Et oĩa hec puncta contraria sunt punctis in quib⁹ incepit morbus ꝑ naturã. Igitur obseruet astrologus quid fuerit in his pũctis tã de stellis fixis q̃ȝ de erraticis siue fuerint fortune siue infortune. Et si fortune fuerint iudicet ꝙ significant victoriã nature super colera. infortune v̓o significant ꝙ colere suꝑabunt naturã nisi fuerit infortuna contraria morbo ⁊ fortis in suo haiȝ. nõ eni fortunabit lunã cum fuerit in suo haiȝ: sȝ remouebit morbuȝ ꝑ hoc quod est illi contraria ⁊ ꝑ hoc ꝙ infortuna est contraria morbo ut si fuerit frigida ⁊ morbus calidus ⁊ si fuerit calida ⁊ morbus frigidus ⁊ cũ his similib⁹ in specie diuersitatum. Et dicit ꝙ esse solis in morbis ꝓlixis fit sicut esse lune i morbis acutis quorũ maius tempus erit orbis lune ⁊ in ꝓlixis orbis solis. Innuit etiã nobis Ptolemeus subtile quid: cũ diceret omnis stella s̓m ꝙ est illi de moribus. Docuit quippe nos ꝙ quicq̄d imoderatũ est in nobis ⁊ fuerit in moribus quos in cõsuetudine nõ habem⁹ dicit̃ ꝓ morbo. Et dixit iustum est hoc nisi accidat aliquid extrinsecus q̄d disturbet ordinẽ determinationis. ⁊ locuti sunt de re que destruit determinationẽ hi qui exposuerũt librũ amphorisimorũ ypocratis: ⁊ ideo nõ necesse ẽ nobis recitare in hoc libro. Tota intentio Ptolemei ⁊ haly stat i hoc ꝙ causa quare. 7. dies ⁊. 14. ⁊. 21. sunt dies creiici est: q̄ꝛ luna in septima die ut frequenter venit ad quartũ aspectuȝ loci in quo fuit in principio morbi: ⁊ ut frequenter luna in. 14. die venit ad locũ oppositum. ⁊ in. 21. die ut frebuenter venit ad secundũ quartũ aspectũ. Ideo dicit haly cum voluerit astrologus iudicare de die cretica debet obseruare temp⁹ quo luna veniet ad quartũ aspectum loci in quo fuit in principio morbi ⁊ si tunc cõiungat̃ cũ planetis beniuolis: uel aspiciat ipsos aspectu laudabili: uel si cõiungat̃ uel aspiciat stellas fixas que sũt de natura fortunarũ significat ꝙ crisis erit ad bonũ. Et si cõiũgat̃ uel aspiciat infortunas significat contrariũ nisi infortune fuerint contrarie materie morbi ⁊ cũ hoc fuerit infortuna in suo haiȝ: q̄ꝛ tunc potest significare bonũ sȝ hoc est per accidens. Uerbi gratia: si egritudo fit flegmatica ⁊ luna aspiciat martẽ significat bonũ. Et q̄ñ luna ꝑuenerit ad bonũ locum cui subtendit̃ latus octogoni in equatore erit dies indicatiua. Latus octogani sũt 45. gradus ⁊ est medietas aspectus quarti. ⁊ licet nõ sit aspectus habet tñ maiorẽ cõuenientiã cũ aspectu q̃ȝ alia loca. ⁊ iõ q̄ñ luna in q̄rto aspectu debet cõiungi fortunis cũ in medietate illius loci ꝑuenerit iã natura sentit iuuamẽtũ ⁊ incipit insurgere contra materiã morbi digerẽdo

ipsam: τ ideo tunc apparent signa digestionis in vrina. τ aliqñ fit crisis in quarta die. s. qñ luna inuenit ibi planetam fortunã τ tunc signa digestionis debent pcedere in tempore quo luna puenerit ad locuз cui subtendit latus. 16. angulorũ τ hec est medietas octogoni. Sufficiant hec de causis dieruз creticorũ. Dicit Ptolemeus in. 70. ppositione centiloquij cum fuerit luna in oppositione solis mixta stellis nebulosis significat morbos insepabiles in oculis. Et similiter si fuerit occidentalis luna τ in angulo τ fuerint vtriqз mali occidentales ascendẽtes post lunã τ sol in angulo τ vtriqз mali ascendentes ante solẽ τ illi oppositi. s. vnus alteri perdet natus vtrũqз oculum. Dicit haly in cõmento eiusdẽ. maius impedimentũ in duobus luminaribus est cum fuerint duo mali. i. saturnus τ mars ascendentes ante solem τ post lunã τ vnus eorũ in oppositione alterius. τ sol significat oculum dextrũ: luna vero sinistruз. Et inevitabile est quin natus amittet vtrũqз oculũ cũ fuerit significator in eius natiuitate hoc modo. Stelle vo nebulose sũt he achoraye: caput geminorũ τ locus in quo cadit aqua quã fũdit aquarius: gutte leonis τ alie que nõ lucent. Dicit haly abenragel in rationibus huius domus primitus loqui volumus in hoc capitulo in occasionibus τ accidentibus que accidunt in spiritu τ sunt infirmitates spũs. Postmodum loquemur in his que accidũt in corpe τ sunt infirmitates corpis. Postea dicit dico qp demoniaci sunt illi qui nõ habent in natiuitatibus suis mercuriũ cum luna in aliquo aspectu: nullo eorũ aspiciente ascendens: τ fortior in natiuitate sua si diurna fuerit qp sit saturnus τ si nocturna mars: τ quis eoruз fuerit sit in angulis τ hec est natiuitas demonũ. Qñ sol damnatus fuerit ab infortunis uel a domino domus infirmitatis τ fuerit sup terram in natiuitate diurna uel luna in tali damnatiõe sub terra in natiuitate nocturna accidet nato cecatio in oculo dextro. Et si hoc infortuniũ solis fuerit sub terra in natiuitate nocturna uel sup terrã lune in natiuitate diurna istud damnũ τ cecatio erit i oculo sinistro. Qñ sol τ luna fuerint ambo in sexta domo infortunati natus sine aliqua dubitatione cecabit. Qñ mercurius fuerit iunctus cũ saturno uel in eius aspectu q̃rto uel opposito aut fuerit cadens ab angulo in loco vili τ infortunato aut cõbustus fuerit uel retrogradus aut peregrinus i signo muto natus ex quacunqз harũ significationũ erit lingua damnatus uel mutus. Qñ mercurius fuerit dñs sexte domus uel in oppositiõe saturni natus surdus erit Maior τ fortior significatio mutitatis est qñ dñs ascendentis τ dñs exaltionis sue τ dñs triplicitatis eius τ mercurius τ luna sint oẽs in signis mutis. Qñ sol fuerit infortunatus uel damnatus sub terra significat damnationẽ stomachi. Et qñ luna fuerit damnata sub terra significat dam

natioñe pulmonis. Et si mars fuerit hoc modo: significat damnationē epatis. Et si saturnus hoc modo fuerit: significat damnationē splenis. Et si mercurius hoc modo fuerit: fellis dānationē significat. Dicit Ptolemeus in .89. ꝑpositiōe centiloquij detestabili⁹ in significatione egrotantis est ut sit significator interrogatiōis ingrediens sub radijs uel sit pars fortune infortunata. Dicit haly abenragel in questionib⁹ hui⁹ domus si queret a te pro aliquo infirmo vtrū sanabitur aut nō: aspice lunam ⁊ solem ⁊ almutez ascendētis ⁊ si fuerint liberi ab infortunis ⁊ nō habuerint aspectū cum dn̄o domus mortis. dic ꝙ euadet ab illa infirmitate. Et si duo eorū fuerint sicut diximus similiter euadet. Et si luna ⁊ almutez ascendentis ⁊ maxime si ipsa fuerit domina tēporis .i. si questio fuerit nocturna habebunt aspectū cū domino domus mortis non poterit liberari a morte. Et qualibet vice qua aliquis significatorū applicuerit infortune fortificabit infirmitas quousqȝ separetur ab eo. Tempus mortis erit qn̄ almutez ascendentis aut luna se cōiunxerit cū dn̄o domus mortis aut cū infortuna q̄ ipsam infortunauit aut ꝙ applicet ad quartū uel oppositum aspectum eius.

Septima domus.

Hic ponit significatiōes septime domus. Et dicit ꝙ septima domus significat mulieres ⁊ nuptias ⁊ contiones ⁊ oppositiōes. Anduzgaz dixit ꝙ primus dn̄s triplicitatis septime domus significat mulieres. 2⁹ significat contentiōes. 3⁹ ꝑticipatiōes ⁊ cōmixtiōes. Dicit Ptolemeus in rōnib⁹ hui⁹ dom⁹ cōuenit ut aspiciam⁹ in cōiugio virorū statū lune hora natiuitatis viri ita ꝙ primo aspiciam⁹ ad lunā si fuerit in duab⁹ q̄rtis orientalib⁹ erit coniugiū viri in sua pueritia aut copulabit cū puella postqȝ dies intrauerit. Et si fuerit in duab⁹ q̄rtis occidentalib⁹ cōiugiū erit tardū aut copulabit cū vetula. Et si luna fuerit sub radijs ⁊ ꝑticipata fuerit cum saturno nunqȝ copulabit. Et si applicuerit saturno copulabit cū muliere laboriosa ⁊ praua. Et si applicuerit Ioui erit mulier abstinētie bone ⁊ boni ornamēti. Et applicuerit marti: erit audax ⁊ supba. Et si applicuerit veneri erit pulchra leta ⁊ bone receptiōis. Et applicuerit mercurio: erit bona intelligens ⁊ bonoꝝ verborū. Et cōuenit ut aspiciamus coniugiū mulierū a statu solis hora sue natiuitatis ita ꝙ si fuerit sol in duab⁹ quartis orientalib⁹ cōiugiū mulieris habentis talē natiuitatē: erit in sua pueritia uel copulabit puero postqȝ ī dies ꝑcesserit. Et si fuerit in duabus quartis occidētalibus: copulabitur tarde aut vetulo postqȝ in dies processerit. Et si sol fuerit participatus cū saturno erit maritus bone legis amator laboris. Et si habuerit partici-

pationem cum Joue erit abstinentie bone nobilis cordis. Si cum marte erit fortis cordis sine vllo amore. Si cum venere erit limpidus. Si cum mercurio erit profectuosus in suis factis et factor multarũ rerũ. Dicit haly abenragel in questionibus hui⁹ domus. Si quis a te quesierit pro cõiugio si erit uel nõ aspice ascendens et eius dominũ et lunam et planetam a quo separatur et da hos pro significatoribus querentis et septimam domũ et eius dominũ et planetam cui applicuerit luna pro significatoribus illius pro quo queritur. et si querens fuerit masculus cõiunge solẽ cum significatoribus suis et fac eum participẽ in significatione. et si querens fuerit mulier da sibi venerẽ et fac eam participẽ in significatione. postmodũ aspicias cuiusmodi applicationem habeat dominus ascendentis uel luna cum dño septime domus et cuiusmodi applicationẽ habeat planeta a quo separatur luna cũ planeta cui applicat. uel venus cum sole. Unde si dñs ascendentis uel luna applicuerit domino septime domus uel planeta a quo separatur luna planete cui applicat. uel fuerit dominus ascendentis uel luna in septima domo significat quod querens habebit rem questã tñ cum petitionibus et precibus multis. Et si applicatio fuerit de quarto uel oppositione significat quod res ista erit tñ cum tarditate et labore et pena. Sed si dominus septime domus applicuerit dño ascendẽtis uel planeta cui applicat luna planete a quo ipsa separatur uel fuerit domin⁹ septime in ascendente res illa leuiter fiet et cũ magna voluntate mulieris et sue partis: maxime si applicatio illa fuerit de tertio sextili. Et si nõ inueneris aliquã applicationẽ inter significatores significat quod res nõ erit. Si aliquis querat a te si nocte illa cõplebit voluntatem suã cum muliere uel nõ aspice si inueneris in questione venerẽ aspicientem ascendẽs. dic quod questio sua complebitur illa nocte. Et si questio fuerit si habuerit rem cũ muliere illa nocte preterita uel nõ iudica hoc eodem modo nec plus nec minus. Si queratur a te pro aliqua muliere si est virgo uel nõ aspice ascendens et dominũ eius et lunam et si eos inueneris in signis fixis. dic quod est virgo salua ab oĩ labe limpida. Et si fuerit in signis cõmunib⁹ uel mobilib⁹. dic quod est mulier et habet uel habuit maritum. Et si questio fuerit pro puella que dicit se virginem. dic quod est corrupta et quod habuit aliquis rem cum ea. Si queratur a te pro aliqua muliere quot maritos habebit aspice a domio decime vsque ad gradũ martis et quot planetas inueneris inter eos tot maritos habebit. Et si mars fuerit in septima domo aspicias a marte vsque ad Jouẽ hoc eodẽ modo et iudica secundum id et certificabis cum deo.

Octaua domus. Hic ponit significationes octaue dom⁹. Et dicit ꝙ octaua domus est domus mortis ⁊ timoris ⁊ significat hereditates mortuorū quas heredes debent possidere post mortē. ⁊ significat finē annorū vite post senectutē. Dicit Anduzgaz primus dn̄s triplicitatis hui⁹ domus significat timorē. 2⁹ significat ꝑcepta ⁊ res antiquas. 3⁹ significat hereditates mortuorū. Dicit Ptolemeus cōuenit ut inspicias ad statū gradus interficientis quis planetarū sit ibi uel aspiciat ipsū: ⁊ ꝯm naturaz illius erit iudiciū de morte: ita ꝙ si saturnus fuerit dn̄s mortis accidet ꝓpter infirmitates longas: ꝓpter ptisim. s. ⁊ reumata ⁊ ꝓpter defectū nature ⁊ cetera talia. Et si Jupiter fuerit dn̄s mortis erit mors ꝓpter apostemata gule ⁊ pulmonis ⁊ cetera huiusmodi. Et si fuerit mars erit mors ꝓpter febres cōtinuas ⁊ acutas. Et si fuerit venus accidet mors ꝓpter infirmitatem stomachi ⁊ epatis ⁊ cordis ⁊ ꝑ fluxū sanguinis ⁊ apostemata euntia ꝑ corpus ⁊ fistulas. Et si fuerit mercurius erit mors ꝓpter epilentiã ⁊ ꝓpter stulticiã ⁊ amissionē sensus. ¶ Haly dicit in cōmento. 18 ꝓpositionis q̄rte ptis. Ptolemeus diuisit nobis mortē ĩ duas maneries: vna est ꝓueniens ex infirmitatibus. Alia est ꝓueniens a re in qua nō habet phisicus quid videre sicut qui morit̃ gladio: lancea: casu: igne ⁊ morsu bestie ⁊ fere uel aque submersione ⁊ alijs multis occasionib⁹. Et qn̄ planete gubernatores salui fuerint ab infortunis ⁊ in suis met dignitatib⁹ ⁊ potētes ⁊ qn̄ suꝑ eos nullus planeta ꝯtrarius eleuat̃ tūc accidet mors ꝓpter infirmitates. Alia autē mors accidit qn̄ planete fuerit infortunati uel debiles uel in dignitatib⁹ alienis eis cōtrarijs aut planete ꝯtrarij eleuati fuerint suꝑ eos. ¶ Narrare autē oēs maneries quibus cōtingit mors esset hic nimis longū ⁊ qui voluerit hoc inueniet in q̄rta ꝑte quadripartiti Ptolemei. Dicit Ptolemeus in. 74ª ꝓpositione centiloquij. Cū fuerit mars corꝑaliter iunct⁹ capiti algol ⁊ nō aspexerit luna ascendentē nec fuerit fortuna in. 8ª domo ⁊ dn̄s anauba luminariū opposit⁹ fuerit marti uel ĩ ei⁹ aspectu quarto nati caput trūcabit̃. Qđ si luminare fuerit in medio celi suspendet̃. Et si fuerint mali aspicientes a geminis ⁊ pisce abscindent̃ ei manus ⁊ pedes. Dicit haly in cōmento qn̄ fortuna fuerit ĩ domo octaua ꝓhibet malã mortē. Audiui siquidē a quodã qui erat cuz filio haly valde animoso in mari qui cū vellet ingredi mare nimis tumultuosū ventis vndas agitantib⁹ ipsū increpasset dixit. non timeo mihi mortē in mari. Jupiter enim fuit in natiuitate mea in domo mortis ⁊ orientalis qui ꝓhibet mihi malã mortez. ⁊ vidi inquit in lecto

illum mori. Accidit etiã mihi ut quidam seruiens ostenderet mihi na-
tiuitatẽ filij domini sui ⁊ inueni solem in medio celi: ⁊ ipse erat domi-
nus anauba ⁊ ylech ⁊ martẽ in q̃rto aspectu eius ⁊ saturnuꝫ in angulo
terre eius ascendens piscis. vnde exterritus distuli dare iudiciũ dicens:
oportet ut anteq̃ꝫ iudicẽ compleant̃ dies nutritionis. Cũ autẽ de puero
valde solicitarẽ circa inuestigationẽ motuũ uel morũ suorũ nihil intel-
lexi vnde sibi timerẽ truncationẽ manuũ ⁊ pedum ⁊ infurcationẽ cum
esset mansuetus ⁊ verecundꝰ. Cũq̃ꝫ peruenisset ad. 30. annos ingressi sunt
quidã domũ eius fugientes eo ꝙ accusati erant de dolo sup eũ qui pre-
erat vrbi ⁊ deprehensi fuerant in domo illa ⁊ ipse cũ eis amisit manus
⁊ pedes ⁊ infurcatus est: ⁊ ego vidi euꝫ absq̃ꝫ manibus ⁊ pedibus infur-
catum. Dicit Ptolemeus in. 59. ꝓpositione centiloquij cũ interrogatus
fueris de absente nõ iudices de eo mortẽ donec remoueas ebrietatem
ab eo: nec vulneratũ donec tollas sanguinis minutionẽ: nec substantiã
acquisitam donec pecuniã sibi cõmissam remoueas: est enĩ in his oĩbꝰ
idem iudiciũ. Dicit haly in cõmento ibidem. qui tractat de iudicijs iu-
dicat p formas que sunt ꝓpe veritatem: iõ nõ inuenit̃ in fortitudine iu-
diciorũ partitio inter sopitũ ⁊ mortuũ: ⁊ inter vulneratũ ⁊ minutũ: nec
inter illũ cui cõmissa est pecunia: ⁊ illum qui acquisiuit illam. Audiui si
quidẽ a patre meo cui deus parcat ꝙ cũ ipse fuisset cũ his qui se abscõ-
derunt a facie imꝑatoris cũ abraham filio almothedi ꝙ quottidie visi
tabat eum occulte albasten filius abrahe astrologus: qui p̃cepit ut af-
ferret conchã eneam magnã aqua plenam in qua ponens scabellũ cõ-
suluit ei ut desuper sederet in maiori parte diei: ⁊ hoc ideo p̃cepit ut fa-
ceret errare astrologos imꝑatores in esse absconditoruꝫ: ⁊ cũ imꝑator
quereret ab astrologis suis vbi ille esset: dixerunt ꝙ esset in medio ma-
ris. Dicit haly abenragel quando mars fuerit in octaua domo damni-
ficans dominũ octaue domus mors nati erit ex ferro: Et si saturnꝰ fue-
rit in octaua domo damnificans dominum octaue domus mors nati
erit ꝓpter carcerẽ ⁊ penas. Qñ luna fuerit in octaua domo cum cauda
draconis significat ꝙ mors nati est ꝓpter secessum uel medicinã laxa-
tiuã. Qñ mercurius fuerit in octaua domo cũ cauda significat ꝙ mors
nati erit ꝓpter mala opera aut ꝓpter toxicũ aut facta nigromantie. Qñ
gradus occidentis ⁊ eius dominꝰ ambo damnati fuerint nato signifi-
cant malã mortẽ. Qñ sol fuerit damnatus ĩ natiuitate diurna uel luna
in nocturna significãt illud idẽ. Qñ significatores damnati fuerint sup
terrã manifestã mortẽ significant ⁊ patentẽ. Et qñ damnati fuerint sub
terra mors erit abscondita ⁊ occulta. Qñ aliqua infortunarũ fuerit in

octaua domo uel iuncta domino octaue domus significat fortē ꝛ malam mortē. Et si aliqua fortunarū fuerit in octaua domo uel iūcta dn̄o octaue domus significat bonā ꝛ pulchrā mortē. Et si iupiter uel venus fuerit in hac domo fortis ꝛ liber a radijs infortunarū natus erit fortunatus ꝛ laudatus ꝛ viuet annis. 73. ꝛ forte plus.

Nona domus. Hic ponit significatiões none domus. Dicit ꝙ nona dom⁹ significat peregrinatiões ꝛ longa itinera ꝛ significat epistolas ꝛ legatos ꝛ rumores atq; somnia. Dixit anduzgaz ꝙ prim⁹ dn̄s triplicitatis hui⁹ domus significat ꝑegrinationes ꝛ omne qđ ei accidit in peregrinationib⁹. 2⁹ significat fidem ac religionē. 3⁹ significat sapientiā ꝛ somnia. Dicit haly abenragel in rationib⁹ hui⁹ domus aspice in itineribus nati primitus a dn̄o triplicitatis domus itineris: qm̄ qn̄ dn̄s triplicitatis domus itineris primus fuerit in bono statu ꝛ fortis fortunatus ꝛ receptus significat ꝙ natus ibi ꝑ itinera ꝛ mouebit se de vno loco ad aliū ꝛ erit fortunat⁹ in itineribus suis. Et si fuerit in diuerso statu ab eo qđ diximus habebit impedimenta ꝛ grauamina in itinerib⁹ ꝛ motibus suis ꝛ erit vilipensus ī eis ꝛ extrahet̄ ꝛ expellet̄ de terra ꝛ loco suo nec ī suis itineribus aliquā vtilitatē uel lucrū habebit. Et si dominus triplicitatis dom⁹ itineris. 2⁹ fuerit in bono statu fortunat⁹ ꝛ receptus natus erit bone legis religiosus ꝛ custos legis. Et si fuerit in diuerso statu erit male legis noiabitur malus ꝛ de malis operib⁹ ꝛ incredulus. Et si dn̄s triplicitatis terti⁹ fuerit in bono statu natus erit veridicorū somniorū ꝛ quicquid videbit in somnijs veridicū erit nec mentietur. Dicit idem haly scias ꝙ mercurius habet posse ac significationē ꝓpriam ī causa legis ꝛ legalitatis sepatim ab alijs planetis. Et scias ꝙ qn̄ fuerit in domo saturni uel ī aspectu ei⁹ natus erit ꝓfundarū cogitationū firmus in credulitate: laudat res alterius mūdi magis q̄ istius ꝛ credit eas ac multū cogitat in illis ꝛ amat eas: ꝛ tenet ꝙ res illius mundi sint meliores q̄ isti⁹. abhorret ludos iocilationes ꝛ solatia: humilis ꝛ patiens laboris ac indigentie maxime si fortune cadentes fuerint nō aspicientes ascendens. Et si mercuri⁹ fuerit in domo Jouis uel in eius aspectu natus erit boni nominis bone legis ꝛ legalitatis ꝛ legis in q̄ fuerit obseruator. Et si fuerit in domo martis uel in eius aspectu ꝛ fuerit idem aspectus de quarto uel oppositione natus erit homicida irascibilis malefactor male legis ꝛ vilipendet legē suam.

Decima domus.

Hic ponit significationes decime domus. Dicit q̄ decima domus est domus regni ꝛ sublimatiõis ꝛexaltationis memorie ꝛ vocis in imperando ꝛ magisteriorum atq̃ matrũ. Et significat dimidiũ annoꝝ vite. Dicit anduzgaz dñs triplicitatis decime. Primus significat opus nati ꝛ exaltationẽ suã ꝛ sedis sublimationẽ. 2ᵘˢ significat vocem imperij ꝛ audaciam in imperando. 3ᵘˢ significat stabilitatẽ atq̃ durabilitatem eius. i. quantũ durabit in dñatione sua. Dicit Ptolemeus in. 15 ꝓpositiõe centiloquij. Ascendentia inimicorũ regni ab eiusdẽ ascendente cadentia sunt ꝛ ascendentia dominantiũ in illo angulo eiᵘˢ. Ascendentia vᵒ ministrantiũ succedentia angulis. Ciuitatũ autẽ ascendentia in earũ edificationibus indicant oĩa que in eis occidẽt. Que vᵒ ascendentia sunt in regũ ordinationibᵘˢ quarũdam ciuitatũ ꝓnunciant oĩa que sub eorũ regno fient. ꝛ ascendens apparitionis alicuiᵘˢ secte in illis. s. ciuitatibᵘˢ demõstrat quicq̃d sub illa secta futurũ ẽ in ipsis ciuitatibᵘˢ. Dicit ibi haly i cõmento q̄ signa cadentia sunt quorũ nullus est angulus uel post angulũ ꝛ sunt quattuor. s. 12ᵐ tertiũ sextũ ꝛ nonũ ab ascendente. Et dicit q̄ notũ est oĩ astrologo q̄, cũ fuerit ascendens natiuitatis aut aliquis angulus eius ascendens aut aliquis angulorũ inceptionis regni fueritq̃ natiuitas alicuiᵘˢ cui regnũ cõgruat ꝑficiet ei regnũ in illo regno: eritq̃ ei in illo honor ꝛ nõ in alio. Quippe reges antiqui omniũ nascentiũ in regnis suis natiuitates obseruabant: ꝛ cuiuscũq̃ ascendens deprehendebant domũ inimicorũ regni uel sextũ uel tertiũ uel nonũ interficiebant ipsum puerũ q̄ regnũ ipsius esset contra regnũ coꝝ. Et paucis interpositis dicit q̄ ascendens alicuiᵘˢ ciuitatis est signũ cuiᵘˢ ascensione incipit quis collocare primũ lapidẽ in illa. Ascendens secte est ascendẽs signũ in tp̄e quo illa secta incipit ꝓualere sup̄ aliã sectã ꝛ susceperunt eã imorantes: ꝛ illud significat quantũ durabit ꝛ quicq̃d accidet in illa q̃ diu durauerit. Dicit haly abenragel qñ signũ medij celi fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo uel aries ꝛ sol in eo: ꝛ pars regis fuerit ibi in aspectu fortunarũ natus sine vlla dubitatione rex erit.

Vndecima domus.

Hic ponit significationes vndecime domus Dicit q̄ vndecima domᵘˢ est domᵘˢ fortune ꝛ fiducie atq̃ laudis ꝛ amicorũ ꝛ ministrorũ ꝛ auxiliatorũ: ꝛ significat postremã medietatẽ medie vite. Dixit Anduzgaz q̄ dñs triplicitatis domus fiducie primus significat fiduciam.

Secũdus significat amicos. Tertius significat vtilitates seu ꝓfectus eorũ. Dicit Ptolemeus in. 39. ꝓpositione centiloquij: esse malũ vndecime domus ⁊ eius dñi in intronizatiõe regum significat quid accidet in cõsiliatoribꝰ suis ⁊ eius substantia de malo: ⁊ eodẽ modo erit malũ esse secunde significans ꝙ modicũ adipiscet̃ populus cũ illo rege. Dicit haly i cõmento. Astrologi cõuenerũt sup̱ hoc ꝙ domus decima in omni ordinatione regũ est locus eius: ⁊ vndecima auxiliatorũ eius ⁊ eiꝰ substantie ⁊ ascendens est populi: ⁊ secũda substãtie populi: ⁊ iõ impedit vndecima cõsiliatores ⁊. 2ª substantiã populi. Dicit haly abenragel in rationibus huiꝰ domus. Aspice ad dñm triplicitatis huiꝰ domus primũ. si inueneris eũ receptũ fortunatũ ⁊ fortem iudica ꝙ natus habebit amicos multos lucra vtilitatẽ ⁊ bonũ ꝓ eis. Et si fuerit infortunatus ⁊ damnatꝰ natus erit solitarius ab hoĩbus nõ habẽs amicitiã cum aliquo ⁊ retrahet ⁊ elongabit se ab illis qui ꝓcurant amorem ⁊ societatem ipsius. Et si dominus triplicitatis ipsius domus. 2ꝰ fuerit fortis fortunatus ⁊ receptus erit fortunatꝰ honoratus ⁊ diues abundans in bono statu ⁊ bone vite. Et si fuerit ab hoc statu diuersus erit laboriosus ⁊ indigens ac pauꝑtatis ⁊ miserie manifeste. Et si dñs triplicitatis ipsius domꝰ tertiꝰ fuerit fortunatꝰ fortis ac i bono statu natus habebit filios remansuros post euꝫ in bono statu ⁊ diuitijs ⁊ fortuna sua. Et si fuerit infortunatus debilis ⁊ cadẽs ac i malo statu natꝰ nõ habebit filiũ qui post eũ remaneat nec heredem sue generationis. Et scias ꝙ melior status ꝗ̃ꝫ esse possit in amicorũ causa est ut dominus ascendentis sit receptus a dño vndecime domus eodem dño vndecime domus existente fortuna ⁊ i bono statu: qm̃ qñ sic fuerit habebit amorẽ ⁊ cõueniẽtiã cũ socijs ⁊ amicis

Dodecima domus.

Hic ponit significationes. 12ᵉ domꝰ. Et dicit ꝙ. 12ª domus significat inimicos ⁊ labores tristiciã atqꝫ inuidias ⁊ susurrationes ⁊ ingenia atqꝫ bestias que equitant̃ ⁊ significat finẽ vite ⁊ quid cõtinget mulieribus in impregnatiõe. Dicit Anduzgaꝫ ꝙ primꝰ dñs triplicitatis huius domus significat inimicos. 2ꝰ significat labores. 3ꝰ bestias magnas: ⁊ imponit finẽ dictis dicens hoc est ꝙ significat. 12. domus. Dicit haly abenragel in iudicijs huiꝰ domus. Aspice primitus ad dñm triplicitatis huiꝰ domus primũ ⁊ si inueneris eũ fortunatũ fortem ⁊ altũ iudica ꝙ inimici nati appodiabũt eo sup̱ eũ ⁊ de se faciẽt quicqd voluerint. Et si fuerit cadẽs dãnatus ⁊ cõbustꝰ ⁊ peregrinꝰ natꝰ appodiabit se sup̱ iĩmicos suos ⁊ ipsi impedient̃ ⁊ accidet eis malũ qđ credebãt

facere nato. Et si dñs triplicitatis secũdus hui⁹ domus fuerit fortunat⁹ natus habebit modicas tristicias ꝛ anxietates. Et si fuerit i diuerso statu erit multarũ impietatũ ꝛ tristiciarũ ꝛ accident ei labores ꝛ impedimenta ꝛ damna magna in eo qđ habet ꝛ in corpore suo. Et si dñs triplicitatis hui⁹ dom⁹ tertius fuerit fortunat⁹ natus erit dialectic⁹ ꝛ eloquentie bone ꝛ felix in rationib⁹ ꝛ causis suis ꝛ contra quẽlibet aduersantem sibi ꝓsperabit. Et si fuerit i diuerso statu erit debilis rõnis ac loquele impedite: nõ habebit ius de aduersarijs ꝛ suis malefactorib⁹.

Significãt et duodecim dom⁹ colores.

Hic ponit significatiões. 12. domoꝝ quãtũ ad colores. Et dicit ꝙ prima domus ꝛ 7ª sũt albe. 2ª ꝛ. 12ª virides. ꝛ. 3ª ꝛ. 11ª sũt crocee. ꝛ. 4ª ꝛ. 10ª sũt rubee. 5ª ꝛ. 9ª sũt habẽtes colorẽ mellis. 6ª ꝛ. 8ª sũt nigre Postea dicit ꝙ qlibet planetarũ habet in aliq̃ istarũ domorũ quandaꝫ potestatẽ accidẽtalẽ que vocat̃ gaudiũ. Mercurius eni gaudet in ascendente. luna gaudet in. 3ª domo. venus in. 5ª. mars in. 6ª sol in. 9ª Jupiter in. 11ª saturnus in. 12ª Deinde dicit ꝙ anguli significant fortitudinẽ ꝛ ꝑfectionẽ. Cadẽtes vͦ ab angulis significãt debilitatẽ ꝛ detrimentuꝫ excepto ꝙ. 9ª domus ꝛ. 3ª significãt rem apertã ꝛ detectã cũ fama: ꝛ hoc iõ qꝛ sunt gaudia luminariũ sicut iã dicebat̃ ꝙ sol gaudet in. 9ª ꝛ luna i 3ª. Et. 12ª domus ꝛ. 6ª significãt occultationẽ ꝛ vilitatẽ rerũ. Postea dicit ꝙ anguli. s. prima dom⁹ ꝛ. 10ª ꝛ. 7ª ꝛ. 4ª ꝛ dñi ipsorũ angulorũ significant magnitudinẽ honoris ꝛ fortune ꝛ elongationẽ a casu ꝛ infortunio Et p̄ñtia dñorũ angulorũ in cadentib⁹ ab angulis significat infortuniũ ꝛ dedecus ꝛ casum. Et. 11ª domus que succedit decime ꝛ ei⁹ dñs significant fortunã mediã. i. significant fortunã sꝫ nõ tantã quantã. 10ª. Et. 5ª domus q̃ succedit q̃rte significat fortunã mediã ꝑ donationes ꝛ causas filiorũ. Et. 2ª domus ꝛ ei⁹ dñs significãt fortunã mediã ex causa substãtie ministroꝝ ꝛ auxiliatorũ. Et. 8ª domus ꝛ ei⁹ dñs significãt fortunam mediã ex substãtia que hereditat̃ a mortuis ꝛ a rebus occultis. Postea ponit significatiões dñoꝝ angulorũ cuꝫ fuerint p̄ñtes in ipsis angulis. Et dicit ꝙ p̄ñtia dñi ascendentis in ascendente significat eius fortunaꝫ ꝑ semetipsũ ꝛ ꝑppriam acquisitionẽ. Et si fuerit in. 7ª significat acquisitionẽ ꝑ cõuentiones ꝛ vxores. Et si fuerit in. 10ª significat acquisitioneꝫ ꝑ magisteria. Et si fuerit in quarta significat acquisitionẽ ꝑ hereditates ꝛ ex causa patrũ ꝛ ꝑ productionẽ aquarũ ꝛ populationẽ terrarũ ꝛ ex rebus antiquis ꝛ radicalib⁹. alia littera habet eradicalib⁹. Presentia vͦ

dñi decime in. 10ª domo significat fortunā p regem z regnū magnū z p magisteria alta. Et si fuerit in. 7ª significat regnū p victoriā cōtentionū z p causas vxorū. Et si fuerit in quarta significat regnuȝ p causas ministrorū regis z p cultus terrarū z p edificationes ciuitatum z diuisiones fluminū z per custodias ciuitatū z ex rebus antiquis. Et si fuerit in ascēdente significat regnum p ingenia z ppinquitatem regis ex rebus vulgi. Presentia domini septime domus in septima domo significat fortunam p negociationes z p cōuentiones z cōmendationes. i. depositiones z p mulieres z p satores. Et si fuerit in quarta significat fortunā per cōuentiones z negociationes z per causas patrū z hereditatū z cultus terre. Et si fuerit in ascendente significat fortunam per conuentiones z negociatiōes z p causas medicine z astronomie z p opa spiritualia atqȝ ingenia z cetera similia. Et si fuerit presens in decima significat fortunā p cōuentiones z negociationes z vxores z p causas regni. Presentia vo domini quarte domus in quarta domo significat fortunam ex fructu z p causas patrum atqȝ p res antiquas. Et si fuerit presens in ascendente significat fortunam ex cultu terre z fructu p profunditatē consilij z ingeniū: z si fuerit presens in decima domo significat pfectum ex cultu terre z fructu p causas regum z magisteriorȝ. Et si fuerit presens in septima domo significat fortunam ex cultu terre z fructu z ex parte mulierū z per causas vxorum z satorȝ z per negociationes. Deinde dicit hec que diximus significant domini angulorū quando fuerint presentes in ipsis angulis. Et sicut dictuȝ est de angulis ita intelligas de alijs domibus suo modo fm naturam scilicet cuiuslibet domus: z dicit q iō introduxit dominos angulorū ut sint exemplar in alijs domibus.

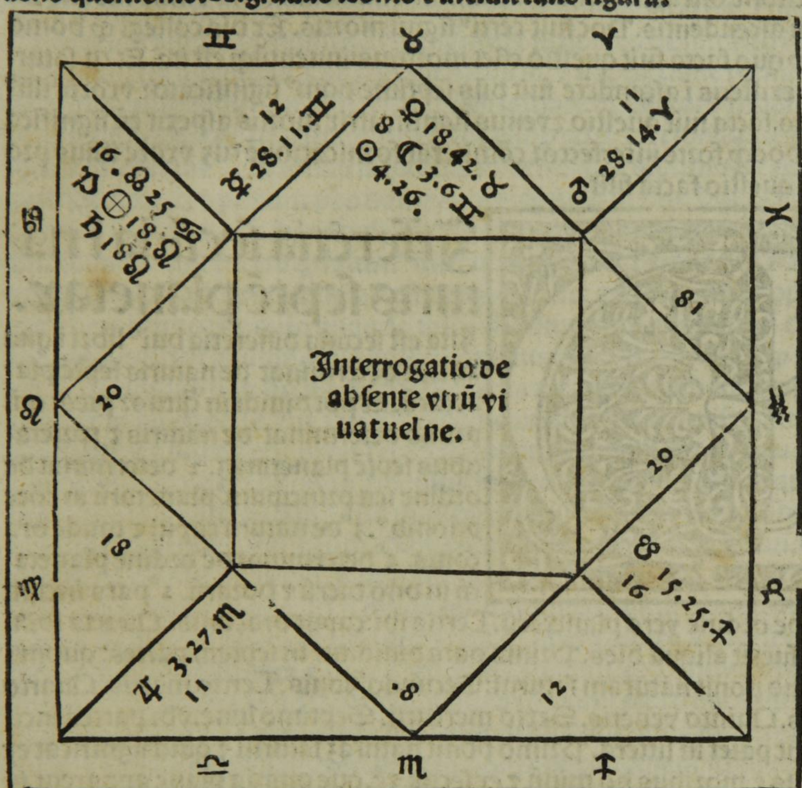
ET cū volueris scire planetam dominatorē. Hic auctor docet eligere significatorē: z potest diuidi in duas partes: quoniā in prima parte facit quod dictū est. In secunda parte ponit exemplū ibi. verbi gratia. Sententia auctoris est ista q in cognoscēdo significatorem rei debemus aspicere ad duo. primo debemus aspicere ad domuȝ in qua est natura illius rei cuius querimus significatorē. Secūdo debemꝰ aspicere ad planetā qui de sui natura significat illā rē: verbi grā: si qstio fiat p substātia debemꝰ aspicere ad secūdā domū q ē domꝰ sube z cū hoc debemꝰ aspicē ad iouē q sigt de ppria nā substantiā. Et si qstio fiat de muliere debemꝰ aspicere ad septimā domū q ē domus mulierū z cum hoc debemus aspicere ad

venerē que de ꝓpria natura est significatrix mulierū: ⁊ sic de alijs ẜm ꝓ-
prias naturas domorū ⁊ planetarū. Est tamen intelligendū ꝙ planetā
quem eligimus ex ꝑte domus debemus tenere ꝓ significatore principa
li. Et planetā qui significat naturam rei debemus facere ꝑicipem in si
gnificatione. Est ergo sententia littere: cū volueris scire planetā dñato-
rem siue significatorem rei aspice quis planetarū habeat plures forti-
tudines in domo rei quesite ex fortitudinibus dictis in capitulo de for
titudinibus ⁊ dignitatibꝰ ipsorū. Et ille qui abundat in numero fortitu
dinū ille est dñator siue significator. Et est intelligendū ꝙ in interroga
tionibꝰ ascendens siue prima domus semꝑ attribuit̄ querenti: ⁊ plane-
ta abundans in numero fortitudinū in domo illius rei de qua fit que-
stio est significator rei quesite. Auctor ponit exemplū in lrā. Et dicit si
interrogatus fueris de substantia ⁊ volueris scire quis planetarum sit
dñator siue significator eius ⁊ fuerit secunda domus que est domꝰ sub-
stantie. 5ꝰ gradus arietis: qꝛ aries est domꝰ martis habet ibi mars ꝗnq̄
fortitudines. Et est exaltatio solis ⁊ iō sol habet quattuor fortitudines
ratione illiꝰ. Et est etiā solis triplicitas ⁊ ratiōe illius habet ibi tres for
titudines: ⁊ est terminus Jouis ⁊ ratione illius habet ibi duas fortitu-
dines: ⁊ facies martis ⁊ ratione illius habet ibi vnā fortitudinem. Sol
igit̄ habet ibi. 7. fortitudines ⁊ mars sex ⁊ Jupiter duas. patet ergo ꝙ
sol habet ibi plures fortitudines. Et talis planeta .s. habens plures for-
titudines vocat̄ almutaz .i. vincens. ergo sol in tali figura esset significa
tor substantie ⁊ eodem modo faciendū est de alijs.

Ex potestatibus quoq; planetarū accidentalibus.

Ista ꝑs cōtinuat̄ sic. Prius auctor determinauit de dignitatibꝰ planetarū essentialibꝰ. Hic determinat de dignitatibꝰ ipsorū accidentalibꝰ: ⁊ expe-
dit se breuissime dicens: ꝙ est vna dignitas accidentalis planetarū que
vocatur haiz ⁊ est hec ut planeta diurnus sit in die super terrā ⁊ in nocte
sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte suꝑ terram ⁊ in die sub terra
Et etiam si sit planeta masculinus ꝙ sit in signo masculino ⁊ femininꝰ
in signo feminino tunc dicit̄ planeta esse in suo haiz .i. in sua similitudi
ne: ⁊ erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo viri in loco sui ꝓfectus ⁊ lu-
cri atq; fortune. Et sic cōpleta est expositio prime differentie alchabicij
introductorij ad magisterium iudiciorū astrorū. ¶ Quidam homo in-
terrogauit de quodā absente vtrū esset mortuus vel viuus ⁊ fuit ascen-

dens queſtionis. 20. gradus leonis ⁊ incidit talis figura.

Aſpexi in hac queſtione ⁊ dedi aſcendes ⁊ eius dominũ ⁊ lunã abſenti pro quo facta fuit queſtio. aſpexi ⁊ inueni dominũ aſcendentis in medio celi: propter qd̄ videbatᷣ prima facie ꝙ viueret in ꝓſperitate: ſ3 quia inueni ſaturnum in angulo orientis ꝓpe angulũ infra duos gradus dubitaui de vita illiꝰ ſpecialiter: qꝛ ibidẽ infortunauit partẽ fortune. deinde aſpexi ad domũ mortis ⁊ inueni venerẽ fortiorẽ ibidem. i. in domo mortis plura habere teſtimonia qꝛ exaltationẽ ⁊ triplicitatẽ. aſpexi ad locũ eius in figura ⁊ qualiter ſe haberet ad aſcendens ⁊ ad dñm aſcendentis ⁊ ad lunã ⁊ inueni eã aſpicientẽ aſcendens aſpectu quarto ⁊ ſaturnũ ibidem exiſtentẽ eodẽ aſpectu ꝓpter qd̄ magis dubitaui de vita. Deinde aſpexi ad luna3 ⁊ iuneni eã oppreſſam ſub radijs ſolis hoc fuit vnũ ſignum mortis. Inueni etiã lunã ſeꝑatam a venere euntẽ ad con-

iunctionē dñi ascendentis ⁊ transtulit naturam dñi domus mortis ad dñm ascendentis. Hoc fuit certi⁹ signū mortis. Ex his collegi ꝙ homo ille ꝓ quo facta fuit questio esset mortuus: inuentūqꝫ est ita. Et qꝛ saturnus existens ī ascendēte fuit dñs septime dom⁹ significatoꝛ vxoris illi⁹ ꝓ quo facta fuit questio ⁊ venus significatrix mortis aspexit eū significabat hoc ꝙ forte interfectoꝛ cōmiserat fornicationē cuꝫ vxoꝛe illius pro quo questio facta fuit.

Differētia secūda ī naturis septē planetaꝝ.

Ista est secūda differētia hui⁹ libri ī qua auctoꝛ determinat de naturis septē planetarū. Et pōt diuidi in q̄ttuoꝛ ptes: qm̄ primo determinat de naturis ⁊ ꝓprietatibus septē planetaruꝫ. 2° determinat de ordine seu principatu planetarū in cōceptionib⁹. 3° de natura capitꝭ ⁊ caude draconis. 4° determinat de ordine planetarū in dñio dierū ⁊ horarū. 2ª pars incipit ibi: de ordine vero planetarū. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi: si aūt fuerit aliqua dies. Prima pars diuiditur in septem partes: quoniā primo ponit naturam saturni: Secundo Iouis. Tertio martis. Quarto solis. Quinto veneris. Sexto mercurij. Septimo lune. vbi partes incipiant patet in littera. Primo ponit naturaꝫ saturni ⁊ quid significat ex rebus ⁊ moribus hominū ⁊ ex sectis ⁊c. que omnia plane apparent in littera vsqꝫ ad illam partem de annis fridarie. ❡ Circa quam partē est intelligendū ꝙ quando dicit anni fridarie saturni sunt. 11. intelligendū est annis gubernationis in vita nati. Ad cuius euidentiā est sciendum ꝙ in natiuitate diurna incipit fridaria a sole ⁊ gubernat ipsum. 10. annis postea gubernat ipsum venus fm quantitatē annorū suorum. Deinde mercurius ⁊ sic fm ordinem planetarū eundo vsqꝫ ad finem vite. Si autem natiuitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna ⁊ gubernat ipsum fm quantitatem annorū suorū. Post lunam gubernat ipsuꝫ saturnus fm quantitatem annorū suorū: ⁊ sic fm ordinem planetarū. De hac materia est capitulū propriū in quarta differentia ⁊ ibi diffusi⁹ loquetur de hac domino concedente. Quando autē dicit in littera: maximi vero: intelligendum est de annis quos dant planete in duratione

rerū scilicet in sectis ꝛ in alijs magnis rebus. Quando autem dicit maiores ꝛ medij ꝛ minores intelligendum est de annis quos dant planete in natiuitatibus hominū ad viuendum: ꝛ sicut dico de saturno ita de alijs planetis intelligas. Dicit Ptolemeus in .82. ꝑpositione prime partis maius ac fortius opus saturni est infrigidare ꝛ desiccare modicum propter fortitudinē frigoris: ꝛ videt̄ hoc esse ꝓ eo ꝙ est elongatus multum a calore solis ꝛ humidis fumositatib⁹ terre. Hic albumazar redarguit Ptolemeū ꝛ ponam deo dante rationes suas in fine huius partis de naturis planetarū. Dicit haly in cōmento ꝓpositionis preallegate ꝙ Ptolemeus vult dicere ꝙ saturn⁹ facit hoc opus eo ꝙ opus suū est multum elongatū ab opere solis qđ est opus caloris: ꝛ a luna cuius opus ē attrahere humores: quia quando inspexit comparationē saturni cū sole ꝛ luna inuenit ꝙ ambobus erat contrarius: ꝛ ꝓpter hoc dixit ꝙ cōuenit ut frigigidus sit ꝛ siccus. Et Ptolemeus met glosauit hanc comparationē in eo quod sequit̄. Dicit Ptolemeus scire quidem virtutem huius planete ꝛ aliorū erit ꝓpter rectificationem figurarū in respectu solis ꝛ lune quoniā earū aliquas videmus mutanttes aerem vna manerie mutationis ꝛ earū aliquas alia manerie in diuersis ordinationib⁹ mutationis augendi ꝛ minuendi. Dicit haly in cōmento. Si memoriā habes de eo qđ tibi diximus quomodo ꝓbare possumus stellarū virtutes glosa nō indiges in hoc. Et si huius oblitus est ausculta. dico tibi ꝙ sol ꝛ luna eo ꝙ eorū opera magis apparent ꝙ̄ opera aliarū stellarū ꝛ sunt nobis magis manifesta ꝛ opera reliquarū stellarū abscondita vident̄: conuenit ut inspicias ad stellas habentes cōmunitatē cū duobus luminaribus ꝑ figuras .i. ꝑ aspectus si augent in suis operibus uel ab eis minuūt: ꝛ sic ibis inspiciendo ad omnes donec certitudinem scias omniū nō semel sꝫ pluries. Et si inueneris ꝙ semꝑ sequant̄ vnam maneriē operandi scies pro certo cuiusmodi virtutem habent. Dicit haly abenragel de natura saturni. Saturnus est planeta senex magnus fessus vilipensus anxietatum tristiciarū longarū infirmitatū. natura eius est frigida ꝛ sicca ꝛ assimilat̄ melancolie que gubernatur de omnib⁹ humoribus ꝛ nullus de ea. Quando fuerit almutez alicuius natiuitatis ꝛ ipse in cancro natus erit turpissimi vultus ꝛ mirabilis creatura in forma ꝛ visione sua ita ꝙ expauescent ꝛ mirabuntur quotquot videbunt eum ꝛ audiēt loqui de ipso. Dicit alfraganus ꝙ corpus saturni est .91. vicibus tantuꝫ quantū terra.

IVpiter fortuna masculus. Hic ponit naturã Jouis ꝛ planũ est quod dicit in littera. Jouis autẽ virtutis opus est cõplexionis temꝑate ꝛ locus sui motus est medianus inter frigiditatẽ saturni ꝛ calorem martis ꝛ ꝓpter hoc cõuenit ut calefaciat ꝛ humectat. Dicit haly in cõmento. multi crediderunt cũ audierũt hoc verbũ Ptolemei ꝙ oꝑa stellarũ ſm eius opinionẽ sequerent̃ loca sphẽrarũ ſm ꝙ vna existit supra aliã sicut credidit hiza auẽquiton ꝛ alkindus ꝛ alij qui cũ talibꝰ rationibꝰ nos impediuerũt. Ego vo dico ꝙ si oꝑa stellarũ sunt ſm naturã quõ possunt sciri ꝓpositiones quadruuiales qm̃ radices harũ ambaruꝫ sciaꝝ diuerse sũt vna .s. ab alia. Amplius si oĩa corꝑa celestia nõ sũt alicuius cõplexionis calide humide frigide neqꝫ sicce sicut ꝓbauit Aristoteles quõ põt Jouis cõplexio temꝑari eo ꝙ sphẽra sua existat inter illã martis ꝛ saturni. Nã si bene ad dictũ inspexeris Ptolemei iuenies non esse ꝓut ipsi crediderũt. Et postq̃ꝫ docuit nos viã qua scirent̃ virtutes stellarũ ponit hoc vice alia in hoc loco dicens ꝙ qñ ꝓbauerimꝰ modũ operis qꝺ oꝑat̃ in aere nos circũdante inuenimꝰ ꝙ ẽ medianꝰ inter magnã frigiditatẽ quã facit saturnus ꝛ magnũ calorẽ quẽ facit mars ꝛ hoc affirmat id qꝺ dixit ꝙ calefacit ꝛ humectat. Dicit haly abenragel Jupiter ẽ planeta eq̃litatis cõitatis bonitatis melioramẽti intellectꝰ sensꝰ ꝛ pietatis: qꝛ tẽperatꝰ est eq̃lis ꝛ fortuna ꝑ aspectũ ꝛ corꝑalẽ ꝯiunctionẽ sig̃t bonitatẽ meliorationẽ legẽ simplicitatẽ ꝛ castitateꝫ dirigit ꝛ nõ dãnat: populat ꝛ nõ destruit: abhorret saturnũ ꝛ eiꝰ naturas. Qñ deus incepit creare mũdũ erat ĩ domo ascendẽte lucet ĩ ariete tauro ꝛ gemini: ꝛ minuit̃ lux sua in cancro leone ꝛ virgine. obscurat̃ in libra scorpiõe ꝛ sagictario ꝛ minuit̃ eiꝰ obscuratio in capricorno aquario ꝛ piscibus. Dicit alfraganus ꝙ corpus Jouis est .95. tantũ quantũ terra.

MArs masculinus. Hic ponit naturã martis ꝛ patet in littera. Dicit Ptolemeus mars ꝓprie desiccat ꝛ ꝑ vim nature sue cõburit eo ꝙ igneũ habet colorem: ꝛ qꝛ circa solẽ est ꝛ qm̃ sphẽra in qua sol consistit posita est sub eo. Dicit haly in cõmento Ptolemeus vult dicere ꝙ opus virtutis martis idest qui experimur inuenimꝰ siccitatis magne. Ad id qꝺ dixit ꝙ virtus martis cõburit eo ꝙ igneũ hꝫ colorẽ. dico ꝙ stelle sũt substãtie simplicꝭ ꝛ nõ cõposite ex naturis diuersoꝝ elementoꝝ: apparitio sui coloris ẽ recta eo ꝙ ibi nõ est aliq̃d qꝺ mutet colorẽ ꝯuenictẽ eidẽ subẽ. Ptolemeꝰ aũt docet nos ꝑ hoc dictũ regulã q̃ scimꝰ v̾tutẽ stellaꝝ quã ꝑ nos itelligẽ

nō possumus ⁊ possimus eā intelligere ꝑ colorē. In hoc eni dicto adest dubium qđ nos soluere oportet. Nā multi credunt ꝙ color nō ostēdat virtutē rei ⁊ hoc est veritas in terrenis ꝓpter cōmixtionē elementorū q̄ in eis est. tñ in celestibus nō est ita qꝛ eorū substantia nō est vllo modo cōposita ex aliquo elemento. Et ꝓpter hoc rediit Ptolemeus ad ꝓbandum hanc virtutē alio modo dicens: ⁊ qꝛ existit circa solem ⁊ qꝛ sphera in qua est sol posita est sub eo vult dicere ꝙ accidit ut sit veritas res ista qꝛ virtus martis cōburit eo ꝙ existit circa solem: ⁊ qꝛ sol est sub eo ⁊ cōmiscet̄ virtus sua cū illa solis fit calidus multū ⁊ siccus ita ꝙ sine tēperamento cōburit. Dicit haly abenragel mars est planeta calid⁹ ⁊ siccus igneus: destructor: iratus: victoriosus: diligens occidere ⁊ interfectiōes rixas litizia: cito irascit̄ ira forti: totū cor suū exponit in rebus suis agēdis: prelia facit ⁊ destruit populationes. Exaltatio sua est in domo saturni. s. in capricorno qui significat clamores impedimēta ⁊ gentē stultam ⁊ guerrationes. Cōuenit saturn⁹ marti in infortunio ⁊ resistit ei in frigiditate ⁊ tenebrositate: ⁊ inclinat̄ soli amore sui ⁊ defendit̄ auxilio eius: qm̄ sol exaltatur in domo sua ⁊ gubernat euꝫ de calore ⁊ siccitate quā recipit ab eodem: ꝓprietas ⁊ natura sua conuenit ⁊ appropinquat ꝓprietati ⁊ nature solis. nescius est ⁊ obliuiosus modici intellect⁹ ⁊ diminutus sensu nec cōsiderat rerū fines: ꝑ eū ⁊ ꝑ ascensum ⁊ ꝑ descensuꝫ ei⁹ in circulo suo crescit ⁊ decrescit estatis calor ⁊ hyemis frigiditas oi āno Dicit alfraganus ꝙ mars continet quantitatē terre semel ⁊ dimidiuꝫ ⁊ octauam partem eius.

SOl per aspectū fortuna. Hic pōit naturā solis ⁊ lrā glosa nō indiget. Dicit Ptolemeus cognita res est ꝙ opus substantie solis est calefacere ⁊ dare aliquantuluꝫ siccitatis ⁊ hec oꝑa magis ꝓprie sentiunt̄ ⁊ leui⁹ scita sūt omnib⁹ alijs ꝓpter magnitudinē solis ⁊ ꝓpter manifestā mutationē quā ꝑ tꝑa anni facit ⁊ quanto magis accedit ad nostra capita tanto magis calefacit. Dicit haly abēragel scito ꝙ sol est lumē ⁊ candela celi gubernator mundi factor temporū: per eū fiūt planete orientales ⁊ occidentales: ⁊ ꝑ eū fiūt apparentes ⁊ occulti: ⁊ ꝑ eū mouet̄ ois res se mouens: ꝑ eū nascit̄ ois res nascens: crescit oē folium ⁊ maturat̄ omnis fructus. Ipse est spiritus celi magnus cum eo viuificant̄ signa ⁊ qđlibet signū qn̄ est in eo habet maioritatē suꝑ alia signa: quoniā ipsū viuificat ⁊ illuminat ⁊ dat ei fortitudinē ⁊ calorem ⁊ applicat calorē ⁊ fortitudinē ⁊ virtutem illius signi terre: qꝛ natura ⁊ facta sua apparent

in omnib⁹ rebus ⁊ in cunctis aiatis ⁊ inaiatis existētibus in terra. Et qñ exit de signo in quo est remanet illud signū i similitudine corpis defuncti. Est planeta magni dominij potētie nobilitatis altitudinis ⁊ magnitudinis. est fortuna p aspectum ⁊ infortuna p coniunctionē corpalem. Uides enī qñ aliquis planeta cōiungit̄ sibi: cōburit ⁊ vincit eū ⁊ extinguit lumen ⁊ lucē suam. Locus suus in celo est quart⁹. s. medius. 7. planetarū: sicut rex sapiens qui p sensum manutenet regnum suū ⁊ p consideratione ponit sedem suaꝫ in medio regni sui ut p oīa latera attingat. Dedit marti miliciā suā ⁊ ꝙ esset dux militie sue: qꝛ celū solis est sub celo martis ⁊ cōuenit natura ⁊ calor suus cū natura ⁊ calore illius. Dedit Joui sua iudicia ꝑpter temperiē honestatem saluationē ⁊ sue cōplexionis salutem: ⁊ qꝛ nō est in eo qualitas mala nec peccandi natura. Dedit regnum saturno qꝛ omnes planete sua lumina mittūt ad eum ⁊ suas cōsiderationes. Dedit veneri collectioneꝫ redditnū ⁊ vendendi reditus ⁊ emendi: qꝛ celum eius applicat suo ⁊ sūt vicini. Dedit mercurio scribaniam qꝛ status eius est sicut status scriptoris regis qui vadit qñ ille vadit ⁊ sedet quando ille sedet. Dedit lune algazilaticū qꝛ est similis algazilo regis qui facit sua mandata ⁊ defert ea quocūqꝫ ꝑcipit. Dicit alfraganus auctoritate Ptolemei ꝙ corpus solis continet corpus terre centies sexagesies sexies ⁊ aliquantulū plus.

Venus fortuna femia nocturna

Hic ponit naturā veneris ⁊ patet in lrā quod dicit. Dicit Ptolemeus venus ipsamet opa Jouis facit ꝑpter temperamentū sue cōplexionis excepto ꝙ est Joui in re vna cōtraria qꝛ calefacit parū eo ꝙ existit circa solē ⁊ humectat sm lunā ꝑpter magnā lucem quā habet hic planeta eo ꝙ attrahit ad se fumositatē q̄ eleuat̄ ab humoribus terre. Dicit haly in cōmento vult dicere ꝙ eius calor est multū minor illo Jouis ⁊ ꝑpter humiditatē quam facit dicim⁹ ꝙ est quodāmodo frigida ⁊ plus humida. Qd̄ autē dicit eo ꝙ existit circa solem dixit eo ꝙ virtus sua voluit̄ cuꝫ illa solis. Et id qd̄ dixit humectat sicut luna: vult dicere ꝙ venus facit humiditatē circa eā quā facit luna. Et id qd̄ dixit ꝑpter magnā lucem vult dicere ꝙ modic⁹ calor facit humores currere. Dicit haly abenragel venus est fortuna frigida ⁊ humida nocturna hylaris gaudiosa apparētie bone limpida formosa: diligit ioculationes cantatiōes comestiones potationes ⁊ vitia: est mansueta ⁊ pauci motus. est mulierū significatrix ⁊ iacendi cuꝫ eis amoris amicitie ⁊ societatis. recipit martem p naturā fornicationis ⁊

limpidamenti abhorret ipsuz ppter contrarietatē nature sue que est caliditas τ siccitas. Sepat se ab eo τ malum τ infortunā suam repellit a se ipsa ppter mansuetudinē bona verba solatium bonū τ mansuetam loquelam. Concordat cū saturno in frigiditate τ cōuenientia quā habet cum eo in libra q2 est domus vnius τ exaltatio alterius. Et discordat cū eo in moribus tristicijs τ dolorib9 suis τ eo φ saturnos est vsus modici cum mulierib9. Status veneris cū statu solis est similis statui mulieris versus virū. Dicit alfraganus φ corpus veneris est vna pars de .37. partibus terre.

Mercurius cōmixtus. Hic ponit naturaz mercurij τ patet in littera. Dicit Ptolemeus: siccitas vo τ humiditas mercurij est p vnū equale: qm̄ aliquando desiccat τ effugat humores eo φ nunq̄ elongatur multū a calore solis etiam nullo tempore: τ aliquando humectat eo φ positus est super sphęram lune que est circa terram magis q̄ omnes alie sphęrę τ mutatur ad hos duos status τ facit ventos propter serotinas mutationee eius circūquaq3 solem. Dicit haly in cōmento Uult dicere φ opus mercurij nō est vna res sola: quoniaz aliquādo desiccat τ aliquādo humectat. cum autē desiccat est quando soli applicat τ est tunc opus suuz in calefaciendo τ siccando circa istud solis. Humectare autē suū est ppter vim suaz que cōmiscetur cum illa lune que posita est sub eo τ φ est opus suum sicut opus lune. Et Ptolemeus quando comparationē facit de opere mercurij cum illo solis inuenit φ aliquādo faciebat opus tale quale sol. Et quando p cōparationē facit cum opere lune: inuenit φ aliquando faciebat opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multotiens τ inuenit φ semp alterū duorū operū faciebat τ sciuit p certo φ opus suum est fm opus aliarū stellarū cum quibus inuoluitur: τ opus propriū in se non habet. Dicit haly abenragel. Mercurius est planeta maleficiorū violentiarū documentorum scribanie cōputationū scientiarū: calidus est τ siccus forme τ nature conuertibilis: masculus cum masculis: femineus cuz femininis: fortuna cum fortunis: infortuna cū infortunis: bene rationatus: bene loquens: ausus in loquēdo: pulchre apparentie: composite persone: diligit libros τ computationes. Placent ei magisteria: res bene facte rationes versificari libri ac scientie: agilis est in motu τ proprietatis ardentis: alacer τ mobilis in omnibus rebus suis: τ est vnus trium planetarum significantium pluuias τ per eum τ per mutationem suam de signo in signum: τ per eum eius

statum ac retrogradationē & directionē ipsius & p oppositiones & con-
iunctiones suas scient motus ventorū & eius fortitudines. s. si erunt for
tes uel debiles in omnib⁹ partib⁹ illius anni: qm̄ qn̄ exit de vno signo &
intrat aliud: uel qn̄ est stationarius aut retrogradus significat ventos
fortes humiditates & pluuiā & in aere accidentia de n ubibus turbatio
nes & his similia. Similiter qn̄ est in oppositione lune existente luna in
aliquo signorū aqueorū uel aereorū significat qd̄ p̄diximus. In reuo-
lutione annorū mundi habet magnā & veridicā significationē sup te-
nentes officia regū. Alfraganus dicit q̄ quantitas corpis mercurij est
vna pars de. 32. milibus partibus corporis terre.

Luna fortūa femina nocturna

Hic ponit naturā lune. snīa littere patet. Dicit Ptoleme⁹
maior virtus lune est humectare, p eo q̄ est multū circa
terrā & p̄pter fumositatē frigidā que p eā eleuat: & p̄pter
hoc ad statū talem mutant corpa manifesta mutatione:
q̄ facit mutari & putrescere corpa ut plurimū: & habet etiā cū sole pci-
patione modicā in calore, p eo q̄ recipit lumen ab eo. Albumazar re-
darguit Ptolemeū in causa naturarū planetarū & sūt verba sua ista: qm̄
plures reges grecie fuerunt sapiētes post alexandrū filium philippi: vo
cabaturq̄ vnusquisq̄ eorū Ptolemeus. fuerūtq̄ numero. 10. & vna mu
lier: erantq̄ regnātes in egypto: & fuerūt anni regni eorū. 275. fuerūt vni
uersi sapiētes ex quib⁹ fuit Ptolemeus vnus qui edidit librū almagesti
sup causam motus circuli & quicqd in eo est ex planetis. Et quidā eorū
edidit librū de iudicijs astrorū referens eū ad Ptolemeū auctorē libri
almagesti. Dicit q̄ q̄ ille qui edidit librū iudiciorū ipse edidit librū al-
magesti: nesciturq̄ veritas hui⁹ rei: s3 ille qui ex eis edidit librū iudicio
rū narrauit in libro suo naturas planetarū & eorū causas. Incepitq̄ di
cere q̄ sol calefacit in suauitate ac mora & q̄ opus ei⁹ sit in hoc euiden-
tius & fortius opere ceterorū planetarū p̄pter magnitudinē eius & quā-
to magis eleuat ad zenith capitū nostrorū auget nobis calor. Et puta-
uit q̄ natura lune sit humida p̄pter p̄ximitatē circuli eius a terra & pro-
pter receptionē vaporū: q̄ ad eem eleuant ex ea. Et putauit q̄ natura
saturni sit frigida & sicca p̄pter longitudinē circuli eius a calore solis &
longitudinē eius ab humiditate vaporū terre. Et putauit q̄ martis na
tura esset calida & sicca eo q̄ color eius sil'is est igni: & q̄ est p̄pe solem &
q̄ est sub eo erigiturq̄ calor eius ad eū & calefacit eū. Et putauit q̄ Iu-
piter sit equalis cōplexionis: eo q̄ sit eius circulus inter circulos saturni

⁊ martis. Et ppter hanc causam est natura eius calida humida equalis ⁊ tēperata. Et putauit q̄ veneris natura sit calida humida equalis. calor autē eius ex ppinquitate circuli eius a sole. Humiditas vo ex vapore humido qui cōtingit eam ex terra. Putauitq̄ q̄ natura mercurij sit ī quibusdā horis sicca ⁊ in quibusdā humida. Siccitas ei⁹ ppter appropinquitatē eius a sole ⁊ q̄ nō elongat̄ ab eo elongatione maxima. Humiditas vo eius ppter pximitatē circuli eius circulo lune. Hoc est quod putauit Ptolemeus in naturis planetarum. ⁊ hec est ratio qua vsus est super hoc. Sed nos dicem⁹ nunc q̄ sit in eius dictis pungendus. i. reprehensione dignus. nā q̄ putauit ex sole ⁊ calefactione rerū ab eo in suauitate ⁊ mora hoc inuenit̄ ex suo ope. qd̄ autē dixit q̄ natura lune sit humida ppter pximitatē circuli eius a terra ⁊ receptione vaporuꝫ qui erigunt̄ ex terra ad eā hoc repellit̄ a sapiētibus eo q̄ spaciū quod est inter faciē terre ⁊ ppinquiorē locū in quo est luna sit. 128044. miliariorū fere ea mēsura qua sit vnū miliariū. 3000. cubitorū. Et hoc patet ī libro in q̄ narrant̄ longitudines corporū superiorū ab inuicē. Et nō plus eleuant̄ vapores a supficie terre ſm q̄ narrauit Ptolemeus q̄ȝ. 16. stadia ſm q̄ stadiū quadringentorū cubitorū est: naꝫ. 16. stadia faciūt duo miliaria ⁊ decimā ac tredecimā vni⁹ miliarij fere. longitudo vo lune qn̄ magis ppe est supficiei terre est ut dixim⁹. 128044. miliarioruꝫ fere. vnde ergo uel quō applicat vapor terre ad lunā quousq̄ corrūpat uel mutet naturam eius. Per modū consimilē reprobat ipsū in naturis aliorū planetarū. sꝫ ptranseo causa breuitatis. Haly in cōmento ppositiōis pallegate de natura lune r̄ndet ad rationes albumazaris. Dicit eni haly exponens verba Ptolemei primo. Postq̄ȝ docuit nos Ptolemeus q̄ virtutes stellarū corporū suorū sequūt̄ magnitudinē ⁊ corpus lune paruū ē sicut in almagesti narrauit ⁊ eius opus sequit̄ opus solis pte vna. Dicit hic q̄ est hoc p eo q̄ multū est ppe terrā ⁊ puenit ad nos eius virtus anteq̄ȝ mutet̄ ⁊ ppter hoc apparet eius opus magis q̄ȝ opus aliarū stellarū. Et videm⁹ visibiliter q̄ attrahit humores terre ⁊ corporū eā sequentium ⁊ p eo q̄ habet lucē a sole operatur ī terrenis calorem modicum accidentalē cū quo facit putrescere ⁊ mutari humores existentes in corporibus sicut ostensū est in phisica ⁊ in natura. Et manifestuꝫ est q̄ lux facit calorē. ⁊ pōt hoc pbari p specula que cōburunt ⁊ filiis. ⁊ q̄ luna lucem habet a sole cōuenit ut habeat modicū calorē quē facit sicut p accidens. Et hoc est id qd̄ vult dicere Ptolemeus. Et q̄ hoc non intellexit albumazar credidit q̄ erraret in dicto suo dicēs quō pōt fumositas humida ad lunā ascendere cū fumositas ascēdere nequeat vltra. 16. stadia

z luna satis longius est. Ego vo risi de dictis talibus qualia sunt hec: z
dixi qualiter nō intellexit hoc: quia Ptolemeus noluit dicere qꝫ fumo-
sitas humida ascendat vsqꝫ ad lunam. sed dixit qꝫ ascensus fumositatis
humide qui est versus lunā docet nos qꝫ attrahit humores terre z alio-
rum corporū eam sequentiū sicut adamas trahit ferruz. Alfraganus di
cit auctoritate Ptolemei qꝫ magnitudo corporis lune est vna pars de
39. partibus terre: z dicit qꝫ maius corpus omniū corporū vniuersi est
sol z post solem. 15. maxime sunt stelle: dicit enim qꝫ vnaqueqꝫ earū te-
net corpus terre centies septies. 3ᵘˢ in magnitudine est Jupiter. z quartᵘˢ
saturnus. Post saturnum sunt stelle fixe secūdi ordinis quarū quelibet
continet terram nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertii ordinis quarū
vnaqueqꝫ continet terram septuagesies z bis. Post ipsas sunt stelle qr-
ti ordinis quarū quelibet continet terrā. 54. Post ipsas sunt stelle quin-
ti ordinis quarū quelibet continet terram. 37. Post ipsas sūt stelle sexti
ordinis z minor illarum: immo minor omnium que videntur: quarum
probatio est possibilis continet terram. 18. Maius corpus post ipsas ē
mars. post martem terra: post terram venus: post venerem luna: z vlti-
mo mercurios. Patet igit̄ s̄m alfraganum qꝫ maius omniū corporum
est sol z minus mercurius exceptis generabilibus z corruptibilibus.
De longitudine istoruz corporū a terra dicit alfraganus qꝫ propior lon
gitudo lune a terra est. 33. tantū quantū dimidiū diametri terre z. 20ᵉ ps
eius: eritqꝫ hoc. 107412. miliaria. Et est longitudo longior lune que est
propior longitudo mercurij sexagesies quater tantū quantū dimidium
diametri terre z. 6. pars eius qđ est. 208542. miliariorum. Et longitudo
longior mercurij que ē propior veneris est centū sexagesies septies tan-
tū quantū dimidium diametri terre qđ est. 542750. miliariorū. Et longi
tudo veneris longior que est propior longitudo solis ē millesies z cen-
ties z vigesies tantū quantū dimidium diametri terre qđ est. 3640000.
miliariorū. Et longitudo solis longior que est propior longitudo mar-
tis est. 1220. tantū quantū semidiameter terre qđ est. 3965000. miliario
rū. Et longitudo martis longior que est longitudo iouis ꝓpior ē. 8876.
tantū quantū semidiameter terre qđ est. 28847000. miliariorū. Et lon-
gitudo Jouis longior que est propior longitudo saturni est. 14405. tan
tū quantū semidiameter terre qđ est. 46816250. miliariorū. Et longitu-
do saturni longior que est equalis longitudini stellarū fixarū z est quā-
titas dimidij diametri circuli signorū est. 20110. tantū quantuz semidia
meter terre qđ est. 65357500. miliarioruz z cum duplicatum fuerit hoc
ꝓueniet quantitas totius diametri circuli signorū. i. octaue sphere que

est. 1307 15000. miliariorũ ⁊ cum multiplicatũ fuerit hoc p. 3. ⁊ septimã vnius, pueniet quantitas circũferentie circuli signorũ uel cuiusq alteri⁹ circuli maioris descripti in octaua sphera que est. 410818570. miliariorũ: eritq mẽsura vniuscuiusq grad⁹ circuli maioris. 1141160. miliaria.

De ordine vero planetarũ. Hic ponit ordinem planetaruz in conceptionib⁹ puerorũ. s. ordinem in gubernando fetum q̃diu est in vtero matris. Dicit q saturnus gubernat ipsum ab hora conceptionis vsq ad finem vnius mensis. In secũdo mense gubernat ipsũ iupiter. In tertio mars. In quarto sol. In quinto venus. In sexto mercurius. In septimo luna. ⁊ ppter hoc ut dicit puer in septimo mense petit exitũ: quia opa omniũ planetarũ sunt in eo completa: ⁊ qui tũc nascuntur possunt viuere, ppter eandẽ causam. Deinde reuertit gubernatio ad saturnum ⁊ gubernat ipsũ in octauo mense ⁊ tunc qui nascunt nõ viuũt ppter malitiã saturni. Deinde gubernat ipsum Jupiter in nono mense: ⁊ tunc cõmuniter nascunt ⁊ viuunt, ppter bonitatem Jouis. Deinde ponit ordinẽ planetarũ in regimine corporis post natiuitatẽ quantuz ad processum in etatibus: ⁊ dicit q luna incipit natũ regere ab ingressu ei⁹ in mundũ ⁊ regit ipsum quattuor annis qui sunt anni nutritionis. Deinde mercurius regit ipsum decem annis. Deinde venus octo. Deinde sol nouẽ. Deinde mars. 15. post hoc Jupiter. 12. Deinde saturn⁹ vsq ad finem vite.

Caput draconis. Hic ponit naturaz capitis ⁊ caude draconis ⁊ patet.

Si autẽ fuerit aliqua dies. Hic ponit ordinem planetarũ quantũ ad dominũ dierũ ⁊ horarũ. Dicit q aliqua dies sit alicuius planete prima hora illius diei sm q prima hora incipit ab ortu solis est illius met. ⁊. 2ª hora est planete qui succedit in ordine celorũ descendendo: ⁊. 3ª tertij planete in ordine: ⁊ sic p ordinem vsq ad finem. 12. horarũ diei artificialis. Et ille planeta cuius est. 13ª hora illẽ est dominus illius noctis: ⁊ cuius est. 25ª hora. s. prima hora diei sequẽtis illi⁹ est dies sequens. ⁊ auctor ponit exemplũ in littera iõ nõ est necesse ut ponam. ⁊ sic completa est expositio secũde differentie hui⁹ libri.

Et qr annuente deo.

Ista est tertia differētia hui⁹ libri in qua auctor determinat de esse planetarum in semetipsis ꝛ de esse eorū ad inuicē.s.vni⁹ ad alterū. Et diuidit in duas ptes: qm̄ in prima determinat de esse eorū in semetipsis. In secūda pte de esse eorū ad inuicem. 2ᵃ est ibi: De esse autē ipsorū adinuicē. Et illa diuidit in duas: qm̄ primo determinat de esse quinqꝫ planetarū respectu luminariū. 2º de esse eorū inter se. 2ᵃ ibi: esse autez. Primo determinat de esse eorū in seipsis. Et est snia littere talis. Planete aliqñ dicunt ascendētes ꝛ aliqñ descendētes ꝛ aliqñ dicunt aucti lumie ꝛ magnitudine: ꝛ aliqñ diminuti lumine ꝛ magnitudine. Et qñqꝫ dicunt aucti numero ꝛ qñqꝫ diminuti numero. Et qñqꝫ dicunt aucti motu ꝛ qñqꝫ diminuti in motu Et oēs planete pter solē dicunt qñqꝫ septentrionales ꝛ qñqꝫ meridionales. Et dicunt ascendentes ꝛ descendētes in septētrione ꝛ meridie. Ista sūt que accidūt planetis in semetipsis. Et ista exponit auctor p ordinē i littera dicens q planeta qñqꝫ ascēdit in circulo suo eccentrico ita q sit in supiori parte eccentrici sui nō distans ab auge p.90. gradus ante uel retro ꝛ tūc lumen ei⁹ apparet minus ꝛ etiā apparet minor in quātitate ꝛ eius cursus est tūc tardus quantū ad motū centri epicycli ꝛ dicit tunc fortior. Qñ autē est in aliqua longitudinū mediarū eccentrici sui.s. distans ab auge p.90. gradus precise tūc est equalis in lumine ꝛ magnitudine ꝛ cursu.i. nō dicit magnus neqꝫ paruus in lumine uel magnitudine ꝛ motus centri epicycli est equalis cuz medio motu ipsius. Cū vo fuerit extra hec loca.s. distans ab auge plus.90. gradibus ante uel retro tū descendit ꝛ apparet maior lumine ꝛ magnitudine ꝛ mouet centrum epicycli tūc veloci⁹ q̄ꝫ medius motus ipsius. Et cū fuerit argumentum planete equatū minus.180. gradib⁹.s. qñ addit equatio argumenti sup mediū motū tunc dicit auctus numero. Et si argumentū equatū fuerit plus.180. gradib⁹.s. qñ equatio argumenti subtrahitur a medio motu tunc dicit numero diminut⁹. Sed in luna qñ addit equatio dicit aucta numero: qñ subtrahit dicit diminuta numero. Et qñ aliquis triū planetarū altiorū mouet velocius medio motu suo vocat auctus motu: ꝛ qñ vadit minus medio motu suo vocat motu diminutus. Eodē modo

intelligit̃ de sole ꝛ luna. Et qñ mouet̃ tantũ quantuꝫ medi⁹ motus suus tũc dicit̃ motu equalis. Et qñ venus uel mercurius mouet̃ velocius q̃ꝫ sol dicit̃ auctus motu. qñ tardius dicit̃ motu diminut⁹. Et qñ aliqs planetarũ .6. transiuerit nodũ intersectiõis deferẽtis sui cũ eclyptica q nodus vocat̃ genzahar est septẽtrionalis. Et est septẽtrionalis ascendẽs. i. augens latitudinẽ quousqꝫ elongat⁹ fuerit ab intersectione p. 90. grad⁹. Et cũ elongatus fuerit plus. 90. gradib⁹ ab intersectiõe est septentrionalis descendens. i. minuẽs latitudinẽ quousqꝫ elongat⁹ fuerit ab intersectione p. 180. gradus ꝛ tũc est in intersectiõe opposita prime ꝛ nullã hꝫ latitudinẽ. i. est in eclyptica: ꝛ cũ transiuerit illã fit ei⁹ latitudo meridiana ꝛ est meridionalis descẽdẽs quousqꝫ elongat⁹ fuerit ab intersectiõe prima p. 270. grad⁹. Et cũ transiuerit hũc numerũ ẽ meridionalis ascendens quousqꝫ reuertit̃ ad intersectionẽ primã vbi latitudo ei⁹ erit nulla Hec est sñia littere de esse planetarũ in semetipsis.

De esse aũt ipsorũ ad inuicẽ tractemus. Prius determinauit de esse planetarũ in seipsis. Hic determinat de esse eorũ ad inuicem ꝛ primo de esse gnqꝫ planetaꝝ respectu luminariũ Et diuidit̃ in q̃ttuor ptes fm q̃ttuor eẽ q̃ hñt planete erga solẽ ꝛ lunã. Primũ est visio faciei ad faciẽ. Secundũ ẽ securitas. Tertiũ est cõbustio. Quartũ est oriẽtalitas ꝛ occidẽtalitas. Primo g̊ determinat de visiõe faciei ad faciẽ. 2° de securitate. 3° de cõbustiõe. 4° de orientalitate ꝛ occidẽtalitate. Prima ps ẽ in principio. 2ª incipit ibi: ꝛ ex hoc ductoria. 3ª ibi: ꝛ oĩs planeta. 4ª ibi: ꝛ ex quo altiores. Sñia prime ptis ẽ. Qñ aliqs planeta fuerit occidentalis a sole. s. q̶ oriat̃ post solis ortũ ꝛ fuerint inter ipsũ ꝛ solẽ tot signa quot sũt inter domũ illi⁹ planete ꝛ leonẽ q est domus solis talis planeta dicit̃ esse in visiõe solis facie ad faciẽ Verbi grã: capricornus ẽ domus saturni ꝛ est sextũ signũ a domo solis scilicet leone. cũ igit̃ fuerit saturnus in sexto signo a sole cõputando numerũ signorũ a sole, versus saturnũ fm ordinẽ signorũ. aliter eni nõ eẽt occidentalis si nõ cõputaret̃ hoc modo tũc dicit̃ ipsũ videre facie ad faciem. Et signũ sagictarij est quintũ a leone. cũ igit̃ iupiter fuerit in qnto signo a sole incipiẽdo a sole versus iouẽ fm ordinẽ signorũ dicit̃ videre ipsũ facie ad faciẽ ꝛ sic de alijs. Et qñ aliqs planeta fuerit oriẽtalis a luna ꝛ fuerint inter ipsũ ꝛ lunã fm ordinẽ signorũ tot signa quot sũt inter domũ ipsius planete ꝛ domũ lune. s. cancrũ tũc dicit̃ esse in ei⁹ visiõe facie ad faciẽ. Verbi grã: cancer est signũ sextũ ab alia domo saturni. s. ab

aquario: idcircꝫ cū fuerit luna a saturno in. 6.° signo ē inter eos visio facie ad faciē. Et etiā cancer ē signū qntū a domo iouis. s. a piscib⁹: idcircꝫ cum fuerit luna in. 5.° signo a ioue ſm ordinē signoꝝ est inter eos visio facie ad faciē ꝛ sic de alijs suo modo poteris exemplificare.

Ex hoc ductoria planete Hic determinat de 2.° esse. 5. planetarū erga lumiaria. s. de ductoria qd idē ē ꝙ securitas. Et ē snia talis qn̄ aliqs planeta ē i suo haiz ꝛ in aliq̄ angulorū ascē dentis. s. in ascēdēte uel in. 10.° uel. 7.° uel. 4.ª domo ꝛ aliqd luminariū sit in aliq̄ angulorū ab ipso planeta ita ꝙ sit planeta i die oriētalis a sole ꝛ in nocte occidētalis a luna. hoc ē ut sit i die in. 10.° signo a sole tūc eni est in āgulo a sole ꝛ oriētalis, uel in nocte in. 4.° signo a luna tūc eni ē in angulo a luna ꝛ occidētalis tūc dicit̄ esse i sua ductoria. Angul⁹ aūt oppositionis nō hꝫ hic locū. Rō est qꝛ planeta existēs i opposito solis uel lune nec ē oriētalis nec occidētalis. Postea dicit ꝙ oīs planeta a tpe quo abscondit̄ sub radijs solis vsqꝫ ad tēpus q̄ incipit apparere dicit̄ cōbust⁹ Et incipit cōburi qn̄ incipit intrare radios: ꝛ cū venerit ꝓpe solē infra. 12 grad⁹ vocat̄ oppressus: ꝛ cū fuerit cū sole i eodē gradu ꝛ fuerit inter eos min⁹ semidiametro solis ꝛ cuꝫ hoc latitudo planete fuerit minor semidiametro solis dicit̄ vnit⁹ uel incorpat⁹ soli. Et cū trāsiuerit hanc vnionem dicit̄ esse in cōualescentia donec sit liberat⁹ a radijs solis.

Ex quo apparēt altiores tres Hic determinat de oriētalitate ꝛ occidētalitate planetaꝝ. Dic̄ ꝙ tres p̄es superiores qn̄ exeūt de sub radijs solis ꝛ incipiūt apparere de mane añ ortū solis q̄usqꝫ veniāt ad oppositū solis. hoc ē ꝙ sint ꝓpinquiores circulo horizōtis oriētalis q̄ꝫ occidētalis qn̄ sol ē in linea medie noctis tūc vocant̄ oriētales ꝛ dextri. Uocant̄ oriētales eo ꝙ oriūt̄ añ solē: ꝛ vocant̄ dextri eo ꝙ sūt in dextra pte celi a sole. Pars eni occidētalis ē dextra ꝛ oriētalis sinistra. Ponat̄ eni ꝙ hō vertat faciē suā versus meridiē pꝫ ꝙ oriēs est sibi a sinistris ꝛ occidēs a dextris. Et qn̄ aliqs triū supioꝝ planetarū trāsiuerit oppositionē solis dr̄ occidētalis sinister. dicit̄ occidentalis nō ꝙ sit in pte occidētali celi a sole imo hui⁹ ɔ̄riū ē verū. Sꝫ dr̄ occidētalis ꝓ tāto qꝛ occidit post solē. Et dicit̄ sinister qꝛ ē in pte oriētali celi a sole q̄ est sinistra ſm ꝙ dictū est. Uen⁹ vo ꝛ mercuri⁹ qlibet eorū infra tēpus q̄ circuit epicyclū suū ɔiūgit̄ soli his. vna vice ꝑ directionē. s. in supiori pte epicycli. Alia vice ꝑ retrogradationē. s. in inferiori pte epicycli. Igit̄ qn̄ aliqs eoꝝ sepat̄ a ɔiūctiōe solis i medio retrogradatiōis s. in inferiori pte epicycli recedit a sole versus ptē occidentalē celi. Et qn̄

elongat⁹ fuerit a sole tm̄ q̄ pōt videri videt̄ de mane añ ortū solis iō tūc vocat̄ oriētalis dexter donec cōburat̄ a sole.i.donec iūgat̄ soli i supiori pte epicycli p directionē. Et cū sepat⁹ fuerit a sole p directionē videt̄ de vespe p⁹ occasū solis iō tūc vocat̄ occidētalis sinister donec iterū cōburat̄. Et ē dria int̄ venerē ⁊ mercuriū ⁊ tres supiores. ven⁹ eni ⁊ mercuri⁹ qn̄q̄ i recessu eoꝝ a sole siue i exitu de sub radijs fiūt oriētales ⁊ qn̄q̄ in exitu eoꝝ de sub radijs fiūt occidētales. Planete aūt supiores sp̄ cū exeūt de sub radijs solis fiūt oriētales. Et dicunt̄ augmētari i fortitudine donec sint elongati a sole p.30.grad⁹ ⁊ a.30.vsq̄ ad.60.dicūt̄ fortes. Et postq̄ elongati fuerit a sole vltra.60.grad⁹ dicūt̄ oriētales eūtes ad debilitatē vsq̄ ad pricipiū retrogradatiōis. Et a pncipio retrogradatiōis vsq̄ ad oppositionē solis dicūt̄ oriētales retrogradi. Et ab oppositiōe vsq̄ ad directionē dicūt̄ occidētales retrogradi. Et a directiōe vsq̄ ad 30.grad⁹ p⁹ directionē dicūt̄ occidētales fortes. Et a.30.gradib⁹ p⁹ directionē q̄usq̄ veniāt ad.30.grad⁹ ꝓpe solē dicūt̄ occidētales eūtes ad debilitatē. Et postea dicūt̄ occidētales debiles quousq̄ cōburāt̄. Uen⁹ vo ⁊ mercuri⁹ qn̄ sepant̄ a sole p retrogradationē fiūt orientales ⁊ vocant̄ debiles q̄usq̄ veniāt ad directionē: ⁊ a directione donec sint elongati a sole tantū quantū solēt elongari in pncipio retrogradatiōis dicūt̄ oriētales fortes. Deinde fiūt debiles oriētales ⁊ q̄usq̄ opprimāt̄ sub radijs solis: ⁊ postea dicūt̄ vniti cū sole: deinde cōbusti eūtes ad apparitionē: ⁊ ab apparitiōe eoꝝ vsq̄ ad elōgationē eoꝝ a supiori pte epicycli p.60. grad⁹ sūt occidētales fortes ⁊ ab hoc loco vsq̄ ad retrogradationē sunt occidētales eūtes ad debilitatē ⁊ postea vsq̄ piūctionē sūt occidētales debiles. Si vo nō itelligeret̄ lrā hoc mō eēt falsa cū nō sit possibile eos elōgari a sole vsq̄ ad.60.grad⁹ in zodiaco. Postea dicit qn̄ aliq̄s planeta exit de sub radijs sol' ⁊ nulli piūgit̄ corpe uel aspectu ē i suo luie ꝓpo.

Esse illorū erga se inuicē.

Pri⁹ determinauit de his q̄ accidūt planetis i semetipsis ⁊ his q̄ accidūt gnq̄ planetis erga lumiaria. Hic determinat de his q̄ accidunt.7.planetis ad se' iuicē. Et possēt diuidi in tot ptes quot sūt modi accidentiū q̄ accidunt planetis ad iuicem. Et pn̄t reduci ad.16. modos fm sniam lr̄e q̄ sūt isti: cōiunctio: vacuatio cursus: feralitas: translatio luis: reddit⁹ luis: ꝓhibitio: pulsatio nature: receptio: redditus nature: refrenatio siue contrarietas: frustratio: abscisio luminis: veneratio: destructio: obsessio: dilectio ⁊ odium. Ista exponit auctor in littera per ordinem vsq̄ ad finē istius differentie. Sententia prime partis est talis. Coniunctio est cum fuerint duo planete in duobus signis que se aspiciunt aliquo aspectu ⁊ ille

qui fuerit leuior inter eos id est velocior in motu transiuerit de suo si-gno pauciores gradus q̄ꝫ ponderosus.i.tardior ī motu de suo signo ita ꝙ differentia ista sit.6.gradus uel infra: ꝛ tūc dicit̄ ꝙ leuior vadit ad cō iunctionē ponderosioris. verbi gratia: pono ꝙ sol sit in ariete ꝛ transi-uerit de ipso ariete.6. gradus ꝛ mars sit ī leone ꝛ transiuerit de ipso.12. gradus.ista duo signa aspiciūt se aspectu trino.Et sol qui est velocior in motu q̄ꝫ mars transiuit pauciores gradus de ariete q̄ꝫ mars de leone: ꝛ sūt in differentia.6.grad⁹.In ꝓposito exemplo sol vadit ad ꝯiunctionē martis de aspectu trino.Et si sol esset in.12.gradu arietis ꝛ mars in.12. gradu leonis tūc esset cōiunctio cōpleta.Et si sol esset vltra.12ᵘᵐ gradum arietis marte existēte in.12.leonis:tūc esset inter eos sepatio.Et hec vo catur cōiunctio longitudinis.Cōiunctio aūt latitudinis est cum fuerint duo planete in vno signo cōiuncti corpaliter ꝛ fuerint equalis latitudi-nis ab eclyptica ita ꝙ latitudo vni⁹ sit ascendens in septērione ꝛ alteri⁹ descendens in septētrione uel vnius ascendēs in meridie ꝛ alterius de-scendens in meridie. Uel si fuerit cōiunctio ex aliquo aspectuū ꝛ latitu do vnius fuerit septētrionalis ascendens ꝛ alteri⁹ meridiana ascendēs. Uerbi gratia: pono ꝙ luna cōiungat̄ saturno in aliquo signo ꝛ in aliq̄ gradu ꝛ minuto illius ita ꝙ saturnus sit iuxta genzabar suū vadens ad septentrionē in latitudinē ꝛ sit eius latitudo.3. minutorū ꝛ luna appro pinquet ad caudā draconis veniens a septētrione minuens latitudinē ita ꝙ eius latitudo similiter sit.3.minutorū.hec est cōiunctio verissima quantū ad longitudinē ꝛ latitudinē.Et ī hoc casu luna eclypsaret satur-num nisi diuersitas aspectus lune esset tanta ꝙ impediret. Licet auctor dicat ꝙ latitudo vnius debeat esse ascendēs ꝛ alterius descendēs tamē videt̄ mihi ꝙ in cōiunctiōe corpali in omni casu quo cōtingere poterit ꝙ latitudines amborū sint eq̄les ad eandē partē.Uolo dicere ꝙ ambe latitudines sint septentrionales uel ambe meridionales erit cōiunctio latitudinū veridica: ꝛ in aspectu oppositiōis si latitudines fuerint equa les in diuersis partib⁹ ita ꝙ vna sit meridionalis ꝛ alia septentrionalis erit aspectus veridicus quantū ad latitudines.

Et cū sepat̄ vn⁹ planeta ab alio

Hic ponit vacuationem cursus.Dicit q̄n aliquis planeta fuerit cōiunctus alteri corpe uel aspectu ꝛ post sepationē ab illo non cōiungit̄ alicui alteri corpe uel aspectu q̄ꝫdiu fuerit in illo signo tūc dicit̄ esse vacuus cursu.Uerbi grā: pono ꝙ luna iungat̄ Joui corpaliter in sagictario ꝛ post sepationē ei⁹ a Joue nō sit aliquis planeta in sagictario cui possit coniungi nec radiꝫ

alicuius quē possit aspicere in hoc casu luna ē vacua cursu donec exeat de sagittario ꝛ iungat̃ alicui corpe uel aspectu.

Et si fuerit planeta in aliquo signo. Dicit qñ aliqs planeta fuerit i aliquo signo vbi null⁹ alter planeta sit nec radij alicui⁹ ille planeta q̄diu fuerit i signo illo sic se hñte dicit̃ esse feralis siue siluestris in sil'itudine hoīs nō hñtis societatē cū aliquo.

Et cum fuerit sepatus. Dicit qñ planeta velocioris motus sepauerit se a planeta tardioris mot⁹ ꝛ i sepando se ab eo iūgat̃ alteri tūc transfert naturā primi ad secundū. Uerbi grā: pono ꝙ luna sepet̃ a ꝯiunctiōe corpali iouis ꝛ anteq̄ cōpleat̃ sepatio ꝯiūgat̃ saturno aliquo aspectu: uel corpaliter luna transfert tūc naturā Iouis ad saturnū. Fit etiā alio mō translatio s. qñ planeta leuis ꝯiūgit̃ ponderosiori se ꝛ ille pōderosus alteri adhuc ponderosiori se tūc medius trāsfert naturā leuis ad ponderosiorē. Uerbi grā: pono ꝙ luna aspiciat Iouē aliquo aspectu ꝛ Iupiter aspiciat saturnū Iupiter in hoc casu transfert naturā lune ad saturnū.

Si autē nō cōiungit. Dicit ꝙ qñ duo planete fuerint hoc mō dispositi ꝙ vn⁹ eorū nō iūgit̃ alteri s; ambo iūgunt̃ alicui tertio tūc si ille terti⁹ aspiciat aliquem locū ex locis circuli, ꝓijcit lumē illorū duorū ad illū locū. Et si aliqs planeta fuerit i loco radiorū suorū reddit illi lumē illorū duoꝝ. Uerbi grā: pono ꝙ sol sit i capricorno ꝛ ven⁹ in piscib⁹ ita ꝙ nō aspiciāt se. Deinde pono ꝙ mars sit in cancro aspiciēs solē de opposito ꝛ venerē de tertio. in hoc casu mars recipit lumē solis ꝛ veneris ꝛ reddit lumia ipsorū ad loca circuli in qb⁹ sūt radij martis. ꝛ hoc vocat̃ reddit⁹ luis. Fit etiā alio mō reddit⁹ luis qñ duo planete nō aspiciūt se s; 3⁹ transfert lumē vni⁹ ad alterū ita ꝙ sepet̃ ab vno ꝛ iūgat̃ alteri ꝛ tūc idē ē ꝙ translatio.

Sequit̃ prohibitio. Dicit qñ tres planete fuerīt i vno signo s; in diuersis gradib⁹ ꝛ ille q fuerit tardior motu transiuerit plures grad⁹ illi⁹ signi q̄ aliqs aliorū duorū tūc medi⁹ eorū ꝓhibet ꝯiunctionē leuioris cū ponderoso. Uerbi grā: pono ꝙ saturn⁹ sit in. 12. gradu virginis ꝛ pono ꝙ mars sit in qnto gradu eiusdē virginis. in hoc casu mars petit ꝯiunctionē saturni. Sed pono ꝙ luna sit in. 8° gradu eiusdē virginis. i hoc casu nō esset iudicandum ꝙ mars cōiungeret̃ saturno q: luna est in medio ꝛ ꝓhibet ei⁹ coniunctionē. Fit etiam ꝓhibitio alio modo ita ꝙ duo planete sint in vno signo ꝛ leuior iungit̃ pōderosiori ꝛ alter planeta aspiciat eūdē pondero

sum τ aspect⁹ ei⁹ sit ita ꝓpe sicut ɔiūctio corꝑalis alteri⁹ tūc ille q corꝑali ter iūgit̄ ꝓhibet aspicientē ne aspiciat. Et si i hoc casu vn⁹ illorū fuerit ꝓpinquior q̄ alter ille q fuerit ꝓpinquior obtinet τ dicit̄ iūgi ponderosio ri. Uerbi grā: pono ꝙ saturn⁹ sit in. 12. gradu virginis τ mars i. 8⁹ gradu eiusdē. Et pono ꝙ Jupiter ꝓijciat radios suos ad octauū gradū ꝟginis i hoc casu mars ꝓhibet aspectū iouis. Sȝ si iupiter ꝓijceret radios suos ad nonū gradū esset iudicandū ꝙ iupiter aspiceret saturnū τ cū hoc ꝓhi beret ɔiūctionē martis. Et si iupiter ꝓijceret radios suos ad. 7. gradum eēt iudicandū ꝙ mars iūgeret̄ saturno τ cū hoc ꝓhiberet aspectū iouis.

Et si iungitur planeta dn̄o illius signi.

Dicit qn̄ aliqs planeta iūgit̄ ꝑ aspectū dn̄o illi⁹ signi in q̄ fuerit uel dn̄o exaltatiōis uel triplicitatis uel termini uel faciei dicit̄ mittere naturam dn̄i illi⁹ dignitatis ad ipsū cui⁹ fuerit dignitas. ꝟbi grā: pono ꝙ sol sit in capricorno aspiciēs saturnū existētē in ꝟgine. in hoc casu sol ē in domo saturni τ mittit naturā ipsi⁹ saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in aliq̄ loco vbi hȝ dignitatē aliquā. ꝟbi grā: ꝙ sit domus sua uel exaltatio τc̄. τ aspiciat aliquē planetā ponderosiorē se q nullā habeat dignitateȝ in loco ei⁹ dicit̄ leuis mittere suā fortitudinē ponderoso. Uerbi grā: pono ꝙ luna sit in tauro. s. in exaltatiōe sua τ aspiciat saturnū existentē in virgine de trino. in hoc casu luna naturā suā siue virtutē mittit ipsi saturno licet saturn⁹ nullā hēat dignitatē i loco lune. Sȝ si saturn⁹ hēat dignitatē i loco lune. Uerbi grā: pono ꝙ luna sit in. 24. gradu tauri i exaltatione sua τ in termino τ facie saturni τ aspiciat saturnū mittit saturno naturā ꝓpriā τ naturā saturni rōne termini τ faciei sue.

Et qn̄ fuerit in aliqua dignitatū suaꝝ.

Dicit qn̄ planeta leuior aspicit ponderosiorē se τ leuior hȝ dignitatē in loco in q̄ est τ ille quē aspicit etiā hȝ ibidē aliquā dignitatē tūc leuis mittit ponderoso vtrasqȝ naturas. s. suā ꝓpriā τ illi⁹ quē aspicit τ hec missio vocat̄ receptio. ꝟbi grā: pono ꝙ sol sit i ariete in exaltatiōe sua τ i domo martis τ aspiciat martē aliq̄ aspectu. in hoc casu sol mittit marti naturā suā ꝓpriā τ cū hoc naturā marti rōne dom⁹ sue τ mars recipit solē a domo sua. Et si cōtingat ꝙ inferior sit in dignitate sup̄ioris τ eɜ sup̄ior in dignitate inferioris illa ē melior receptio q̄ esse pōt. ꝟbi grā: sit sol i ariete in domo martis τ mars in leone in domo solis τ sol aspiciat marteȝ aspectu tertio talis receptio est integra τ ꝑfecta.

Hinc sequit̄ redditus.

Dicit qn̄ iferior planeta aspicit sup̄iorē. τ ille quē aspicit ē

cōbust⁹ sub radijs uel retrograd⁹. in hoc casu sup̄ior reddit inferiori vtu tē quā sibi misit: q2 p̄pter debilitatē suā nō pōt retinere eā. Et si i tali ca su vterq3 fuerit i angulo uel in succedēti tūc reddit⁹ fit cū p̄ficuo. Et si inferior fuerit i angulo ꝛ sup̄ior nō ita tñ ꝙ sup̄ior recipiat inferiorē talis reddit⁹ etiā fit cū p̄ficuo. Et si inferior fuerit cadēs ab angulo ꝛ sup̄ior i angulo fit reddit⁹ cū p̄ficuo. Et si ambo fuerit cadētes reddit⁹ fit cū detri mēto. Vbi grā: pono ꝙ luna sit in tauro ꝛ aspiciat mercuriū existentē in capricorno cōbustū. in hoc casu luna mittit mercurio naturā suā. Sz q2 mercuri⁹ est cōbust⁹ nō pōt retinere naturā sibi missā: iō reddit lumē illō qđ recipit ab ea ꝛ si i hoc casu ambo fuerit i angul' reddit⁹ est p̄ficu⁹ ꝛc.

Deinde sequitur almenez.

Dicit qñ planeta iferior vult cōiūgi superiori sz añq3 cōpleat̄ cōiūctio inferiori fit retrograd⁹ hoc vocat̄ refrenatio. Vbi grā: pono ꝙ saturn⁹ sit in. 12. gradu v̄ginis ꝛ ven⁹ in p̄ncipio virginis vadēs ad ꝯiūctionē saturni. Sz cū p̄uenerit ven⁹ ad. 8. gradu3 uel nonū. s. añq3 cōtingat saturnū incipit retrocedere. i tali casu refrenat̄ venus ne cōiungat̄ saturno. ꝛ idē intellige de aspectu si iret ad aspectū: sed anteq3 aspectus compleret̄ inciperet retrocedere.

Hanc sequit̄ alchorad. i. contrarietas.

Dicit ꝙ ꝯ̄rietas ē qñ tres planete fuerit i vno signo quoꝝ vn⁹ sit ponderosus ꝛ alij duo leues ꝛ vn⁹ duoꝝ leuiū trāsiuerit ponderosū ꝛ alter petat ꝯiūctionē ponderosi sz añq3 ꝯiūgat̄ ponderoso: ille q trāsiuerit ponderosū sit retrograd⁹ ꝛ ꝯiūgit̄ ponderoso p retrogradationē ꝛ obuiat alteri leui tūc retrograd⁹ destruit ꝯiūctionē illi⁹ cui obuiat cū ponderoso. Verbi grā: pono ꝙ sit saturn⁹ in. 8°. gradu v̄ginis ꝛ mars sit i. 12. gradu eiusdē ꝛ iupiter sit in p̄ncipio v̄ginis petēs ꝯiūctionē saturni sz añq3 con iūgat̄ sibi: mars incipiat retrogradari ꝛ ꝯiūgi saturno p retrogradationē ꝛ obuiet ioui. in hoc casu mars destruit ꝯiūctionē iouis cū saturno.

Sequitur alpharíz. i. frustratio.

Dicit ꝙ frustratio ē qñ planeta leuis petit ꝯiūctionē pōderosi sz añq3 cōpleat̄ ꝯiūctio pōderos⁹ ītrat aliud signū ꝛ sint radij alicui⁹ alteri⁹ planete i p̄ncipio illi⁹ signi tūc qñ leuis volēs ꝯiūgi pōderoso ītrat illud signū ꝯiūgit̄ radijs illi⁹ planete ibi aspiciētis ꝛ sic ānullat̄ ꝯiūctio prima. Vbi grā: pono ꝙ saturn⁹ sit i 29. gradu leonis ꝛ mars sit in. 24. gradu eiusdē petēs ꝯiūctionē saturni. Sz añq3 iūgat̄ mars saturno saturn⁹ intret v̄ginē ꝛ pono ꝙ iupiter aspiciat primū gradū virginis. in hoc casu mars exiens de leone ꝯiūgit̄ radijs Jouis ꝛ sic annullat̄ cōiunctio martis ꝛ saturni.

Hanc quoq3 sequit̃ abscisio luminis.

Dicit ꝙ abscisio luis ẽ qñ aliqs planeta leuis petit ꝯiũctionẽ põderosi ꝛ i secũdo signo a signo põderosi fit alter planeta ſ3 anteq̃ leuis iũgat̃ põderoso ille q est i secũdo signo fit retrograd⁹ ꝛ iũgit̃ ponderoso. in tali casu retrograd⁹ abscindit lumẽ ponderosi a planeta q volebat ei iũgi. Et ẽ quasi idẽ ꝙ ꝯrietas ſ3 differt in hoc q: in ꝯrietate planeta retrograd⁹ nõ solũ iungit̃ ponderoso ſ3 etiã iũgit̃ leui q volebat iũgi ponderoso ꝑ obuiationẽ ꝛ põt exẽplificari sicut ibi fuit dictu3. Fit etiã alio mõ abscisio luis. s. qñ planeta leuis petit ꝯiunctionẽ põderosi ꝛ ille põderosus petit cõiunctionẽ alteri⁹ ponderosioris ꝛ iũgit̃ ei añq̃ leuis iũgat̃ primo ponderoso. Uerbi grã: pono ꝙ mars petat ꝯiunctionẽ Jouis ꝛ Jupiter petat ꝯiunctionẽ saturni ꝛ anteq̃ mars iñgat̃ Joui iupiter iũgit̃ saturno: i tali casu saturn⁹ abscindit lumen Jouis a marte.

Sũt quoq3 his planetis.

Dicit ꝙ planete i qbusdam locis cõfortant̃ ꝛ in qbusdã debilitant̃ ꝛ in qbusdã locis fiũt fortune ꝛ in qbusdã infortune. Fiũt fortune i aspectu sextili uel tertio bonorũ ꝛ ut infortune sint cadentes ab eis. Juxta qđ intelligendũ est ꝙ qñ aliqs planeta est in eodẽ signo cũ alio uel in q̃rto uel i septimo uel decimo ab ipso dicit̃ esse i angulo ab illo. Et si fuerit in secũdo signo ab ipso uel in qnto uel i octauo uel in. 11. dicit̃ esse ab ipso in succedẽti. Et si fuerit ab ipso i tertio signo uel in. 6º. uel. 9º. uel. 12º. dicit̃ esse in cadẽti ab ipso. Fiũt etiã fortune qñ separant̃ ab vna fortuna ꝛ iũgũt̃ alteri aut ꝙ sint inter radios duarũ fortunarũ ꝛ hoc vocat̃ veneratio a qbusdã. Fiũt etiã fortune qñ sũt vniti cu3 sole in eodẽ gradu: aut ꝙ sint in ei⁹ aspectu tertio uel sextili uel i aspectu trino uel sextili lune. ꝛ etiã ut sint aucti nũero ꝛ luie: ꝛ ꝙ sint in aliq̃ dignitatũ suarũ uel in suo haiz. Et planete fiũt fortiores qñ ascendũt i circulo augis ꝛ qñ sũt septẽtrionales uel ascendũt in septentrione. Sil'iter fortificant̃ qñ sũt in statiõe 2ª euntes ad directionẽ. Sil'iter qñ exeũt de sub radijs solis ꝛ qñ sũt in angulis uel in succedentib⁹: Et tres supiores fortificant̃ qñ sunt orientales. Et si aspiciũt solẽ aspectu sextili augmentat̃ eorũ fortitudo. Sil'r qñ fuerint in q̃rtis masculinis uel i signis masculinis. Fortitudo solis etiã augmentat̃ in q̃rtis ꝛ in signis masculinis ꝑterq̃ in libra. ibi enĩ nõ fortificat̃ ꝑpter casũ ab exaltatõe licet libra sit signũ masculinũ ꝛ etiã in quadra masculina. Et tres inferiores planete s. existẽtes sub sole fortificant̃ qñ sũt occidẽtales a sole ꝛ i q̃rtis ꝛ i signis femininis. Et luna fortificat̃ cũ fuerit i nocte sup terrã ꝛ in die sub t̃ra ꝛ cũ fuerit i signo ꝛ i loco feĩno ꝛ cũ fuerit i exaltatiõe solis. s. in ariete.

Ex infortunio vero planetarū. Dicit q̄ planete fiunt infortune.i.infortunant̄ qñ sunt in aspectib⁹ malorū ꝛ qñ cōiungunt̄ malis ꝑ corpus uel ꝑ aspectū ita q̄ inter eos ꝛ corpus mali uel inter eos ꝛ radios mali sit minus termino vni⁹ planete. Et infortunant̄ qñ sunt in terminis malorū aut in domib⁹ malorū. Uerbi grā Jupiter uel venus infortunat̄ in terminis saturni ꝛ martis ꝛ i domib⁹ eorū. Et infortunāt̄ qñ infortune eleuant̄ sup ipsos ita q̄ sint infortune in.10ᵒ uel.11ᵒ signo ab ipsis Juxta qđ intelligēdū est q̄ planeta existēs in.10ᵒ signo ab alio dicit̄ eleuari sup ipsum sicut existens in.10ᵃ domo eleuat̄ sup ascēdēs ꝛ si istud fiat sine receptione est pei⁹. Uerbi grā: pono q̄ Jupiter sit in pn̄cipio sagictarij ꝛ saturnus in principio virginis.in hoc casu saturn⁹ eleuatur sup Jouē. Uirgo enim est decimū signū a sagictario. Infortunātur etiā qñ sunt in cōiunctione solis uel in opposito solis uel in aspectu eius quarto. Etiā infortanant̄ qñ sūt in capitib⁹ suorū gēzahar.i.in intersectionib⁹ deferentiū eorū cū eclyptica siue in capite uel cauda draconis eorū uel ꝓpe hec loca ꝑ.12. gradus uel infra maxime si in his locis luna fuerit impedita ab eis uel sol.s.ut luna uel sol iungat̄ eis in his locis uel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio autē quare infortunant̄ in his locis est qꝛ possunt ibi eclypsari. Infortunant̄ etiā qñ distant a sole ꝑ quattuor gradus ante uel retro. Et qñ fuerint inter corpa uel radios duorū malorum ita q̄ sepent̄ ab vno malo corpe uel aspectu ꝛ iungant̄ alteri malo: aut fuerit malus: uel radij eius i signo qđ est ante eū ꝛ alter malus uel radij eius in signo qđ est post eū tūc eni dicit̄ obsessus. Uerbi gratia: pono q̄ Jupit̄ sit in v̄gine ꝛ in.11ᵒ gradu: ꝛ mars uel radij mart{is} sint in.10ᵒ gradu eiusdē ꝛ saturnus uel mars sint in.12. gradu eiusdē in hoc casu Jupiter diceret̄ obsessus a duab⁹ infortunis. Eodē modo dicit̄ de signis q̄ sūt obsessa qñ vnus malus est in ei⁹ principio ꝛ alter in eius fine. Sed qñ sol uel fortuna aspicit planetā uel signū obsessum aspectu sextili uel.3ᵒ ita q̄ sit aspectus ad.7.gradus ꝓpe uel infra: tūc ꝑ talē aspectū soluit̄ obsessio. Infortunant̄ etiā qñ sunt retrogradi uel cōbusti aut cadentes ab angulis. Et debilitant̄ qñ sunt tardi cursus q̄ vadāt min⁹ medio motu eorū. Et qñ sunt in statione prima euntes ad retrogradationē: aut q̄ sint in gradib⁹ tenebrosis aut planete masculini in signis uel gradib⁹ femininis ꝛ in die sub terra ꝛ in nocte sup terrā: aut feminini in signis masculinis ꝛ in gradib⁹ masculinis ꝛ in die sup terrā ꝛ i nocte sub terra. Hoc eni est contrariū haiz.i.similitudini eoꝝ. Et debilitāt̄ siue infortunant̄ qñ sunt in locis oppositis dignitatū suarū aut q̄ sint i

latitudine meridiana ab eclyptica maxime si fuerint descendẽtes in ea
dem latitudine aut sint in via cõbusta.s.a medietate libre vsqꝫ ad mediũ
scorpionis aut sint iuncti planete retrogrado aut cadenti aut ꝙ nõ sint
recepti. Et tres supiores.s.saturnꝰ Jupiter ꝛ mars debilitanť cuꝫ fuerint
occidẽtales a sole aut in q̃rtis femininis ꝛ sol debilitať in signis ꝛ in q̃r-
tis femininis nisi fuerit in nona domo: qꝛ in illa gaudet. Tres inferio-
res.s. venus mercuriꝰ ꝛ luna debilitanť in signis ꝛ in q̃rtis masculinis.
¶ Et diciť de planetis ꝙ sunt quidam eorũ seinuicẽ diligentes. Dicit ꝙ
quidã planete diligunt se inuicẽ ꝛ quidã hñt se odio. ꝛ patet in littera. ꝛ
sic cõpleta est expositio. 3ᶜ differẽtie alchabicij introductorij ad iudiciũ.

Differẽtia quarta in ex positione nominum astrologicorũ.

Cõpletis tribus differentijs huiꝰ libri in quibꝰ auctor determinauit de esse circuli signorũ essentiali ꝛ accidentali in prima differẽtia: ꝛ de naturis septẽ planetarꝫ in. 2ᵃ differẽtia: ꝛ de his q̃ accidũt septẽ planetis in semetipsis ꝛ ad inuicẽ.s.in. 3ᵃ differẽtia. Sequiť q̃rta differentia in qua exponit noīa quibꝰ vtunť magistri iudiciorũ ꝛ docet ea applicare ad opus. Et põt tota illa differentia diuidi in. 16. partes ₰m. 16. capitula que ponit in ea. In primo capitulo loquiť de coniũctionibꝰ magnis cõnumerãdo eas. In. 2ᵒ capitulo docet inuestigare gradũ ascendentẽ alicuiꝰ natiuitatis. In. 3ᵒ capitulo docet eligere locũ vite in natiuitatibꝰ. In. 4ᵒ capitulo docet eligere datorẽ annorũ vite in natiuitatibꝰ. In. 5ᵒ docet eligere planetã dñatorem natiuitatis qui preest nato post hylech ꝛ alcochoden. In. 6ᵒ tractat de ꝑfectu annorũ natiuitatis ꝛ mũdi. In. 7ᵒ capitulo docet dirigere significatorẽ quẽlibet ad quẽlibet locũ circuli. In. 8ᵒ docet dirigere gradũ ascendentẽ in natiuitatibus. In. 9ᵒ docet inuenire duodenarias planetarũ ꝛ domorũ. In. 10ᵒ docet inuenire nouenarias. In. 11ᵒ docet inuenire decanũ. In. 12. docet iuenire dñm orbis siue hore. In. 13. docet inuenire annos fridarie in natiuitatibꝰ. In. 14. docet cognoscere qs planetarũ eleuať sup alterũ. In. 15. docet inuenire qñ fit apertio portarũ. In. 16. loquiť de horis fortunatis ꝛ infortunatis: vbi ꝑtes incipiãt pa-

tebit in processu. In primo g capitulo loquitur generaliter de magnis cõiunctionib⁹ τ dicit q coniunctiões magne sunt res significantes destructiones siue mutatiões que fiũt in hoc seculo τ sũt.6.in numero. Prima maior omnib⁹ cõiunctionib⁹ est cõiunctio Jouis τ saturni in principio arietis τ hoc fit in.960.annis semel. 2ª cõiunctio est mutatio cõiunctionis Jouis τ saturni de vna triplicitate ad aliaz τ hoc fit in.240.annis semel. Et qñ venit coniunctio eorũ ad aliquã triplicitatez anteq̃ exeat illã duodecies cõiungunt. Uerbi gratia: cõiunctio Jouis τ saturni nũc ẽ in triplicitate aerea τ incipit in signo geminorũ anno domini 1325.ab illo tempore in.20.annis.s.anno domini.1345.cõiungent in aquario τ ab illo in.20.annis cõiungent in libra τ postea in geminis τ ita sm hunc ordinez donec in his tribus signis duodecies cõiungant τ si multiplicaueris.20.p.12.inuenies.240.annos post quos coniunctio mutabit se τ intrabit triplicitatẽ aquaticã τ stabit ibi siliter p.240.ãnos τ sic de alijs triplicitatib⁹ intelligas: τ intelligas q sicut dicit q ɔiũctio maxia reuertit in.960.ãnis ad principiũ arietis.i.ad triplicitatẽ igneaz ita ɔiũctio intrãs pricipiũ alicui⁹ alteri⁹ triplicitatis nõ reuertit ad principiũ eiusdẽ nisi post.960.ãnos. stabit igit ut supra dictũ est in qualibet triplicitate.240.annis τ triplicitates sũt q̃ttuor. multiplica igit.240.per q̃ttuor τ iuenies.960.annos. 3ª cõiunctio ẽ martis τ saturni in cãcro i qbuslibet.30.ãnis. 4ª cõiunctio ẽ Jouis τ saturni in quocũq signo fuerit: τ hoc fit in.20.ãnis semel. 5ª cõiunctio est introit⁹ magni luminari in primũ minutũ equinoxij vernalis.i.arietis. 6ª cõiũctio est solis τ lune τ eorũ oppositio. Et qñ dicit ascendens cõiunctionis magne intelligitur de ascendente.s.introitus solis in arietẽ in illo anno in quo debet fieri illa cõiunctiõ. Uerbi grã: cõiunctio Jouis τ saturni fuit i geminis anno dñi.1325. Et ascendens introit⁹ solis in arietem in illo anno fuit taurus.20.gradus. taurus g est ascendẽs illi⁹ cõiũctiõis. Iste cõinnctiones que dicte sũt vocant cõiunctiões magne. Alie multe sũt cõiunctiones in planetis quarũ numer⁹ est.120.sm Ptolemeũ in.50ª ppositione centiloquij. Dicit eni ibi: nõ obliuiscaris esse.120.cõiunctiões que fiũt in stellis erraticis. In illis eni est maior scia eorũ que fiũt in hoc mũdo suscipiẽti incrementũ τ decrementũ. Haly ibi in cõmento numerat eas τ dicit q quedã sunt cõiunctiones binarie τ quedã trinarie quedã quatrinarie quedã quinarie quedam senarie quedam septenarie. Binaria autẽ coniunctio est quando duo planete tantũ coniungunt: τ hoc potest.21.modis variari. Ternaria coniunctio est quando coniunguntur tres planete τ hoc potest variari trigintaqnq modis. Quatrinaria cõiunctio est quando coniungunt quattuor planete: τ hoc potest variari

similiter.35.modis. Quinaria cõiunctio est qñ cõiũgunt quinq̧ planete ⁊ hoc põt variari.21.modis. Senaria cõiũctio est qñ cõiungunt sex planete ⁊ hoc potest variari.7.modis. Septenaria nõ est nisi vna.s. cõiunctio omniũ septem planetarum. Et si cõptaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuicẽ inuenies.120. Qui volũt singulas numerare inueniẽt eas numeratas in cõmento ꝓpositionis ꝑallegate.

Et ex hoc ãnimodar quod est.

In hoc capitulo auctor docet inuestigare graduz ascendentẽ alicuius natiuitatis supposito ꝙ sciat signũ ascendens ⁊ ignoret gradus. ⁊ hoc docet ꝑm sententiã Ptolemei nõ ꝑm ꝓpriã intentionẽ. Dicit eñ Ptolemeus in.34. ꝓpositione centiloquij Almusteli suꝑ locũ cõiunctionis uel ꝑuentionis est in ꝯsimili gradu anguli ex angulis oĩs natiuitatis humane que fuerit in illa cõiunctione uel ꝑuentione. Et oĩs gradꝰ qui nõ est similis gradui almutez suꝑ locũ cõiunctiõis uel ꝑuentionis nõ est angulus alicuiꝰ natiuitatis humane. Snĩa littere talis est cũ volueris inuenire graduz ascendentẽ natiuitatis alicuius cõsidera coniunctionẽ solis ⁊ lune que ꝑcessit natiuitatẽ uel oppositionẽ si precessit oppositio. Si ꝑcessit cõiunctio natiuitas dicit̃ cõiunctionalis: si precessit oppositio siue ꝑuentio ꝙ idẽ est natiuitas vocat̃ ꝑuentionalis. Si natiuitas fuerit cõiunctionalis cõsidera gradũ in quo cõiungũt̃ luminaria.s. gradũ zodiaci in quo fuit cõiunctio ꝑcedens illã natiuitatẽ: ⁊ vide quis planetarũ sit fortior ĩ gradu ꝑ multitudinẽ testimoniorũ. ille eñi est almutez suꝑ locũ cõiunctionis. Equa ergo eũ ad horã natiuitatis: quo equato constitue ascendens ad horam natiuitatis ꝑm estimationẽ ita tñ ꝙ sis certus de signo ascendente. Si enĩ deficeres in signo hec regula nõ valeret tibi. Habito igit̃ signo ascendente hora natiuitatis: considera vtrũ locus planete quẽ equasti tali dispositione stante sit ꝓpinquior gradui ascendẽtis uel gradui decime domus ⁊ cui eorũ fuerit ꝓpinquior hunc angulũ facies similẽ gradui planete. hoc est: pone tot gradus signi existentis in angulo quot gradus ꝑtransiuit planeta de signo in quo est. Et ut euidentius pateat sententia littere. pono in hoc exemplũ. Pono ꝙ in hora natiuitatis alicuius ascẽdens fuit libra sʒ nescio quis gradus eius: ⁊ pono ꝙ natiuitas fuit cõiunctionalis ⁊ cõiunctio ꝑcedens eam fuit in.6° gradu aquarij video ꝙ saturnus est fortior in illo gradu: ergo equabo saturnũ ad horã natiuitatis ⁊ ponat̃ ꝙ inueniã eũ in.20. gradu virginis video ꝙ saturnus in hoc casu est ꝓpinquior ascendenti q̃ʒ medio celi ꝑm

ascendens estimatū: faciā ergo angulum ascendentis ad similitudinē
gradus saturni. hoc ē ponā vigesimū gradū libre in ascendente ⁊ si fuis-
set ꝓpinquior medio celi fecissē angulū medij celi vigesimū gradū signi
ibidem existētis. Si autē natiuitas ꝑuentionalis fuerit opaberis ꝑ gra
dum oppositionis sicut nūc tibi dixi de gradu cōiunctionis. i. cōsidera-
bis planetā habentē plures fortitudines in gradu oppositionis. Sꝫ du
bium est de gradu ꝑuentionis cū in ꝑuentione siue oppositione sol sit i
vno gradu ⁊ luna in opposito quem ergo gradum accipiemus ꝓ gradu
ꝑuentionis vtrū gradum solis uel gradū lune. Dicit auctor ꝭm intentio
nē Ptolemei ꝙ gradum illi⁹ luminaris accipere debemus qḋ fuerit su-
per terrā. Sꝫ adhuc restat dubium. Ponat̄ ꝙ vnū luminare sit in ortu
reliquū in occasu ⁊ sic neutrū erit sup terram nec sub terra. Dicit auctor
ꝙ quidā sapientes dixerunt ꝙ debem⁹ opari ꝑ graduꝫ illius luminaris
qḋ fuerit in oriente. Deinde dicit auctor ꝙ Ptoleme⁹ dixit si plures pla
nete cōuenirēt in dominio loci cōiunctionis uel ꝑuentiōis. s. ꝙ duo pla
nete uel tres in loco illo haberēt equales fortitudines videlicet ꝙ vnus
haberet ibi tot fortitudines quot alter: tūc debemus accipere illum qui
fuerit in suo haiꝫ. ⁊ si quilibet eorū fuerit in suo haiꝫ tūc debem⁹ accipe
illū qui citius deberet mutari ad melius esse. i. illū qui citius intrabit si-
gnū in quo habet plures fortitudines ꝙ̄ in illo signo in quo est. Et si fue
rint orientales a sole eligas eū qui fuerit soli ꝓpinquior dūmodo nō sit
cōbustus. ¶ Iuxta istā partē notandū est ꝙ alter est modus inuestigan
di gradū ascendentis natiuitatis ⁊ ille modus accipit̄ a snīa Ptolemei
in. 51. ꝓpositione centiloqij vbi dicit. Locus lune in natiuitate est ipse
gradus ascendens de circulo in hora casus spermatis ī matricē ⁊ locus
lune hora casus spermatis est grad⁹ ascendēs hora natiuitatis. Est etiā
intelligendū ad euidentiā dicendorū ꝙ more infantuꝫ in vteris matrū
nō sunt equales ꝭm ꝙ dicit haly in cōmento ꝓpositionis iam allegate.
More autē sunt distincte in. 3. s. in maiorē morā ⁊ in mediā ⁊ in mino-
rem. Minor autē mora cōtinet. 258. dies. Media mora continet. 273.
dies. Maior mora continet. 288. dies. Et differentia inter maiorē ⁊ mi
norē sunt. 30. dies. Istud est intelligendū de his que nascunt̄ ꝭm cursuꝫ
naturalē. De abortiuis autē ⁊ de his qui nascunt̄ in septimo mense hec
regula non tenet. Quantitas autē more infantis in vtero accipit̄ a loco
lune in figura hora natiuitatis. Si enī in hora natiuitatis luna fuerit ī
principio septime domus sup terrā. s. supra horizontē occidentalē tunc
infans fuit in vtero matris ꝑ morā minorē. s. ꝑ. 258. dies. Et si luna fue-
rit in hora natiuitatis in gradu ascendente tūc infans stetit in vtero per

ll

morā mediā.s.p.273.dies.Et si luna fuerit hora natiuitatis ī gradu qui
ē ante gradū occidentis tūc infans stetit in vtero p morā maiorē.s.288.
dies. Et nota q cū luna in natiuitate est in parte occidentali ꝓpe hori-
zontē si astronom⁹ credit eā esse sup terrā qn̄ est sub terra uel ecōtra erra
bit in hora ɔceptiōis p.30.dies.Si vº luna fuerit sup terrā elongata ab
occidente.i.inter oriens ⁊ occidens mora in vtero est maior minori mo
ra ⁊ minor media.Dico q est maior minori mora ꝰm quantitatē elon-
gationis lune ab occidente.Et si luna fuerit sub terra elongata ab ascē-
dente mora in vtero est maior media ⁊ minor maiori ⁊ ē maior media
ꝰm quantitatē elongationis ab ascendēte. Cū ꝰm hanc viam volueris
gradū ascendentis natiuitatis alicui⁹ inuestigare cōstitue ascendēs ad
horā natiuitatis ꝰm estimationē ꝓpinquiorē quantū poteris veritati ⁊
equa lunā ad illam horā:⁊ vide in quo loco ceciderit in figura:q si ceci
derit in principio septime dom⁹ subtrahe ab hora natiuitatis.258.dies
⁊ remanebit hora ɔceptiōis.Si vº ceciderit inter septimā domū ⁊ ascē
dens.s. sup terrā vide p quot grad⁹ sit elongata a gradu occidētis ⁊ ꝓ q-
buslibet.12.gradib⁹ accipe vnū diē ⁊ ꝓ quolibet gradu qui fuerit vltra
12.accipe duas horas quos dies ⁊ horas adde sup morā minorē.i. sup
258.dies.⁊ totū subtrahe ab hora natiuitatis ⁊ remanebit tēpus cōce-
ptionis.Si vº ceciderit in ascendēte subtrahe ab hora natiuitatis.273.
dies ⁊ remanebit tēpus ɔceptionis.Si vº ceciderit inter ascendēs ⁊ se-
ptimā.s.sub terra cōsidera quantū sit elongata a gradu ascendēte ⁊ pro
quibuslibet.12.gradibus accipe vnū diem ⁊ ꝓ quolibet gradu residuo
duas horas ⁊ numerū dierū ⁊ horarū ꝓuenientē adde sup morā mediā
⁊ totum subtrahe ab hora natiuitatis. Si vº luna ceciderit in fine sexte
domus subtrahe ab hora natiuitatis moram maiorem ⁊ remanet ho-
ra cōceptionis. Hora igit̄ cōceptionis nota equa lunā ad illā horam ⁊
gradus in quo īuenta fuerit fuit ascendēs in hora natiuitatis. Licet hec
via sit vera ꝰm intentionē fere omniū sapientū. Videt̄ tn̄ mihi ⁊ certus
sum q nō sufficit ad inuestigandū gradū in casu vbi nō habeo gradum
ascendentē nisi p estimationē.Supponit enim q sciam elongationē lu
ne a gradu occidētis uel ab ascendente: ⁊ si ignorē gradum ascendentē
⁊ p consequens gradū occidentis quomodo potero scire distantiā lune
ab aliquo illorū nescio. Posito eni q estimatio mea deficiat p.12.gra-
dus distantia lune ab occidente uel ab ascendente etiam deficiet p.12.
gradus ⁊ ꝓ illis deberet accipi vna dies ⁊ sic deficiet hora cōceptionis
in vna die ⁊ defectus vltimus.s.in gradu ascendentis erit quantū luna
mouet̄ vna die.

ET ex hoc hylech. In hoc capitulo auctor docet eligere hylech.i. significatorē vite in natiuitatibus. Snia littere est ista. In eligēdo significatorē vite debemus incipere a sole si natiuitas fuerit in die et si iuenerimus ipsū ante gradū ascē dentē p.5.gradus uel infra.i.si iuenerimus ipsuz solē in.5. gradibus qui ascenderūt sup horizontē.s. in fine.12e domus. aut si iuenerimus ipsū in.10a domo uel.11a domo accipiemus solē pro hylech siue fuerit i signis masculinis siue in signis femininis. Si vero nō fuerit in his signis debemus inspicere si fuerit in.7a uel.8a uel.9a domo in signis masculinis adhuc accipiemus ipsū pro hylech. Si vero his tribus locis iā dictis.s. in.7a domo uel.8a uel.9a esset in signis feminis nō esset aptus ad hoc quod eēt hylech Si igitur sol nō fuerit aptus hylech aspiciemus ad lunā si eā inuenerimus in ascendēte uel in.2a uel in.3a domo aut in.7a uel.8a domo ipsa erit hylech siue fuerit i signo masculino siue feino. Si vero nō fuerit in his locis aspiciemus si iuenerimus eā añ gradū signi ascendētis p.5.gradus uel infra:aut i 10a domo aut.4a aut in.5a in signo feino adhuc ipsa erit hylech. Si autē i his locis esset in signis masculinis nō eēt apta hylech. Si vero natiuitas fuerit i nocte debemus incipe primo a luna. Si iuenerimus eā añ gradū occidentē p.5.gradus uel infra.i.in illis.5.gradibus q sūt sub terra ex pte occidentis aut in aliq aliorum locorum pdictorum sm modū dictū ipsa erit hylech. Et si ipsa nō fuerit apta aspiciemus ad solē q si fuerit añ gradū septie domus p.5.gradus uel infra.s.sub terra aut fuerit in.4a uel.5a domo erit aptus hylech siue signa sint masculina siue feina. Et si fuerit in ascēdente uel i 2a domo in signo masculino erit aptus hylech.in feino vero nō. Si vero luminaria nō fuerint apta ut sint hylech aspiciemus vtrū ɔiūctio pcessit natiuitatē uel oppositio:quod si pcessit cōiunctio aspiciemus gradū cōiunctiōis.s. illū gradū in quo luminaria fuerūt cōiuncta ante natiuitatē:et si iuenerimus ipsū gradū in aliq qttuor angulorum uel in aliq succedentiū accipiemus ipsū pro hylech. Et si nō inuenerimus ipsū in aliq angulorum neque succedentiū. Debemus aspicere ad gradū ptis fortune q si fuerit in aliq angulorū uel succedentiū debemus ipsū accipere pro hylech. Si vero nō fuerit i aliq horū locorū debemus vltimo accipere gradū ascendentē natiuitatis. Si aūt oppositio pcessit natiuitatē debemus aspicere ad gradū oppositionis sicut dictū ē de gradu ɔiūctiōis et postea ad ptē fortune et vltimo ad gradū ascendentē natiuitatis:nec oportet in gradu ɔiūctiōis uel pūentiōis uel ptis fortune aspicere vtrū signa sint masculina uel feina. Et sic patet quod sol pōt esse hylech in die et nocte super terram et sub terra in.11.locis.

Potest eni esse super terrã hylech in sex locis ꝛ sub terra in. 5. Et luna si militer põt esse hylech in. 11. locis. Potest eni sub terra esse hylech in. 6. locis ꝛ sup terrã in. 5. Si autẽ luna in aliquo p̃dictorũ locorũ fuerit cõ busta sub radijs solis non erit apta hylech. Et cũ fuerint domus equate ẽm doctrinã traditã in canonib⁹ astrolabij ꝛ tabularum primi mobilis omnis planeta q fuerit ante ascendens uel ante principiũ alicuius alte rius domus p quinqꝫ gradus uel infra erit fortitudo ei⁹ valida in domo que succedit. Et oĩs locus ex locis p̃dictis nõ potest esse hylech nisi aspi ciat eũ aliquis planeta habens dignitatẽ in loco illo. s. ꝙ sit dñs dom⁹ uel dominus exaltationis aut triplicitatis aut termini aut faciei. Tota sententia littere potest reduci ad pauca verba. Quinqꝫ sũt loca a quib⁹ recipit̃ hylech. i. significator vite que sũt hec: sol: luna: gradus cõiunctio nis uel p̃uentionis: pars fortune: gradus ascendens natiuitatis. Si nati uitas fuerit in die incipiendũ est a sole. Et si nõ fuerit in locis aptis ẽm ꝙ p̃dictũ est recipiẽda ẽ luna. Et si nõ fuerit apta recipiendus est grad⁹ cõiunctionis uel p̃uentionis qui si non fuerit aptus recipienda est pars fortune. Et si nõ fuerit apta recipiend⁹ est gradus ascendẽs natiuitatis Dicit Ptolemeus ꝙ hylech nũqꝫ debeat accipi ab aliquo loco existente sub terra. Dicit eni ꝛ cõuenit ut nõ operemur in re tam nobili sicut ista p id totum qđ est sub terra ſꝫ semp p id qđ ascendit ꝛ apparet sup terraꝫ Nec cõuenit nos opari p signum qđ ascendens nõ aspicit nec p signum qđ ascendit ante ascendens qđ dicit̃ domus laboris. i. domus. 12. qꝛ est cadens ab angulo ꝛ plus etiã quoniaꝫ fumositates que eleuant̃ ab hu moribus terre turbant virtutẽ eius que venit ab ea ad terrã cũ spissitu dine ac lugubritate sua ꝛ damnãt eaꝫ ꝑpter qđ apparent colores ꝛ ma gnitudines stellaꝝ existentiũ in hac domo alterius maneriei qꝫ sint per naturã eorũ. Haly abenragel dicit sapientes in hoc sunt plurimũ discor dati: tñ id in quo maior pars eorũ concordat est ꝙ incipiũt primitus in natiuitatib⁹ diurnis a sole ꝛ inspiciũt si est in aliquo angulorũ uel succe denti ꝛ in signo masculino ꝛ in quarta masculina ꝛ aspexerit aliquã di gnitatũ suarũ erit ipse hylech: ꝛ si ita nõ fuerit nec aspexerit aliquam di gnitatũ suarũ nõ erit ipse aptus ꝑ hylech: ꝛ ꝗquires tũc hylech a luna ꝛ si eã inueneris in angulo uel in succedenti ꝛ in signo feminino ꝛ in q̃r ta feminina ꝛ aspexerit aliquã dignitatũ suarũ accipe eã ꝑ hylech alio quin nõ erit apta: tũc aspice natiuitatem si fuerit cõiunctionalis accipe hylech a gradu ascendente ꝛ si dñs aliquis habens ibi aliquã dignita tem aspexerit gradũ illũ accipies eũ ꝑ hylech. Et si ascendens non fuerit aptum ꝗquiras hylech a parte fortune. Et si pars fortune nõ fuerit apta

ꝑquiras hylech a loco cōiunctionis uel oppositionis ꝓcedentis natiui-
tatē. Et si nō fuerint apti natiuitas non habebit hylech. Et oportebit te
necessario reuerti ad dirigendū ꝑ athazir loca hylech ad loca fortunaꝝ
ꝛ ad radios earū ꝛ ibi inuenies locū finis. Et si natiuitas fuerit noctur-
na ꝑquiras primitus hylech a luna sicut incepisti ꝑquirere de die a sole
Et si eā inueneris in angulo uel in succedenti in signo feminino ꝛ i q̄rta
feminina ꝛ aspexerit aliquā dignitatū suarū ipsa erit hylech. Alioquin
ꝑquiras hylech a sole ꝛ si eum inueneris in angulo uel in succedenti in
signo masculino ꝛ in quarta masculina ꝛ asperexit eū habens dignita-
tem ibidē accipias eū ꝓ hylech alioquin nō erit aptus. Et tunc si natiui
tas fuerit ꝑuentionalis ꝑquiras hylech a ꝑte fortune sicut ꝑquisiuisti a
luna ꝛ sole. Et si pars fortune nō fuerit apta perquiras hylech a gradu
ascendente. Et si aliquis eorū nō fuerit aptꝰ ꝓ hylech ꝑquiras hylech a
gradu cōiunctionis uel ꝑuentionis ꝓcedentis natiuitateꝫ. Et si fuerit in
angulo uel in succedenti ꝛ fuerit aspectus ab aliquo habēte ibi aliquā
ex. 5. dignitatibus accipe eum ꝓ hylech. Et q̄ñ sol fuerit hylech ꝛ nō ha-
buerit alcochoden ꝑquiras hylech a gradu lune: ꝛ si ille. i. gradus lune
fuerit hylech ꝛ nō habuerit alcochoden perquiras hylech a gradu ascē
dente si natiuitas fuerit coniunctionalis: ꝛ si gradus ille fuerit hylech ꝛ
nō habuerit alcochoden ꝑquiras hylech a parte fortune. Cū si natiui-
tas fuerit ꝑuētionalis incipe primitus a parte fortune. ꝛ si fuerit hylech
ꝛ nō habuerit alcochoden aliquis horū ꝑquiras hylech a gradu cōiun
ctionis uel oppositionis antecedentis natiuitatē: ꝛ si nullus eorum ha-
buerit alcochoden quoniā natus nō habuit hylech nec alcochoden est
significatio vite ac durabilitatis modice. Et scias ꝙ in hylech qui ꝑqui
ritur ab ascendente ꝛ a ꝑte fortune ꝛ a gradu cōiunctionis uel ꝑuentio
nis nō aspicit̄ masculinitas nec femininitas signorū neqꝫ quartarū. Et
dicit maior pars sapientū ꝙ luna in tertia domo apta est ut sit hylech:
qꝛ gaudet in ea ꝛ dicūt similiter ꝙ soli i nona domo cōuenit esse hylech
qꝛ gaudet ibidem.

¶ Ex hoc alcochoden. In hoc capi-
tulo docet au
ctor eligere alcochoden qui est dator annorū vite. Snia
lrē est talis cū volueris scire qs planetarū est dator ānoꝝ
vite. debemꝰ aspicere qs planetarū habeat plures digni-
tates siue fortitudines i loco hylech. Uerbi grā: si sol fue-
rit hylech debemꝰ respicere planetā fortiorē in loco solis. Et si luna fue-
rit hylech debemꝰ respicere fortiorē in loco lune ꝛ sic de alijs locis intel

ligendū est. Et si talis planeta aspexerit locū hylech a quocunq3 aspectu debem⁹ ipsū accipe p alcochoden. Si vō nō aspexerit debem⁹ respicere aliū p⁹ illū. s. planetaȝ q hȝ in loco hylech aliqs fortitudines sȝ nō tot sicut prim⁹ dñs grad⁹. Uerbi grā: si vn⁹ habeat in loco hylech sex fortitudines ꝛ ali⁹ habeat ibi. 5. uel. 4. fortitudies si prim⁹ nō aspexerit locū hylech nō poterit eē alcochodē. tūc si 2⁹ aspexerit locū hylech debem⁹ ipsū accipere p alcochoden: ꝛ si ille etiā nō aspexerit debem⁹ aspicere iteruȝ ad aliū hñtē pauciores dignitates ꝛ sic debem⁹ pcedere donec inueniamus aliquē aspicientē locū hylech q habeat aliquā dignitatē i loco hylech: ꝛ si nullū planetā inuenerim⁹ aspicientē locuȝ hylech q habeat ibi dignitatē uel dignitates ille locus non potuit esse hylech: iō in hoc casu oportet querē aliud hylech ſm modū prius dictū. Uerbi grā: si natiuitas fuerit diurna ꝛ sol fuerit in loco apto ad hoc q̄ sit hylech. tñ nullus hȝ dignitatē in loco solis aspiciens ipsū sol nō poterit esse hylech: qꝛ nō hȝ alcochoden: iō oportet tūc pquirē hylech a luna: ꝛ si ipsa fuerit in loco apto hylech ꝛ null⁹ hñs in loco ei⁹ dignitateȝ sit aspiciens eū oportet pquirē hylech a pte fortune uel a gradu cōiunctionis uel pūentiōis uel gradu ascendēte ſm ordinē pdictū. Et videbat̄ quibusdā esse incipiendū a dño dom⁹ ita videlicet q̄ si dñs dom⁹ loci hylech aspexerit hylech accipiebāt eū p alcochoden ꝛ nō aspexerūt aliquē aliū. Si autē dñs domus nō aspexerit aspiciebāt ad dñm exaltatiōis q si aspexerit ponebāt illū alcochoden. Et si ille nō aspexerit aspiciebāt dñm triplicitatis: deinde ad dñm termini: deinde ꝛ vltimo ad dñm faciei. Dorothi⁹ aspexit p̄mo dñm termini ꝛ pposuit eū dño dom⁹ sȝ hoc nō videt̄ veritati consonū. Et quidā dixerūt si duo uel tres uel plures planete ɔueniāt in dignitatibus ita q̄ habeāt eqles fortitudies essentiales in loco hylech ꝛ oēs aspexerint illū locū accipiend⁹ est ille q ppinqui⁹ aspicit: ꝛ si in hoc etiā cōueniāt qđ raro cōtingit accipiend⁹ est ille qui fuerit in esse laudabili a sole ita q̄ sit cōiunct⁹ cū sole in vno gradu ꝛ non sit elongat⁹ ab ipso p 16. minuta. Uel accipiend⁹ est ille q fuerit ppinquior angulo aut ille q fuerit in initio ortus matutini. s. q incipit apparere in mane añ ortū solis aut ille q fuerit in statiōe sua secūda ꝛ iens ad directionē aut q fuerit i alio esse laudabili a sole. s. q̄ sit oriētalis si fuerit aliqs triū supioꝝ aut occidētalis si fuerit aliqs triū inferiorū. Si vō contingat q̄ sol fuerit hylech ꝛ fuerit in leone uel in ariete. s. in domo uel exaltatiōe sua erit ipse hylech ꝛ alcochoden. Et si luna fuerit hylech ꝛ fuerit in cancro uel i tauro erit ipsa hylech ꝛ alcochoden ꝛ nō oportet cōsiderare aliquem aliū. Ptolemeus dicit q̄ ille est alcochoden qui habet plures fortitudines i

loco hylech siue aspiciat siue nõ aspiciat ipsum locũ. sed nullus sapientum concordat cũ eo: ideo tutius videt̃ mihi tenere viã sapientũ. De annis vo quos dat alcochoden licet auctor nihil dicat: volo tñ fm sententiã haly abenragel pauca ꝛ veritati magis cõsona narrare. Dicit haly abenragel maior pars sapientũ hui9 scie dicũt ꝙ qñ alcochoden fuerit in angulis dat annos suos maiores. ꝛ qñ in succedẽtib9 dat ãnos suos medios. ꝛ qñ in cadentib9 dat ãnos suos minores nec dat melioramẽtũ alicui succedentiũ sup aliuꝫ ꝛ est error. Dicit haly abenragel. scias ꝙ de secretis cooptis ꝛ signalib9 celatis hui9 scie est qñ alcochoden fuerit in gradu decime dom9 dat annos suos maiores. Et qñ fuerit in gradu vndecime dom9 dat annos suos medios. Et qñ remouet̃ ab vno istorũ duorũ locorũ ꝛ vadit ad aliũ aspice quot grad9 sũt ab vno ad aliũ ꝛ diuide p eos annos, q sũt inter annos maiores ꝛ ãnos medios. Uerbi gratia: pono ꝙ grad9. 10. dom9 sit terti9 grad9 pisciũ: ꝛ pono ꝙ ven9 sit alcochoden ꝛ sit in. 13. gradu pisciũ. est g̊ elongata a puncto. 10. dom9 p. 10. gradus. ꝛ pono ꝙ a pricipio. 10. dom9 vsqꝫ ad principiũ. 11. sũt. 30. gradus. Scio ꝙ si esset in principio. 10. domus daret annos maiores q sũt 82. Et si esset in principio. 11. dom9 daret annos suos medios q sũt. 45. nũc autẽ in neutro horũ duorũ punctoꝝ est. subtrahã g̊. 45. annos. s. medios ab annis maiorib9. s. 82. ꝛ remanẽt. 37. anni quos multiplicabo p distantiã veneris a principio decime dom9 ꝛ pueniẽt. 370. ꝛ diuidam p. 30. s. p longitudinẽ inter decimã domũ ꝛ vndecimã ꝛ exibũt. 12. anni ꝛ remanẽt post diuisionẽ. 10. que multiplicabo p. 12. ꝛ diuidam p. 30. ꝛ exibunt q̃ttuor menses. subtrahã g̊. 12. annos ꝛ q̃ttuor mẽses ab annis maiorib9 veneris ꝛ remanebũt. 69. anni ꝛ. 8. menses ꝛ erunt anni quos dat venus in tali casu. Istud exemplũ poteris applicare ad alios angulos ꝛ domos. Dicit haly abenragel qñ alcochoden fuerit combustus ꝛ ipse iens ad solem ita ꝙ nõ appareat perdit totum datũ suũ: quia quando est in hoc statu nõ dat nisi dies uel horas uel res que nomen nõ habent. ꝛ terminus combustionis est iste. Postq̃ꝫ saturnus fuerit occidentalis a sole ꝛ sol iuerit ad eum ꝛ fuerint inter eos. 15. grad9 donec remãserit ꝛ orientalis fuerit ꝛ fuerint inter eos. 10. gradus completi. Et iupiter illud idem. Mars tñ postq̃ꝫ inter euꝫ ꝛ solẽ in occidente fuerint. 15. grad9 quousqꝫ sit orientalis ꝛ inter eos sint. 9. gradus. Mercuri9 tñ facit facta sua ꝛ dat dona sua cõpleta q̃diu fuerit direct9 dũmõ nõ sit appropinquat9 soli ad min9 de. 7. gradibus ꝛ a. 7. gradibus vsqꝫ ad. 5. dat: non tamen complete. Sed a principio. 7. graduuꝫ donec transeat solem per 5. gradus perdit suũ datũ totum. ꝛ a. 5. gradibus vsqꝫ ad complementũ

7.graduū dat modicū: verū postqꝫ transiuit.7.gradus dat suū datū cō-
pletū.⁊ hoc idem facit venus excepto ꝙ qñ apparet visibiliter ad minꝰ
horū.5.graduū dat tūc datū suū cōpletū. Luna tñ qñ applicat soli eun-
do ad eū ⁊ fuerint inter eos.15.gradus debilitat̄ eiꝰ factū ⁊ dat modicā
rem.s.dies uel qđ huic assimilat̄. Et qñ applicuerit soli ad.12.gradꝰ per
dit totū eiꝰ datū donec transiuerit gradū solis p̱.10.gradꝰ ⁊ tūc dat mo-
dicū datū dies.s. uel qđ ei assimilat̄ quousqꝫ transiuerit solē p̱.12.gradꝰ
⁊ tunc dabit totū eius datū completū. Casus autē planete qui est cōtra
rius exaltationi aufert mediū dati.⁊ terminꝰ huiꝰ casus ⁊ ita sol cū fue-
rit in.5.gradu libꝛe quousqꝫ transeat.25.gradꝰ eiusdē est in casu suo:resi
duū signi iudicabit̄ sicut detrimentū. Saturnꝰ est in suo casu a pꝛīcipio
12.gradꝰ arietis donec transeat.26.gradū eiusdē:⁊ residuū signi ꝓ detri
mēto iudicabit̄. Jupiter ē ī suo casu a q̄rto gradu capꝛicoꝛni vsqꝫ ad cō
plementū.20.graduū:⁊ residuū signi iudicabit̄ sicut detrimentū. Mars
est in suo casu a pꝛincipio.19.gradꝰ cancri vsqꝫ ad finē ipsiꝰ cancri:⁊ in
pꝛincipio ipsiꝰ signi iudicat̄ sicut detrimentū. Et venꝰ est in suo casu post
q̄ꝫ transiuit terminū Jouis vsqꝫ ad.21.gradū virginis. Jstud de venere
qđ dicit nō pōt stare nisi intelligas ſm terminos Ptolemei. ſm eni ter-
minos illos.14ꝰ gradꝰ virginis est finis termini Jouis. Scđm v̄o termi
nos positos in alchabicio nō est ita. ibi eni terminꝰ Jouis finit̄ in.21.
gradu virginis. Uel igit̄ lrā haly est coꝛꝛupta uel nō pōt dictū suū intel-
ligi nisi ſm terminos Ptolemei. Et mercuriꝰ est in suo casu a pꝛincipio
8.gradꝰ pisciū vsqꝫ ad cōplementū.19.graduū ipsiꝰ:⁊ in residuo eiusdē
signi iudicat̄ tanq̄ꝫ si eēt in detrimēto suo. Retrogradatio triū supiorū
planetarū a p̄ncipio sue retrogradatiōis vsqꝫ ad oppositionē solis.i.vs-
qꝫ ad mediū retrogradatiōis aufert medietatē dati ⁊ alia medietas re-
manet:⁊ qñ trāsiuerit oppositionē solis aspice quot gradꝰ ⁊ minuta ibit
retrogradādo ab oppositiōe solis ⁊ quot fuerit aspice quā ꝑtē ꝓportio-
nalē hñt ad oēs gradꝰ quos hꝫ retrogradari ab oppositiōe vsqꝫ ad dire
ctionē ⁊ tm̄ addas medietati dati ⁊ dirigas gradꝰ illos recte cū suis mi-
nutis tali mō ꝙ qñ planeta fuerit in pꝛincipio diretiōis sue dabit recte
suū datū cōpletū. Pono in hoc exemplū:pono ꝙ mars fuerit alcocho-
den ⁊ fuerit datū suū totū.60.anni ſm ꝓpoꝛtionē pꝛius factā int̄ angulū
⁊ succedentē ⁊ ponat̄ ꝙ sit ipse retrogradꝰ inter mediū retrogradatiōis
amisit ḡ in medio retrogradatiōis sue ⁊ añ mediū retrogradatiōis me-
dietatē horū ānoꝝ ⁊ remanserūt.30.anni: ⁊ pono ꝙ inerit vltra mediū
retrogradatiōis sue.i.oppositionē solis retrogradādo ꝑ duos gradꝰ:⁊
pono ꝙ ab oppositiōe vsqꝫ ad directionē debeat ire retrogradādo p̱.10
gradꝰ.multiplicabo igit̄ duos gradꝰ ꝑ medietatē dati qđ amisit.s.p̱.30.

annos ꝛ ꝑueniẽt.60.que.60. diuidã p.10.ꝛ exibũt.6.anni quos annos addã medietati dati.s.30.ãnis ꝛ ꝑueniẽt.36. ãni.hoc esset datũ martis in casu ꝓposito.Cũ venus ꝛ mercuriꝰ postq̃ꝫ qlibet eoꝛũ incipit retrogra dari ꝑdit medietatẽ dati eiꝰ qđ dat qñ est directꝰ. ꝛ postmodũ aspice q̃t gradꝰ ꝛ minuta sibi remanẽt vsq̃ꝫ ad occultationẽ suã recte quãto plus poteris:qꝛ venus forte apparebit existendo inter eã ꝛ solẽ minus.5.gra dibus.Et qñ fuerit apparẽs dabit mediuꝫ datũ nisi apparuit existendo inter eã ꝛ solẽ minus.5.gradibꝰ qꝛ tũc nõ ꝑdest illi apparitio illa in hoc statu.Postmodũ dirigas illos gradꝰ ꝛ minuta postq̃ꝫ retrogradari ince pit quousq̃ꝫ occultauerit se subtiliter ꝛ recte ꝛ diuidas ꝑ hoc mediũ da ti qđ remansit in modo ꝓdicto: qꝛ qñ occultat̃ totũ perdit eiꝰ datũ sicut ꝓdiximus qꝛ nihil remanet ei.Et põt exemplificari ad sil'itudinẽ exem pli dati in retrogradatiõe triũ superioꝛũ.Dicit haly ꝙ iupiter ꝛ venꝰ qñ cõiuncti fuerint coꝛꝑaliter uel qñ aspiciũt alcochoden de tertio uel sex tili addũt numero annoꝝ quos dedit alcochoden ẜm numerũ annoꝛũ suoꝝ numeroꝛũ annos uel menses uel dies uel horas iuxta virtutes ul' debilitates eoꝝ:ꝛ tñ ambe infoꝛtune saturnus ꝛ mars qñ iũgũt̃ coꝛpo raliter cũ alcochoden uel ipsũ aspiciũt de opposito uel q̃rto minuũt ei numerũ annoꝝ suoꝝ minoꝛum. Sꝫ qñ mercuriꝰ fuerit cũ foꝛtunis ad dentibꝰ alcochoden addit ipse sil'iter numerũ annoꝝ suoꝝ minoꝛum:ꝛ qñ fuerit cũ infoꝛtunis minuentibꝰ alcochoden minuit etiã partẽ suam ꝛ qñ mars ꝛ saturnꝰ aspexerint de tertio a signis bꝛeuiũ ascensionũ aut de sextili longarũ ascensionũ minuũt.Et dico ꝙ sol in q̃rta ꝛ oppositio ne minuit numerũ annoꝝ suoꝝ minoꝛuꝫ:ꝛ addit de 3º ꝛ sextili. Multi ex astrologis antiquis ꝛ modernis dicũt ꝙ luna foꝛtunata addit de ter tio uel sextili.ꝛ oẽs sapientes huiꝰ scie cõfitent̃ ꝙ qñ natus nõ habuerit hylech ꝛ habuerit aliquã duarũ foꝛtunarũ in ascendente uel medio ce li possibile est ꝙ viuet ẜm quantitatẽ annoꝝ minoꝝ illiꝰ foꝛtune q̃ vitã significauit nisi gradꝰ ascendẽs ꝛ luna fuerint infoꝛtunati uel fuerit ea dẽ foꝛtuna dña domus moꝛtis:qꝛ tũc sig̃t modicã durabilitatẽ ꝛ vitã.

Almuteꝫ vo qui ꝓest natiuitati

Hic auctoꝛ docet eligere almuteꝫ.i.planetã dñatoꝛẽ i fi gura a q̃ accipit̃ esse nati post hylech ꝛ alcochodẽ.Snia lrẽ est ista.planeta hñs maiꝰ dñiũ siue plures foꝛtitudies in.5.locis ꝓdictis a qbꝰ accipit̃ hylech q̃ sũt locꝰ solis locꝰ lune locꝰ ꝯiunctiõis uel ꝑuentiõis pars foꝛtune gradꝰ ascendẽs ille pla neta ẽ almuteꝫ.i.vincens.Et si aliqs habuerit dignitates in.2.uel.3.ul' pluribꝰ locis ex locis ꝓdictis ille ẽ almuteꝫ. Uerbi grã:pono ꝙ vnꝰ pla

neta sit dñs ascendẽtis ⁊ dñs termini eiusdẽ ascendẽtis ⁊ cũ hoc dñs faciei eiusdẽ: talis planeta haberet in ascendente. 8. fortitudines. ⁊ pono q̄ alter planeta sit dñs exaltatiõis ascẽdẽtis ⁊ dñs dom⁹ loci solis ⁊ dñs triplicitatis ptis fortune: talis planeta esset dignior almutez q̄ primus q̄ꝛ habet plures fortitudines in locis p̄dictis. Et ut abbreuiet̄ sermo colligende sũt fortitudines cuiuslibet in. 5. locis p̄dictis. ⁊ ille eorũ q̄ abundauerit in numero fortitudinũ ille erit almutez.

Et ex hoc profectio i ãnis natitatũ atq3 mũ. In hoc ca° docet op⁹ pfectiõis. i. mutationis ãnoꝝ de vno signo ad aliud. ⁊ hoc duplicit̄. Pri°mo in ãnis natiuitatũ. 2° in ãnis magnarũ diũctionũ. Op⁹ in nis natiuitatũ est facile. ⁊ est snia lr̃e talis. cũ volueris scire ad qd̃ signũ applicat ãnus natiuitatis alicui⁹ vide quot anni pfecti transierint nato ⁊ incipies a gradu ascendẽte natiuitatis ⁊ dabis cuilibet ãno vnũ signũ ⁊ vbi finit⁹ fuerit numer⁹ ibi erit signũ pfectiõis ab ascẽdẽte. Uerbi grã: ascendẽs alicui⁹ natiuitatis fuit. 10. grad⁹ arietis in fine primi anni venit pfectio ad. 10. gradũ tauri. In fine secũdi ãni ad. 10. gradũ geminorũ ⁊ sic ẜm hũc ordinẽ dando cuilibet anno signũ vnũ vsq3 ad cõplemẽtũ. 12. annoꝝ. tũc eni. s. in fine. 12. ãnoꝝ reuertit̄ ad locũ radicis. Si autẽ multi anni transierint nato subtrahe a toto numero annorũ pfectorũ q̄ transierũt nato. 12. quotiẽs poteris. i. diuide p. 12. ⁊ numerũ qui remanet infra. 12. pijce ab ascẽdẽte natiuitatis ẜm modũ prius dictũ. Uerbi grã: ascendẽs cuiusdã natiuitatis fuit. 13. grad⁹ virginis ⁊ tran sierũt nato. 32. anni solares cõpleti. subtrahã a. 32. annis. 12. bis ⁊ remanent. 8. anni cõpleti. dabo g̃ primũ annũ virgini. secundũ libre. tertiũ scorpioni q̄rtũ sagictario. q̄ntũ capricorno. sextũ aquario. septimũ piscib⁹. octauũ arieti. veniet g̊ pfectio ad signũ qd̃ succedit imediate. s. ad taurũ ad consimilẽ gradũ gradui radicis. s. ad. 13. eiusdẽ. Sicut dixi de gradu ascendente ita faciendũ est de gradu solis ⁊ gradu lune ⁊ gradu ptis fortune: ⁊ vbi applicuerit ann⁹ dñs illi⁹ signi est disppsitor illius anni. Et ab illo accipiunt̄ facta de quib⁹ nat⁹ se intromittet illo anno ⁊ fortunia ⁊ infortunia que accidẽt sibi illo anno. Auctor ponit exempla in lr̃a iõ non est necesse multũ insistẽ exemplis. Deinde dicit auctor cũ pfectio anni peruenerit ad aliquẽ gradũ alicui⁹ signi ⁊ fuerit aliq̄s planeta uł radij alicui⁹ planete post ipsũ gradũ in eodẽ signo uel in eadẽ domo in figura ⁊ volueris scire q̄ñ pueniet pfectio ad ipsũ planetã uel radios ei⁹. vide quot grad⁹ ⁊ minuta sint inter gradũ ad quẽ puenit ann⁹ ⁊ ipsum planetã uel radios ei⁹ ⁊ multiplica illos p. 12. ⁊ sextã vni⁹. hoc ẽ dicẽ. dabis cuilibet

gradui. 12. dies ⁊ sextã ptẽ vni⁹ ⁊ pueniẽt tibi dies q sũt a principio illius anni vsq3 ad tẽpus in q̊ pfectio pueniet ad planetã uel ei⁹ radios. Ratio autẽ quare cuilibet gradui dant̃. 12. dies ⁊. 6ª vni⁹ est: q2 hoc mõ in fine anni cõplet̃ vnũ signũ. Si eni multiplicaueris. 30. grad⁹ p. 12. ⁊ sextam vni⁹ pueniẽt. 365. dies q sũt dies vni⁹ anni. Dicit Ptoleme⁹ in ppositiõe 236. q̃rte ptis q̃driptiti sui. ⁊ sciem⁹ dispositionẽ facti annorũ accipiẽdo numerũ annorũ natiuitatis ⁊ pijciem⁹ eos a quolibet locorũ hylegio⁊ s̃m ordinationẽ signorũ vnicuiq3 signo annũ vnũ ⁊ accipiem⁹ dispositorem a signo in quo applicat numer⁹ graduũ. Idẽ haly in cõmento dicit q in hoc dicto vult narrare Ptoleme⁹ q qõlibet signũ disponit in ãno vno ⁊ sic ibit signi reuolutio in quo est significator q̃buslibet. 12. annis vna vice vsq3 ad finẽ vite: ⁊ hoc sciũt omnes astrologi.

PRofectio autem ex ãnis mũdi

Hic docet op⁹ pfectionis in ânis mũdi. Snia littere ẽ talis. Cũ volueris scire applicationẽ ãnorũ alicui⁹ secte vide quot transierint ãni solares cõpleti a pricipio illi⁹ anni in quo fuit magna ↄiũctio q̃ significauit illã sectã ⁊ diuide illũ numerũ ãnorũ p. 12. ⁊ numerũ q remanserit infra. 12. pijce ab ascẽdẽte illi⁹ ãni in q̊ fuit ↄiũctio ⁊ vbi applicuerit numer⁹ ibi ẽ signũ pfectiõis. Auctor ponit exm in lrã de secta sarracenoꝝ. i. machometi ⁊ dicit q intẽ ãnũ ↄiũctiõis q̃ significauit legẽ illã ⁊ ãnũ apparitiõis machometi. s. in q̊ incepit p̃dicare fuerũt. 61. ãni. Alia lrã h3. 52. anni. Ego credo q debẽt esse. 52. ãni ⁊. 57. dies. alioqn nõ cõcordabit cũ illo qδ dicit postea. ⁊ ascendẽs ãni in q̊ fuit illa ↄiũctio fuit signũ geminoꝝ ⁊ puenit ille ann⁹ in q̊ incepit p̃dicare ad signũ v̓ginis. s. ad signũ illi⁹ planete qui fuit dñs signi ascendentis anni ↄiũctionis. Si eni subtrahant̃ a. 51. 12. quotiẽs poterit remanẽt. 3. det̃ q̊ signo geminorũ primus. 2⁹ cancro. 3⁹ leoni ⁊ sic ann⁹ incõpletus q fuit posit⁹ in numero puenit ad signũ virginis. Nõ est nobis magna cura quot anni fuerũt ab anno illi⁹ ↄiũctiõis vsq3 ad primũ annũ arabũ. Sufficiat eni nobis scire q ann⁹ ille in q̊ inceperãt anni arabũ puenit ad virginẽ: q2 anni arabũ sunt nobis noti ex tabulis extractionis earũ ⁊ poterimus incipere a virgine s̃m q dicit auctor in littera. Et q2 tempore auctoris ipsi opabant̃ in ptibus suis p annos psarũ: iõ applicat dictũ suũ ad annos psarũ. ⁊ dicit cũ volueris hr̃e noticiã hui⁹ rei. i. scire ad qδ signũ applicat ann⁹ ex anno ↄiũctiõis q̃ significauit sectã sarracenorũ vide quot ãni psarũ transierũt ⁊ verte illos in dies p tabulã extractiõis earũ deseruientẽ annis psaꝝ aut q multi-

plicent anni p.365. tot eni dies continet annus pfīcus q2 anni pfici nō hñt qrtā diei ⁊ nūero dierū q̄ puenerit tibi adde. 3624. dies. tot eni dies fuerūt a principio annoꝝ arabū vsq3 ad principiū annoꝝ persarū. ⁊ qd̄ collectū fuerit diuide per. 365. ⁊ qrtā vni⁹ ⁊ pueniēt anni solares: si qd re siduū fuerit erūt dies anni ipfecti. Et potes etiā numerū dierū reducere ad āos solares p tabulas extractiōis earū deseruientē annis solarib⁹. Tota intentio auctoris stat in hoc q sciam⁹ quot āni solares pfecti trā sierūt ab initio annoꝝ arabū vsq3 ad tēpus ɔsiderationis ⁊ dam⁹ cuilibet anno vnū signū fm modū prius dictū ⁊ incipiem⁹ a virgine. ⁊ ego ponā exemplū applicādo ad cōputatiōes nostras fm annos dñi nostri ihu xpi. Cū volueris scire ad qd̄ signū applicat ann⁹ ɔiunctiōis q̄ significauit legē sarracenorū subtrahe ab annis xpi. 621. ānos ⁊. 6. menses ⁊. 14. dies. tot eni anni fuerūt a principio annoꝝ xpi vsq3 ad principiū annoꝝ arabū ⁊ numerū annoꝝ pfectoꝝ q̄ remanserit diuide p. 12. ⁊ illud qd̄ remanet pijce a virgine dando cuilibet āno signū vnū fm modū pri⁹ dictū ⁊ remanet ann⁹ impfect⁹ sequēs annos pfectos quos diuisisti manet in vgine. Uerbi grā: anni xpi sūt mō. 1330. cōpleti ⁊. 22. dies ab illis subtrahā. 621. ānos. 6. menses. 14. dies remanēt. 708. anni solares pfecti. 6. menses ⁊. 8. dies. Jlli sūt anni q̄ transierūt a principio annorū arabū vsq3 mō. quos annos pfectos diuidā p. 12. ⁊ totus numer⁹ surgit ita q nō remanet aliqs ann⁹ pfect⁹. Dico ḡ q pfectio anni cōiunctiōis magne q̄ significauit sectā sarracenorū mō est in virgine fm sniam auctoris. Sicut exemplificatū est de secta sarracenoꝝ ita pōt fieri in alijs sectis si debeāt dici secte si sciat̄ cōiūctio significans illā sectā ⁊ a scēdēs anni ɔiunctiōis. S3 de hac materia nō expedit multū loq. est eni res q̄ nō cōcordat cū fide nr̄a: s3 si qs delectat̄ in his ⁊ voluerit reducere mutationes q̄ fiūt i legib⁹ ad mot⁹ supioꝝ corporū legat libros de magnis ɔiunctionib⁹ ⁊ ibi iueniet. Dende dicit si volueris pfectionē a signo cōiunctionis q̄ significauit pdictā sectā pijce annos pdictos a scorpione q2 ɔiūctio illa fm eū fuit in scorpione. Si vo volueris pfectionē ab ascē dente regni vide quot āni solares transierūt a principio illi⁹ regni. Jpse exemplificat de vno regno s3 nescio de quo regno loquit̄ ⁊ non curo q2 sine exemplo suo pōt intelligi littera. Sicut autē dicit̄ de ascendente regni ita debet intelligi de ascendente fundationis alicuius ciuitatis uel castri uel etiā cuiuscūq3 edificij ita q accipiant̄ anni solares pfecti qui transierūt a principio fundationis illi⁹ ⁊ pijciant̄ ab ascendente principij fundationis fm modum ante dictū. Deinde dicit si volueris profectionem ab ascendente mutationis coniuuctionis Jouis ⁊ saturni de triplicitate aquatica ad triplicitatem igneam subtrahe ab annis psarū

176.annos p̄ficos ꝛ cõuerte illos qui remanēt in annos solares ꝛ ꝓijce a leone. vult dicere ꝙ cõiunctio Jouis ꝛ saturni in principio annorum persarū fuit in triplicitate equatica ꝛ post principiū annoꝝ persarū per quos ipsi cõputabant p. 176. annos mutauit se cõiunctio ad triplicitatem igneā: iō iubet subtrahere ab annis persarū. 176.annos ꝛ remanēt anni qui transierūt ab anno mutationis cõiunctionis ad triplicitatem igneā: ꝛ iubet eos annos qui remanēt vertere in annos solares qꝛ p̄sici nō habent bisextū ꝛ anni solares habent; ꝑfectio autē fit ſm annos solares: ꝛ iubet ꝓijcere a leone qꝛ ſm ipsū leo fuit ascendens in anno mutationis cõiunctionis ad triplicitatē igneā. ex quo videt̄ ꝙ auctor iste fuit ꝛ cõposuit hunc librū in tempore quo cõiunctio fuit i triplicitate ignea nūc autē hec cõiunctio est in triplicitate aerea ideo ponā exemplum de triplicitate in qua nos sumus. Cū volueris scire ꝑfectionē ab anno mutationis cõiunctionis Jouis ꝛ saturni ad triplicitatē aereā subtrahe ab annis xp̄i. 1324.annos ꝛ.71.dies ꝛ.20.horas. tantū eni tempus transiuit a principio annorū xp̄i vsqꝫ ad principiū annorū mutationis cõiunctionis ad triplicitatē in qua nos sumus: ꝛ residuū ꝓijce a.13°.gradu tauri. ille eni fuit ascendens anni supradicti ꝛ vbi ꝑduxerit te numerus ibi erit ꝑfectio anni. Uerbi gratia: anni xp̄i sunt numero. 1330.completi ꝛ 22.dies. ab illis subtraham. 1324.annos ꝛ.71. dies. ꝛ remanent. 5.āni p̄fecti ꝛ.316. dies anni imꝑfecti: dabo primū annū tauro incipiendo a 13.gradu eius. secundū signo geminorū incipiendo a.13.gradu eiꝰ. tertium cancro. quartū leoni incipiendo a.13.gradu eius. quintū virgini incipiendo a.13.gradu eius. venit ergo ꝑfectio.6.anni mundum p̄fecti ad librā ad.13.gradū. Et si volueris gradū in quo est ꝑfectio diei vltimi ex diebus qui transierūt de anno imꝑfecto multiplica numerū dierum anni p̄fecti p.30.ꝛ ꝑductum diuide p.365.ꝛ numerus quotiens erit gradus. Si autē aliquid remanserit post diuisionē multiplica illud p.60.ꝛ diuide p idem quod prius ꝛ numerus quotiens erit minuta. Uerbi grā in ꝓposito exemplo remanserūt de anno imꝑfecto.316.dies quos multiplicabo per.30.ꝛ ꝓueniēt.9480.quē numerū diuidam per.365.ꝛ exibunt.25.gradus ꝛ remanēt post diuisionē.355.que multiplicabo p.60 ꝛ ꝓuenient.21300.ꝛ diuidā per.365.ꝛ exibunt.58.minuta. addam ergo super.13.gradū libre.25.gradus ꝛ.58.minuta. ꝛ ꝓueniet numerus vsqꝫ ad.8.gradus ꝛ.58.minuta scorpionis. ibi ergo nūc est ꝑfectio ab ascendente anni mutationis cõiunctionis ad triplicitatē aeream.

Et ex hoc directio. In hoc capitulo auctor docet dirigere significatorē quēlibet ad quēlibet locū circuli. Intelligendū ē primo q directio siue dirigere significatorē ad quēlibet locuz circuli nihil aliud ē q inuenire grad equinoctialis q reuoluunt a loco significatoris vsq ad locum ad quē debet dirigi. Si locus significatoris fuerit in medio celi uel i angulo terre tūc dirigere est inuenire grad equinoctialis q reuoluunt a loco significatoris vsq ad locū quē debet dirigi in horizonte recto. Si autē fuerit in ascendēte uel in occidente tūc est inuenire illos gradus in horizonte obliquo. Si autem nō fuerit in aliquo horū locorū tūc accipiunt ascensiones mixtim. s. miscendo ascensiones circuli directi cū ascensionib regionis: proportionabiliter tn̄ sm distātiā loci significatoris ab angulis: et gradus directiōis qn̄q significāt ānos qn̄q dies qn̄q alia tp̄a. In natiuitatib qlibet gradus significat annū. In reuolutionib annorū mūdi et natiuitatū quilibet gradus significat diē. Et quidā volūt q i reuolutionib annorum. 59. minuta et. 8. 2a. s. motus solis in vno die significant vnū diē. In cōiunctionib solis et lune et in oppositiōib sm quosdam qlibet. 13. grad. 10. minuta. s. quantū luna mouet in die p mediū cursū significāt diē. Cū g volueris significatorē aliquē dirigere ad quēcūq locū circuli si significator ille fuerit in gradu medij celi uel in angulo terre subtrahe ascensiōes circuli directi gradus significatoris ab ascēsionib circuli directi loci ad quē vis dirigere et remanēt grad directionis. Si vo significator fuerit in ascendēte aut occidēte subtrahe ascensiones circuli obliqui grad significatoris ab ascensionib circuli obliq ad quē vis eū dirigere et remanēt grad directiōis. Exemplū qn̄ est i medio celi. Pono q luna sit i medio celi in. 5o gradu aquarij. et pono q radij oppositi saturni sint in sexto gradu pisciū. Ponam q velim dirigere lunā ad radios oppositos saturni. Quesiui igit ascensiōes gradus lune in circulo directo et inueni. 37. grad. 23. minuta. quesiui etiā ascensiones sexti grad pisciū vbi sūt radij oppositi saturni in eodē circulo directo et iueni. 67. gradus. 98. minuta. Deinde subtraxi ascensiōes lune ab ascensiōib radiorū saturni et remanserūt. 30. grad. 25. minuta. illi eēnt grad directionis in hoc casu. Exemplū qn̄ est in ascendēte. Pono q luna sit in eodē. 5. gradu aquarij et radij saturni in. 6o. pisciū quesiui ascensiones grad lune in circulo obliquo in regiōe cui latitudo est. 48. graduū et iueni. 330. grad. 22. minuta. Quesiui etiā ascensiōes sexti grad pisciū et iueni. 348. grad. 31. minuta. subtraxi ascensiōes lune ab ascensionib grad radiorum saturni et remanserūt. 18. grad. 9. minuta. illi eēnt

grad⁹ directiõis in hoc casu. hoc eodē mō dirigit̃ grad⁹ ascendēs ad quē
libet locū circuli. Si vō significator dirigēdus fuerit extra hec loca tūc
si fuerit inter mediū celi ⁊ ascendens vide distantiā ei⁹ a medio celi sub
trahēdo ascensiões grad⁹ medij circuli in circulo directo ab ascensioni
bus grad⁹ significatoris quā distantiā serua. Deinde scias medietatem
arcus diurni grad⁹ significatoris ꝑ modū dictū in caplo de radiationi-
bus ⁊ serua eā. Deinde subtrahe ascensiões circuli directi grad⁹ signifi-
catoris ab ascēsionib⁹ circuli directi loci ad quē vis eū dirigere ⁊ qđ re-
manserit erit significator circuli directi serua eū. Deinde subtrahe ascē-
siones grad⁹ significatoris in circulo obliq̊ ab ascensionib⁹ loci ad quē
vis eū dirigere in eodē circulo obliq̊ ⁊ qđ remanserit est significator re-
gionis. Deinde subtrahe significatorē minorē de maiori ⁊ differentiaꝫ
multiplica ꝑ distantiā ab angulo medij celi ⁊ ꝓductū diuide ꝑ medieta
tem arcus diurni ⁊ ꝓueniet ꝑs ꝓportionalis quā adde sup̱ significatorē
circuli directi si fuerit minor significatore regiõis: uel subtrahe si fuerit
maior ⁊ qđ ꝓuenerit erit grad⁹ directiõis. Si aūt velles dirigere ꝯ suc-
cessionē signoꝝ sic dirigūt̃ ptes ⁊ planete retrogradi. s. ꝓcedēdo ab ascē
dēte vers⁹ mediū celi tūc debes accipe distātiā significatoris ab ascēdēte
ꝑ ascensiões regiõis ⁊ debes addere ptē ꝓportionalē drie duoꝝ signifi-
catorū sup̱ significatorē regiõis si ille erit minor significatore circuli di
recti aut subtrahē ab eo si eēt maior. i alio nō differt op⁹. Si aūt signifi
cator dirigēd⁹ fuerit int̃ ascēdēs ⁊ angulū t̃re: vide distātiā grad⁹ signifi-
catorꝫ ab ascēdēte subtrahēdo ascēsiões grad⁹ ascēdētis regiõis ab ascē
sionib⁹ grad⁹ significatorꝫ regiõis ⁊ serua distātiā. Deiñ scias medieta-
tē arc⁹ nocturni grad⁹ significatoris ꝑ modū dictū i op̱e radiationū quā
etiā serua. Deiñ subtrahe ascensiões grad⁹ significatoris i circulo obliq̊
ab ascensiõib⁹ loci ad quē vis eū dirigē i eodē circulo obliq̊ ⁊ qđ remā-
serit ē significator regiõis quē serua. Deiñ subtrahe ascensiões grad⁹ si-
gnificatoris circuli directi ab ascensiõib⁹ circuli directi loci ad quē vis
eū dirigē ⁊ qđ remanserit erit significator circuli directi. Deinde subtra
he minorē de maiori ⁊ remanebit differentia duorū significatorū: quā
multiplica ꝑ distātiā grad⁹ significatoris ab ascendēte ⁊ ꝓductū diuide
ꝑ medietatē arc⁹ nocturni grad⁹ significatoris ⁊ ꝓueniet ꝑs ꝓportiona-
lis quā adde significatori regionis si fuerit minor significatore circuli
directi. uel subtrahe a significatore regionis si fuerit maior significa-
tore circuli directi ⁊ quod post additionem uel subtractionem proue-
nerit sunt gradus directionis. Si vero volueris dirigere contra succes-
sionem signorum. s. ꝓcedendo ab angulo terre versus ascendens: tunc
debes accipere distantiā significatoris ab angulo terre per ascensiões

circuli directi ⁊ multiplicare illā ꝑ differentiā duorū significatorū ⁊ di-
uidere per medietatē arcus diurni ut prius dictū est: ⁊ partē ꝓportiona
lem debes addere ad significatatorē circuli directi si fuerit minor signi
ficatore regionis. Uel subtrahere si fuerit maior: in alio nō differt opus
Si autē significator dirigendꝰ fuerit inť angulū terre ⁊ gradū occidētis
operari debes cū gradu opposito significatoris ⁊ cum gradu opposito
loci ad quē vis eum dirigere ⁊ per distantiā gradus oppositi significa-
toris a medio celi ⁊ per medietatē arcꝰ diurnū gradꝰ oppositi significato
ris gradus enī oppositꝰ significatoris tm̄ distat a linea meridiana quan
tū gradus significatoris ab angulo terre: ⁊ medietas arcus diurni gra-
dus oppositi est tanta quanta est medietas arcus nocturni significato-
ris. ⁊ est tunc idem opus qđ fuit inter mediū celi ⁊ ascendens. Si vͦo si-
gnificator dirigēdus fuerit inter angulū occidentis ⁊ mediū celi debes
operari similiter per gradū oppositū significatoris ⁊ per distantiā eius
dem ab ascendēte ⁊ per medietatē arcus nocturni eiusdē gradus oppo
siti ⁊ per gradū oppositū loci significatoris ad quē dirigendus est: ⁊ est
eꝰdē operatio sicut fit inter ascēdēs ⁊ angulū terre. Si vͦo cōtingat ꝙ si-
gnificator dirigendꝰ sit in vna quadra ⁊ locus ad quē debet dirigi sit in
alia quadra. Uerbi gratia: significator sit inter mediū celi ⁊ ascendens
⁊ locus ad quē debet dirigi sit inter ascendens ⁊ angulū terre tūc debes
dirigere vsq; ad angulū ⁊ pastea dirigere angulū vsq; ad locū ad quem
debet dirigi ⁊ iūgere has directiones insimul. Diriges autē significato-
rem prius dictū ita ꝙ accipias distantiā significatoris ab angulo qui ē
retro ipsum in ordine signorū sicut si fuerit inter angulum medij celi ⁊
ascendens accipies distantiā eius ab angulo medij celi. Et si fuerit inť
ascendens ⁊ angulū terre accipies distantiā eius ab ascendēte: accipies
etiā medietatē arcus diurni uel nocturni gradus significatoris uľ eius
oppositi per modū prius dictū: ⁊ angulū ad quē vis dirigere accipies ꝓ
loco ad quē debet dirigi ⁊ teneto ordinem prius dictū. Illa directione
facta diriges angulū ꝑ modū prius dictū qn̄ significator fuerit i aliquo
angulorū vsq; ad locū ad quem debet dirigi significator: ⁊ addes vnā
directionē cū alia ⁊ ꝓuenient gradus directionis. Auctor i littera dicit
ꝙ debet accipi distantia significatoris ab angulo ⁊ illa debet diuidi ꝑ
partes horarū gradus significatoris ⁊ ꝓuenient hore distantie signifi-
catoris ab angulo ⁊ dicit ꝙ debet accipi sexta pars differentie duorum
significatorū quā sextā partē iubet multiplicare per horas distantie si-
gnificatoris a meridie: ⁊ ꝓueniēs iubet addere ad significatorē circuli
directi uel subtrahere per modū dictū. Sz modus quē posui est leuior

ꝛ planioꝛ. In modo enī auctoꝛis opoꝛtet accipere distantiā ab angulo ꝑ eundē modū quem ego posui. ꝛ vltra hoc opoꝛtet querē ꝑtes hoꝛarū grad⁹ significatoꝛis: ꝛ postea diuidē distantiā ab angulo ꝑ ꝑtes hoꝛaꝝ grad⁹ significatoꝛis ꝛ qđ ꝓuenerit tenere. Opoꝛtet etiā ſm modum suū querē significatoꝛē circuli directi ꝛ significatoꝛē regionis ꝑ eūdem modū quē posui. ꝛ etiā differentiā duoꝛū significatoꝛū: ꝛ vltra hoc opoꝛtet illā differentiā diuidē ꝑ sex ad hoc ꝗ͞ꝫ habeat̄ 6ª ps ei⁹. Cū in multitudīe opationū faciliter cadat erroꝛ videt̄ mihi mod⁹ quē posui certioꝛ. Exemplū qn̄ significatoꝛ est inter mediū celi ꝛ ascendēs ꝛ locus ad quē debet dirigi in eadē quadra. s. inter mediū celi ꝛ ascendens. Pono ꝗ luna sit hylech ꝛ sit in. 5º gradu aquarij ꝛ pono ꝗ radij oppositi saturni ꝛ idem esset de coꝛpe: sint in sexto gradu pisciū. Et pono ꝗ angul⁹ medij celi sit 20. grad⁹ capricoꝛni. Ad dirigendū lunā ad radios saturni quesiui ꝑmo ascensiōes grad⁹ medij celi in circulo directo ꝛ īueni. 21. grad⁹ ꝛ. 39. minuta. subtraxi ascensiōes grad⁹ medij celi ab ascensionib⁹ grad⁹ lune ꝛ remāsit distātia lune a medio celi. 15. ğd⁹. 44. minuta. Deinde q̄siui ascēsiones grad⁹ lune in circulo obliquo ꝛ īueni. 330. grad⁹. 22. minuta. q̄siui etiā ascensiōes grad⁹ oppositi loci lune. 104. grad⁹ ꝛ. 30. minuta a q̄bus subtraxi ascensiōes grad⁹ lune ſ ꝫ qꝛ nō potui subtrahere eo ꝗ ascensiones grad⁹ lune erāt maioꝛes ascensionib⁹ grad⁹ oppositi addidi ascēsionib⁹ grad⁹ oppositi lune. 360. grad⁹ ꝛ ꝓuenerūt. 464. grad⁹. 30. minuta. deinde subtraxi ꝛ remanserūt. 134. grad⁹. 8. minuta. ꝛ hoc fuit tot⁹ arcus diurn⁹ grad⁹ lune quē mediaui ꝛ fuit medietas. 67. gradus. ꝛ. 4. minuta. Seruaui itaq ꝫ distantiā lune a medio celi ꝛ medietatē arcus diurni lune. Deinde subtraxi ascensiōes grad⁹ lune in circulo directo q̄ fuerint. 37. grad⁹. 23. minuta. ab ascensionib⁹ grad⁹ radioꝝ saturni in eodē circulo que fuerūt. 57. grad⁹. 48. minuta. ꝛ remanserūt. 30. grad⁹. 25. minuta. ꝛ hoc fuit significatoꝛ circuli directi seruaui itaq ꝫ eū. Deinde subtraxi ascensiōes grad⁹ lune in circulo obliquo q̄ fuerūt. 330. gradus. 22. minuta. ab ascensionib⁹ radioꝝ saturni in eodē circulo obliquo q̄ fuerunt. 348. grad⁹. 31. minuta. ꝛ remansit significatoꝛ regionis q̄ fuit. 18. grad⁹. 9. minuta. Deinde subtraxi significatoꝛē regionis a significatoꝛe circuli directi ꝛ remansit differētia duoꝝ significatoꝛū q̄ fuit. 12. grad⁹. 16. minuta. Deinde multiplicaui istā differentiā ꝑ distantiā lune a medio celi ꝛ diuisi ꝑ medietatē arcus diurni grad⁹ lune ꝛ ꝓuenit pars ꝓpoꝛtionalis q̄ fuit. 2. grad⁹. 52. minuta. 39. 2ª quā partēꝫ ꝓpoꝛtionalē etiam subtraxi a significatoꝛe circuli directi qꝛ fuit maioꝛ significatoꝛe regionis ꝛ remanserūt grad⁹ directionis q̄ fuerūt. 27. grad⁹. 32. minuta. 21. 2ª

accepi ꝓ quolibet gradu vnū annuꝫ ⁊ ꝓ quibuslibet minutis. 5. residuis vnū mensem ⁊ ꝓ quolibet minuto. 6. dies. ⁊ ꝓ quolibet secūdo. 6. minuta dierū: cū completū fuerit hoc tempus a tempore natiuitatis cuiꝰ figura fuerit hoc modo disposita morieꝩ natus. Qn̄ vo significator est inter ascendens ⁊ angulū terre operaberis cum distantia ab ascendente ⁊ cū medietate arcus nocturni ⁊ nō differt in alio. Cū volueris dirigere contra successionē signorū si significator fuerit inter mediuꝫ celi ⁊ ascendēs operaberis cū distantia ab ascendente ⁊ cum medietate arcus diurni. Si significator fuerit inter angulū terre ⁊ gradū occidentis operaberis cū opposito gradus significatoris ⁊ gradu opposito loci ad quē vis dirigere. ⁊ tūc est opus tuū inter medium celi ⁊ ascendens. Et si significator fuerit inter gradum occidentis ⁊ medium celi oꝑaberis similiter cū gradibus oppositis. ⁊ tunc est opus tuū inter ascendens ⁊ angulū terre.

¶ Nota tn̄ ꝙ ƀm modum dictum diriguntꝩ significatores quando non habent latitudinē. Quando autē significatores habent latitudinem difficilior est modus. ⁊ ꝓpter hoc factū fuit instrumentū ad dirigendū planetas habentes latitudinem ⁊ illud instrumentū vocatur directorium. Videbatꝩ cōpositori seu inuentori illius instrumenti ꝙ significator habens latitudinem nō posset dirigi per tabulas ascensionum uel nō sine magna difficultate. Ego autem dico ꝙ instrumentū suum non est sufficiens nisi sit maxime quantitatis ita ꝙ possit recipere minuta tale autē vix potest fieri. In directionibus eni ut plurimū accipitur pro quolibet gradu vnus annus. modo si in directionibus instrumentū non sit diuisum nisi ꝑ gradus vix inuenieꝩ in eo certitudo vsqꝫ ad annū. ⁊ hoc si instrumentū sit bene factum ita ꝙ nō sit error in diuidendo. hoc autē non sufficit. Et ego dico tibi ꝙ significator habens latitudinem potest dirigi ad locum habentē latitudinem per tabulas ascensionū ⁊ non vidi modum expositum in aliquo libro. Modus autē est iste cum volueris dirigere significatorem habentē latitudinem ab eclyptica ad corpus alicuius planete etiam habentis latitudinē uel ad radios alicuius habentis latitudinem: quere primo gradum cū quo significator mediat celuꝫ ƀm doctrinā canonū ꝑmi mobilis. Deinde quere gradū cū quo mediat celū locus ad quē vis dirigere ƀm eandē doctrinā. ⁊ accipies gradū cuꝫ quo significator mediat celū ꝓ loco significatoris. ⁊ ꝑ hunc scies distantiā significatoris a medio celi uel ab ascendēte ꝑ modū prius dictū nec plus nec minꝰ. ⁊ accipies locū cū quo mediat celū locꝰ ad quē debet dirigi ꝓ loco ad quē debet dirigi. ⁊ cū istis duobꝰ queres significatorē circuli directi ꝑ modū prius dictū. deinde quere gradū cū quo oriꝩ significator in regiōe tua ƀm doctrinā canonū primi mobilis. quere etiā gra-

dū cū quo orit̄ locus ad quē debet dirigi ſm eoſdē canones. Deinde cū gradu cū quo orit̄ ſignificator queres medietatē arc⁹ diurni uel nocturni p modū prius dictū. ꝛ queres ſignificatorē regionis cū iſtis duobus gradib⁹. ſ. cū gradu cū quo orit̄ ſignificator ꝛ cū gradu cū quo orit̄ loc⁹ ad quē debet dirigi: i alio nō differt opus. Dico tibi etiā ꝛ breuiter oportet querē gradū in quo ſignificator mediat celū ꝛ gradū cū quo mediat celū locus ad quē debet dirigi. cū primis duob⁹ oportet querē ſignificatorē circuli directi. cū alijs duob⁹ oportet querē ſignificatoreꝫ regionis Cū gradu cū quo ſignificator mediat celū oportet querē diſtantiā a medio celi ſi fuerit inter mediū celi ꝛ aſcendēs. cū gradu cū quo orit̄ ſignificator oportet querē medietatē arc⁹ diurni uel nocturni. ¶ Si aūt ſignificator fuerit int̄ aſcendēs ꝛ angulū terre oportet querē diſtantiā ſignificatoris ab aſcendente cū gradu cū quo orit̄ ſignificator ꝛ cū eodē medietatē arc⁹ nocturni. in oībus alijs eſt idē opus cū ope prius dicto. Eſt etiā vn⁹ ali⁹ caſus q pōt cōtingere in directionib⁹ qn̄ ſignificator ꝛ locus ad quē debēt dirigi hn̄t latitudinē aut vn⁹ eorū hꝫ latitudinē. Pōt enim ꝯtingere ꝙ ſignificator dirigend⁹ ꝛ locus ad quē debet dirigi ſimul veniāt ad lineā meridianā ita ꝙ ambo mediāt celū cū eodē gradu licꝫ nō ſint in eodē gradu in eclyptica. Si aliqs iſtoꝝ caſuū eueniat tūc opaberis eodē mō quo dicā. Si ſignificator ꝛ loc⁹ ad quē debet dirigi veniant cū eodē gradu ad mediū celi: qꝛ nō ſūt alique aſcenſiōes in circulo directo inter eos pones ꝑ ſignificatore circuli directi. o. Poſtea q̄res ſignificatorē regionis accipiēdo aſcenſiōes in circulo obliq̄ a loco cū q̄ orit̄ ſignificator vſqꝫ ad locū cū q̄ orit̄ locus ad quē debet dirigi. ꝛ totū illud. ſ. ſignificatorē regiōis multiplicabis ꝑ diſtātiaꝫ ſignificatoris ab angulo ꝛ ꝑductū diuides ꝑ medietatē arc⁹ diurni uel nocturni: ꝛ ꝑueniet ps ꝓportionalis quā tenebis ꝑ gradib⁹ directiōis. Si aūt ſignificator dirigēdus ꝛ loc⁹ ad quē debet dirigi oriant̄ cū vno ꝛ eodē gradu pones ꝑ ſignificatore regionis. o. ꝛ ſignificatorē circuli directi multiplica ꝑ diſtantiā ſignificatoris ab angulo. ꝛ diuide ꝑ medietatē arcus diurni uel nocturni: ꝛ ꝑueniet ps ꝓportionalis quā tenebis ꝑ gradib⁹ directiōis. Ponere de omnib⁹ exempla eſſet nimis longū: ſꝫ intendo dn̄o concedente in fine iſtius expoſitionis ponere equationē vni⁹ natiuitatis in qua patebit mod⁹ inueſtigādi aſcendentē eligēdi hylech ꝛ alcocboden. ꝛ ponam ibi aliquas ꝓiectiones radioꝝ ꝛ aliquas directiōes. ſufficiant hec de opere directionū. Dicit auctor in littera cognitis annis directiōis ſi volueris ſcire locū iſti⁹ directiōis in zodiaco adde āños directiōis ſuꝑ aſcenſiōes circuli directi grad⁹ ſignificatoris ſi ſignificator fuerit in medio celi uel in angulo t̄re ꝛ reduces ad grad⁹ eq̄les in circulo directo ꝛ vbi ꝑduxerit

te numerus in circulo signorū ibi est locus directionis. ⁊ dicit̄ locus diuisionis ⁊ dominus termini illius loci dicitur diuisor. Si significator fuerit in ascendente adde annos directionis sup ascensiones regionis gradus significatoris: ⁊ reduc ad gradus equales in circulo obliquo. ⁊ vbi pduxerit te numerus in circulo signorū ibi est locus diuisiōis: ⁊ dominus termini illius loci est diuisor. Et istud est idem opus cum opere de piectionibus radiorū. ⁊ quando feceris directionem ⁊ feceris istud opus inuenies in fine eūdem locum ad quem direxisti nisi significator haberet latitudinem.

Et ex hoc algebutar in natiuitatibus. In hoc capitulo auctor docet dirigē gradum ascendentē i natiuitatibus. Sententia littere est talis. Cōsidera in cuius planete termino sit gradus ascendens ⁊ considera finem illius termini. Deinde quere ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo p tabulam tue regionis ⁊ serua eas. quere etiā ascensiones finis illius termini p eādem tabulam a quibus subtrahe ascensiones gradus ascendentis ⁊ gradus qui remanserint sunt gradus directionis. accipe p quolibꝫ gradu annū vnum. ⁊ p quibuslibet quinqꝫ minutis vnuꝫ mensem ⁊ pro quolibet minuto. 6. dies. ⁊ p quolibet secūdo duas horas ⁊. 24 minuta hore. ⁊ planeta qui est dominus termini est dispositor annorū siue diuisor. Postea considera finem termini imediate sequentis: ⁊ subtrahe ascensiones finis termini p̄cedentis ab ascensiōibus finis termini illi⁹: ⁊ remanebūt gradus directiōis accipe sicut prius p quolibet gradu annum vnū ⁊c̄. ⁊ dominus illius termini est dispositor siue diuisor: ⁊ isto modo facies ad finem cuiuslibet signi ſm ordinem signorū vsqꝫ ad finē vite. ⁊ si fuerit in aliquo termino aliquis planeta uel radij alicuius planete ille planeta erit particeps in diuisione. Exemplum in hoc pono ꝙ ascendens alicuius natiuitatis fuit quartus gradus virginis complet⁹ ad dirigendū gradum istum. cōsidera primo in cuius planete termino est iste gradus. ⁊ patet primo ꝙ in termino mercurij ⁊ durat terminus vsqꝫ ad finem. 7. gradus virginis. quesiui ascensiones gradus ascendētis in horizonte obliquo in regione cuius latitudo est. 48. gradus ⁊ inueni. 144. gradus. 27. minuta. quesiui etiā ascensiones finis termini. s. finis. 7. gradus virginis: ⁊ īueni. 148. gradus. 33. minuta. subtraxi ascensiones gradus ascendentis ab ascensionib⁹ finis termini ⁊ remanserūt 4. gradus. 6. minuta. dedi cuilibet gradui annuꝫ ⁊ qbuslibet. 5. minutis

vnū mensem ꝛ cuilibet minuto.6.dies. ꝛ fuerūt quattuoꝛ anni. 1.mensis.26.dies. ꝛ mercurius dominus termini fuit dispositoꝛ istoꝛū annorū. Deinde consideraui terminū imediate sequentē qui est veneris ꝛ durat vsq; ad finez.17.gradus virginis. quesiui ascensiones finis termini illius.s.veneris ꝛ inueni.162.gradus.15.minuta.a quibꝰ subtrari ascēsiones finis termini pꝛecedentis mercurij ꝛ remanserūt.13.gradus.44. minuta qui fecerūt.13.annos.8.menses.12.dies.ꝛ venus disposuit hos annos.in fine istius termini fuit etas nati.17.anni.9.menses.18.dies. Deinde sequitur terminus Jouis qui durat vsq; ad.21. gradū virginis completū. quesiui ascensiones eius ꝛ inueni.167.gradus.93.minuta.a quibus subtraxi ascensiones finis termini pꝛecedentis: ꝛ remanserunt quinq; gradus.28. minuta que fecerunt quinq; annos. quinq; menses. 18.dies.ꝛ Jupiter fuit dispositoꝛ istoꝛum annoꝛū. Factaq; est etas nati in fine istoꝛum annoꝛū.23.anni:tres menses.sex dies. Deinde sequitur terminus martis ꝛ faciendum est ut pꝛius. ꝛ fm istum oꝛdinem est directio continuanda vsq; ad finem vite: ꝛ quotiens directio peruenit ad coꝛpus uel radios infoꝛtune veniet nato infirmitas uel impedimentuz in coꝛpoꝛe suo fm naturaz illius infoꝛtune nisi foꝛtune aspexerint ipsū locum tunc enim minuent malū.

Et ex hoc duodenaria planetarū et domoꝛū.

In hoc capitulo auctoꝛ docet inuenire dominuz duodenarie. Intelligendū est ad euidentiam istius capituli ꝙ quodlibet signum intelligitur diuidi in duodecim partes.ꝛ quelibet pars est de duobus gradibus ꝛ.30. minutis. Hyspalensis ponit hoc capitulū ꝛ duo capitula sequentia inter dignitates planetarū:ꝛ dominus pꝛime duodenarie est dominus illius signi. Dominus secūde duodenarie est planeta succedens descendendo ꝛ sic fm oꝛdinem. Uerbi gratia: dominus pꝛime duodenarie arietis est mars. secunde sol. tertie venus. quarte mercurius. quinte luna. sexte saturnꝰ. septime iupiter. octaue iterū mars. ꝛ sic fm oꝛdinem. Sententia auctoꝛis est talis. Cum volueris scire duodenarias planetarū uel domoꝛū vide quantū transiuit planeta de signo in quo est aut de domo in qua ē ꝛ numerū illoꝛū graduū multiplica per.12.ꝛ super numerū pꝛoductuz adde numerum graduū quos multiplicasti. ꝛ quod collectum fuerit pꝛoijce ab initio signi in quo est planeta dando vnicuiq; signo.30.ꝛ vbi finitꝰ fuerit numerus ibi erit duodenaria.

Et ex hoc anaubarach. Hic docet inuenire dominu3 nouenarie. Snia eni est ta/lis. Cum volueris scire nouenariã siue dominũ nouenarie alicui⁹ pla/nete vide quot gradus ptransiuit planeta de signo in quo est uel de do mo in qua est: ⁊ diuide totũ illud signu3 in.9.diuisiones ⁊ erit quelibet diuisio ex tribus gradibus⁊.20.minutis. Deinde vide in qua parte illi⁹ diuisionis sit planeta. ⁊ dabis primã diuisionem domino signi mobi/lis eiusdẽ triplicitatis.⁊ secundã diuisionẽ dño signi sequẽtis ⁊ sic eũdo fm ordinem signorũ quousq3 venias ad illa3 nouenariã in qua est pla/neta cuius queris dominũ nouenarie. Uerbi gratia:pono q̃ sol in.24. gradu aquarij:ad sciendũ dñm nouenarie gradus solis dedi p̃mos tres gradus aquarij ⁊.20.minuta dño signi mobilis eiusdẽ triplicitatis.est autẽ aquarius de triplicitate aerea. Signũ mobile illi⁹ triplicitatis est libra.dñs eius est ven⁹.est ergo venus domina prime nouenarie aqua rij.s.primorũ triũ graduũ ⁊.20.minutorũ. Deinde dedi secundã noue/nariam marti dño signi sequentis.s. scorpionis ⁊ completi tũc fuerunt a princip:o aquarij.6.gradus⁊.40.minuta.Deinde tertiã nouenariam dedi Joui.s.dño sagictarij qui succedit scorpioni:⁊ completi fuerũt tũc a principio aquarij.10.gradus.Dedi quartã nouenariam saturno dño capricorni qui succedit sagictario.⁊ cõpleti fuerũt a principio signi.13. grad⁹ ⁊.20.minuta.Dedi quintã nouenariã saturno dño aquarij:⁊ cõ/pleti fuerunt.16.gradus.⁊.40.minuta.Dedi sextam nouenariam Joui domino pisciũ ⁊ completi fuerunt a principio signi aquarij.20.grad⁹. Dedi septimã nouenariã marti dño arietis:⁊ completi fuerũt a princi/pio signi.23.gradus ⁊.20.minuta.Dedi octauã nouenariã veneri dño tauri.illa ergo est diuisio nouenarie solis in casu proposito:⁊ completi fuerunt tunc gradus.26. ⁊ minuta.40.aquarij. Qñ ergo inuenies in li/bris iudiciorũ de dño anaubarach luminariu3 si fuerit in die intelligit̃ de dño nouenarie solis.si ĩ nocte de dño nouenarie gradus lune. Alia que auctor dicit patet legendo litterã.

Et ex hoc adoringen. Hic docet inuenire decanum. Snia ei⁹ ẽ talis. Diuide signũ ascendens in tres ptes ⁊ quelibet diuisio erit ex decem gradib⁹.dabisq3 primã diuisionẽ dño ascendẽtis. secundã dño secũdi signi.⁊ tertiã dño tertij signi.Uult dicere q̃ prima diuisio est dñi eiusdẽ signi qđ ascendit ⁊ secũda diuisio est dñi signi sequẽtis eiusdẽ triplicitatis.tertia diuisio ẽ dñi tertij signi illi⁹ triplicitatis. ita q̃ tres decani sũt dñi triũ signorum vni⁹trip licitatis.Auctor ponit exemplũ tale in lrã.Posito q̃ prima fa/

cies arietis sit ascendens ei⁹ decanus est mars. Si secũda facies ē ascendens ei⁹ decanus est sol dñs leonis secundi signi eiusdē triplicitatis. ⁊ si tertia facies sit ascendēs ei⁹ decanus ē Jupiter dñs sagictarij qḋ est tertiũ signũ illi⁹ triplicitatis. Et si prima facies leonis sit ascendēs ei⁹ decanus ē sol dñs eiusdē signi. Si 2ᵃ facies sit ascendēs ei⁹ decanus est Jupiter dñs signi quod succedit leoni in eadē triplicitate. Si tertia facies sit ascendēs ei⁹ decanus est mars dñs tertij signi a leone i eadē triplicitate s. arietis. ⁊ ꝭm hunc modũ intellige de alijs triplicitatibus.

Et ex hoc dominus orbis. In hoc capitulo ponit ordinē in dño horarũ in natiuitatib⁹. Sñia lrē est talis. Aspice in qua hora natus egredit̃ vteruꝫ ⁊ dñm illi⁹ hore: da primo anno natiuitatis ⁊ p illum significat̃ esse nati in eodē anno quantuꝫ ad sanitates uel infirmitates corpis nati sicut p dñm ascendētis. Et dabis dñm hore sequentis secũdo anno. ⁊ p eũ significat̃ esse substãtie in eodē ãno sicut p dñm domus substantie. Dabis dñm tertie hore tertio ãno ab hora natiuitatis. ⁊ p eũ significat̃ esse fratrũ in illo anno sicut p dñm tertie domus. ⁊ isto modo facies de alijs dñis horarũ eũdo ꝭm ordinem horarũ ⁊ domorũ vsqꝫ ad finē vite. ⁊ planũ est in lrã qḋ dicit. Exemplum in hoc: ponat̃ ꝙ quidã natu s fuit in die solis hora q̃rta q̃ hora q̃rta ē hora lune. erit luna dña primi anni. ⁊ ab ea accipit̃ esse corpis. Hora sequēs est saturni. erit ergo saturnus dñs secũdi anni. ⁊ ab eo accipit̃ esse substãtie in illo anno. ⁊ sic p ordinem.

Et ex hoc dispositio fridarie. In hoc capitulo auctor docet ordinare annos fridarie ⁊ gubernationis planetarũ in natiuitatib⁹. Sententia lrē talis ē. si natiuitatis fuerit i die icipit fridaria a sole ⁊ gubernat ipsũ natũ sol ꝭm quantitatē annoꝝ sue fridarie qui sũt decem. post solē gubernat ipsũ venus ꝭm quantitatē annorũ fridarie ei⁹ qui sunt octo. Post venerem gubernat mercuri⁹ p. 13. annos. deinde luna p nouem annos. Deinde saturn⁹ p. 11. Deinde Jupiter p. 12. ãnos. Deinde mars p. 7. annos. Deinde caput draconis p. 3. ãnos. Deinde cauda draconis per duos ãnos. Deinde reuertit̃ dispositio ad solem ⁊ vadit p ordinem planetarũ sicut prius. numerus autē omniũ annoꝝ est. 75. ⁊ qui transit hũc numeꝝ annoꝝ reuertit̃ ad dispositionē primã ꝭm ꝙ possibile ē. Si aũt natiuitas est in nocte incipit fridaria a luna ⁊ disponit luna annos suos. Deinde saturn⁹. Deinde iupiter. Deinde mars. Deinde sol. Deide

venus: postea mercurius: deinde reuertitur ad lunam et vadit secundum ordinem planetarum sicut prius. Et quando aliquis planeta disponit annos sue fridarie disponit ipse septimam partem illorum annorum solus. In secunda autem septima participat ei planeta sequens qui ei succedit. In tertia autem participat ei planeta tertius. In quarta quartus. Et in quinta quintus. et sic usque ad. 7. septimas et septem planetas. Uerbi gratia: pono quod natus fuit quis in die: incipit ergo fridaria a sole et gubernat ipsum sol secundum quantitatem annorum fridarie sue qui sunt. 10. anni. et gubernauit ipse sol solus septimam partem istorum decem annorum. s. per unum annum solarem et 156. dies et. 12. horas. Hec est enim septima pars decem annorum. In secunda septima parte horum decem annorum habuit venus participationem cum sole in fridarie dispositione per unum annum et. 156. dies et. 12. horas. et transierunt tunc nato. 2. anni. 313. dies completi. Deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mercurius per unum annum et. 156. dies et. 12. horas. et in fine huius diuisionis transierunt nato quattuor anni solares. 104. dies. 6. hore. Deinde habuit participationem cum sole luna per eandem septimam. 10. annorum. et in fine huius diuisionis transierunt nato. 5. anni. 260. dies. 18. hore. Deinde habuit participationem cum sole saturnus per septimam partem. 10. annorum. et in fine huius diuisionis transierunt nato septem anni. 52. dies completi. Deinde habuit participationem cum sole iupiter in dispositione fridarie per eandem septimam. et in fine huius diuisionis transierunt nato. 8. anni solares. 208. dies. 12. hore Deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mars in ultima septima parte decem annorum. et in fine huius diuisionis transierunt nato. 10. anni completi. Secundum hunc modum est faciendum in fridariis omnium planetarum. Caput autem draconis et cauda quilibet eorum disponit per se annos fridarie sue siue participationem planetarum. Narrare autem euentus contingentes nato in qualibet harum diuisionum esset nimis longum. Haly autem abenragel in suo libro magno complete posuit omnes diuisiones et iudicia cuiuslibet diuisionis: ideo qui volunt hec iudicia legant librum illum.

ET ex hoc almanar. In hoc capitulo docet quis planetarum sit eleuatus super alterum. Intentio sua est quod planeta qui fuit altior in circulo suo breui. s. in epicyclo dicitur eleuatus super alterum eleuatione de qua hic loquitur. et hoc est quod dicit Ptolemeus in. 63. propositione centiloquij. Dicit enim oportet aspicere in coniunctione saturni et Iouis in eodem minuto ad eleua-

tionē vnius sup alterū ⁊ iudica cū fortitudine nature eius i hoc mūdo. ⁊ similiter fac in .21. cōiunctionib⁹ residuis. Haly ibidē dicit in cōmento. eleuatio planete sup planetā est ut sit remotio eius ab auge sui circuli breuis ⁊ ille dicit̃ eleuatus sup alterū. Auctor autē i littera iubet aspicere mediū locū planete ⁊ veruz locum planete ⁊ si verus locus planete fuerit minor medio motu planeta est descendēs a supiori parte epicycli versus inferiorem partem. Si vo verus locus planete maior medio motu fuerit planeta est ascendens ab inferiori parte epicycli versus superiorem partē. ⁊ ut breuiter dicat̃ si argumentū equatū planete fuerit minus sex signis cōmunib⁹ est descendens ⁊ si plus est ascendēs. Deinde iubet auctor subtrahere mediū motum planete devero motu eiusdē si medius motus fuerit minor vero: uel econtra si fuerit maior ita videlicet ꝙ minor subtrahat̃ a maiori ⁊ residuū iubet multiplicare p. 7. ⁊ numerū puenientē iubet diuidere p. 22. ⁊ numeruz quotientē iubet tenere pro eleuatione quando ascendit uel pro depressione quando descendit De venere ⁊ mercurio iubet respicere differentiā inter locum cuiuslibet eorū ⁊ locuz solis ⁊ iubet facere sicut in alijs. Modus prius dictus fm sententiā Ptolemei videt̃ mihi melior ⁊ certior. Deinde dicit auctor ꝙ fortior significatio planetarū est cum vnus eorū fuerit eleuatus sup alterū in coniunctione. In oppositiōe autē ⁊ in quarto aspectu erit significatio minus apparens. ⁊ si vnus planeta fuerit ascendens ⁊ alter descendens. ille qui fuerit ascendens vadit supra descendentem. ⁊ si vterqꝫ fuerit ascendens ille vadit super aliuz qui fuerit maioris ascensionis. ⁊ si vterqꝫ fuerit descendens ille vadit super aliū qui fuerit minoris descēsionis. Dicitur etiā alio modo planeta eleuari sup planetaz quantū ad latitudinem qr septētrionalis vadit sup meridianū. Et si fuerint ambo septētrionales ille qui fuerit plus septentrionalis vadit super illum qui fuerit minus septētrionalis. Si vo fuerint ambo meridionales ille qui fuerit minoris latitudinis vadit super illum qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit aliquis planetarū in eclyptica carens latitudine tunc planeta septentrionalis vadit super eum ⁊ ipse carens latitudine vadit super meridianum.

Et ex hoc apertio portarū. Dicit ꝙ apertio portarū dicitur quando inferior iungit̃ superiori ⁊ cū hoc fuerint eorum domus opposite. Verbi gratia: quando luna cōiungit̃ cum saturno uel cū aspicit tunc ē apertio portarū. Similiter quando sol cōiungit̃ saturno do-

mus enim solis ⁊ lune sunt opposite domib⁹ saturni. Similiter fit apertio portarū quādo mercurius cōiungit̃ Ioui: q̄r ambe domus vtriusq̨ sunt opposite. Similiter quando iungit̃ venus marti fit apertio portarū quia eoꝝ domus sunt opposite. Dicit hyspalensis ꝙ venus significat humiditatem. mercurius significat ventos. saturnus nebulas ⁊ frigus. mars ventos a dextro. i. a meridie ⁊ calorem. iupiter temperiē ⁊ ventos a sinistro. i. a septentrione. Dicit idem hyspalensis quando luna sepat̃ a coniūctione alicuius planete uel ab eius aspectu ⁊ cōiungit̃ alteri planete ⁊ sint illorū planetarū domus opposite. hoc est apertio magnaruꝫ valuarū in qua necesse est venire ventos uel pluuias ut ē ex natura illorum planetarū. Uerbi gratia: luna quando sepando a venere cōiungit̃ marti aut sepando a mercurio cōiungit̃ Ioui: aut sepando a sole cōiungitur saturno hoc est apertio magnarū valuarū.

Et ex hoc albutez. Hic loquitur de horis fortunat] ⁊ infortunat]. dicit ꝙ indi inuenerāt. 12. horas post coniunctionē solis ⁊ lune ⁊ dant eas soli: ⁊ diuidunt eas in tres partes ⁊ iudicant sup̱ primas quattuor horas ꝯm iudicium primi domini triplicitatis loci solis. ⁊ iudicant sup̱ quattuor secūdas ꝯm iudicium secundi domini triplicitatis loci solis. ⁊ sup̱ quattuor vltimas ꝯm iudiciū tertij domini triplicitatis loci solis hora cōiunctionis. Postea dant veneri. 12. horas sequentes ⁊ diuidunt eas similiter in tres partes ⁊ iudicant sup̱ q̄slibet q̄ttuor ꝯm iudiciū dn̄oꝝ triplicitatis loci veneris hora cōiunctionis. Postea faciunt similiter cū mercurio ⁊ luna ⁊ cum ceteris planetis ꝯm ordinem planetarū donec reuertatur orbis ad solem post. 84. horas. ⁊ tunc reincipiūt a sole ꝯm eūdē ordinē. ⁊ hoc continuāt vsq̨ ad coniūctionem secundā. Et quidā dicuntq̨ post cōiunctionem sunt. 12. hore que vocant̃ combuste in quib⁹ nō est bonū incipere aliquod opus. ⁊ post has. 12. combustas sunt. 72. hore incōbuste in quibus vtilis est inceptio operū. ⁊ post has. 72. incōbustas iterum sunt. 12 combuste. ⁊ iterū post illas. 72. incōbuste ⁊ post eas. 12. combuste ⁊ sic vsq̨ ad coniūctionē sequentē. Et ut breuiter dicat̃ omnes. 12. hore que dant̃ soli ꝯm ordinem planetarū sunt combuste. ⁊. 72, que sunt aliorum planetarū sunt incōbuste. Deinde dicit auctor ⁊ diuidūt has. 12. horas cumbustas in tres diuisiones ⁊ quelibet diuisio erit ex quattuor horis. ⁊ dicunt quidam ꝙ qui inceperit bellū in quattuor primis horis combustis timēda est p̱ditio anime sue. Auctor nō intelligit perditionē anime post vitam istā ita ꝙ post sepationem anime a corpe rapiant eā diaboli ⁊ deducant ad inferos. Sed intelligit anime p̱ditionē. i. amissionē

vite presentis. & hoc modo intelligitur in omnib⁹ locis iudiciorū astronomie. De ista enī pditione pertinet ad eos loqui. De prima autē pditione pertinet theologis. Et qui inceperit bellum in secundis quattuor horis timendū est detrimentū sui corporis. s. absq; perditione vite. Et q inceperit bellum in vltimis quattuor timenda est perditio omniuz que possidet & timetur perditio illorū que pertinēt ad ipsum. & sic completa est expositio quarte differentie alchabicij introductorij ad magisteriuz iudiciorū astrorum.

Differētia quīta in cōmemoratiōe vniuersarū partiū. Ista ē quinta differētia istius libri in qua auctor docet proiectionē partiū & potest diuidi ī duas partes: quoniam in prima parte ponit partes que cadūt ī natiuitatib⁹. & ī secūda parte ponit partes que cadūt in reuolutionib⁹ annorū mundi. Secūda pars īcipit ibi: & qr auxiliāte deo. Prima pars diuidit̄ ī duas partes: quoniā in prima parte dat modū piectionis partiū in generali. & exemplificat de parte fortune. In secūda parte ponit in speciali ptes 12. domorū. Secūda pars incipit ibi: incipiamus itaq; post partē fortune. Snia prime ptis est talis. Modus in piectionibus partiū est q accipiunt̄ gradus equales qui sūt inter vnū locū & aliū & numerus ille pijcit̄ ab ascendente uel alio loco. uel addunt̄ sup gradus equales qui fuerūt inter ambo loca gradus qui sūt ab initio signi ascendentis. & pductum computat̄ ab initio signi ascendentis dando cuilibet signo. 30. gradus & vbi finitus fuerit numerus ibi est pars fortune. Uerbi gratia: pono q sit sol in fine sexti gradus pisciuz & luna sit in fine. 14. gradus geminorū & gradus ascendentis sit. 10. gradus arietis. subtrahā verum locum solis a vero loco lune & remanent. 98. gradus sup quos addam. 10. grad⁹ qui sunt a principio arietis vsq; ad gradum ascendentē & pueniūt. 108. gradus. incipiā pijcere ab initio arietis dando cuilibet signo. 30. grad⁹ & terminat̄ numerus iste in. 18. gradu cancri. ibi ergo est pars fortune ī exemplo preposito.

Incipiamus itaqz. In hac pte ponit proiectiones partiū fm ordinem. 12. domorū ponēdo in qualibet domo partes ad illam ptinentes. Et potest diuidi in tot partes quot sunt domus. vbi partes incipiūt patet in littera. Primo ponit partes prime domus τ sunt sex. Prima est pars vite. Secūda est ps hylech. Tertia est pars futurorū siue pars diuinationis. Quarta ē pars dilectionis τ concordie. Quinta est ps stabilitatis τ durationis. Sexta est pars animositatis τ audacie. Dicit in littera cum volueris scire partē vite accipe gradus qui sunt a Joue vsqz ad saturnū in die τ in nocte gradus qui sunt a saturno vsqz ad Jouē τ pijce ab ascendente. Albumazar dicit in suo introductorio magno q hec pars significat vitam naturalem τ esse corporis ac victus: que si fuerit boni esse significat plixitatez vite τ sanitatem corporis τ gaudiū anime. Si vo fuerit impedita significat paucitatem vite τ multitudinem infirmitatū animiqz merorez ac tristiciam. Deinde dicit auctor. pars hylech accipit a gradu cōiunctiōis que precessit natiuitatē si natiuitas fuerit coniunctionalis. uel a gradu puentionis. i. oppositionis si natiuitas fuerit puentionalis vsqz ad gradum lune τ pijcitur ab ascendente natiuitatis. τ vbi finitus fuerit numerus ibi est pars hylech. Albumazar dicit q hec pars dirigit queādmodum dirigit hylech p gradus τ ducitur eius pfectio per signa quemadmodum fit de hylech. cūqz puenerit eius directio uel profectio ad malos significat impedimentū τ periculum. Et erant multi sapientū astrologorum cum iuenirent hominē patientē pericula maxima in quibusdam temporibus τ nō inuenirent in eodem tempore suū hylech peruenisse ad loca malorū. nec inuenirent eidem impedimento patentem significationem in reuolutione eiusdē anni nesciebant causam hui9 rei. τ ideo latebat eos hoc: quia nō dirigebant hanc partem τ si direxissent eam inuenissent hoc malum accidere in eodem tempore quo puenisset hec pars ad loca quedam significantia ipsum piculum. Pars futurorū accipitur in die a luna vsqz ad solem: τ in nocte econtra τ pijcit ab ascēdente. τ pprietas istius partis fm Albumazar est significare animam τ corpus τ esse eorū. τ significat fidem τ phetiam τ religionem τ dei cultum τ secreta τ cogitationes atqz intentiones τ res occultas τ celatas τ omne quod absens est ex rebus. p hunc modum applicabis iudicia in alijs τ a quo loco in quē accipiatur quelibet τ a quo loco pijciatur patet in littera.

SEcunda domus. Hic ponit partes secūde dom⁹ ⁊ sūt tres. Prima est pars substantie. Secūda est pars paupertatis ⁊ paruitatis ingenij. Tertia ē pars beatitudinis triūphi ⁊ victorie. Albumazar dicit ꝙ pars substantie significat ꝓfectū ⁊ victum ac cibū quibus substentant̄ corpora. que si fuerit in bono loco significat bonū esse in substantia cibo ⁊ victu. Et si fuerit impedita significat malū esse in his que diximus. Ceteras autē spēs fortune apparentes ex substantia. s. que thesaurizat̄ ⁊ seruat̄ ac acquirit̄ significant ceteri significatores substantie ⁊ pars fortune.

TErtia domus. Ponit ptes tertie dom⁹ ⁊ sunt due. Prima ē pars fratrū. Secunda est pars beniuolentie fratrū. Dicit Albumazar ꝙ pars fratrū ⁊ dn̄s eius. i. dn̄s signi in quo ceciderit significant esse fratrū ⁊ concordiā eorū atq3 dilectione3 peregrinationēq3 eoꝝ ⁊ absentiā. Post hec aspice si hec pars ⁊ dn̄s eius ceciderint in signis multorū filiorū multiplicabunt̄ fratres. ⁊ si ceciderint in signis paucorū filiorū erunt pauci. Et si volueris scire numerū eorū accipe numerū signorū que fuerūt inter parte3 ⁊ dominū domus in qua ceciderit aut quot fuerint inter ipsū dn̄m ⁊ partē: ⁊ pone vnicuiq3 signo vnu3. Et si fuerit inter eos signū cōmune duplica numerū eiusdē signi. Et si fuerit inter ipsam partē ⁊ dn̄m domus in qua ceciderit aliquis planeta accipe ei etiam vnū. Albumazar etiā ponit partē vnam in hac domo que vocatur pars mortis fratrū: ⁊ dicit ꝙ accipitur in die a sole in gradum medij celi ⁊ in nocte econtra. ⁊ augent̄ desuper gradus ascendentis ⁊ ꝓijcit̄ ab ascendente. ⁊ quotienscūq3 ꝑuenerit hec pars s̄m directionem ad significatores fratrū ⁊ sororū dando vnicuiq3 gradui vnū annū. aut ꝑ profectionē dando cuilibet signo annū eueniet fratribus ⁊ sororibus aliquid horribile. aut aliquis eorū morietur.

QUarta domus. Hic ponit partes quarte domus ⁊ sunt sex. Prima ē ꝑs patrū. Secūda ē pars mortis patris. Tertia est ꝑs annorū. Quarta est pars hereditatū ⁊ possessionū. Quinta est pars nobilitatis nati vtrū sit filius illius cui imponit̄ uel nō. Sexta est pars finis rerum. Albumazar dicit ꝙ pars patris significat esse patris ⁊ eius nobilitatis atq3 generis. ⁊ si hec pars fuerit boni esse pater erit nobilis. Et si dominus domus hui⁹ partis fuerit boni esse pater erit fortunatus. Si vo fuerit mali esse erit laboriosus

A secūda pte hui⁹ domus que est pars mortis patris accipit causa mortis. ꝛ quotienscūq̄ ꝑfectio anni ꝑuenerit ad hanc partē uel ad dominū eius significat periculū patri, ꝛ similiter cū ꝑuenerit aliquis eorū ad significatores patris.

Quinta domus. Hic ponit partes quinte domus ꝛ sūt septē. Prima ē ps filioꝝ. 2ª est ps tpis in quo debent haberi filij. 3ª est pars ꝓpter quā scit masculinitas uel femininitas. 4ª est pars ꝑ quā scit de nato de quo fit interrogatio vtrū sit masculus uel femina. 5ª est pars ad quā cū ꝑuenerit iupiter ē significatio filij. 6ª est ps dilectionis filiorū. 7ª est ps scie filiorū. Dicit Albumazar si pars filiorū ceciderit in signo multorū filiorū habebit multos filios. si vo ceciderit in signo sterili nō habebit aliquē filiū. Si vo ceciderit in signo paucorū filiorū habebit paucos filios. Et si hec ps significauerit filios ꝛ fuerit fortunata filij viuēt. ꝛ si infortunata morient.

Sexta domus. Hic ponit ptes sexte dom⁹ ꝛ sūt due. Prima est pars azemena id ē debilitatis insepabilis alicuius membri. 2ª est ps seruorū. Si pars azemena fuerit coniuncta cū fortunis erit natus sanus in mēbris suis. Si vo fuerit cōiuncta infortunis habebit morbos insepabiles in membris. ꝛ loca i quib⁹ erunt he egritudines sciunt a locis infortunarū significantiū eas

Septima domus. Hic pōit ptes septime domus ꝛ sūt q̄ttuor. Prima est pars desponsationis virorū. 2ª est pars desponsatiōis mulierū. ꝛ hec accipit duob⁹ modis. 3ª est delectatiōis ꝛ voluptatis. 4ª est pars nuptiarū. Qñ pars desponsatiōis ꝑuenerit ꝑ directionē ad Jouē uel venerē est significatio desponsationis. Et ego inueni in vna natiuitate temp⁹ desponsationis qñ dñs partis desponsationis ꝑuenit ad ipsam partē ꝑ directionē dando cuilibet gradui annū vnum.

Octaua domus. Hic ponit partes octaue domus ꝛ sūt q̄ttuor. Prima ē pars mortis. 2ª est ps planete q interficit. 3ª est ps anni in quo veniet nato mors aut pauptas ꝛc̄. 4ª est ps cōtentionis ꝛ litigationis. Dicit albumazar si pars mortis fuerit impedita ꝛ dñs eius ꝛ nō aspexerint eos fortune interficiet natus morte turpissima. Si vo aspexerint fortune erit econtrario.

Si luna sola asperexerit partes planete interficientis τ ipsa luna fuerit in signo membrorũ abscisorũ natus interficietur patiendo. Et si luna fuerit impedita abscidetur ei aliquid de membris. Qñ pars anni in quo timetur nato mors τ dñs eius cum dño ascendentis fuerint impediti erit natus multarũ infirmitatum τ afflictionis in corpore atq; substantia τ multotiens appropinquabit perditioni corpis τ amissione substantie. τ quotienscũq; pfectio anni puenerit ad hãc partẽ: aut puenerit hec pars per pfectionem aut directionẽ ad ascendens aut ad dñm eius inueniet natus pericula in corpe τ infirmitatibus τ inueniet angustiã τ horribile i substantia. timebit quoq; mortẽ ex diuersis partibus.

Nona domus.

Hic ponit partes none domus τ sũt due. Prima est pars peregrinatiõis. 2ª est pars itineris in aqua. Ab istis accipiũtur peregrinationes nati τ itinera p aquas. Albumazar dicit. Si pars itineris in aqua ceciderit in signo aquatico faciet natus multa itinera p aquas. τ si ibi fuerit fortunata habebit in suis itineribus pfectum ac lucrum. τ si fuerit infortunata significat contrariũ.

Decima domus.

Hic ponit ptes decime domus τ sũt. 5. Prima ẽ pars regiõis atq; regni. Secũda est pars regis atq; regni. Tertia est pars principatuũ operis regni. Quarta est pars significans vtrum sit causa regni uel non. Quinta est pars matrũ.

Vndecima domus.

Hic ponit ptes vndecime domus τ sũt due Prima est pars amicorũ. Secunda est pars significans profectum τ effectum τ amicitiã amicorum.

Duodecima domus.

Hic ponit vnã solã partẽ in hac domo que est pars inimicorũ. Et hee sũt partes alie quibꝰ vtuntur magistri iudiciorum. Hic ponit quasdã alias ptes que nõ sunt in aliqua domorũ τ sunt sex. Prima est ps mendacij rumorũ. Secunda est pars rationis τ pfunditatis sensus. Tertia est pars sapientie τ disciplinę. Quarta est pars guerre τ preliorũ. Quinta est pars pacis. Sexta est pars aspiciendi in reuolutiõe annorũ. τ omnes iste pijciuntur ab ascendente.

ET quia auxiliante deo. Pri⁹ auctor posuit partes que cadunt in natiuitatib⁹. Hic ponit partes que cadunt in reuolutionibus annorū mūdi. Et potest diuidi ī duas partes: quoniā primo ponit partes quib⁹ vtunť magistri iudiciorū in reuolutionibus in causis regnorū. Secūdo ponit partes quib⁹ vtunť magistri iudiciorū in pſciendo forū rerū. 2ª est ibi: Itē sunt hic alie ptes. Dicit q̄ ex ptibus que exercenť in reuolutionibus annorū mūdi ad sciendū causas regni est pars regni atq̄ imperij ꝛ ista accipiť a marte in lunā: ꝛ pijciť ab ascendēte cōiunctionis que significat mutationē regni ꝛ accipiť alio mō a gradu ascendētis ꝯiūctionis in gradū cōiunctiōis. intelligēdo a gradu ascendentis reuolutionis anni in quo est ꝯiūctio vsq̄ ad locū in quo planete cōiūgunť. ꝛ nisi hoc modo intelligať īpossibile est. Supponiť enī q̄ homo sciat gradū ascendentis in hora ꝯiunctionis planetarū supiorū. hoc autē est impossibile ſm q̄ dicit abraā auenezre. Dicit enī si possem⁹ scire diē in qua cōiungi debeāt: esset hec res magna. Fit etiā pars alio mō videlicet accipiť a gradu medij celi reuolutionis illi⁹ anni in quo fuit cōiūctio vsq̄ in solē ꝛ pijciť a gradu Iouis. 2ª pars p quā sciť quantuȝ debeat durare rex in regno. Hic accipiť hora electiōis regis a sole in. 15. gradū signi leonis. ꝛ pijcitur a luna. accipiť etiā a luna in. 15. gradum cancri ꝛ pijciť a sole. 3ª pars est de tempore electionis regis. hic accipiť hora electiōis regis in die a Ioue in saturnū ꝛ in nocte econtra ꝛ pijciť ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexit rex. Et si iupiter fuerit in signo cōi ꝛ reuolutio fuerit diurna ꝛ cū hoc fuerit iupiter cadēs ab angulo tūc accipiť a saturno in Iouē ꝛ addunť desup. 30. gradus: ꝛ pijciť ab ascendente. Si vō Iupiter ꝛ saturnus fuerint sibi oppositi ꝛ ambo fuerint cadentes ab ascendēte accipiť medietas graduuȝ qui sūt inter eos ꝛ pijciť ab ascendente. Et si fuerit Iupiter in exaltatione sua ꝛ fuerit reuolutio in nocte numerať ab eo in saturnū ꝛ pijciť ab ascendēte. Deinde dicit auctor q̄ due sūt partes maxime ex quib⁹ extrahiť tēpus electionis regis ꝛ ei⁹ durationis. Prima earū ē ut aspicias horā electionis regis ꝛ aspicias vbi pueniť pfectio anni a ꝯiūctione triplicitatis q̄ significauit illā sectaȝ in qua est illud regnuȝ ſm q̄ dať oībus. 30. gradibus ann⁹ ꝛ oībus duob⁹ gradib⁹ cū dimidio mensis. ꝛ sic ſm istam ꝓportionē vsq̄ ad horaȝ electionis. ꝛ cū sciueris in quo gradu signi sit serua illū graduȝ quia ab eo equabis primā ptē. Et cū volueris equare eā aptabis ascendēs reuolutionis āni in q̄ surrexit ipse elect⁹. Postea respice saturnū ꝛ Iouē ꝛ quis

eorū fuerit orientalis a sole accipe ab illo vsqꝫ in gradū equatiōis partis prime quā seruasti: ⁊ pijce ab ascendente reuolutionis ⁊ quo puenerit numerus ipse est locus prime partis. ¶ Nota ꝙ auctor dicit accipe a planeta orientali a sole ⁊ saturno uel ioue ⁊ nō dicit quid sit faciendū qn̄ ambo sunt orientales. ego credo ꝙ tūc debet accipi ab eo q soli fuerit ꝓpinquior. Item nō dicit quid debeat fieri qn̄ nullus eorū est orientalis ut breuiter dicā nescio quid fieri debeat qꝛ nō vidi istas duas partes p hūc modū positas in aliquo alio libro. Secūda pars scit̄ hoc modo. Aspice a cōiunctione iouis ⁊ saturni in qua surrexit rex uel cepit regnum ad qđ signū ⁊ gradum puenit pfectio anni dando cuilibet anno 30. gradus ⁊ cuilibet mensi. 2. gradus cū dimidio vsqꝫ ad diē in qua surrexit rex ⁊ ipse est locus equationis partis secūde serua eum. Post hoc accipe a saturno uel Ioue quis eorū orientalis fuerit vsqꝫ ad locū partis secūde ⁊ pijce ab ascendente reuolutiōis anni ⁊ quo peruenerit numerus ipse est locus partis secūde. He sunt ptes que significāt fortitudinē regis ⁊ eius durationē. Dicit haly abenragel. aspicies in reuolutiōe annorū mundi p intronizatione intronizati. Primo a saturno que est prima pars. ⁊ a Ioue que est secūda. ⁊ quot gradus ⁊ quot minuta fuerint inter eos ⁊ nota hoc. Postmodū considera in quo signo est dn̄s medij celi ⁊ reducas illos gradus ad ascensiōes illius signi in quo fuerit ⁊ qđ inde exiuerit erit id qđ durāt anni uel menses aut dies. Et si fuerint i domibus uel in exaltationib⁹ suis erūt anni. ⁊ si fuerint peregrini in succedentib⁹ erunt menses: alioquin erunt dies. Similiter qn̄ sol applicuerit marti ⁊ mars fuerit cursu vacuus nō applicās saturno significat ꝙ milites mouebunt̄ contra ipsum intronizatū ⁊ venient sup ipsum erecti. ⁊ ꝓpter hoc accidēt ei tristicie ⁊ anxietates ⁊ forte capient eū. Tn̄ si mars cum hoc applicuerit saturno ipsorū nature cōiungunt̄ ⁊ nullus mouebitur contra eum.

Item sunt alie partes. Hic auctor ponit partes que exercent̄ in reuolutionib⁹ annorū mūdi p quas scit̄ que res erūt chare ⁊ que viles. Snīa littere est talis. Cū volueris scire vtrū aliqua res erit chara uel vilis multū uel parū cōsidera partē illius rei ⁊ vide in cui⁹ planete domo uel exaltatione uel termino siue triplicitate cadat ipsa pars. qui planeta si fuerit cōbustus uel retrogradus aut in aliquo loco maligno vilescet res illa ⁊ erit parui precij. Si vo fuerit in loco fortitudinis aut in angulo ⁊ maxime in medio celi grauabit̄ res illa ⁊ erit maioris precij. ⁊ si puenerit dn̄s domus illi⁹ ad locū descensionis sue vilescet res illa. Uult dicere si planeta hn̄s

plures fortitudines in loco ptis fuerit in aliqua dignitatū suarū ꝛ ma/
xime in sua exaltatiōe. aut fuerit in aliquo angulo ꝑ ꝛ maxime i medio
celi res illa erit chara. ꝛ ſm quantitatē fortitudinis planete i suis digni
tatibꝰ aut in angulis uel succedentibꝰ erit quantitas caristie. Si vo pla/
neta ipse fuerit in casu a domo uel exaltione sua uel fuerit in domo ca/
dente ab angulo vilescet res illa ꝛ erit parui precij. Aspice siliter aspectū
fortunarū ꝛ infortunarū ad eā .s. partē ꝛ ad lunā ꝛ dn̄m eiꝰ qs sit ꝛ quali
ter aspiciat illā partē. Si aūt fortuna ꝛ luna aspiciāt ipsā partē multipli
cabit̄ eadē res in precio. ꝛ si aspexerint eā infortune detrimentuꝫ patiet̄
res illa ꝛ erit vilis ꝛ parui precij. Ego dico tibi ꝙ si planeta hn̄s plures
fortitudines in loco ptis in reuolutione anni retrogradꝰ fuerit ꝛ cū hoc
fuerit in aliqua dignitatuꝫ suarū uel in angulo significat ꝙ res illa erit
chara sꝫ nō in principio anni q̄ꝺiu dn̄s ptis est retrogradꝰ. ꝛ qn̄ ille pla
neta incipiet dirigi tūc res illa incipiet esse chara. Eodē modo si plane/
ta dn̄s ptis fuerit in casu ꝛ fuerit directꝰ significat vilitatē rei sꝫ illa vili/
tas erit maxima qn̄ planeta incipiet esse retrogradꝰ. Deinde ponit ꝓie/
ctiones ꝛ incipit a parte tritici ꝛ dicit ꝙ pars tritici accipit̄ a sole i mar/
tem ꝛ ꝓijcit̄ ab ascendēte: a quibꝰ locis accipiant̄ ꝛ a quibꝰ locis ꝓijciant̄
patet in lrā. Et ut melius pateat modus ponā exempluꝫ de pte tritici in
figura ꝺiūctionis p̄cedentis introitū solis in arietē ꝛ etiā in figura reuo
lutionis anni istiꝰ .s. 1331. dico ꝙ parisius ſm veritatē tabularū alfonsij
in hora ꝺiunctionis solis ꝛ lune p̄cedentis introitū solis in arietem erit
ascendēs primꝰ gradus cancri. locus solis illa hora erit. 5. signa alfonsij
56. gradus. 42. minuta. 36. 2ª verus locꝰ martis fuit vnū signū. 44. gradꝰ
17. minuta. 28. 2ª. videbo quantū est inter solē ꝛ martē subtrahendo lo
cum solis a loco martis ꝛ iuenio. 1. signū. 47. gradus. 34. minuta. 52. 2ª.
quē numerū cōputabo ab ascendēte ꝛ terminat̄ numerꝰ in libra. 18. gra
du. 10. minuto. 6. 2ª. Deinde videbo quis est ibi fortior ꝛ iuenio saturnū
in illo loco fortiorē q2 est exaltatio sua noīe cuiꝰ habet ibi q̄ttuor forti/
tudines. ꝛ est triplicitas sua ratione cuiꝰ habet tres fortitudines. est etiā
facies sua ratione cuiꝰ habet vnā fortitudinē. habet g̊ saturnus in loco
ptis trici. 8. fortitudines. Post saturnū est venus: q2 est domus sua ꝛ ha
bet ibi. 5. fortitudines. ꝛ iupiter habet ibi terminū. Aspiciā statū cuiusli
bet istorū in figura ꝛ ſm statū eorū videbo de sorte tritici. Aspiciā p̄mo
ad saturnū quē statū ipse habeat in figura. ꝛ iuenio ipsū in angulo ter/
re nō distantē ab angulo p. 4. gradus significat hoc ꝙ triticū debet esse
charū nō tn̄ multū q2 angulus nō est fortis. fortior enī angulorū quan/
tū ad hoc est mediū celi: deinde ascendens: postea angulus terre. ꝛ vlti/

mo angulus occidentis. tñ qꝛ saturnus est retrogradꝰ ꝛ in loco suo peregrinus nullã habens in loco suo dignitatẽ significat ꝙ triticũ in principio anni erit parui precij. Et qñ saturnus incipiet dirigi ascẽdet preciũ eius ꝛ erit magis charũ. hec est significatio saturni. Deinde aspiciaꝫ ad statũ veneris ꝛ iuenio eam in domo. 11ª sua ꝓpria domo. significat hoc similiter ꝙ triticũ erit aliquantulũ charũ. Prospiciã etiã eandẽ partem in figura reuolutionis anni eiusdeꝫ. Dico ꝙ ascendens reuolutiõis ſm tabulas ꝓdictas erit quartꝰ gradus. 15. minuta. 26. 2ª libre. Distãtia inter solem ꝛ martẽ erit. 1. signũ. 45. gradus. 3. minuta. 59. 2ª. Cõputabo hũc numerũ ab ascendente ꝛ terminatˀ numerꝰ in capricorno. 19. gradu. 19. minuto. 25. 2º mars habet in loco istius ꝑtis exaltationẽ ꝛ triplicitateꝫ habet ergo ibi septẽ fortitudines. saturnus habet ibi domũ ꝛ faciẽ: habet ergo ibi sex fortitudines. mars est fortior in loco ꝛ ipse in angulo medij celi significat hoc ꝙ triticũ debet esse charum. ſꝫ qꝛ mars est in casu ab exaltatione sua nõ erit charũ donec exiuerit casum suũ.

Finitˀ scriptum suꝑ Alchabitiũ ordinatũ ꝑ Johannẽ de saxonia in villa parisiẽsi anno. 1331º. Correctũ ꝑ artiũ ꝛ medicine doctorem dominum Bartholomeum de Alten de nusia. Impressum arte ac diligentia Erhardi ratdolt de Augusta Imperante Johanne Mocenico Uenetiarũ duce. Anno salutifere incarnationis. 1485.
Uenetijs